

ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS

*TILIVIRASTON TOIMINTAKERTOMUS JA
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 2004*

TILIVIRASTON TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 2004

ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS

1. ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINTASTRATEGIA	1
2. ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ 2004	4
3. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN OSASTOITTAIN	6
3.1 ERI TOIMIALOILLE YHTEISET TAVOITTEET VUODELLE 2004	6
3.2 SIVISTYSOSASTO	10
3.3. SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO	15
3.4. POLIISIOSASTO.....	25
3.5. PELASTUSOSASTO.....	33
3.6. LIIKENNEOSASTO.....	34
3.7. KILPAILU- JA KULUTTAJAOSASTO	36
3.8. OIKEUSHALLINTO-OSASTO	38
3.9. YHTEISET PALVELUT (HALLINTO)	40
4. PERUSPALVELUJEN ARVIOINTI 2004	51
5. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA	60
6. SISÄINEN TARKASTUS	61
7. LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINTA TUNNUSLUVUIN	62
8. VIERAAT VARAT	71
9. REKISTERIHALLINTO	71
10. KIHlakunnanvirastot	82
11. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEINÄ ANNETTAVAT TIEDOT	93
11.1 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	93
11.2 TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN TARKASTELU.....	97
11.3 TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN LIITTEINÄ ANNETTAVAT TIEDOT	104
12. ALLEKIRJOITUKSET	116
LIITE 1	117
LIITE 2	119

1. ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINTASTRATEGIA

Lääninhallituksen tehtävät

Itä-Suomen lääninhallitus on seitsemän ministeriön ohjaama valtion aluehallintoviranomainen ja monialainen asiantuntija, jonka tehtävät perustuvat lääninhallintolakiin ja asetukseen. Lääninhallitus toimii asiakaslähtöisesti verkostoituneena koko läänin alueella maakuntakeskuksistaan Mikkelistä, Kuopiosta ja Joensuusta käsin.

Lääninhallitus hoitaa opetus- ja kulttuurihallintoon sekä liikunta- ja nuorisotoimeen, sosiaali- ja terveyshallintoon, maa- ja metsätaloushallintoon, pelastus- ja poliisihallintoon, liikennehallintoon, kilpailu-, kuluttaja- ja elintarvikehallintoon sekä oikeushallintoon liittyviä tehtäviä.

Lääninhallitus sovittaa yhteen valmiuslaissa tarkoitettua poikkeusoloihin varautumista ja huolehtii yhteistyöstä. Lääninhallitus ohjaa ja valvoo kihlakunnanvirastoja ja maistraatteja sekä toimii valtiovarainministeriön määräämänä tilivirastona.

Lääninhallituksen tärkeä yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite on huolehtia toimialojensa kautta siitä, että itäsuomalaisten oikeudet toteutuvat.

Lääninhallitus edistää alueellista kehitystä ja varmistaa, että alueellinen ja seudullinen hyvinvointi ja kansalaisten turvallisuus paranevat. Lääninhallitus toimii sosiaalisen turvallisuuden ja terveyden yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä syrjäytymisen vähentämiseksi. Lääninhallitus tukee erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä.

Itä-Suomen lääninhallitus valvoo ja arvioi hyvinvointi-, sivistys-, turvallisuus-, liikenne- ja hallintopalvelujen laatua ja saatavuutta sekä tukee kuntien toimintaa itäsuomalaisten parhaaksi.

Itä-Suomen lääninhallitus edistää alueellista yhteistyötä valtionhallinnon, alueellisten toimijoiden, kuntien, maakunnallisten yhteisöjen ja elinkeinoelämän kanssa tavoitteena tukea läänin kehitystä sekä turvata itäsuomalaisten hyvinvointi- ja peruspalvelut.

Lääninhallituksen toiminnan tavoitteena on läänin eri osien tasapainoinen kehitys, kansalaisten perusoikeuksien toteutuminen sekä laadukkaat, tasapuoliset ja taloudelliset palvelut.

Itä-Suomen lääninhallitus edistää, arvioi ja valvoo läänin elinoloja, asukkaiden hyvinvointia, turvallisuutta ja perusoikeuksien toteutumista sekä kehittää alueellista yhteistyötä ja verkottumista.

Lääninhallituksen toiminta-ajatus

Itä-Suomen lääninhallitus rakentaa hyvinvoivaa, elinvoimaista ja turvallista Itä-Suomea.

Lääninhallituksen visio 2010

Itä-Suomi on EU:n hyvinvoiva, elinvoimainen ja turvallinen alue. Itä-Suomen lääninhallitus on arvostettu asiantuntija, yhteistyökumppani ja työyhteisö.

Lääninhallituksen arvot

Asiakslähtöisyys

Asiakslähtöisyys merkitsee sitä, että otamme kaikessa toiminnassamme erityisesti huomioon asiakkaan ja asiakkaan tarpeet. Verkko-organisaatiolla turvataan palvelun saatavuus kolmessa maakunnassamme. Verkkopalveluja kehitetään niin, että asiakas voi asioida myös vaivattomasti verkon kautta.

Asiakkaitamme ovat läänin asukkaat, elinkeinoelämä, julkishallinto, kolmas sektori ja kansainväliset organisaatiot. Vahvuutemme on aluetuntemus, verkottuneisuus ja monialainen asiantuntijuus.

Yhteistyö

Yhteistyöhenkisyys on toimintatapamme. Olemme yhteistyön taitajia. Monialaisena asiantuntijana ja yleishallintoviranomaisena edistämme eri tahojen yhteistyötä ja toimimme monimuotoisessa yhteistyössä eri viranomaisten, järjestöjen, valtion, elinkeinoelämän sekä kunnallis- ja maakuntahallinnon organisaatioiden kanssa.

Työskentely verkko-organisaatiossa edellyttää meiltä kaikilta yhteistyökykyä ja itsestä työskenlytotetta sekä aitoa ja rehellistä vuorovaikutusta henkilöstön ja esimiesten välillä. Yhteistyössä korostuu yhteisöllisyys ja yhteisvastuu lääninhallituksen koko toiminnan onnistumisesta.

Innovatiivisuus

Innovatiivisuus merkitsee sitä, että haluamme panostaa oman toimintamme kehittämiseen ja osallistumme yhteistyökumppanien kanssa tehtävään kehittämistyöhön.

Olemme valtionhallinnossa uranuurtajia uuden teknologian käyttäjinä ja verkostoituneena organisaationa. Olemme valmiit ottamaan hoidettavaksi valtakunnallisia tehtäviä ja kehittämään uusia organisaatiomuotoja sekä työ- ja johtamiskäytäntöjä.

Palvelujen laatu

Korkeatasoiset palvelut ovat keskeinen menestystekijä. Palvelujen laatua tulee siksi arvioida jatkuvasti. Laadunhallinta ja laatujärjestelmien kehittäminen ovat prosesseja, joissa yhteistyö seitsemän yhteistyöministeriön kanssa on välttämätön yhteisten mitareiden saamiseksi. On panostettava erityisesti työmenetelmiin ja joustavuuteen.

Palvelujen laatua arvioitaessa sovellamme asiakaskeskeisyyttä, osallistuvaa johtajuutta, henkilöstön osallistumista, yhteistyökumppanuutta, laatujärjestelmä- ja prosessiajattelua.

Laadunhallinta on tärkeä osa tuloksellisuutta. Tuloksellisuudessa arvioimme yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta, jossa osa-alueina ovat toiminnan tehokkuus, tuotokset, laadunhallinta sekä henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.

Oikeudenmukaisuus

Oikeudenmukaisuus merkitsee, että toimimme vastuullisesti. Olemme luotettava viranomainen. Vastaamme osaltamme kansalaisten oikeuksista ja hyvinvoinnista. Oikeudenmukaisuus näkyy myös sisäisessä työskentelyssämme. Oma työilmapiirimme on oikeudenmukainen ja koko henkilöstö kokee työskentelevänsä hyvässä työyhteisössä.

Oikeudenmukaisuus on toisten henkilöiden tasavertaista kohtaamista ja kohtelua, tehtävien tasapuolista jakamista ja palkan määräytymistä tehtävien vaativuuden ja tehtävissä osoitetun suoritustason mukaisesti. Noudatamme välittämisen kulttuurin periaatteita.

Tasa-arvo

Tasa-arvo merkitsee sitä, että toimimme itäsuomalaisten hyväksi heidän oikeuksiensa puolesta. Palveluja järjestäessämme tasa-arvo merkitsee myös asiakkaan tasa-arvoista kohtelua ja alueellista asiointimahdollisuutta kolmessa maakuntakeskuksessa ja verkkopalveluissa.

Tasa-arvo työyhteisössämme tarkoittaa samanarvoisuutta ja tasapuolista kohtelua, yksityisyyden ja toistemme huomioonottamista. Tasa-arvo on naisten ja miesten tasavertaista kohtelua työyhteisössä, tasapuolista sijoittumista erilaisiin tehtäviin ja mahdollisuutta uralla etenemiseen.

Avoimuus

Avoimuus koskee sekä päätöksen tekoa että asioiden valmistelua. Julkisuuteen ja henkilökunnalle annetaan riittävästi tietoa. Omat sisäiset asiat valmistellaan avoimesti niin, että henkilöstöllä on aina mahdollisuus vaikuttaa asioihin.

Avoimuus on toimintatapamme. Se näkyy kuuntelemisena, vuorovaikutuksena ja avoimena tiedon jakamisena. Työtovereiden kesken se merkitsee luottamuksellisen avointa yhteistyötä. Avoimuus on aitoa vuorovaikutusta, tiedon asiallista jakamista sekä luottamukseen ja arvostukseen perustuvaa henkilöstön ja työnantajan välistä yhteistyötä.

Lääninhallituksen toiminnan strategiset painoalueet

Itä-Suomen lääninhallitus toimii itäsuomalaisten hyvinvoinnin, perusoikeuksien, turvallisuuden ja oikeusturvan hyväksi. Teemme monipuolista yhteistyötä alueellisen tasapainoisen kehityksen puolesta, turvallisuuden vahvistamiseksi ja syrjäytymisen estämiseksi. Pyrimme ennakoimaan toimintaympäristön muutokset ja tuomaan esiin lainsäädännön muutostarpeet.

Toimimme tehokkaasti valtion alueellisena yleis- ja erityisviranomaisena. Alueetasolla tehtävänä on huolehtia yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta, lupa-hallinnosta sekä alueellisesta seurannasta ja arvioinnista. Tehtävämme on myös edistää alueellista yhteistyötä.

Itä-Suomen lääninhallituksella on lakisääteisten tehtäviensä lisäksi neljä erityistä toiminnan painoaluetta, joilla lääninhallitus työskentelee yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Lääninhallitus toimii Itä-Suomen kehittämiseksi tietoyhteiskunnallisten valmiuksien, ympäristöterveydenhuollon ja kestävä kehityksen periaatteiden, kuntien ja valtion yhteisten palvelujen laajentamisen, kuntien yhteistyön tehostamisen sekä turvallisuuden puolesta.

Lääninhallituksen strategiset asiakkaat

- läänin asukkaat
- elinkeinoelämä
- julkishallinto
- kolmas sektori
- kansainväliset organisaatiot

2. ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ 2004

Toiminta-alue

Itä-Suomen lääniin kuuluvat Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnat. Läänin pinta-ala on 60 719 neliökilometriä, mikä on 12,2 prosenttia koko maan pinta-alasta. Neljäsosa läänin pinta-alasta on vesistöä. Läänin asukasluku oli 581 179 (31.12.2004) ja väestötiheys 11,9 asukasta/neliökilometri.

Vuonna 2004 läänissä oli 64 kuntaa, 14 seutukuntaa ja 14 kihlakuntaa. Vuoden 2005 alussa Kangaslampi liitettiin Varkauden kaupunkiin, Kiihtelysvaara ja Tuupovaara liitettiin Joensuun kaupunkiin, Vehmersalmen kunta liitettiin Kuopion kaupunkiin sekä Tohmajärvi ja Värtsilä yhdistyivät uudeksi Tohmajärven kunnaksi. Läänin kuntien lukumäärä väheni näillä kuntajaon muutoksilla 59:ään. Myös seutukuntajakoon tuli muutoksia, sillä Outokummun ja Ilomantsin seutukunnat poistuivat kokonaan vuoden 2005 alusta. Läänin seutukuntien lukumäärä on nyt 12.

Itä-Suomen läänissä toimii kolme maakunnan liittoa, kolme työvoima- ja elinkeinokeskusta sekä kolme ympäristökeskusta. Lääni kuuluu Itäiseen Maanpuolustusalueeseen ja sen alueella toimivat Kuopion, Mikkelin ja Pohjois-Karjalan Sotilasläänit sekä Pohjois-Karjalan Rajavartiosto. Läänin pohjoisosa kuuluu Kuopion hiippakuntaan ja eteläosa Mikkelin hiippakuntaan. Ortodoksisen kirkon kirkollishallitus sijaitsee Kuopiossa.

Väestö

Itä-Suomen lääni menetti 1990-luvulla väestöään 13 900 henkeä. Tällä vuosikymmenellä väestö on vähentynyt edelleen voimakkaasti. Vuonna 2000 vähennys oli peräti 4 000 henkeä. Sen jälkeen väheneminen on hieman hidastunut, mutta se on pysynyt edelleen suurena. Vuonna 2004 läänin väkimäärä aleni 1 602 henkeä. Voimakkainta väestön väheneminen oli Etelä-Savossa, missä vähennystä oli 907 henkeä.

Väestö on keskittymässä läänin suurimpiin maakuntakeskuksiin Joensuuhun sekä Kuopioon ja niiden ympäristökuntiin, joissa oli selkeää väestömäärän kasvua vuonna 2004. Etelä-Savon maakuntakeskuksen Mikkelin asukasmäärä kasvoi vain vähän. Kehitys on ollut viime vuosina samantapaista.

Väestön väheneminen aiheutuu sekä syntyvyyden pienenemisestä että muuttotappiosta. Maaseutukunnissa suurin huoli on nykyään syntyvyyden väheneminen. Alueelta poismuutto on vähentynyt 1990-luvun loppupuoliskon määristä.

Järvirikas loma-asutusalue

Lääni on maan järvirikainta aluetta, josta on muodostunut merkittävä loma-asutusalue. Läänissä oli vuoden 2003 lopussa yhteensä 95 852 loma-asuntoa, joista 42 995 Etelä-Savossa, 23 101 Pohjois-Karjalassa ja 29 756 Pohjois-Savossa. Maan kymmenen suosituimman mökkikunnan joukossa ovat Mäntyharju, Mikkeli, Kuopio ja Kangasniemi.

Elinkeinot, työllisyys ja aluekehittäminen

Itä-Suomen läänin maakuntien elinkeinorakenne poikkeaa maan keskimääräisestä tilanteesta erityisesti maa- ja metsätalouden osalta, minkä osuus työllisestä työvoimas-

ta Itä-Suomessa on kaksinkertainen muuhun maahan verrattuna. Maataloudesta toimeentulonsa saavien määrä on vähentynyt ja vähenee edelleen voimakkaasti. Maatalous tarjoaa koko-aikaisen työpaikan yhä vähenevälle määrälle viljelijäväestöä. Vuodesta 2002 vuoteen 2003 maataloudesta väheni tuhat työpaikkaa. Terveystuolto- ja sosiaalipalvelujen osuus työvoimasta on läänin alueella myös muuta maata suurempi.

Itä-Suomen läänin työpaikkojen kokonaismäärä vuodesta 2002 vuoteen 2003 lisääntyi 4 775 työpaikalla. Työpaikkojen määrä kasvoi eniten Pohjois-Savossa, jossa lisäystä oli 2 705 työpaikkaa.

Elinkeinorakenteen muutoksen ja myös valtionhallinnon työpaikkojen karsimisen myötä Itä-Suomen lääni menetti runsaasti työpaikkoja 1990-luvulla, jolloin työttömyysasteen ero muuhun maahan verrattuna kasvoi aina vuoteen 2001 saakka. Sen jälkeen ero muuhun maahan verrattuna on hivenen kaventunut. Tilanteen parantuminen johtuu uusien työpaikkojen syntymisestä, työttömien poismuutosta, väestön eläköitymisestä sekä työvoimapolitiittisista erityistoimenpiteistä. Työttömyys on silti iso ongelma, sillä läänin työttömyys on edelleen varsin korkealla 14,3 prosentin tasolla.

Työllisyysaste oli vuonna 2004 Etelä-Savossa 63,1 prosenttia, Pohjois-Savossa 62,1 prosenttia ja Pohjois-Karjalassa 57,4 prosenttia maan keskiarvon ollessa 67,2 prosenttia.

Itä-Suomen maakunnissa on vahva kehittämistahto. Maakunnissa halutaan uskoa alueen omiin vahvuuksiin sekä koulutuksen, tutkimuksen ja tuotekehittelyn avulla luotaviin uusiin työpaikkoihin. Yhteistyönä on vuoden 2004 aikana tehty laaja Itä-Suomen ohjelma, joka valmistuu keväällä 2005.

Itä-Suomen lääni kuuluu kokonaisuudessaan EU:n Tavoite I -ohjelman piiriin. Ohjelman turvin alueet ovat pystyneet käynnistämään sekä omiin vahvuuksiin pohjautuvia että alueen kehittämisen perusedellytyksiä turvaavia hankkeita.

Aluekeskusohjelmaan vuosiksi 2004 - 2006 sisäasiainministeriö on nimennyt Itä-Suomen läänistä Ylä-Savon talousalueen, Kuopion seudun, Varkauden talousalueen, Mikkelin seudun, Savonlinnan seudun ja Joensuun seudun.

Osaamiskeskusohjelmassa kaudella 2003 - 2006 ovat läänin alueelta mukana osaamiskeskuksina Kuopion seutu hyvinvointiosaamisen, Mikkelin seutu komposiitti- ja pinnoitusteknologian ja Pohjois-Karjala metsä- ja puuosaamisen sekä muovi- ja metalliosaamisen keskuksena. Lisäksi matkailun verkosto-osaamiskeskusta koordinoi Savonlinnan innovaatiokeskus. Elintarvikealan verkosto-osaamiskeskuksessa on mukana koulutusyksiköitä kaikista kolmesta maakunnasta ja puutuotealan verkoston avulla maakunnalliset toimijat ovat luoneet alueellisen osaamiskeskittymän Kuopioon, Joensuuhun ja Mikkeliin.

Tasapainoisen aluerakenteen saavuttaminen Itä-Suomessa edellyttää korkeatasoisen osaamiseen ja innovatiiviseen toimintaan perustuvien keskittymien luomista ainakin kaikkiin läänin aluekeskuksiin.

On tärkeää, että yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa tehtävää tutkimusta ja tuotekehitystä pystyttäisiin tuotteistamaan nykyistä paremmin hyödykkeiksi ja yritysten tarpeisiin. Yliopistoja ja ammattikorkeakouluja voitaisiin palkita toteutuneista tuoteideoista ja kehittämistyöstä.

Koulutus

Koulutusmahdollisuudet ja niiden kehittäminen peruskoulusta yliopistolliseen koulutukseen saakka ovat olleet Itä-Suomessa tärkeitä sekä asukkaiden peruspalvelujen saannin että alueellisen kehittämisen kannalta. Vaikka peruskoulun oppilasmäärä on maassamme pysynyt lähes vakiona 1990-luvulla, alueelliset erot ovat suuria. Itä-Suomen läänissä Etelä-Savon peruskoulun oppilasmäärä väheni 2,2 prosenttia vuodesta 2003 vuoteen 2004, Pohjois-Karjalan 2,4 prosenttia ja Pohjois-Savon 1,8 prosenttia. Peruskoulun koko oppilasmäärä ilman esiopetusta oli 63 237 vuonna 2004, jossa oli vähennystä 2,1 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Oppilasmäärän väheneminen on vaikuttanut maaseudun kouluverkon harventamiseen. Vuodesta 2000 syksyyn 2004 oli lakkautettu 84 koulua (19 vuonna 2004). Lisäksi vuonna 2004 yhdistettiin yksi 1 - 6 ja yksi 7 - 9 luokkien koulu yhtenäiseksi 1 - 9 luokkien kouluksi.

Peruskoulun päättäneistä toisen asteen koulutukseen tai perusopetuksen lisäopetukseen sijoittui vuonna 2003 välittömästi 94,2 prosenttia. Vuonna 2004 Itä-Suomen läänin lukioissa oli opiskelijoita 13 523 (113 eli 0,8 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna), toisen asteen ammatillisessa peruskoulutuksessa 17 326 (203 eli 1,2 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2003) ja ammattikorkeakoulutuksessa 12 254 (39 eli 0,3 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2003). Vuonna 2003 yliopistokoulutuksessa oli 13 797 opiskelijaa eli 7,4 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2002.

Väestön koulutustaso on Itä-Suomen läänissä matalampi kuin maassa keskimäärin. Tutkinnon suorittaneita 15 vuotta täyttäneestä väestöstä oli vuonna 2003 Etelä-Savossa vain 57,3 prosenttia, Pohjois-Karjalassa 59,7 prosenttia ja Pohjois-Savossa 60,8 prosenttia, kun koko maassa heitä oli 61,9. Suurelta osin tämä johtuu vanhempiin ikäluokkiin painottuvasta ikärakenteesta sekä nuorten koulutettujen alueelta poismuutosta. Myös korkeamman asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli vuonna 2003 kaikissa läänin maakunnissa (Etelä-Savo 19,4 %, Pohjois-Karjala 19,1 % ja Pohjois-Savo 21,4 %) koko maan keskiarvoa (24,6 %) pienempi.

3. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN OSASTOITTAIN

3.1 ERI TOIMIALOILLE YHTEISET TAVOITTEET VUODELLE 2004

Tulostavoite: Lääninhallitukset edistävät alueellista kehitystä ja varmistavat, että alueellinen ja seudullinen hyvinvointipolitiikka ja kansalaisten turvallisuus paranee. Tämän toteutumiseksi lääninhallitukset osallistuvat maakuntaohjelmien laadintaan, edistävät viranomaisten ja muiden toimijoiden verkostoituvaa yhteistyötä sekä poikkeusoloihin varautumista.

Toteutuminen: Aluehallinnon keskeisinä yhteistyökumppaneina toimivat maakuntien liitot. Lääninhallituksella on ollut edustajansa läänin kaikkien kolmen maakunnan yhteistyöryhmässä ja sihteeristössä. Sosiaali- ja terveysosastolle on siirretty sosiaali- ja terveysministeriöltä EU- rakennerahastohankkeiden pilotointi. Siirron vaatimat tekniset, henkilöstöhallinnolliset ja päätöksentekovalmiudet käynnistettiin marraskuussa 2004.

Alueellista hyvinvointipolitiikkaa on kehitetty maakunnissa mm. hyvinvointiklusterien avulla. Sosiaali- ja terveysosastolla on edustaja Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon hyvinvointiklusterityöryhmissä. Maakuntaliitot ja lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto ovat tehneet yhteistyötä maakunnallisten hyvinvointiohjelmien, maakuntaohjelmien ja toteuttamissuunnitelmien laadinnassa.

Sosiaali- ja terveysosasto on pyytänyt maakuntaliittojen lausunnot perustamiskustannus- ja kehittämishankkeista ennen rahoituspäätöksen tekoa. Maakuntaliitot vastavasti pyytävät lausunnot maakuntaohjelmien ja toteuttamissuunnitelmien luonnoksista sekä maakuntaa koskevista muista strategia-asiakirjoista. Lääninhallitus on tehnyt maakuntaliittojen kanssa tiivistä yhteistyötä EU- hankkeiden rahoituspäätösten valmistelussa.

Maakuntaliittojen kanssa on tehty yhteistyötä myös seututilaisuuksien ja seutuhankkeiden valmistelussa. Lääninhallitus on asettanut sosiaali- ja terveystalouden neuvottelukunnan, johon on pyritty kokoamaan mahdollisimman edustavasti sekä alueellisia että paikallisia toimijoita. Neuvottelukunnan tavoitteena on ollut edistää alueellista hyvinvointia mm. tukemalla kuntia hyvinvointistrategioiden ja -ohjelmien laadinnassa.

Lääninhallitus on yhdessä Pelastusopiston kanssa toteuttanut varautumiskoulutusta teemapäivinä kohdentaen ne sosiaali- ja terveystoimeen sekä ympäristöterveydenhuoltoon erityisesti Etelä-Savon kunnille, jotka osallistuivat lääninhallituksen ja pelastusopiston marraskuussa järjestämään valmiusharjoitukseen. Kunnat osallistuivat teemapäiviin ja valmiussuunnittelu on edistynyt hyvin. Yhteistyö valmiussuunnittelussa on käynnistynyt. Etelä-Savon osalta kunnista on erityisesti kerätty valmiussuunnitelmat sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä ympäristöterveydenhuollosta ja muiden läänin kuntien on edellytetty päivittävän henkilöstötietojaan tarpeen mukaan.

Tämä yhteinen tavoite verkostoituvaa yhteistyötä koskevalta osaltaan on sisältynyt poliisin lääninjohdon ja poliisiylijohtajan sekä paikallispoliisin välisiin tulossopimuksiin ja toteutuu konkreettisimmin seudullisen ja paikallisen turvallisuussuunnittelun kautta.

Poliisiosasto on ottanut huomioon verkostoitumisen tuloskeskusteluissa ja se on ohjeistanut kihlakuntien poliisilaitoksia talous- ja toimintasuunnitelmien sekä tulossopimuksien valmistelun yhteydessä. Asia on kirjattu myös poliisiosaston omiin vastaaviin asiakirjoihin.

Turvallisuutta on edistetty useissa poikkihallinnollisissa työryhmissä. Kunnallinen turvallisuussuunnittelu on tukemassa osaltaan paikallista turvallisuutta.

Poliisiosasto on poliisin lääninjohtona antanut ohjeet valmiussuunnittelusta. Kaikkien kihlakuntien poliisilaitosten tuli nimetä valmiussuunnittelusta vastaava henkilö, päivittää suunnitelmat ja poliisiosasto laati poikkeusolojen polttonesteiden säännöstelyä koskeva suunnitelman (LISY). Tämän mukaisesti samansisältöinen suunnitelma laadittiin kaikissa poliisilaitoksissa.

Poliisiosastossa on päivitetty valmiussuunnitteluun liittyen läänin erityistilannesuunnitelma (ERTI) poliisin ylijohtajan antamien poliisin operatiivisten ohjeiden mukaan. Eri-tyistilannesuunnitelma on pohjana poliisitoiminnalle myös poikkeusolojen vallitessa. Poliisiosasto on määritellyt yhdessä poliisin ylijohtajan ja puolustusvoimien kanssa läänin kaikki yhteiskunnan elintoimintojen kannalta elintärkeät kohteet.

Liikenneosasto on osallistunut maakuntaohjelmien laadintaan. Lisäksi maakuntaliittojen kanssa on oltu tekemässä maakunnallisia liikennejärjestelmäsuunnitelmia ja yhtä seutukohtaista suunnitelmaa (Kuopio). Lääniin asetettiin uudet liikenneturvallisuusryhmät alueellista liikenneturvallisuustyötä koordinoimaan. Poikkeusolojen suunnittelussa ovat alueelliset ryhmät jatkaneet tietojärjestelmälän ja kuljetusten ohjauksen valmiussuunnittelussa.

Tulostavoite: Lääninhallitukset toimivat sosiaalisen turvallisuuden ja terveyden yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä syrjäytymisen vähentämiseksi. Eri viranomaisten

yhteistyöllä, erityisesti edistäen valtion ja kuntien viranomaisten yhteistyötä, tunnustetaan turvattomuutta aiheuttavia sosiaalisia ja taloudellisia tekijöitä ja puututaan niihin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Toteutuminen: Sosiaali- ja terveysosaston selvitys tämän kohdan toteutumisesta on esitetty myöhemmin osastokohtaisissa tavoitteissa.

Lääninhallitus on osallistunut laaja-alaiseen Romaniasaiain neuvottelukunnan työhön lääninsä alueella sekä kuntoutuksen asiakaspalvelun toimikuntatyöhön eri maakunnissa. Vaikeasti kehitysvammaisten jatkokoulutusmahdollisuuksien parantamiseksi sivistysosasto on koordinoinut ylimaakunnallista hankkeistusta. Vankilaopetuksen kehittämistä on tuettu koulutustilaisuuksin ja vankilaviranomaisyhteistyöllä.

Poliisiosasto on ollut mukana edistämässä varhaisena interventiona syrjäytymistä ehkäisevää ja uhrin turvallisuutta lisäävää rikossovittelutoimintaa. Keväällä 2004 järjestetyssä seminaarissa kartoitettiin sovittelun tilaa koko läänin alueella ja kannustettiin järjestämään sovittelua tasapuolisesti sekä ennakoitiin tulevan lakiuudistuksen vaikutuksia. Tulostavoitteen toteuttamista palvelee myös poliisin säännöllinen yhteistyö kirkon kanssa, joka on laajenemassa myös ortodoksiseurakuntiin.

Kunnalliset turvallisuussuunnitelmat on laadittu Pohjois-Karjalaa lukuun ottamatta läänin kaikkiin kuntiin. Vanhasen hallitusohjelmassa oleva sisäisen turvallisuuden ohjelma tulee aiheuttamaan muutoksia suunnitelmiin. Sisäisen turvallisuuden ohjelma ohjaa turvallisuussuunnitelmien sisältöä. Kunta on suunnittelun ohjaaja ja poliisi on turvallisuusasiantuntija.

Poliisiosaston tulostavoitteena on poliisin lääninjohtona ollut alkoholihaittojen vähentäminen yleisillä paikoilla ja tätä kautta katuturvallisuuden parantaminen. Vuoden 2004 aikana läänissä toteutettiin kaksi valtakunnallista alkoholivalvontaviikkoa, joissa puututtiin nuorten yleisillä paikoilla tapahtuvaan alkoholin käyttöön.

Poliisiosasto on kenttäkäyntiensä yhteydessä todennut, että kihlakuntien poliisilaitosten vakiintuneeseen toimintakulttuuriin kuuluvat nuorten rikosasioiden nopeutettu käsittely, jokseenkin kaikissa poliisilaitoksissa myös sovittelu ja lähes kaikissa varhainen puuttuminen. Varhaista puuttumista tullaan viemään poliisiosaston toimesta jatkossa eteenpäin yhdessä Stakesin kanssa. Suunnitelmissa oli järjestää koulutustilaisuus asiasta vuoden 2004 lopulla, mutta se on siirtynyt kuluvan vuoden puolelle.

Poliisiosasto on jatkanut poikkihallinnollista yhteistyötä. Sen tavoitteita ja toimintalinjoja on ohjannut kansallinen rikosensorjuntaohjelma. Läänissä on aloittanut poikkihallinnollinen päihderyhmä, lähisuhde- ja perheväkivaltaa ehkäisevä projekti, joka on osa valmisteilla olevaa, rikosensorjuntaneuvoston laatimaa väkivallan ehkäisemishjelmaa.

Tulostavoite: Lääninhallitukset tukevat erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä. Huumausaineiden saatavuutta ja käyttöä ehkäistään ja niistä aiheutuvia riskejä vähennetään ja painotetaan ennaltaehkäisevää päihde- ja huumetyötä. Nuorten ja riskiryhmien sosiaalisesti vahvistamiseksi ja osallisuuden tukemiseksi edistetään hallinnonalojen ja muiden toimijoiden, erityisesti kansalaisjärjestöjen välistä yhteistyötä.

Toteutuminen: Lääninhallitus tuki läänin kaikissa kunnissa toimivia ehkäisevän päihde- ja huumetyön yhdyshenkilöitä ja heidän toimintaa. Lääninhallitus osallistui Nuorten Palvelu ry:n hallinnoiman Itä-Suomen huumehankkeen ohjausryhmän ja Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (ISO:n) päihdetyöryhmän toimintaan. Lääninhallitus valmisti ehkäisevän päihde- ja huumetyön arviointia monen hallinnonalan yhteistyönä. Tämä arviointi valmistui osana peruspalvelujen arviointia. Lääninhallituk-

seen asetettiin viraston eri hallinnonaloja edustava päihdetyötä koordinoiva työryhmä vuosiksi 2004–2007.

Sosiaali- ja terveysosasto käynnisti PAVA-hankkeen, jossa tavoitteena oli vaikuttaa ehkäisevästi lasten ja nuorten alkoholin käyttöön sekä aktivoida korjaavaa toimintaa. Kunnat olivat keskeiset yhteistyökumppanit. Kansallisen alkoholiohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveysosasto käynnisti kumppanuussopimusten tekemisen kuntien kanssa.

On todettava, että viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen työtä päihdeiden käytön, päih-teisiin liittyvien ongelmien ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi haittasivat olennaisesti valtiovallan toimenpiteet, joilla alkoholin saatavuutta laajennettiin merkittävästi vuoden 2004 alkupuolella.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä koskevia hankkeita on käynnistynyt valti-onavun turvin ja niistä saatuja kokemuksia on esitelty lääninhallituksen järjestämässä työkokouksissa. Eri hallinnonalojen yhteistyötä on edistetty osallistumalla mm. Itä-Suomen huumehankkeen ohjausryhmän ja Joensuun huumepysäkin ohjausryhmän kokouksiin.

Kuntien ja kuntayhtymien lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä koskevia hankkeita tuettiin erillisen valtionavun turvin ja niistä saatuja kokemuksia levitettiin lääninhallituksen järjestämässä työkokouksissa.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sivistysosasto on järjestänyt useita koulutustilaisuuksia nuorisotoimen henkilöstölle, opettajille ja oppilashuoltohenkilöstölle. Nuorisotoimen kehittämisavustuksia on suunnattu toimintaan, joka tukee lasten ja nuorten hyvinvointia. Nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi on kehitetty nuorten työpajatoimintaa sekä avustettu niiden toimintaa. Lasten ja nuorten hyvinvointia on edistetty iltapäivätoiminnan kehittämisavustuksilla.

Alueellista ja seudullista hyvinvointipolitiikkaa on parannettu kehittämällä viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistyötä. Eriasteisiin poikkeusoloihin varautumista on tehostettu.

Aluehallinnon keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa on kehitetty menettelytapoja yhteisten tehtäväalueiden tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi.

Poliisiosasto viittaa tulostavoitteen toteutumisen osalta osin edelliseen kohtaan. Läänin poliisilaitokset lähettävät kaikista lastensuojelutapauksista ilmoitukset sosiaaliviranomaisille.

Poliisiosasto on tehnyt lähipoliisistrategiansa mukaisesti yhteistyötä mm. sosiaalijoh-tajien, kriisikeskusten ja Sovittelu ry:n kanssa etsittäessä yhteisiä käytäntöjä ja menettelytapoja, kun toiminnan kohteena ovat päihdehaitoista tai läheisväkivallasta kärsivät, erityisesti lapset ja nuoret. Poliisiosasto on ollut mukana edistämässä sosiaalityöntekijöiden palkkaamista poliisilaitoksille sekä tukemassa Ylä-Savon hanketta selviämisaseman perustamiseksi lisälmeen. Edelleen poliisiosasto on kenttäkäyntiensä yhteydessä todennut, että kihlakuntien poliisilaitoksissa on käytössä toimivat yhteistyöverkostot sosiaali- ja kouluviranomaisten kanssa.

Liikenneosasto on mukana lääninhallituksen asettamassa alkoholiasioiden neuvottelukunnassa.

Tulostavoite: Lääninhallitukset toimivat kansalaisten perusoikeuksien toteutumiseksi alue- ja paikallistasolla. Ne seuraavat peruspalvelujen tarjontaa ja tarvetta läänin alueella. Ne arvioivat palveluverkkojen riittävyttä sekä yleisesti palvelujen saatavuutta sekä palvelujen ja markkinoiden toimivuutta.

Toteutuminen: Lääninhallitus on julkaissut keväällä 2005 edellisvuotta koskevan peruspalvelujen arviointiraportin.

Kuntien taloudellisen tilanteen jatkuvasta huononemisesta huolimatta peruspalvelujen tila on pystytty pitämään toistaiseksi kohtuullisena arviointien valossa.

Viranomaisten palveluverkko on pidetty varsin kattavana. Verottaja on vähentänyt toimipisteitään palvelustrategian muutoksen johdosta.

Vuoden 2004 arviointikohteena oli sosiaali- ja terveydenhuollon alueella päihdepalvelujen arviointi. Arviointityö valmistui osana peruspalvelujen arviointia maaliskuussa 2005. Poikkihallinnollisena yhteistyönä arviointiin kuntien ennaltaehkäisevää päihdetyötä.

Poliisiosasto on osaltaan osallistunut peruspalvelujen arviointiin. Arvioinnin perusteella kansalaiset ovat erittäin tyytyväisiä lupahallinnon palvelujen saatavuuteen. Kansalaiset ovat tyytyväisiä myös hälytyspalveluihin sekä rikostutkintaan, mutta tyytymättömiä mm. ennalta estävään toimintaan. Tähän vaikuttaa muun ohella harvaan asutut seudut, joissa poliisin näkyvyys on heikko. Itä-Suomen lääni ei ole peruspalvelujen arvioinnin mukaan muuta maata huonompi, vaan tulokset osoittavat päinvastaista.

Lääniin on vahvistettu lähipoliisistrategia, jossa ennalta estävälle toiminnalle on määriteltä toimintaprosessit. Strategian koulutus toteutetaan poliisilaitosten lähipoliisivas- taavien kautta ja se koskettaa kaikkia poliisityön osa-alueita.

Liikenneosasto on tehnyt sekä joukkoliikennettä että liikenneturvallisuutta koskevat osat peruspalvelujen arviointiin. Lisäksi osastolla on menossa ostoliikenteen vaikutta- vuuden arviointityö.

Kohdassa 4 on esitelty myös sivistystoimen, eläinlääkintähuollon, elintarvikevalvon- nan, pelastustoimen, kuluttajahallinnon ja sisäasiainhallinnon keskeisimmät vuoden 2004 arviointitulokset.

3.2 SIVISTYSOSASTO

Toimintaympäristön muutokset

Lääninhallinnon tehtävänä on seurata ja arvioida koulutuksen saatavuutta ja tasapuo- lista toteutumista läänin alueella ja sen perusteella ohjata resurssien käyttöä.

Opetuslainsäädännön uudistus on tuonut mahdollisuuksia koulutuksen rakenteellisiin uudistuksiin. Lisäksi Itä-Suomen tavoite 1 – ohjelman hankkeilla voidaan kehittää koulutusrakenteita. Ammatillisen koulutuksen säätely edellyttää alueellista yhteis- työssä tehtävää koulutustarpeen ennakointia. Koulutuksen sisältöjen kehittämisessä painottuvat erityisesti alueen elinkeinoelämän tarpeet. Oppilaitokset kehittävät avoi- mia oppimisympäristöjä ja tietoyhteiskuntaan verkottumista. Erityisopetukseen liittyvä keskeinen kehittämistyö keskittyy vaikeasti kehitysvammaisten/ vammaisten perus- opetuksen jälkeisen jatko- ja täydennyskoulutuksen kehittämiseen esim. tavoite 1 - ohjelmaa hyödyntäen.

Julkisen talouden ongelmat ovat vaikuttaneet merkittävästi myös kuntien peruspalve- lujen tuottamiseen. Peruskuntien koulusektorille asettamalla säästötavoitteilla on ollut vaikutuksensa koulupalvelujen määrään ja laatuun. Erityisesti heikommassa ase- massa olevien lasten, nuorten ja erityisryhmien tukipalveluista on tingitty. Tämä lisää tarvetta oppilaan oikeusturvan toteutumisen seurantaan ja peruspalvelujen arviointiin,

minkä perusteella voidaan kiinnittää huomiota havaittuihin epäkohtiin ja myös pyrkiä etsimään niihin korjauksia.

Terveysliikunnan merkityksen korostaminen on muuttanut liikuntatoimen sisältöjä. Julkisen hallinnon toimenpiteet kohdistuvat arkiliikunnan edellytysten parantamiseen sekä paikallisen liikuntatoiminnan elinvoimaisuuden vahvistamiseen. Nuorisotoimessa käynnistettiin nuorisotyölain kokonaisuudistuksen valmistelu. Valtion talousarvioon otettiin uutena määrärahana nuorisotyön kehittämisyksikkö, jolla lääninhallitus on tukenut alueellisia ja paikallisia nuorisotyön kehittämishankkeita.

Kuntien kirjastopalvelujen tason säilyttäminen ja uusien toimintamuotojen kehittäminen edellyttää kuntien ja seutukuntien välistä yhteistyötä. Kirjastotoimen seutuyhteistyöselvitys on tehty Keski-Karjalassa ja Joensuun seudulla. Seudullista yhteistyötä toteutetaan kirjastotoimessa monilla eri tavoin, alueellisesti laajimmat yhteistyöhankkeet ovat Mikkelin, Kuopion ja Ylä-Savon seutukunnissa.

Lääninhallituksen sivistysosaston tavoitteena on kansainvälisen toiminnan aktivointi, koordinointi ja laadullinen kehittäminen opetustoimessa. Euroopan Unionin toimintapolitiikassa alueiden merkitys korostuu kansainvälisessä toiminnassa. Itä-Suomen rooli lähialueyhteistyössä korostuu Venäjän rajalääninä.

Koulutuksen lainsäädännön muutokset ovat vaikuttaneet monilla tavoin lääninhallituksen tehtäviin. Esimerkiksi opetustoimen henkilöstökoulutusta toteutetaan ottaen huomioon koulutuksen arvioinnin, opetussuunnitelmauudistuksen ja uuden tuntijakoasetuksen toteuttamiseen liittyvät tarpeet. Myös oppilashuoltoselvityksiin liittyvät tulokset, johtopäätökset ja toimenpidesuosituksot vaativat toteutuakseen moniammatillisen yhteistyön edelleen kehittämistä ja laajentamista koulujen/oppilaitosten ja koulutuksen järjestäjien sekä opetusviranomaisten yhteistyö- ja toimintakentässä.

Tulostavoitteet 2004

Talousarviotavoitteet

Tulostavoite: Oppilaitosverkon ja ylläpitojärjestelmän kehittymistä, koulutuksen alueellista saavutettavuutta, tuloksellisuutta ja oppilaan oikeusturvan toteutumista seurataan ja arvioidaan. Erityistä huomiota kiinnitetään ammattitaitoisen työvoiman tuottamiseen ja koulutuksen jälkeiseen työllistymiseen.

Toteutuminen: Oppilaitosverkon kehittymistä läänin alueella on seurattu OPTI-tietojärjestelmän, tilastokeskustietojen ja koulutuksen järjestäjiltä saatujen tietojen avulla. Tilastokeskus ja koulutuksen järjestäjät seuraavat oppilaiden työhönsijoittumista. Lääninhallitus laati raportin perusopetuksen ja lukion jälkeisestä koulutukseen sijoittumisesta sekä ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden työllistymisestä ja jatko-opintoihin sijoittumisesta.

Lääninhallituksen käsiteltävänä on ollut vuonna 2004 valituksia 13 kpl ja kantelukirjoituksia 32 kpl sekä arvioinnin oikaisupyyntöjä 1 kpl.

Lääninhallitus teki helmikuussa 2004 opetusministeriölle toimitettuun tulosraporttiin liitetyn arvion oppilaiden oikeusturvan tilasta ja koululainsäädännön oikeusturvaa koskevien säännösten toteutumisesta vuonna 2003 käsiteltävänä olleiden tapausten ja informaatio-ohjauksen perusteella. Osana peruspalvelujen arviointia tehdyssä selvityksessä arvioitiin myös oppilashuollon ja kurinpidon nykytilannetta mm. opetusministeriön vuoden 2005 koulutuspoliittisen selonteon pohjaksi.

Tulostavoite: Ammatillisen koulutustarpeen alueellista ennakointia toteutetaan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa huomioon ottaen työelämän tarpeet sekä

ikäntyvän väestön ja nuorten ikäluokkien koulutuskysyntä. Valtakunnallista yhteishakujärjestelmää toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota neuvontapalveluihin.

Toteutuminen: Alueellista ennakointia on tehty yhteistyössä maakuntaliittojen ja TE-keskusten kanssa opetusministeriön asettaman Koulutustarjonta 2008-projektin aikataulun mukaisesti.

Maakuntaohjelmia ja niiden toteuttamissuunnitelmia on työstyetty aktiivisesti sekä klustereittain että erilaisissa työryhmissä, osaamistiimeissä, mm. ammatillisen toisen asteen koulutuksen kehittämiseksi lukioyhteistyön kautta, koulutusjatkumoina rakentamalla ja aikuisväestön osaamistasoa kohottavilla ehdotuksilla.

Itä-Suomen läänin kolmen yhteishakualueen, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon tehtävien hoitaminen on keskitetty Joensuuhun. Keskittämisellä on pyritty tehostamaan resurssien käyttöä ja parantamaan neuvontapalveluja. Yhteishaku on toteutettu hallinnollisesti ja ohjauksellisesti annetun valtakunnallisen aikataulun mukaisesti. Vuoden 2004 aikana on käsitelty vuonna 2004 alkavaa koulutusta koskevia hakemuksia 10703 ja täytettävänä on ollut 10 916 toisen asteen koulutuksen aloituspaikkaa. Ohjaushenkilöstölle on järjestetty yhteishakuun liittyvää koulutusta. Lisäksi on annettu informaatio-ohjausta hakemiseen ja koulutustarjontaan liittyvissä kysymyksissä hakijoille, ohjaushenkilöstölle sekä koulutuksen järjestäjille.

Tulostavoite: Aikuisten koulutustason kohottamisohjelman kautta lääninhallituksella on aktiivinen rooli aikuisväestölle suunnatun koulutuksen kehittämisessä. Lääninhallitus myöntää valtionavustukset aikuisten koulutustason kohottamisohjelman mukaiseen toimintaan.

Toteutuminen: Lääninhallitus on tehnyt saamallaan 2 105 000 euron määrärahalta valtionavustuspäätökset kuudelle alueelliselle ja yhdelle koko lääniä koskevalle Noste-hankkeelle. Valtionavustusta on myönnetty opintoihin hakeutumista edistäviin toimiin, opiskelun tukitoimiin sekä 741 perus- ja ammattitutkintoon, niiden osatutkintoon sekä ajokorttikoulutukseen.

Tulostavoite: Opetustoimen henkilöstökoulutusta toteutetaan tulossopimuksen mukaisesti.

Toteutuminen: Vuonna 2004 järjestettiin 24 koulutus- ja informaatiotilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 1804 henkilöä. Koulutustilaisuuksien suunnittelua ovat ohjanneet opetusministeriön määräämät koulutuspoliittisesti merkittävät painoalueet ja läänin alueelliset tarpeet. Ajankohtaiset kysymykset ovat liittyneet muun muassa tietostrategian toimeenpanoon, tasa-arvoisiin koulutuspalveluihin ja oikeusturvakysymyksiin, erityisopetukseen sekä työssäoppimiseen. Myös valtakunnalliset kärkihankkeet, Luovuus ja kulttuurihanke sekä Nuorten osallisuushanke, ovat olleet koulutuksissa keskeisesti esillä.

Tulostavoite: Sivistyksellisten peruspalvelujen toteutumisesta arvioidaan sovittujen arviointikohteiden mukaisesti koulutuksen tasa-arvon näkökulmasta. Lääninhallitus tukee seuranta- ja arviointiohjauksen keinoin kansallisen koulutuspolitiikan alueellista toteutumista niin, että sivistykselliset peruspalvelut toteutuvat mahdollisimman tasa-arvoisesti läänin eri osissa.

Toteutuminen: Raportti vuoden 2004 arvioinneista tehtiin ja luovutettiin määräaikaan mennessä sisäasiainministeriölle. Lääninhallitus järjesti asiasta lisäksi informaatio- ja palautetilaisuuksia.

Tulostavoite: Kuntien kirjasto- ja tietopalvelujen laatua ja saatavuutta sekä asiakkaille tarjolla olevia tietotekniikan käyttömahdollisuuksia seurataan. Digitaalisen aineis-

ton tarjontaa ja käyttöä arvioidaan. Kirjastojen kulttuurista tehtävää ja yhteistyötä kunnan sisällä pidetään esillä. Kuntien ja seutukuntien välistä yhteistyötä edistetään. Henkilöstön ammattitaidon kehittymistä tuetaan informaatio-ohjauksen ja koulutuksen keinoin. Kirjastohenkilöstön osallistumista kansainvälisiin koulutustapahtumiin tuetaan.

Toteutuminen: Lääninhallitus on arvioinut kirjastopalvelujen laatua ja saatavuutta kahdessa julkaisussa: peruspalvelujen arviointiraportissa ja kirjastotoimen vuosiraportissa (Itä-Suomen lääninhallituksen julkaisusarja nro 96/2004). Kirjastotoimen kunta-arviointikäyntejä tehtiin kuuteen kuntaan ja muita kuntakäyntejä 12 kuntaan. Lisäksi osallistuttiin Joensuun seudun kirjastojen aluestrategian, Keski-Karjalan seutukirjaston ja Ylä-Savon Rutakko – verkon seutustrategian tilaisuuksiin ja asiantuntijana strategiatyöhön.

Digitaalisen aineiston tarjonnasta ja käytöstä on tehty vuonna 2004 kirjastoille erillinen kysely, jonka tulokset julkaistaan lääninhallituksen peruspalvelujen arviointiraportissa. Itä-Suomen lääninhallitus koordinoi kirjastotoimen arviointityötä ja vastaa valtakunnallisesta yhteenvedosta. Kirjastotoimen henkilöstölle on järjestetty viisi koulutuspäivää, joiden aiheina ovat olleet: tietostrategiat ja tiedonhallintataidot, kirjastojen strategiatyö ja laadullinen arviointi, alueelliset kirjastostrategiat ja seutuyhteistyö sekä kirjasto- ja opetustoimen yhteistyö. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 260 henkilöä.

Lääninhallitus jakoi avustusta 12 kirjastolle yhteensä 18 000 euroa lukemisharrastusta tukeviin hankkeisiin. Lääninhallitus jakoi 7 henkilölle yhteensä 4 830 euroa matkavastuksina kirjastoalan kansainvälisiin koulutustapahtumiin osallistumiseen.

Tulostavoite: Yhteistyössä kuntien ja kansalaisjärjestöjen kanssa tuetaan ja kehitetään koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa lainsäädännön pohjalta.

Toteutuminen: Lääninhallitus järjesti yhteistyössä opetusministeriön ja opetushallituksen kanssa kaksi koulutustilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 216 henkilöä. Koulutus oli suunnattu kunnille sekä kansalaisjärjestöille. Koulutuksien avulla lisättiin valmiuksia järjestää lainsäädännön mukaista toimintaa. Suoritettiin kysely kunnille, jossa selvitettiin toimintaan osallistuvat kunnat sekä hallintokunta, joka vastaa apitoiminnasta. Kyselyn mukaan toimintaan osallistumattomia kuntia on jokaisessa maakunnassa yksi. Lisäksi on annettu toimintaa järjestäville informaatio-ohjausta.

Lääninhallituksen liikunta- ja nuorisotoimet ovat jakaneet yhteensä 195 000 euroa harkinnanvaraisia valtionavustuksia 3 – 9-luokkalaisten koululaisten iltapäivätoimintaan. Hakemuksia lääninhallitukselle toimitettiin 308. Näistä toiminnallista tukea sai 259 hanketta.

Tulostavoite: Lasten ja nuorten liikunta sekä terveyttä edistävä liikunta ovat painopisteitä liikuntatoimessa. Liikuntarakentamisessa tuetaan erityisesti lähiliikuntapaikkoja.

Toteutuminen: Lasten ja nuorten liikunnan sekä terveysliikunnan kehittämiseksi on liikuntapaikkojen avustamispolitiikassa painotettu lähiliikuntapaikkojen rakentamista. Terveysliikunta on ollut painotetusti esillä kuntien liikuntaviranhaltijoiden tapaamisissa. Lasten ja nuorten liikuntaan on suunnattu iltapäivätoiminnan valtionavustuksia.

Tulostavoite: Nuorisotoimessa keskeistä on peruspalvelut säilyttävän ja rakentavan nuorisotyöorganisaation tukeminen painottaen perusnuorisotyötä kunnissa, ennaltaehkäisevää päihde- ja huumetyötä, nuorison tiedotus- ja neuvontapalveluja, nuorison osallisuushankkeita sekä nuorten työpajatoimintaa. Kuntien ja alueiden nuorisopolitiikkaa tuetaan mm. kehittämällä nuorten elinoloindikaattorein alueellista järjestelmää.

Toteutuminen: Nuorisotoimi on osallistunut nuorisotyölain uudistukseen, jossa määritellään nuorisotyön tavoitteelliset peruspalvelut. Kunnallisen nuorisotyön arviointia on tehty peruspalvelujen arvioinnin yhteydessä. Nuorisotoimi on osallistunut nuorten osallisuutta koskevan toimenpideohjelman alueelliseen toteuttamiseen sekä järjestänyt nuorten osallisuushankkeille koulutustilaisuuden. Työpajatoiminnan kehittämiseksi on järjestetty koulutustilaisuuksia sekä jaettu kansallisia avustuksia ja EU:n rakennerahastovaroja. Nuorisotyön kehittämisavustuksia on myönnetty nuorison tiedotus- ja neuvontapalveluhankkeisiin.

Tulostavoite: Liikunta ja nuorisotoimien alueilla osallistutaan kahdenväliseen kansainväliseen toimintaan erillisten yhteistyösopimusten mukaisesti.

Toteutuminen: Liikunta- ja nuorisotoimi on toteuttanut yhteistyösopimusten mukaista yhteistyötä Belgian flaamilaisen yhteisön, Italian Campanian, Saksan Schleswig-Holsteinin, Venäjän Karjalan tasavallan ja Pietarin kaupungin sekä Viron Itä-Virunmaan, Länsi-Virunmaan ja Järvamaan kanssa.

Tulostavoite: Lääninhallitus toimii valtion alueviranomaisena EU:n rakennerahastohjelmien toimeenpanoon liittyvissä tehtävissä opetusministeriön hallinnonalalla. Alueellista yhteistyötä maakunnan liittojen ja työvoima- ja elinkeinokeskusten kanssa kehitetään ja tiivistetään.

Toteutuminen: Uusia hankehakemuksia tuli vuonna 2004 yhteensä 106 kappaletta ja jatkorahoitushakemuksia 66. Projektisuunnitelman täsmennystä tai muutosta esitti lisäksi 16 hanketta. Myönteisiä rahoituspäätöksiä tehtiin vuonna 2004 yhteensä 69 kappaletta ja jatkorahoituspäätöksiä tehtiin 66 kappaletta ja muutoksia suunnitelmiin hyväksyttiin 39 päätöksellä. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 71 kappaletta ja hakemuksia peruttiin 31 kappaletta.

Tulostavoite: Lääninhallitus toimii Interreg III A–yhteisöaloitehankkeiden toimeenpanoon liittyvissä tehtävissä opetusministeriön hallinnonalalla, edistää Equal-hankkeiden alueellista valmistelua sekä antaa sitovan lausunnon Leader + koulutus- ja kulttuurihankkeissa. Toimitaan Cimon alueellisena yhteistyökumppanina ja toimijoiden verkottajana. Suomen lähialueiden edustajien kanssa järjestetään yhteisiä tapaamisia yhteistyön kehittämiseksi ja vakinaistamiseksi.

Toteutuminen: Lääninhallitus on yhdessä TE-keskuksen kanssa järjestänyt Mikkelissä Equal-hankkeisiin liittyvän koulutustilaisuuden ja ohjeistanut hankkeiden valmistelijoita. Leader viranomaisryhmien työskentelyyn on osallistuttu Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa.

Muut tulostavoitteet

Tulostavoite: Lääninhallitus tarjoaa asiantuntevaa ja puolueetonta ohjausta oppilaitosten ja yleisten kirjastojen rakennusteknisessä suunnittelussa ja valtionapuun liittyvissä kysymyksissä.

Toteutuminen: Hankemenettelyyn liittyvissä asioissa ohjausta ja neuvontaa on annettu kohteissa käyntien yhteydessä, neuvotteluissa ja puhelimitse. Neuvonnan tarve on ollut suuri.

Vuonna 2004 annettiin 9 hankesuunnitelmalausuntoa. Lausuntojen käsittelyaika vaihteli hyvin paljon, sillä hankesuunnitelmat olivat asiakirjoiltaan yleensä puutteellisia ja asiakirjojen täydennykset ovat viipyneet jopa kuukausia. Lääninhallitukselle saapui yhteensä 20 valtionosuushakemusta. Niistä koottiin momenteittain neljä valtionosuussuunnitelmaa, jotka toimitettiin opetusministeriöön tammikuun lopussa.

Vuosille 2005 – 2008 tuli yhteensä 107 rahoitussuunnitelmaehdotusta. Rahoitussuunnitelmaehdotuksista pyydettiin lausunnot maakunnallisilta liitoilta. Rahoitussuunnitelmaehdotuksista koottiin momenteittain neljä rahoitussuunnitelmaesitystä, jotka toimitettiin opetusministeriöön kesäkuun loppuun mennessä. Valtionosuushakemukset ja rahoitussuunnitelmat on käsitelty opetusministeriön esittäminä määräaikoina.

Tulostavoite: Tuetaan kansalaisten, erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien, edellytyksiä tietoyhteiskuntataitojen saavuttamiseen toteuttamalla osaltaan Suomi-tietoyhteiskunnaksi - ohjelmaa.

Toteutuminen: Lääninhallitus jakoi 85 000 euroa avustuksina kansalaisopistoille, kansanopistoille, yhdistyksille ja järjestöille, joiden tavoitteena on kouluttaa erityisryhmiä ja vertaiskouluttajia. Avustusta sai 18 hakijaa ja koulutuksen kohderyhmänä ovat eläkeläiset, vammaiset, maahanmuuttajat, kyläyhdistykset ja erilaisten terveysjärjestöjen jäsenistö. Lääninhallituksen käytössä on ollut yhteensä 240 000 euron määräraha vuosina 2001–2004.

Tulostavoite: Lääninhallitusten ja alueellisten taidetoimikuntien sekä niiden henkilöstön yhteistoiminnan tavoitteena on alueellisen kulttuuritoimen kehittäminen käyttäen apuna mm. Tilastokeskuksen vuonna 2003 tekemää kulttuuritoimen selvitystyötä.

Toteutuminen: Lääninhallitus on yhdessä taidetoimikuntien kanssa järjestänyt kuntien kulttuuritoimen henkilöstölle läänin kulttuuripäivät, joihin osallistui 50 henkilöä. Lääninhallitus on tehnyt selvityksen Itä-Suomen Tavoite 1 – ohjelmalla rahoitetuista kulttuurihankkeista 2000–2003 (julkaisu nro 99).

3.3. SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO

Toimintaympäristön muutokset

Väestö

Väestön odotettavissa olevan eliniän pitenemisen ja terveydentilan keskimääräisen kohenemisen seurauksena hyvin iäkkäiden määrää kasvaa pidemmällä aikavälillä selvästi.

Mikäli voimakas maan sisäinen muuttoliike jatkuu, väestö keskittyy voimakkaasti kasvualueille ja erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa ikärakenne muuttuu erittäin vanhuspainotteiseksi. Itä-Suomen Väestön vanhetessa on erityistä huomiota kiinnitettävä sellaisten ikäihmisten hyvinvointiin, jotka asuvat yksin tai iäkkään puolison hoitamina. Myös dementoituneiden ja muiden paljon apua tarvitsevien ikäihmisten hoitoon ja huolenpitoon on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Itä-Suomen läänissä asuu Tilastokeskuksen arvion mukaan vuonna 2010 yli 65-vuotiaita 112 500 asukasta, mikä on lähes 19 % koko asukasmäärästä. Yli 75-vuotiaiden osuuden arvioidaan nousevan yli 10 %:iin väestöstä. Esimerkiksi heikoimman vanhushuoltosuhteen alueella, Pielisen Karjalan seutukunnassa asui Tilastokeskuksen laskelman mukaan vuonna 2030 enemmän eläkeikäisiä kuin työikäisiä.

Ikääntymisen ohella pysyvän tai pitkäaikaisen työttömyyden johdosta osaa lapsiperheitä ja nuoria kohtaa joko taloudellinen tai sosiaalinen syrjäytyminen. Tämä aiheuttaa paineita sosiaali- ja terveydenhuoltoon huume- ja alkoholiongelmien, lasten kouluvaikeuksien ja lastensuojeluongelmien ja mielenterveysongelmien alueilla. Mikäli terveydenhuollon lääkäripula entisestään kärjistyy, se aiheuttaa jatkuvasti terveyden-

huollon palveluja tarvitsevan väestön osalta kasvavia terveydenhuollon palvelujen saatavuusongelmia.

Talous

Maan sisäinen muuttoliike aiheuttaa Itä-Suomessa, joka on muuttotappioaluetta, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen rakenteisiin ja rahoitukseen kohdistuvia paineita. Vaikka valtionosuuksia sosiaali- ja terveydenhuoltoon tullaankin hallitusohjelman mukaisesti tulossuunnitelmakaudella vuosittain lisäämään, on tärkeää, että valtio ja kunnat arvioivat yhteistyössä jatkuvasti palvelutarpeen kehitystä.

Kuntien taloudelliset erot ovat kasvaneet ja vaarana on, että se johtaa suuriin eroihin palvelujen saatavuudessa eri kunnissa. Seutukunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ja väestöpohjaltaan riittävän isot palelukokonaisuudet saattavat estää erityispalveluiden saatavuuden heikkenemisen.

Ongelmana Itä-Suomessa on edelleen suuri pitkäaikaistyöttömien määrä. Pätkätyöt ja epätyypilliset työsuhteet näyttävät lisääntyvän. Tuloerot ovat edelleen kasvaneet. Työelämän ja työtehtävien toistuvat muutokset koetaan usein raskaiksi. ja työssä jakamiseen on löydettävä uusia ratkaisuja mm. valtakunnallisten työhyvinvointihankkeiden avulla.

Terveys- ja hyvinvointi

Väestön terveydentila on kohentunut viime vuosikymmeninä ja sen odotetaan edelleen kohentuvan. Eri väestöryhmien väliset erot terveydentilassa ovat säilyneet kuitenkin suhteellisen suurina ja syrjäytyminen sekä työttömyys kasvattavat näitä eroja. Erityisesti ollaan huolestuneita keski-ikäisten miesten terveydentilan heikkenemisestä, aikuisdiabeteksen lisääntymisestä, mielenterveydellisten ongelmien kasvusta sekä alkoholin liikakäytöstä johtuvasta työkyvyttömyydestä. Elämänhallinnan ja ihmissuhteiden vaikeuksia ilmentävät humalahakuinen alkoholin käyttö, kasvava huumeongelma ja näistä seuraava väkivaltainen tai rikollinen käyttäytyminen.

Monessa läänin kunnissa on ollut vaikeuksia saada lääkäreitä terveyskeskuksen virkoihin. Tehtäviä on jouduttu hoitamaan mm. ostamalla lääkärin palveluja ns. reppufirmoilta, mikä haittaa hoidon kokonaisvaltaisuutta ja jatkuvuutta. sekä vaikeuttaa ehkäisevän terveydenhuollon työtavan toteuttamista kunnissa. Sosiaalityöntekijöitä on myös ollut vaikea löytää kunnallisiin virkoihin samalla kun sosiaalityön paineet entisestään kunnissa kasvavat. Myös muista henkilöstöryhmistä voi tulla pulaa suurten ikäluokkien alkaessa tulla eläkeikään jo muutaman vuoden kuluttua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen monituottajuus on lisääntynyt ja erityisesti tuottaminen yksityissektorin toimesta lisääntyy. Kunnilla on kuitenkin vaikeuksia palvelujen kokonaistaloudellisessa kilpailuttamisessa, mikä heikentää palvelujen hintalaatusuhdetta. Toisaalta yksityinen ja kolmas sektori ovat olleet hyviä julkisten palvelujen täydentäjiä ja kumppaneita.

Sosiaali- ja terveystoimi

Terveys 2015 ohjelman täytäntöönpano ja ehkäisevän terveydenhuollon edistäminen

Tulostavoite: Lääninhallitukset tukevat ja edistävät terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin toteutumista sekä sosiaalisten ongelmien ja syrjäytymisen ehkäisyä alueellaan. Tavoitetta toteutetaan sekä lakisääteisen ohjaus- ja valvontatehtävän että erilaisten kehittämishankkeiden kautta. Keskeisenä tavoitteena on se, että kansalaisten yhdenvertaisuus sosiaali- ja terveystalouden käyttäjinä toteutuu. Kehittämishank-

keilla tuetaan Terveys 2015-kansanterveysohjelman tavoitteita ja syrjäytymisen torjuntaa.

Toteutuminen: Lääninhallitus hallinnoi vuoden 2004 osalta sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankerahoitusta sekä Kansallisen terveyshakkeen hankerahoitusta. Hankkeiden tavoitteena oli myös syrjäytymisen ehkäiseminen ja yleisen ennaltaehkäisevän työn tukeminen kohdentuen erityisesti mielenterveystyöhön. Sosiaali- ja terveysosasto järjesti hankepäivän tavoitteena parantaa projektien hankkeistamista kunnissa ja toisaalta lisätä kunnan seudullista yhteistyötä. Osasto on yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa järjestänyt hanketoimijoille alueellisia koulutustilaisuuksia. Osasto toteutti kuntakäyntejä ennakoivana ohjaus- ja valvontatyönä. Sosiaalialan kehittämishankkeen edistymistä aktivoitiin tekemällä yhteistyötä myös Itä-Suomen osaamiskeskuksen kanssa. Kansallisen terveyshakkeen aluekoordinaattori oli yhteydessä kaikkiin läänin kuntiin tai kuntayhtymiin kansallisen terveydenhuollon hankkeen juurruttamiseksi ja asiantuntija-avun kanavoimiseksi kehittämistoimenpiteille.

Tulostavoite: Terveiden edistämisen määrärahoilla tuetaan edelleen kuntien hyvinvointipoliittisten ohjelmien laadintaa osana lääninhallituksen hyvinvointipoliittisen neuvottelukunnan työtä. Neuvottelukunnan toimesta järjestetään myös seutukunnallista hyvinvointipoliittikkaa käsitteleviä työkokouksia läänin kaikissa maakunnissa. Keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat maakuntien liitot, työvoima- ja elinkeinokeskukset, alueen yliopistot, ammattikorkeakoulut ja muut oppilaitokset, kunnat ja kuntayhtymät sekä järjestöt.

Toteutuminen: Sosiaali- ja terveyspoliittisen neuvottelukunnan määräaika päättyi 31.12.2003. Sen sijaan sosiaali- ja terveysosasto on ollut aktiivinen toimija maakunnallisissa hyvinvointiklustereissa ja maakunnallisten hyvinvointistrategioiden laadinnassa. Hyvinvointipoliittikkaa on nostettu vahvasti maakunnan muiden klusterien rinnalle.

Tulostavoite: Terveiden edistämisen määräraha kohdennetaan kuntien toimintamallien tukemiseen, lasten ja nuorten terveyden edistämiseen, päihteiden käytön ehkäisemiseen ja terveyttä edistävään liikuntaan. Lääninhallitus tukee erityisesti lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä syrjäytymisen ehkäisyä. Tavoitteeseen pyritään jatkamalla äitiys- ja lastenneuvolapalveluiden ja sosiaalityön sisällön ja menetelmien kehittämistä esimerkiksi perheneuvolatyötä kehittämällä. Varhaisen vuorovaikutuksen ja vanhempien voimavarojen tukemista neuvolatyön tiimeissä jatketaan valtakunnallisten kouluterveydenhuollon laatusuosituksen pohjalta.

Toteutuminen: Lääninhallitus toteutti Hengitysliitto Heli ry:n kanssa kolme maakunnallista koulutustilaisuutta, joissa pohdittiin keinoja tukea äitiys- ja lastenneuvolan asiakkaina olevia perheitä, joissa tupakoidaan. Varhaisen vuorovaikutuksen havainnointi työmenetelmää ja vanhempien tukemista neuvolatyön tiimeissä edistettiin alueellisten työkokousten ja koulutusten avulla.

Pielisen-Karjalassa alkoi neuvolan perhetyön kehittämishanke sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankemäärärahoilla. Lasten ja nuorten huollon moniammatillisille työryhmille (oppilashuoltotyöryhmät ja lastensuojelun tukiryhmät) järjestettiin verkostotyötä lisääviä koulutuspäiviä. Sosiaali- ja terveysosaston lasten ja nuorten tiimi nosti perhetyön tekemisen kunnissa yhdeksi tulostavoitteeksi. Työssä korostettiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja poikkihallinnollista yhteistyötä.

Kansallisen alkoholiohjelman, terveysprojektin ja sosiaalialan ohjelmien toimeenpano

Tulostavoite: Kuntien monisektoriaalista vastuuta nuorten päihdeongelmien ehkäisyssä edistetään mm. valtakunnallisen Pava-hankkeen avulla. Luodaan lisäksi alko-

holiohjelmaa tukevaa toimintaa informaatio-, koulutus- ja yhteistyöverkoston avulla. Lääninhallitus tukee läänin alueella toimivia huumeiden vastaisia ja muita ehkäisevän päihdetyön ja päihdehuollon hankkeita. Lääninhallitus tukee kuntia ja muita toimijoita edistämällä päihdepalvelujen laatusuosittelujen, toimintaohjelmien ja alueellisen yhteistyön kehittymistä. Alkoholijuomien anniskelu- ja vähittäismyyntilupahallinnon siirtymiseen kokonaan lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosaston päätettäväksi varaudutaan. Siirtoon on varauduttu myös valtionbudjetissa. Lääninhallitus tukee edelleen alkoholijuomien anniskelu- ja vähittäismyyntipaikkojen omavalvontasuunnitelmien laatimista ja toteuttamista. Alkoholien käytöstä aiheutuvia sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja pyritään ehkäisemään painottamalla tarkastuskäynnit alkoholivaltaisiin ja häiriöalttiin sekä nuorison suosimiin paikkoihin.

Toteutuminen: Lääninhallitus tuki läänin kuntia ja alueella toimivia päihde- ja huumeiden hankkeita ja organisaatioita päihdepalvelujen laatusuosittelujen toimeenpanon, toimintaohjelmien ja alueellisen yhteistyön edistämiseksi. Lääninhallitukseen perustettiin poikkihallinnollinen päihdetyöryhmä valtakunnallisen Alkoholiohjelma 2004–2007–hankkeen suosittelun mukaisesti.

Lääninhallitus toteutti PAVA–hankkeen 1. vaiheen, jonka tarkoituksena on ehkäistä lasten ja nuorten alkoholinkäyttöä ja vähentää alkoholin käytöstä aiheutuvia haittoja. Lääninhallituksen aloitteesta aloitettiin PAVA–hankkeita Outokummussa, Polvijärvellä, Pieksämäellä ja Lapinlahdella. Sosiaali- ja terveysosastolla oli loppuvuoden projektityöntekijä, jonka toimesta vauhditettiin kuntien toimintaa ja avustettiin materiaalin tuottamisessa. PAVA–mallin avulla luotiin verkostoja paikallisella tasolla myös niihin tahoihin, jotka eivät perinteisesti tee ehkäisevää päihdetyötä kuten alkoholijuomien vähittäismyynti- ja anniskelupaikkoihin, seurakuntaan, urheiluseuroihin sekä muihin järjestöihin ja oppilaitoksiin.

Lääninhallituksen alkoholitarkastajat painottivat valvontakäynneillään omavalvonnan tärkeyttä ja tukivat omavalvontasuunnitelmien laatimista. Omavalvontasuunnitelmaa jaettiin niihin anniskelu- ja vähittäismyyntipaikkoihin, joissa ei ole vielä ollut omavalvontasuunnitelmaa.

Alkoholijuomien anniskelu- ja vähittäismyyntilupien siirtymiseen kokonaan lääninhallitukselle 1.1.2005 alkaen varauduttiin osallistumalla tuotevalvontakeskuksen järjestämään koulutukseen sekä perustamalla uusi alkoholiasioita hoitavan ylitarkastajan virka sosiaali- ja terveysosastolle.

Alkoholien käytöstä aiheutuvia sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja pyrittiin ehkäisemään painottamalla valvontakäynnit alkoholivaltaisiin, häiriöalttiin ja nuorison suosimiin anniskelu- ja vähittäismyyntipaikkoihin viikonloppuina. Vuoden aikana tehtiin 731 tarkastuskäyntiä.

Tulostavoite: Lääninhallitusten erityisiä painoalueita ovat sosiaali- ja terveydenhuollon etu- ja jälkikäteisvalvonta sekä vuonna 2003 alkaneen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankejärjestelmän toimeenpano.

Toteutuminen: Selvitetään muiden asiaa koskevien tulostavoitteiden yhteydessä.

Tulostavoite: Kansallisen terveysprojektin edelleen turvaamiseksi edistetään hyvin toimivia alueellisia ja seutukunnallisia terveyspalveluja yhdessä kuntien ja kuntayhtymien kanssa, edistetään hyvien tulosten levittämistä yhteistyössä alueellisten koordinaattorien kanssa ja osallistutaan valtionapuhankkeiden hallintoihin päättäjinä, valvojina ja asiantuntijoina. Yhteistyössä ministeriön ja Kuntaliiton kanssa järjestetään alueellisia koulutustilaisuuksia ja työkokouksia.

Toteutuminen: Kansallisen terveydenhuoltohankkeen läänikohtaista toteutusta ohjasi aluekoordinaattori ja alueellinen ohjausryhmä. Lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosaston ja sosiaali- ja terveysministeriön hankerahoitusta myönnettiin vuodelle 2004 kansallisen terveysprojektin ja sosiaalialan kehittämissohjelman hankkeille yhteensä 5,4 miljoonaa euroa.

Tulostavoite: Kansallisen sosiaalialan kehittämishankkeiden avulla edistetään hyvien työkäytäntöjen leviämistä läänin eri kuntiin, ja ollaan tiiviissä yhteistyössä sosiaalialan osaamiskeskusten ja kuntien kanssa mielekkäiden, tarpeellisten ja seutukunnallisesti tarpeellisten hankkeiden käynnistymiseksi. Seutukehittäjien verkostoa kehitetään ja tuetaan.

Toteutuminen: Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (ISO) kolmen maakunnallisen toimipisteen kanssa on perustettu alueelliset yhteistyöryhmät, joissa sosiaali- ja terveysosastolla on edustus. Osaamiskeskus valmisteli vuoden 2005 hankepainopisteitä varten suunnitelman, joka osaltaan rajaa tulevia hankepäätöksiä. Sosiaali- ja terveysosasto oli mukana myös sosiaalialan kehittämishankkeen Itä-Suomen alueellisessa johtoryhmässä ja on huolehtinut sosiaali- ja terveysministeriön määrärahalla johtoryhmän toiminnan kustannuksista.

Osaamiskeskusten kanssa tehtiin seutukuntakerroksia sosiaalialan kehittämissohjelman täytäntöön panemiseksi ja järjestettiin maakunnallisia ja läänikohtaisia koulutuksia yhteistyössä ministeriön kanssa. Hankepäivän ja muiden koulutustilaisuuksien avulla levitettiin hankkeiden tuloksia ja tietämystä kuntiin ja kuntayhtymiin. Lääninhallitus ylläpiti sosiaalialan kehittämishankkeiden rekisteriä ja antaa hankehallintoihin liittyvää opastusta ja neuvontaa kunnille ja kuntayhtymille.

Rahoituksen piiriin hyväksytyjä sosiaalialan hankkeita oli vuonna 2004 läänissä yhteensä 20. Niistä suurin osa oli seudullisten sosiaalihuollon palvelujen parantamiseen liittyviä. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt hankerahoitusta viidelle seutukehittäjähankkeelle eri puolille lääniä.

Maakunnallisen hyvinvoinnin edistäminen ja monituottajuus

Tulostavoite: Lääninhallitus antaa tarvittaessa asiantuntijalausuntoja muille aluehallintoviranomaisille sekä osoittaa lääninhallituksen edustajat erilaisiin alueellisiin työryhmiin. Lääninhallitus pyytää vastavuoroisesti muiden aluehallintoviranomaisten edustajia omiin työryhmiinsä. Erityisenä haasteena on yhteistyön syventäminen maakunnallisten liittojen kanssa ja osallistuminen maakunnalliseen hyvinvointiklusterityöhön. Aluekehityslain voimaantultua ollaan tiivistä mukana maakuntaliittojen ohjelmien ja toteuttamissuunnitelmien valmistelussa. Valmistaudutaan EU-hankkeiden hallinnoinnin siirtoon ministeriöltä sosiaali- ja terveysosastoille ja arvioidaan siirtoa koskeva lisäresurssitarve.

Toteutuminen: Sosiaali- ja terveysosaston edustus oli vuoden aikana mukana kaikkien maakuntaliittojen hyvinvointiklusteriyhteistyössä ja lääninhallitus osallistui tiiviisti maakuntaliittojen ohjelmien ja toteuttamissuunnitelmien valmisteluun. Lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosastolle siirtyi pilottina EU-hankkeiden hallinnointi ministeriöltä. Hankesiirtoa hankaloitti se, että lisäresursseja vuodelle 2004 ei saatu, vaan alkutyö on hoidettu osaston sisäisillä työjärjestelyillä. Myös siirron tekniset hankerekisterijärjestelyt ovat työllistäneet. Rakennerahastotiimi perustettiin sosiaali- ja terveysosastolle.

Hankepäätösten delegointi aiheuttaa jatkossa lisäyksiä maakuntien yhteistyöryhmien sihteeristöihin ja varsinaisiin yhteistyöryhmiin. Asiantuntijaedustukset esitettiin kullekin maakuntaliitolle.

Tulostavoite: Lääninhallitus tukee kuntien ja sairaanhoitopiirien välistä yhteistyötä terveydenhuollon alueellisten poikkeusoloihin varautumissuunnitelmien päivityksessä uuden valmiusoppaan linjoja noudattaen. Alueellisen hätäkeskusorganisaation käynnistyessä lääninhallitus toimii yhteistyön tukijana sairaanhoitopiirien ja alueellisten hätäkeskusten välillä sekä Virve- yhteishenkilöiden kautta.

Tietoteknologian ja telematiikan kehittyminen antaa hyviä välineitä sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonsaantiin ja -välitykseen sekä tietojen käsittelyyn. Etenevä bioteknologia, uudet laitteistot ja lääkkeet mahdollistavat terveydenhuollon järjestämisen entistä tehokkaammin. Samoin ikäihmisten toimintakykyä edistetään tukemalla apuvälineteknologiaan liittyviä maakunnallisia hankkeita ja innovaatioita. Hyödyntämällä tietoteknologiaa oikein voidaan palvelujen tasavertaisia käyttömahdollisuuksia, laatua ja saatavuutta parantaa. Uuden teknologia käyttöönotto luo uusia mahdollisuuksia myös hoitomenetelmissä.

Toteutuminen: Läänin alueella käynnistyi valmiussuunnitelmien päivittäminen ja Etelä-Savon alueella suunnitelmat kerättiin syksyn valmiusharjoitusta varten. Kaikista läänin kunnista ei saatu kokoon uuden terveydenhuollon valmiusoppaan mukaista valmiussuunnitelmaa. Ympäristöterveydenhuollon osalta valmiussuunnitelmista on päivitetty 91 % läänin alueella. Lääninhallituksen yksiköissä on nimettyä Virveyhteistyötoimikunnat, joissa ovat edustettuina alueellinen pelastuslaitos, hätäkeskus ja sairaanhoitopiirit, terveyskeskukset, kuntien sosiaalitoimi sekä yksityinen sairaankuljetus. Lääninhallituksen edustajat osallistuivat Hätäkeskuksen toimialakohtaisiin yhteistyöryhmiin. Virve-aluepääkäyttäjänä on läänin alueella valmistellut yhteistoimintasopimukset ja puheryhmät läänin alueelle noudattaen sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistusta.

Viranomaisverkon (VIRVE) käyttöönotto on lisääntynyt terveydenhuollon eri yksiköissä. Virven toiminnan aktivoituminen sosiaali- ja terveystoimessa lisäsi viranomaisyhteistyötä. Virven käyttöönottoon annettiin koulutusta. Lääninhallitus myönsi valtionavustusta Virve päätelaitteen hankkimiseen noin 140 päätelaitteeseen. Eri viranomaisten kanssa aloitettiin sopimusneuvottelut Virve yhteistyötehtävissä käytettävistä puheryhmistä ja toimintatavoista.

Tulostavoite: Tavoitteena on lisätä valvontakäyntejä sekä kunnissa että yksityisissä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa yksiköissä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttäjien kantelut ovat edelleen tärkeä laillisuusvalvonnan muoto. Kunnallisten sosiaali- ja terveyspalvelujen valvonnan tarve näyttää kasvavan sen vuoksi, että monissa kunnissa voimavarat ovat niukat kasvaviin palvelutarpeisiin nähden. Yksityisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottava yritystoiminta lisääntyy ja kuntia valmennetaan palvelujen hankintaan liittyvässä kilpailuttamisessa ja hankinnoissa. Lääninhallitus on mukana yksityisen terveydenhuollon lakiuudistuksen valmistelussa ja toimeenpanossa sekä yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon rekisterin laadintatyössä.

Toteutuminen: Yksityisen terveydenhuollon valvontakäyntejä tehostettiin ja lisättiin. Valvonnan kohteena olivat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiset palveluasumisyksiköt.

Vuoden aikana tuli vireille uusia kanteluja 150 ja ratkaistiin 137 kantelua terveydenhuollon kysymyksissä. Sosiaalihuollossa vastaavat luvut olivat 81 ja 85. Muita kanteluja ratkaistiin 14.

Itä-Suomen lääninhallituksen edustaja oli mukana sosiaali- ja terveysministeriön rekisteriuudistusta valmisteleivassa työryhmässä. Sosiaali- ja terveydenhuollon esittelijät osallistuivat rekisterin uudistamiseen lausuntonenettelyn kautta.

Ympäristöterveydenhuollon hankkeiden toimeenpano

Tulostavoite: Ympäristöterveydenhuollossa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että kunnat suorittavat vastuullaan olevaa valvontaa riittävästi ja tasapuolisesti. Talous- ja uimaveden laatua seurataan valvontatulosten avulla ja toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti pienten vettä toimittavien laitosten valvontaohjelmien tason kartoittamiseen. Tupakkavalvontaa jatketaan. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn sisältyvää ihmisiin kohdistuvien terveysvaikutusten arviointia tehostetaan järjestämällä asiasta koulutusta. Valvonnan laatua ja riittävyttä arvioidaan kuntakäynneillä ja työkokouksissa toimintakertomustietojen ja tulossopimuksissa olevien erillishankkeiden tulosten perusteella. Valvonnan tasapuolisuutta arvioidaan myös lääninhallitukselle tulleiden valitusten ja kanteluiden avulla.

Toteutuminen: Poikkeukselliset sateet vaikuttivat heikentävästi uima- ja talousveden laatuun. Vesiepidemioilta kuitenkin vältyttiin. Pienten vesilaitosten valvontaohjelmien tason kartoittaminen osoitti, että ohjelmien tasossa on melkoista kirjavuutta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn sisältyvä ihmisiin kohdistuvien terveysvaikutusten arviointia koskeva koulutus järjestettiin.

Ympäristöterveydenhuollon valvontahenkilöstöä oli kunnissa niukasti. Ne on suunnattu kiireellisten ja määräaikaisten tehtävien suorittamiseen. Tästä syystä kemikaalivalvontaan ja tupakkalain valvontaan on jäänyt vähän aikaa. Asiaan kiinnitettiin huomiota terveystarkastajien työkokouksissa ja koulutustilaisuuksissa. Lääninhallitukselle tulleiden valitusten ja kanteluiden avulla arvioiden valvonnan tasapuolisuudessa ei vuoden aikana tapahtunut oleellisia muutoksia.

Työterveyshuolto ja työelämän vetovoiman lisääminen

Tulostavoite: Lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto on mukana valtakunnallisen Veto-ohjelman toimeenpanossa tuoden mukanaan alueellista ja ohjauksellista näkökulmaa. Veto-ohjelmalla edistetään sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden jaksamista ja hyvinvointia ja tätä kautta estetään työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymistä ja pidennetään työkästä. Työterveyshuollon kehittämisessä ollaan mukana kouluttajina, valvojina ja lupamenettelyviranomaisina sekä edistämässä työterveyspalvelujen saatavuutta ja tukemalla seutukunnallisten työterveyshuollon palvelujen syntymistä.

Toteutuminen: Veto-ohjelma oli esillä työterveyshuollon henkilöstön työkokouksissa ja työterveyshuollon koulutustilaisuudessa. Pohjois-Karjalan työvoiman saataavuushanke, jossa sosiaali- ja terveysosaston edustaja oli puheenjohtajana, paneutui erityisesti kuntien ja kuntayhtymien työhyvinvoinnin edistämiseen. Hanke järjesti myös yhden valtakunnallisista työhyvinvointihankkeista informoivan tilaisuuden.

Tulostavoite: Sosiaali- ja terveydenhuollon työvoiman jaksamiseen kiinnitetään huomiota järjestämällä tätä koskevaa koulutusta, tukemalla hankkeita ja edistämällä yhteistyötä palvelujen tuottajien ja koulutuslaitosten välillä.

Toteutuminen: Yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden henkilöstön jaksamiseen kiinnitettiin huomiota ja tehtiin yhteistyötä työsuojelupiirien kanssa. Keväällä järjestettiin työkokous myös työterveyshoitajille.

Vanhusten toimintakyvyn tukeminen

Tulostavoite: Vanhusten oman liikuntakyvyn ja omatoimisuuden edistäminen on erityisen tärkeää, jotta laitoshoidon tarve ei iäkkäiden määrän kasvaessa uudelleen nousisi kasvuun. Omaishoidon tukeminen on tärkeää myös kunnallisena tukipalveluna ja omaishoitajien jaksamista tulee tukea. Lääninhallitus järjestää näitä asioita kos-

kevaa koulutusta, tukee näitä asioita korostavia sisällöllisiä hankkeita ja tukee vanhusten laatusuosituksen käyttöönottoa. Päättyneen IkäLaatu-projektin raportin avulla levitetään projektin onnistuneita tuloksia.

Toteutuminen: Lääninhallitus on pitänyt ikäihmisten liikuntakyvyn ja omatoimisuuden edistämisteemaa esillä läpäisyperiaatteella kaikissa ikäihmisten asioita käsittelevissä ohjaus- ja koulutustilaisuuksissa. Sosiaali- ja terveys- ja opetusministeriön opasta Ikääntyneiden ihmisten ohjatun terveystiikunnan laatusuositukset käytettiin ohjauksen tukiaineistona.

Eryteisesti teemaa käsiteltiin Taiteesta terveyttä, kulttuurista kuntoa seminaarissa ja Ikäännyttäen yhdessä seminaarissa, jonka kohderyhmänä olivat vanhusneuvostojen jäsenet läänin alueelta. Omaishoidon tukeen liittyviä asioita käsiteltiin useassa seminaarissa ja työkokoustilaisuudessa.

Tulostavoite: Lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto tukee ikääntyvien ihmisten terveyden edistämistä erityisesti vanhusten liikuntaa edistämällä yhteistyössä lääninhallituksen sivistysosaston ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhtenä menetelmänä käytetään valmistuvia terveystiikunnan laatusuosituksia.

Toteutuminen: Sosiaali- ja terveysosasto on yhteistyössä Pohjois-Karjalan kansanterveyskeskuksen kanssa järjestänyt ikääntyvien terveystiikuntaan liittyviä koulutustilaisuuksia. Tehtiin yksityisten ja julkisten vanhusten huollon toimipisteiden kartoitus, jossa turvallisuusnäkökohtien ohella selvitettiin liikkumisen esteettömyyttä toimipai-koissa.

Syrjäytymisen ehkäisy ja erityisryhmien palvelujen saatavuus

Tulostavoite: Lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto yhteistyössä sivistysosaston kanssa kehittää tukitoimia koulutuksellisen eriarvoisuuden vähentämiseksi. Työikäisten syrjäytymistä pyritään estämään mm. kehittämällä palveluita, joiden ansiosta työttömillä ja erilaisissa epätyypillisissä työsuhteissa ja työpaikoissa olevilla on samat mahdollisuudet saada terveystilaisuuksia kuin muilla.

Toteutuminen: Koulutuksellisen eriarvoisuuden vähentämiseksi sosiaali- ja terveysosasto on yhteistyössä sivistysosaston kanssa järjestänyt seminaareja Pohjois-Karjalassa.

Työttömien ja erilaisissa epätyypillisissä työsuhteissa ja työpaikoissa olevien mahdollisuudesta saada terveystilaisuuksia tuotiin korostetusti esille lääkäreille järjestetyissä työkokouksissa ja hoitotyön ryhmissä.

Tulostavoite: Paneudutaan sosiaalihuollon erityispalvelujen (lastensuojelu-, päihdehuolto- ja vammaishuolto) saatavuuteen mm. tukemalla seudullisten palvelujen syntymistä sosiaalialan kehittämishankkeiden avulla. Sosiaali- ja terveysosasto on mukana Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskustyydyssä, jota kautta edistetään lasten ja nuorten seudullisten palvelujen kehittämistä eri maakunnissa. Lasten ja nuorten sosiaalipalvelujen saatavuutta arvioidaan osana peruspalvelujen arviointia.

Toteutuminen: Yhteistyössä Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa asiaa tuotiin esille seututapaamisissa ja tuettiin palvelujen kehittämistä kuntien toimintana suuntaamalla niihin hankerahoitusta. Lääninhallitus oli mukana lastensuojelun ja varhaiskasvatuksen kehittämistyöryhmissä, joiden yhtenä tavoitteena on seudullisen ja kuntien välisen yhteistyön lisääminen. Seudullisia perhekeskus- ja sijais- huollon laadun kehittämishankkeita käynnistettiin.

Tulostavoite: Sosiaalisen yritystoiminnan lainsäädännön toteutuessa sosiaali- ja terveysosasto järjestää sitä koskevaa koulutusta kunnille, järjestöille ja osuuskunnille. Kuntouttavan työtoiminnan toimeenpanoa pidetään esillä kanssakäymisessä viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa ja kuntoutuksen asiakasyhteistyötä toteutetaan annetun uuden lain mukaisesti. Vankilasta vapautuvien vankien sekä nuorten ja pitkäaikaistyöttömien asemaa kehitetään työryhmä-, työkokous- ja yhteistyökontaktien kautta viranomaisten kanssa. Kuntia tuetaan eri tavoin väestön mielenterveyden hoidossa ja ehkäisevässä mielenterveystyössä. Erityisesti lasten ja nuorten parissa tapahtuva työ ja laatusuositusten soveltaminen tässä työssä ovat etusijalla.

Toteutuminen: Sosiaalista yritystoimintaa ja kuntouttavaa työtoimintaa sekä nuorten työttömien ja pitkäaikaistyöttömien asiaa pidettiin esillä viranomaisten ja kolmannen sektorin tahojen kanssa toteutuneissa tavanomaisissa yhteistyökontakteissa. Aiheesta oli tarjolla muiden kuin lääninhallituksen järjestämää koulutusta.

Lääninhallitus toteutti yhteistyössä Kuopion vankilan kanssa työkokouksen läänin kuntien viranomaisten ja rikosseuraamusjärjestelmän (= vankiloiden ja kriminaalihuoltolaitoksen) välisen yhteistyön parantamiseksi. Lääninhallitus järjesti yhteistyössä Sosiaali- ja terveysministeriön kanssa rikossovittelun neuvottelupäivän sekä teki kattavan selvityksen rikossovittelun saatavuudesta läänin kunnissa samalla valmistautuen sovittelutoiminnan mahdolliseen vakinaistamiseen ja valtakunnallistamista koskevan lainsäädännön toimeenpanoon.

Lasten ja nuorten alueellisia yhteistyökokouksia järjestettiin asetuksen mukaan säännöllisesti. Toimittiin yhteistyössä perusterveydenhuollon ja kuntien kanssa yhteistyökokouksien järjestämiseksi. Osallistuttiin kuntien mielenterveyden edistämiseen antamalla myös asiantuntija-apua ja osallistamalla ohjaustyöryhmien toimintaan.

Tulostavoite: Vammaishuollossa edistetään palveluasumisen ja apuvälinepalvelujen laatusuositusten käyttöönottoa.

Toteutuminen: Laatusuositusten käyttöönottoa edistettiin läänin alueella valvonta- ja lupapäätösten valmistelussa huomioimalla palveluasumiseen liittyvä suositus. Tarkastus- ja valvontakäynneillä kiinnitettiin huomiota apuvälineiden kuntoon sekä asiakasnäkökulman toteutumiseen apuvälinepalvelujen käyttöönotossa.

Eläinlääkintä

Tulostavoite: Tarttuvien eläintautien osalta jatketaan kunnaneläinlääkäreiden ja valmiuseläinlääkäreiden koulutusta. Nautojen raatojen keräilyn kattaessa koko Itä-Suomen läänin huolehditaan erityisesti eläinten sivutuotteiden hävittämisestä säädösten mukaisesti. Eläinlääkkeiden väärinkäyttöön puututaan välittömästi ja eläinlääkäreiden lääkekirjanpitojen tarkastuksia jatketaan. Virkaeläinlääkäreiden työkokouksissa selvitetään ja varmistetaan kunnallisten eläinlääkintäpalvelujen saanti.

Toteutuminen: Kunnan- ja valmiuseläinlääkäreitä sekä tuottajia on koulutettu tarttuvien eläintautien varalta maakunnittain. Läänineläinlääkärit sekä valmiuseläinlääkärit ovat osallistuneet maa- ja metsätalousministeriön järjestämään valtakunnalliseen valmiuseläinlääkäreiden koulutukseen ja "Tarttuvien tautien päivä" -koulutukseen Helsingissä. Itä-Suomen lääninhallitus järjesti Juvalla läänin valmiuseläinlääkäreille valmiusharjoituksen tarttuvien eläintautien varalta.

Sivutuotteiden säädösten mukainen käsittely on tarkastettu Elintarvikeviraston projektin mukaisesti laitospöytätyön yhteydessä keskitetysti yhden läänineläinlääkärin toimesta. Tuottajille, kunnaneläinlääkäreille ja sidosryhmille on järjestetty koulutusta

eläinten lopettamisesta, raatojen keräilystä ja sivutuotteiden säädösten mukaisesta käsittelystä.

Kaikki maa- ja metsätalousministeriön määräämät lääkekirjanpidon tarkastukset on suoritettu ja epäilyt eläinlääkkeiden väärinkäytöksestä on tarkastettu välittömästi.

Kunnaneläinlääkäreiden työkokouksissa ja peruspalveluiden arvioinnin yhteydessä on selvitetty kunnaneläinlääkäreiden virkojen tarve, eläinlääkäri- päivystys ja päivystäjien saatavuus sekä hyötyeläinten määrät kunnittain.

Tulostavoite: Eläinsuojeluvirastoviranomaisten koulutusta tehostetaan yhteisissä koulutustilaisuuksissa.

Toteutuminen: Kunnaneläinlääkäreille on järjestetty työkokousten yhteydessä koulutusta uudistuvasta eläinsuojelulainsäädännöstä.

Tulostavoite: Kuntakäynneillä selvitetään ympäristöterveydenhuollon laajemman yhteistyön mahdollisuudet.

Toteutuminen: Lääninhallituksen edustajat osallistuvat läänin neljään ympäristöterveydenhuollon seudullisen kokeiluhankkeen (YTAKE) ohjausryhmään.

Kuntakäynneillä on selvitetty myös kokeiluhankkeiden ulkopuolelle jäävien kuntien ympäristöterveydenhuollon yhteistyön mahdollisuuksia.

Elintarvikevalvonta

Tulostavoite: Kuntien elintarvikevalvontaa ja-tarkastusta arvioidaan ja tehostetaan kehittämällä edelleen kuntien yhteistyötä. Lääninhallitus on tukemassa läänin alueella toteutettavia kuntien välisiä yhteistyökokeiluja sekä tekee kuntakäyntejä yhdessä Elintarvikeviraston kanssa. Lääninhallitus jatkaa kuntien elintarvikevalvonnan laatu-järjestelmien kehittämistä yhdessä Elintarvikeviraston kanssa. Lääninhallitus tekee kuntien elintarvikevalvonnan vaatimustenmukaisuuden arviointeja. Lääninhallituksen edustaja on mukana työryhmässä, jossa kehitetään menetelmiä kuntien elintarvikevalvonnan vaatimustenmukaisuusarviointia varten.

Toteutuminen: Lääninhallituksella oli edustajat kuntien yhteistyökokeiluhankkeiden ohjausryhmissä. Kuntien välinen yhteistyö on ollut paljon esillä myös lääninhallituksen järjestämissä työkokouksissa. Lääninhallitus toteutti yhdessä Elintarvikeviraston kanssa kolme kunnallisen elintarvikevalvonnan vaatimustenmukaisuuden koearviointia. Lisäksi lääninhallituksen edustaja oli mukana vaatimustenmukaisuuden arviointia suunnittelevassa työryhmässä. Muut mainituista tulostavoitteista toteutettiin jo vuonna 2003.

Tulostavoite: Alueellisesti merkittävien peruselintarvikkeiden kokonaislaatua valvotaan ”pellolta pöytään” -periaatteen mukaan. Tavoitteen toteutumiseksi kehitetään valvontahenkilöstön ammattitaitoa ja varmistetaan kuluttajien riittävä tiedonsaanti. Lääninhallitus valmistelee yhdessä Elintarvikeviraston ja kuntien kanssa suunnitelman alueellisesti merkittävien peruselintarvikkeiden elintarvikeketjun valvontaa varten.

Toteutuminen: Lääninhallituksessa valmistui hankkeeseen liittyvä selvitys muikun ja kuhan kokonaislaadusta ja valvonnasta. Hanke jatkui Elintarvikeviraston työryhmässä, johon on nimetty edustajat lääninhallituksesta.

Tulostavoite: Vuoden 2006 alussa tulee voimaan useita, elintarvikevalvontaa koskevia lainuudistuksia. Lääninhallitus ohjaa kuntia varautumaan lainuudistusten edellyttämiin muutoksiin.

Toteutuminen: Lääninhallitus antoi lausuntonsa elintarvikevalvontaa koskevista laki- ja asetusesityksistä. Näihin liittyviä toiminnan muutoksia käsiteltiin valvontaviranomaisten ja lääninhallitusten yhteisissä tilaisuuksissa.

Tuoteturvallisuusvalvonta

Tulostavoite: Tuoteturvallisuusvalvonnan tason arviointia jatketaan yhdessä Kuluttajaviraston kanssa. Lääninhallitus ohjaa kuntia tuoteturvallisuusvalvonnan seudullisessa järjestämisessä osana muuta ympäristöterveydenhuoltoa. Seurataan tuoteturvallisuuslain uudistuksen toteutumista sekä lisätään kuluttajapalvelujen turvallisuuden tasoa toteuttamalla valvontaprojekteja yhteistyössä kuntien kanssa.

Toteutuminen: Kuntien tuoteturvallisuusvalvonnan tason arviointi suoritettiin. Tuoteturvallisuusvalvonnan seudullistamista tehtiin YTAKE-hankkeessa muun ympäristöterveydenhuollon kanssa. Kuluttajaviraston tulossopimuksen mukaisista valvontaprojekteista toteutettiin ohjelmapalvelujen kartoitus, tehtiin karting-ratojen turvallisuus-hanke sekä ratsastuspalvelujen turvallisuus-hanke toteutettiin.

3.4. POLIISIOSASTO

Tavoitteet ja toimintalinjat vuosille 2003 - 2004

Toimintaympäristöä kuvataan tilastollisilla vuosivertailuilla.

Ilmoitettujen rikosten lkm	2001	2002	2003	2004
Omaisuusrikokset	23754	24005	23954	22292
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	3825	3618	3719	3725
Seksuaalirikokset	155	172	180	205
Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan	1201	1194	1204	1363
Rikokset rikoslain 42, 43 tai 44 lukua vastaan	98	90	87	112
Liikenne-rikokset	16292	17037	19606	21514
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	1756	1945	1918	2037
Huumausainerikokset (uudet RL 50-luku)	1041	1070	1070	932
Rikoslakirikokset	48122	49131	51738	52180

Rikosten selvitysaste %	2001	2002	2003	2004
Omaisuusrikokset	41,70 %	38,90 %	39,60 %	42,80 %
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	88,50 %	88,50 %	81,20 %	88,40 %
Seksuaalirikokset	76,10 %	84,30 %	83,90 %	77,10 %
Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan	93,50 %	92,80 %	95,10 %	91,20 %
Rikokset rikoslain 42, 43 tai 44 lukua vastaan	87,80 %	81,10 %	79,30 %	86,60 %
Liikenne-rikokset	99,20 %	96,70 %	96,60 %	99,30 %
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	73,90 %	72,70 %	73,00 %	67,70 %
Huumausainerikokset (uudet RL 50-luku)	95,50 %	97,20 %	96,80 %	95,50 %
Rikoslakirikokset	68,70 %	66,80 %	68,10 %	72,70 %

Selvitettyjen rikosten lkm	2001	2002	2003	2004
Omaisuusrikokset	9902	9339	9495	9535
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	3385	3203	3020	3292
Seksuaalirikokset	118	145	151	158
Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan	1123	1108	1145	1243
Rikokset rikoslain 42, 43 tai 44 lukua vastaan	86	73	69	97
Liikenne rikokset	16164	16474	18935	21363
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	1298	1414	1401	1379
Huumausainerikokset (uudet RL 50-luku)	994	1040	1036	890
Rikoslakirikokset	33070	32796	35252	37957

Katurvallisuusindeksi	2001	2002	2003	2004
	94,63	98,41	95,45	92,33

Toimintavalmiusaika	2001	2002	2003	2004
Toimintavalmiusaika keskiarvo AB 04	19,7	21	23	21,2
% A tehtävistä toimintavalmiusaika alle 13 minuuttia	65,5	63,7	59,6	42,7

Hälytystehtävät	2001	2002	2003	2004
AB (0-4) tehtävät lkm kiireelliset tehtävät	71342	72235	71723	41498
ABC (0-4) tehtävät lkm	80925	81781	83176	95520

Liikenneturvallisuus	2001	2002	2003	2004
Liikenteessä kuolleet lkm	52	71	48	59
Liikenteessä loukkaantuneet lkm	826	847	780	875
Henkilövahinko-onnettomuudet lkm	620	656	601	697

Ennalta estävä toiminta

Tulostavoite: Väkivaltarikollisuuden vähentäminen Itä-Suomen läänissä.

Toimintalinjat

- Vaikutetaan poliisin keinoin, yhteistyössä mm. lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosaston kanssa, päihteiden, erityisesti alkoholin, yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle aiheuttaminen uhkien torjumiseen.

Tavoiteltu tulos

- Yleisten paikkojen järjestys ja turvallisuus paranee
- Poliisin hälytys- ja tutkintatehtävien määrä kääntyy laskuun
- Niiden väkivaltarikosten määrä, joissa alkoholi on mukana, laskee

Arvioinnissa käytettävät mittarit

- Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrä ja suhde valtakunnalliseen keskiarvoon
- Ravintolapahoinpitelyiden¹ määrä
- Juopumuspidätysten määrä

¹ Anniskelupaikoissa tai niiden välittömässä läheisyydessä tapahtuvat pahoinpitelyrikokset

Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset					
Ikkm/1000 as.	2000	2001	2002	2003	2004
Etelä-Suomi	5,3	5,1	5,1	5,4	5,5
Länsi-Suomi	5,0	5,1	5,2	5,4	5,5
Itä-Suomi	6,4	6,5	6,2	6,4	6,4
Oulu	5,8	5,6	6,2	6,3	6,1
Lappi	6,5	6,1	6,2	6,8	6,8
Helsinki	9,1	9,0	9,3	9,1	9,7
Yht.	5,9	5,8	5,9	6,1	6,2

Henkeen ja terveyteen kohd.	Ravitsemis- liikkeessä tms.	Ravitsemis- liikkeessä tms.	Ravitsemis- liikkeessä tms.	Ravitsemis- liikkeessä tms.	Ravitsemis- liikkeessä tms.
	2000	2001	2002	2003	2004
Ikkm/1000 as					
Etelä-Suomi	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Länsi-Suomi	0,7	0,7	0,8	0,8	0,7
Itä-Suomi	0,8	0,9	0,8	0,7	0,8
Oulu	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9
Lappi	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0
Helsinki	1,4	1,3	1,4	1,2	1,2
Yht.	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8

Päihdekiinniotot					
Ikkm/1000 as.	2000	2001	2002	2003	2004
Etelä-Suomi	16,9	16,5	16,6	17,0	18,7
Länsi-Suomi	14,6	14,1	14,6	14,9	16,3
Itä-Suomi	26,3	25,8	24,0	23,6	26,6
Oulu	17,5	17,8	18,8	19,0	21,0
Lappi	23,3	26,0	22,9	22,6	26,7
Helsinki	28,5	28,5	28,3	25,3	27,9
Yht.	18,7	18,4	18,4	18,2	20,3

Toteutuminen: Tulostavoitteita asetettaessa tiedettiin alkoholinkulutuksen kasvavan valmisteveron laskemisen seurauksena. Eri viranomaisten tavoitteena oli estää ennakolta tai ainakin minimoida kulutuskasvun haittavaikutukset. Toimintalinjan mukaisesti poliisi on suorittanut läänin alueella anniskelupaikkojen valvontaa yhdessä lääninhallituksen alkoholitarkastajien kanssa. Valvontakertoja on ollut noin 25. Toisaalta alkoholitarkastajien ja paikallispoliisin kesken on jo muodostunut käytännöksi lupamenettelyyn liittyvien lausuntojen antaminen sähköisesti, joka on nopeuttanut ja yhtenäistänyt toimintaa.

Alkoholin kulutus näkyy päihtyneenä säilöön otettujen määrässä, mutta niiden määrä ei noussut niin korkeaksi, kuin vielä välitulosarvion yhteydessä ennustettiin. Vuonna 2004 läänin alueella oli 15 473 kpl päihtyneenä säilöön ottoja, jossa kasvua oli edelliseen vuoteen verrattuna 12,3 %. Nyt ollaan tilastoissa vuoden 2000 tasolla, jolloin päihtyneiden lukumäärä oli osapuilleen sama. Luku on selkeästi suurempi kuin koko maan keskiarvo.

Pahoinpitelyrikosten määrässä ei ole tapahtunut suuria tilastollisia muutoksia. Poikkeamat edellisiin vuosiin ovat sitä luokkaa, että tilastollisesti niillä ei ole merkitystä. Perheväkivaltatapaukset ovat lisääntyneet, joka johtuu niiden tarkasta kirjaamisesta tulostavoitteiden mukaisesti.

Kun tarkastellaan tilastotietoja väkilukuun suhteutettuna, voidaan todeta, että henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä ei ole muuttunut edellisvuoteen verrattuna. Määrä on edelleen valtakunnan keskiarvon yläpuolella. Ravintolassa tai

sen läheisyydessä tapahtuvien pahoinpitelyjen määrä on Itä-Suomessa samansuuruinen kuin maassa keskimäärin.

Näyttäisi, että varsinainen tulostavoite ei täysin toteudu. Kuitenkin lopulliset tulokset näkyvät vasta pidemmällä aikavertailulla.

Hälytystoiminta

Tulostavoite: Yhteistoiminnan kehittäminen ja lisääminen. Hyvä yhteistyö Hätäkeskuslaitoksen kanssa.

Toimintalinjat

- Lääniin muodostetaan 3-7 paikallispoliisin yhteistoiminta-alueita. Yhteistoiminnassa hoidettavista tehtävistä sovitaan kihlakuntakohtaiset tarpeet ja mahdollisuudet huomioiden. Kenttätöiminta tuottaa tietoa hälytystoiminnan parantamis- ja kehittämiskohteista läänin hätäkeskusyhteistyöverkoston sekä maakuntien hätäkeskusten yhteistyöryhmiin.

Tavoiteltu tulos

- Varmistetaan hälytysvalmiuden säilyminen.
- Hätäkeskuspäivystäjillä ja poliisin kenttäjohtajilla sekä partiomiehillä on yhteinen näkemys toiminnan tavoitteista ja hyvästä palvelusta.
- Arvioinnissa käytettävät mittarit
- Keskimääräinen toimintavalmiusaika
- Keskimääräiset hälytystehtävien ajoajat

Toteutuminen: Yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta luovuttiin tällä tulossuunnittelukaudella poliisiylijohdon kanssa käydyn välituloseskustelun tuloksena. Asian lopullinen ratkaiseminen odottaa kihlakuntaselontekomenettelyn tuloksia.

Kihlakuntien poliisilaitosten omaehtoisen yhteistyön osalta on kuitenkin edistytty. Savonlinnan ja Varkauden seudun kihlakuntien poliisilaitokset ovat aloittaneet yli maakuntarajan toteutettavan yhteistyön, jossa Varkauden poliisilaitos hoitaa Savonlinnan kihlakuntaan kuuluvan Heinäveden kunnan hälytystehtävät. Juvan, Pieksämäen, Savonlinnan ja Varkauden seudun kihlakuntien poliisilaitosten alueella toimii arkiöinä tukipartio, joka liikkuu kaikkien kihlakuntien alueella, ja on tarvittaessa käytettävissä niin hälytystehtäviin kuin myös valvontaan. Toimintaan osallistuu myös liikkuva poliisi. Toiminta jatkuu vuoden 2005 puolella ja sitä koskeva yhteistoimintasopimus on pienin muutoksin allekirjoitettu.

Syksyllä 2003 aloitti toimintansa poliisin lääninjohdon perustaman hätäkeskusyhteistyöverkosto, jonka tehtävä on toimia poliisin lääninjohdon apuna kehitettäessä ja yhtenäistettäessä hälytystoimintaa koko läänin alueella. Yhteistyöverkosto on kokoonnut tähän mennessä viisi kertaa. Maakunnallisten hätäkeskusten poliisitoimen yhteistyöryhmät ovat perustettu kaikkien kolmen läänin hätäkeskusten yhteyteen ja toimivat säännöllisesti.

Vuosi 2004 oli ensimmäinen vuosi, jolloin kaikki kolme läänin hätäkeskusta välittivät poliisin tehtävämaitoituksia. Tehtävämäärissä on tapahtunut suuriakin muutoksia. Etelä- ja Pohjois-Savossa AB-luokan (kiireellisesti ja välittömästi hoidettavat tehtävät) tehtävämäärät romahtivat ja Pohjois-Karjalassa tehtävämäärissä on lievää kasvua. Muutokset johtuvat merkitsemistavoista, joita tulee yhtenäistää läänin hätäkeskusyhteistyöverkostossa.

Toimintavalmiusaika parani Etelä- ja Pohjois-Savossa. Pohjois-Karjalassa se on pysynyt ennallaan. Koko läänin toimintavalmiusaika on 21.2 minuuttia, jota voidaan pitää hyvänä. Hälytykset keskittyvät asutuskeskuksiin, mutta harvaan asuttujen aluei-

den pitkäkestoiset hälytystehtävät nostavat toimintavalmiusaikaa tehtävien vähäisestä lukumäärästä huolimatta.

Tulostavoite on saavutettu.

Tutkinta

Tulostavoite: Paikallispoliisin perusrikostutkinta suoritetaan hyvin. Huumausaineiden katuvalvonnan tehostamiseksi vuosina 2001- 2002 luotua toimintamallia sovelletaan edelleen vähintään entisessä laajuudessaan.

Toimintalinjat

- Erityistä huomiota kiinnitetään rikostutkinnan perusjärjestelmäkirjausten oikeaan ja kattavaan suorittamiseen.
- Painotetaan tekijäkeskeisyyttä sekä selvittävässä vaiheessa että itse tutkinnan aikana.
- Huumausaineiden katuvalvontaan panostetaan yhteistoiminnassa liikkuvan poliisin Itä-Suomen osaston kanssa erityisesti Kuopiossa, Joensuussa, Mikkelissä, Iisalmissa, Savonlinnassa ja Varkaudessa.

Tavoiteltu tulos

- Päivittäisrikosten määrä laskee ja niiden selvitystaso paranee.
- Huume- ja järjestäytyneen rikollisuuden määrä ei kasva Itä-Suomen läänissä

Arvioinnissa käytettävät mittarit

- Poliisin tietoon tulleiden omaisuus- ja henkeen sekä terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä
- Poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrä
- Huumausainetakavarikkojen määrä

Omaisuusrikokset					
lkm/1000 as.	2000	2001	2002	2003	2004
Etelä-Suomi	59,9	54,7	55,2	55,6	50,7
Länsi-Suomi	52,4	47,3	48,1	48,6	44,3
Itä-Suomi	45,4	40,4	41,0	41,1	38,4
Oulu	49,2	48,9	48,1	47,9	46,5
Lappi	45,0	41,3	40,0	39,7	41,1
Helsinki	116,4	105,0	103,6	99,0	98,2
Yht.	60,4	55,2	55,6	55,4	52,4

Huumausainerikokset					
lkm/1000 as.	2000	2001	2002	2003	2004
Etelä-Suomi	3,0	3,0	2,8	3,3	2,9
Länsi-Suomi	2,3	2,9	2,6	2,6	2,8
Itä-Suomi	1,4	1,8	1,8	1,8	1,6
Oulu	1,5	1,5	1,7	2,3	1,8
Lappi	1,9	2,1	1,8	1,7	1,4
Helsinki	4,5	4,8	4,5	4,8	4,6
Yht.	2,6	2,9	2,7	2,9	2,8

Toteutuminen: Poliisin tietoon Itä-Suomen läänissä tulleiden omaisuusrikosten ja huumausainerikosten määrä on laskenut merkittävästi. Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrän kasvu on saatu pysäyttämään; niiden määrä pysyi suunnilleen vuoden 2003 tasolla.

Samaan aikaan omaisuusrikosten, henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten ja rikoslakirikosten selvitystaso on parantunut. Keskimääräiset tutkinta-ajat ovat lyhentyneet huomattavasti.

Tulosta on pidettävä hyvänä.

Poliisin tietoon tulleiden rikosten määrää arvioitaessa on otettava huomioon, että erityisesti huumausainerikosten, mutta monien muidenkin rikosten määrä on lyhyellä tarkastelujaksolla verrannollinen poliisin kyseisen rikollisuuden torjuntaan kohdentamien voimavarojen kanssa.

Tulostavoite voidaan katsoa saavutetuksi tutkinnan alueella.

Talous

Poliisin toiminnan kokonaiskustannukset vuonna 2004 olivat 49,6 milj. euroa. Kustannukset lisääntyivät 1,8 milj. euroa (3,7 %) vuodesta 2003. Kustannuksiin on laskettu mukaan kaikki ne rahoituslähteet, joista poliisin toimintaa tai poliisille tuotettavia palveluja rahoitetaan (poliisin toimintameno, osuus kihlakunnanvirastojen ja lääninhallituksen toimintamenoista, osuus työllisyysmenoista ja muut menot). Kustannusten jakautuminen eri rahoituslähteisiin esitetään seuraavassa taulukossa.

Kokonaiskustannukset momenteittain	2002	%-osuus	2003	%-osuus	2004	%-osuus
Poliisin toimintameno	41 269 000	88,7	42 723 461	89,3	44 025 976	88,7
Osuus kihlakunnanvirastojen yhteisistä menoista	3 730 000	8,0	3 749 465	7,8	4 136 634	8,3
Osuus lääninhallituksen menoista	884 000	1,9	812 887	1,7	883 696	1,8
Osuus työllisyysmenoista	559 000	1,2	556 903	1,2	589 757	1,2
Muut momentit	61 000	0,1	0	0,0	0	0,0
Kustannukset yhteensä	46 503 000	100	47 842 716	100	49 636 063	100

Poliisin toimintamenojen osalta kustannusten lisäys oli keskimäärin 3 %. Kustannustason lisäys oli palkka- ja hintatason muutosta pienempi, koska henkilöstömenoja vähensivät poliisihenkilöstön siirrot hätäkeskukseen. Muutos henkilöstössä oli -17,6 htv (1,9 %) vuonna 2004.

Poliisin momentilla vuonna 2004 käytettiin investointeihin 25 % (226 916 €) vuotta 2003 enemmän. Henkilöstökustannukset lisääntyivät 2,4 %, vuokrat pienenevät 1,6 %. Palvelujen ostot lisääntyivät 14 % ja muut kulut 15 %. Kihlakunnanvirastojen yhteisissä menoissa toimitilavuokrat lisääntyivät 12,6 %.

Kustannusten muutokset momenteittain olivat seuraavat:

Momentti	Muutos €	Muutos %
Poliisin toimintamenot	1 302 514	3,0
Kihlakunnanvirastojen yhteiset menot	387 169	10,3
Lääninhallitus	70 809	8,7
Työllisyysmenot	32 854	5,9
Muut momentit	0	0,0
Yhteensä	1 793 346	3,7

Seuraavassa taulukossa esitetään kokonaiskustannukset avainprosesseittain. Poliisin kustannusten laskennan perusteena käytetään mm. työajan jakaumia. Vuoden 2004 osalta hätäkeskuksen järjestelmistä ei ole saatu siirretyksi hälytystoiminnan työaikaa, joten tältä osin laskenta on jouduttu tekemään arvion perusteella.

Kokonaiskustannukset prosesseittain	2002	%-osuus	2003	%-osuus	2004	%-osuus
Maksulliset lupapalvelut	3 486 000	7,5	3 352 296	7,0	3 396 920	6,8
Muu ennalta estävä toiminta	16 231 000	34,9	16 494 547	34,5	16 322 550	32,9
Muu maksullinen toiminta	11 000	0,0	25 856	0,1	35 804	0,1
Hälytystoiminta	4 588 000	9,9	4 379 240	9,2	4 344 413	8,8
Tutkinta	14 226 000	30,6	15 570 985	32,5	16 770 266	33,8
Tukitoiminnat	4 694 000	10,1	4 425 640	9,3	4 833 645	9,7
Muut tehtävät	3 267 000	7,0	3 594 152	7,5	3 932 466	7,9
Kustannukset yhteensä	46 503 000	100	47 842 716	100	49 636 064	100
Tunnuslukuja	2 002	2003	2004	s 2004-2003 %		
Kustannukset/htv	54 326	58 487	60 660	3,7		
Kustannukset /asukas	79	82	85	3,7		
Tutkinnan kustannukset/ poliisin tietoon tullut rikos	431	472	525	11,2		
Tutkinnan kustannukset/selvitetty rikos	857	942	995	5,6		
Kustannukset/hälytystehtävät	49	47	85	80,9		
Selvitetyt rikokset/tutkinnan htv	67	68	68	0,0		
Maksulliset luvat/maksullinen työaika	1490	1 561	1 591	1,9		

Poliisin päivystyksen siirtyminen hätäkeskuksen hoidettavaksi aiheutti muutoksia hälytystehtävien kirjaamiskäytäntöihin. Hälytystehtävän yksikkökustannuksen nousu aiheutuu laskennan perusteena käytettyjen tehtävien kirjaamiskäytännön muutoksesta.

Poliisin toimintamääräraha ja maksullisen toiminnan tuotot eivät riittäneet toimintavuoden kuluihin. Menot olivat 343 570 € rahoitusta suuremmat. Alijäämä rahoitettiin edelliseltä vuodelta siirtyneellä rahoituksella. Vuodelle 2005 siirtyi rahoitusta 1,6 miljoonaa euroa

Poliisin lupatuotot olivat 3 176 tuhatta euroa ja tuottotavoite 3 272 000 euroa eli toteutumatta jäi 96 000 euroa. Maksullinen lupatoiminta oli 591 000 euroa alijäämäistä. Kustannusvastaavuus lupapalvelujen osalta oli 84,3 %. Lupatuottojen määrä lisääntyi vuodesta 2003 70 000 euroa. Kustannusvastaavuus parantui 2 % vuodesta 2003.

Poliisin yksiköiden itsenäisyyttä ja vastuuta on lisätty. Kaikki poliisin yksiköt pystyivät rahoittamaan toimintansa jaetulla rahoituksella ja maksullisen toimintansa tuotoilla. Yksiköiden käyttöön jaettiin tulossopimuksessa sovitulla tavalla osuus edelliseltä vuodelta siirtyneestä rahoituksesta. Tulossopimuksessa vahvistettiin määräraha-

hykseen perustuvat henkilösuunnitteet, joissa määriteltiin henkilöstömäärät virkaryhmittäin.

Toiminnan sopeuttaminen rahoituksen ja tulojen tasolle tulee olemaan tulevien vuosien suuri haaste. On todennäköistä, että poliisin uusi rahoituksenjakomalli vähentää Itä-Suomen rahoitusosuutta. Sopeutustarvetta aiheuttaa odotettavissa olevan kehystason muutoksen ja toteutuneen alijäämäisyyden lisäksi poliisin uuden palkkausjärjestelmän käyttöönottoon liittyvä omarahoitusosuus, joka kolmen seuraavan vuoden aikana on yhteensä noin miljoona euroa.

Henkilöstö

Vuoden 2004 tulostavoitteena on ollut työhönsä motivoitunut, työkykyinen ja ammattitaitoinen henkilöstö. Tavoitteeseen pääsemiseksi jatkettiin läänin työhyvinvointihanke (Navigare – hanke). Tavoiteltuna tuloksena on stressin ja uupumuksen vähentyminen, sairastamisen ja ennen aikaisen eläköitymisen vähentyminen sekä esimiesvalmiuksien parantuminen. Arvioinnissa käytetään mittareina mm. sairauspoissaolojen määrän ja laadun kehitystä, eläköitymisen määrää, henkilöstöbarometrin tuloksia sekä Navigare – palvelujen käytön määrää.

Henkilöstön kokonaismäärä, momentti 26.75.21

	2000	2001	2002	2003	2004
Poliisit	672	656	664	669	647
Muut	236	232	226	216	217
Opiskelijat	32	49	49	44	46
Yhteensä	940	937	939	929	910
Sairauspoissaoloajan % -osuus säännöllisestä vuosityöajasta					
	4,3	3,9	4,9	5,3	5,1

Poliisin henkilöstömäärä on vuodesta 2000 alkaen vähentynyt 30 henkilöllä. Poliisi miesten määrän vähentyminen on johtunut suurelta osin hätäkeskusten perustamisesta ja poliisimiesten rekrytoinnista niihin. Muun henkilöstön määrän vähentyminen johtuu pääasiassa tietotekniikka -tehtävissä toimineiden henkilöiden siirtymisestä Poliisin tietohallintokeskuksen palvelukseen. Pieni osa muutoksista johtuu myös toiminnan ja talouden yhteensovittamiseksi tehdyistä henkilöstövähennyksistä.

Yleisenä linjauksena on ollut, että vakinaisen henkilöstön määrä on pyritty pitämään mahdollisimman vakaana. Muutamia määräaikaisia virkasuhteita on vakinaistettu. Määräaikaisiin virkasuhteisiin ottamista on ollut pakko rajoittaa vain aivan välttämättömään. Poliisin ylijohdon ja poliisin lääninjohdon välisessä tulossopimuksessa sovitua henkilöstösuunnitetta on poliisimiesten ja opiskelijoiden osalta kyetty toteuttamaan hyvin, sen sijaan muun henkilöstön osalta suunnite on ylitetty muutamilla henkilöillä. Henkilöstön vaihtuvuus eläkkeelle siirtymisiä lukuun ottamatta on ollut varsin vähäistä.

Henkilöstön työhyvinvointia selvitettiin vuonna 2002 tehdyllä henkilöstöbarometri kyselyllä. Yleinen työtyytyväisyys oli hieman laskenut edellisestä mittauksesta, mutta oli edelleen hyvällä tasolla. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi vuonna 2002 käynnistettiin useampivuotinen Navigare – hanke. Hankkeen tulokset ovat parhaillaan analysoitavana. Navigare-hankkeen keinoin on pyritty ennaltaehkäisemään työkykyä heikentävien ja haittaavien tekijöiden syntyä sekä ennen aikaista eläköitymistä. Sairastavuuteen hankkeella ei näytä olleen positiivista vaikutusta, joskin sairastavuus on kolme viime vuotta pysynyt kokonaisuutena samalla tasolla. Tavoitteeksi vuosille 2002–2004 asetettiin, ettei sairastavuus nouse vuoden 2001 tasosta. Tavoite ei ole

toteutunut, vaan sairastavuus on noussut vuoden 2001 tasosta. Henkilöstön ikääntyessä lisääntyy sellainen sairastavuus, johon ei voida vaikuttaa.

Kahtena viimeisenä vuonna sairauspoissaoloajan suhteellinen osuus säännöllisestä vuosityöajasta on laskenut 5,3 %:sta - 5,1 %:iin. Sairauspäiviä on ollut vuonna 2004 yhteensä 11100 päivää ja sairaustapauksia 1282. Vastaavat luvut vuonna 2003 olivat 11358 sairauspäivää ja tapauksia 1426. Yhden sairauspoissaolon kesto työpäivinä on hieman pidentynyt vuoden 2003 kahdeksasta päivästä/tapaus yhdeksään päivään/tapaus.

Ennenaikaisesti eläkkeelle jäävien määrä on laskenut vuodesta 2003. Vuonna 2003 lähti ennenaikaiselle eläkkeelle yhteensä yhdeksän henkilöä, vuonna 2004 kolme henkilöä.

Navigaren – palveluja, työnohjausta, psykologipalveluja, konsultaatiota ja yhteisöohjausta on käytetty ennako-odotusten mukaisesti ja esimiehille on järjestetty työyhteisökoulutusta. Tältä osin hankkeen tavoitteet on saavutettu. Tarkemmat tiedot hankkeen vaikutuksista saadaan vuoden 2005 keväällä toteutettavasta henkilöstöbarometristä.

3.5. PELASTUSOSASTO

Toimintaympäristön muutokset

Pelastustoimessa tehtiin suuri organisaatiomuutos, jossa vastuu pelastustoimen palvelujen järjestämisestä siirtyi 1.1.2004 läänin 66 kunnalta kolmelle maakunnalliselle pelastuslaitokselle.

Valtakunnallisessa hätäkeskusuudistuksessa lääniin perustettiin kolme hätäkeskusta, jotka tuottavat pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen hätäkeskuspalvelut. Uudet Etelä-Savon ja Pohjois-Savon hätäkeskukset käynnistivät toimintansa vuodenvaihteessa 2003–2004. Kokeiluhätäkeskuksena toiminut Pohjois-Karjalan hätäkeskus jatkoi jo vakiintunutta toimintaansa entiseen malliin.

Talousarviotavoitteet

Tulostavoite: Lääninhallitukset tukevat kuntia pelastustoimen alueelliseen järjestelmään siirtymisessä, valvovat pelastustoimen palvelujen saatavuutta uusilla alueilla sekä ohjaavat palvelutasopäätösten laatimista pelastustoimen alueilla. Erityisesti huomiota kiinnitetään voimavarojen riittävään kohdentumiseen onnettomuuksien ehkäisyyn.

Toteutuminen: Uudet pelastuslaitokset aloittivat toimintansa ilman suuria ongelmia. Toimialan hallinto uudistettiin perusteellisesti ja muutostyö sekä uuteen sopeutuminen jatkui vielä vuoden mittaan.

Pelastuslaitokset tekivät vuoden loppuun mennessä lain vaatimat palvelutasopäätöksensä. Ne ovat vielä melko yleisellä tasolla. Niissä kuitenkin pyritään turvaamaan palvelujen taso kaikissa alueen kunnissa suhteessa paikallisiin riskeihin.

Lääninhallitus painotti ohjauksessaan voimien keskittämistä onnettomuuksien ehkäisytyöhön. Ensi sijalle pantiin tavanomaista vaarallisemmat kohteet, joissa on pidettävä palotarkastus vuosittain. Tässä onnistuttiin hyvin Etelä-Savossa ja Pohjois-Karjalassa, mutta Pohjois-Savossa vähän heikommin. Läänin alueella päästiin 96 %:iin tavoitteesta. Sen sijaan harvemmin tarkastettavien kohteiden, kuten asuintalo-

jen parissa tehty työ väheni hieman Pohjois-Savossa ja selvästi Etelä-Savossa, mutta lisääntyi Pohjois-Karjalassa. Läänissä jäätiin näissä kohteissa 69 %:iin tavoitteesta.

Eri kohderyhmille suunnatulla valistuksella tavoitettiin hieman aikaisempaa vähemmän ihmisiä.

Tilastot osoittavat, että onnettomuuksien ehkäisytyötä on tehty tärkeimmissä kohteissa hyvin, mutta riittämättömästi muualla. Lääninhallitus tulee neuvottelemaan pelastuslaitosten kanssa tilanteen korjaamisen keinoista.

Tulostavoite: Lääninhallitukset edistävät aluehallinnon viranomaisten välistä yhteistyötä pelastustoimessa, ohjaavat ja tukevat kuntien poikkeusoloihin varautumista sekä huolehtivat pelastustoimen riskialueiden mukaisten toimintavalmiusaikojen seurannasta ja arvioinnista läänin alueella. Lääninhallitukset osallistuvat pelastustoiminnan ja väestönsuojelun johtamisjärjestelmien tarkistamiseen läänin alueella.

Toteutuminen: Yhteyksiä aluehallinnon viranomaisiin on pidetty vilkkaasti pitkin vuotta. Alkuvuonna toimi vielä vanha turvallisuusasiain johtoryhmä, mutta kesällä se korvattiin aluehallinnon varautumisen työryhmän suosituksen mukaisella läänin valmiustoimikunnalla. Siinä ovat mukana keskeiset aluehallinnossa varautumisasioiden parissa työskentelevät tahot.

Keväällä pidettiin maanpuolustuksen erikoiskurssi aluehallinnon edustajille, jossa olivat mukana mm. uusien pelastuslaitosten ja hätäkeskusten johtajat.

Lääninhallitus on seurannut alan tietojärjestelmän avulla mm. palokuntien toimintavalmiusaikoja ja vahvuuksia. Palokunnat toimivat hallinnon uudistuksen jälkeenkin entiseen tapaan. Mitään merkittäviä muutoksia toimintavalmiudessa ei ole havaittu.

Pelastustoimen hallinnon, hätäkeskusten ja radioverkon uudistuksen jälkeen on vastuuviranomaisilla entistä paremmat edellytykset suurten tilanteiden johtamiseen. Pelastuslaitoksilla on ammattipäälytystä aina tavoitettavissa, tosin kauempana syrjäseuduilta kuin aikaisemmin.

Etelä-Savossa pidettiin syksyllä laaja valmiusharjoitus, jossa harjoiteltiin suuronnettomuuksien ja erilaisten poikkeustilanteiden johtamista monilla toimialoilla. Pelastustoimen poikkeusolojen johtamisjärjestelmän rakentaminen aluetasolla on vielä kesken.

3.6. LIIKENNEOSASTO

Toimintaympäristön muutokset

Itä-Suomen läänin asukkaiden määrä vähentyy edelleen, mikä merkitsee joukkoliikenteen kysyntäpohjan ohentumista. Lipputuloperusteisen joukkoliikenteen toimintaedellytykset heikentyvät, vaikka kysyntää on pyritty lisäämään tukemalla matkustamista varsinkin seutulippujärjestelmän avulla. Väestön ikärakenne muuttuu siten, että lasten ja nuorten osuus vähenee ja vanhusväestön osuus kasvaa. Seutukunnista vain Kuopion ja Joensuun seuduilla väestön määrä lisääntyy. Näillä alueilla väestöpohja on riittävä paremman palvelutason tarjoamiseen joukkoliikenteessä.

Hankintamäärärahan riittämättömyys aiheutti sen, että lääninhallitus joutui vuoden 2004 aikana karsimaan 112 vuoroa runkoliikenteen hankinnoista. Vuosina 2005–2006 määrärahakehys on vielä tiukempi ja karsintalinja tulee jatkumaan, jos määrärahaa ei lisätä. Haja-asutusalueilla palvelutaso on niin alhaalla, että siellä ei juuri ole vähentämisen varaa joukkoliikennevuoroissa.

Henkilöautojen ja ajokortin suorittaneiden määrän lisääntyminen on vähentänyt niin sanottujen pakkokäyttäjien osuutta joukkoliikennematkustajista. Väestö- ja palvelurakenteen muutokset heijastuvat joukkoliikenteen palvelujen kysyntään ja palvelujen laatuun siten, että erityisesti koululaiskuljetusten tarve vähenee ja sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvien kuljetusten määrä sekä palveluliikenteet lisääntyvät merkittävästi.

Työpaikkaomavaraisuus on keskimääräistä korkeampi Itä-Suomen kunnissa, mikä vähentää työmatkaliikkumisen tarvetta kuntien välillä. Työmatkaliikenne suuntautuu matalan työpaikkaomavaraisuuden kunnista korkean työpaikkaomavaraisuuden omaaviin kaupunkeihin, joita ovat Iisalmi, Joensuu, Kuopio, Mikkeli, Savonlinna ja Varkaus.

Liikenneturvallisuustyötä on ohjannut valtioneuvoston periaatepäätös tieliikenteen turvallisuuden parantamisesta sekä valtakunnallinen ja läänin oma liikenneturvallisuussuunnitelma.

Tulostavoitteet vuodelle 2004

Talousarviotavoitteet

Tulostavoite: Maaseudulla tavoitteena on turvata julkisen liikenteen palvelut ja kaupunkiseuduilla kasvattaa joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen markkinaosuutta. Tavoitteiden saavuttamiseksi lääninhallitukset avustavat ja aktiivisesti osallistuvat yhdessä kuntien kanssa joukkoliikenteen alueellisten palvelutasotavoitteiden määrittämiseen, avustavat kuntia henkilökuljetusten yhdistelyssä sekä palvelulinjojen ja kutsujoukkoliikenteiden käynnistämässä, osatavat tarpeelliseksi arvioitua peruspalveluluonteista linja-autoilla ja takseilla hoidettavaa alueellista runkoliikennettä mukaan lukien kaukoliikenteen liityntäyhteydet, alentavat yhdessä kuntien kanssa seutu- ja työmatkalippujen hintoja sekä toteuttavat esteettömyysstrategiassa niille osoitettuja toimenpiteitä.

Toteutuminen: Tulostavoitteiden toteuttamiseksi lääninhallitus käytti vuonna 2004 liikenteiden hankintaan 6,8 miljoonaa euroa, lippurahoitukseen noin 0,8 miljoonaa euroa ja joukkoliikenteen kehittämiseen 0,3 miljoonaa euroa. Kuntien ja lääninhallituksen yhteisrahoituksella pyrittiin turvaamaan julkisen liikenteen palvelut ja kasvattamaan joukkoliikenteen markkinaosuutta. Ostoliikenteen rahoituksen vaikuttavuudesta ja kohdentumisen tasapuolisuudesta teetettiin erillinen selvitys. Kuljetusten yhdistelytoiminnan edistämiseksi lääninhallitus nimesi matkojenyhdistelyyn läänitasoisen seurantatyöryhmän.

Tulostavoite: Lääninhallitukset koordinoivat liikenneturvallisuustyötä alueillaan. Lääninhallitukset tukevat ja aktivoivat kuntien liikenneturvallisuustyötä sekä tehostavat läänien liikenneturvallisuussuunnitelmien toteutusta.

Toteutuminen: Lääniin nimitettiin uusi liikenneturvallisuusryhmä sekä kolme maakunnallista liikenneturvallisuusryhmää, joiden toimikausi kestää vuoden 2006 loppuun. Ryhmiä täydennettiin uusilla sidosryhmillä. Kunnille järjestettiin läänin liikenneturvallisuusseminaari aiheena ikääntyvä väestö ja esteettömyys.

Muut tulostavoitteet:

Tulostavoite: Tavaraliikennelupien myöntämisessä säilytetään nykyinen hyvä palvelutaso nopeine käsittelyaikoineen. Sähköisen asioinnin mahdollisuuksia parannetaan.

Toteutuminen: Lupien käsittelyajat ovat lyhentyneet. Valtakunnallinen työryhmä valmistelee verkkoasioinnin lisäämismahdollisuuksia lupamenettelyssä.

Tulostavoite: Taksilupia myönnettäessä tulee kiinnittää huomiota haja-asutusalueen ja kirkonkylän taksiliikenteen kokonaistarkasteluun ja käyttää ennakkoluulottomasti erilaisia liikenteenhoitomalleja. Vuonna 2004 varaudutaan kokeilemaan kuulutusmenettelyä taksilupien hakuprosessissa.

Toteutuminen: Taksitarjontaa on parannettu tilapäisiä ja vaihtoehtoisia asemapaikkoja suosivilla järjestelyillä. Kuopiossa ja Siilinjärvellä väljennettiin alueen taksien liikennöintioikeuksia. Samalla taksien mahdollisuudet vastata aiempaa paremmin Kuopion lentoaseman kysyntään parantuivat. Kertomusvuonna toteutettiin Kuopiossa kuulutusmenettely taksilupien hakuprosessissa.

3.7. KILPAILU- JA KULUTTAJAOSASTO

Kilpailuvalvonta

Kilpailusääntöjen uudistus tuli voimaan vuoden 2004 toukokuun alussa. Muutoksen tavoitteena on tehostaa Euroopan yhteisön kilpailupolitiikkaa säännöstöä yhdenmukaistamalla. Uudistuksessa tulivat horisontaalisten kilpailunrajoitusten lisäksi kieltoperiaatteen piiriin myös vertikaaliset kilpailunrajoitukset. Samalla luovuttiin kansallisista poikkeuslupa- ja puuttumattomuustodistusjärjestelmistä.

Lääninhallituksille yhteisenä tulostavoitteena oli, että lääninhallitukset selvittävät etenkin paikallisesti ja alueellisesti vaikuttavia kilpailunrajoituksia, osallistuvat Kilpailuviraston kartellitutkimuksiin ja -tarkastuksiin ja muihin laajojen kilpailunrajoitusten selvittämiseen sekä kilpailunedistämistehtäviin. Tavoitteena oli, että markkinoilla toimivat ja markkinoiden toimintaan vaikuttavat tahot tuntevat kilpailusäännöt ja niiden merkityksen ja sitoutuvat omissa toimissaan ja ratkaisuissaan edistämään toimivaa kilpailua.

Asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet valtion talousarviossa määrättyllä ja tulossopimuksessa sovitulla tavalla lukuun ottamatta kilpailuolosuhdetutkimusta. Tutkimuksesta on luovuttu. Vaikuttavuustavoitteiden toteutumisesta ei ole voitu yhteisten mittareiden puuttuessa mitata. Tavoitteet ovat kuitenkin niin haastavia, että täydellinen toteutuminen lienee vielä kaukana tulevaisuudessa.

Kertomusvuonna lääninhallituksessa oli käsittelyssä 16 kilpailunrajoitusasiaa. Näistä Kilpailuviraston toimeksiantoja oli kuusi ja lääninhallitukselle suoraan tulleita selvitys- ja muita toimenpidepyyntöjä 10. Kilpailuviraston toimeksiannot suoritettiin sopimusten mukaisesti ja lääninhallitukselle suoraan tulleista tapauksista päätettiin kahdeksan.

Kuluttajainformaatio- ja markkina- ja valvonta

Lääninhallituksille yhteiset valtion talousarvioon kirjatut tehtäväalueen tulostavoitteet olivat seuraavat: Kuluttajien hintatietoisuuden tueksi tehdään hintavertailuja ja varmistetaan kuluttajien tiedonsaanti niistä sekä tehdään valtakunnallisia valvontakampanjoita kuluttajapolitiittisen ohjelman toteuttamiseksi.

Kuluttajaviraston kanssa sovittiin, että lääninhallitus toteuttaa kulutusluottojen markkinointikampanjan sekä kylkiäisten arvon ilmoittamista koskevan kampanjan. Näiden lisäksi sovittiin toteutettavaksi valvontakampanjoita esille nousevista ajankohtaisista asioista resurssien sallimissa rajoissa. Lääninhallitus lupasi valvoa alueellaan hintamerkintöjä oma-aloitteisesti ja tiedottaa valvonnan tuloksista.

Kuluttajaviraston kanssa sovittiin osallistumisesta valtakunnallisiin hintavertailuihin siten, että vertailujen aiheina ovat eurohintaseuranta, terveysvaikutteisina markkinoidut elintarvikkeet, gluteenittomat elintarvikkeet, digiboksit, autokorjaamot, yksityiset kuntosalipalvelut, laajakaistaliittymät sekä erityisesti ympäristömerkityt nonfood-tuotteet.

Omia hintavertailuja sovittiin tehtäväksi vakuutuksista, asianajopalkkioista, pesulainnoista sekä polttoaineista ja autojen pesusta.

Hintavertailuja ja -keräilyjä tehtiin yhteensä 12, joista Kuluttajaviraston toimeksiantoon perustuvia kahdeksan. Oma-aloitteisia vertailuja tehtiin neljä, joista kaksi toteutui yhteistyössä muiden lääninhallitusten kanssa. Vertailujen ja keräilyjen kohteena oli Kuluttajaviraston kanssa tehdyissä hankkeissa 144 ja omissa vertailuissa 101 liikettä.

Hintamerkintä- ja hintamarkkinointitarkastuksia tehtiin yhteensä 739. Tarkastukset kohdistuivat näyteikkunoiden hintamerkintöihin, lehtimainontaan ja autoliikkeiden hintamerkintöihin. Lisäksi toteutettiin eri toimialoja koskevia alueellisia hintamerkintöjen valvontahankkeita. Tarkastusten perusteella annettiin yhteensä 309 suullista huomautusta ja 19 kirjallista kehotusta. Kulutusluottovalvonnassa tehtiin 77 tarkastusta.

Valmismatkaliiketoimintaan kohdistuneita tarkastuksia tehtiin kahdeksan. Tarkastukset perustuivat Kuluttajaviraston toimeksiantoihin ja asiakkailta tulleisiin ilmoituksiin.

Vakaustarkastuksia tehtiin yhteensä noin 250 liikkeessä, joissa tarkastettiin 682 mittausvälinettä. Säännösten mukaisia välineitä oli 508. Vakauksen määräaika oli ylittynyt 144 mittausvälineessä, kokonaan vakaamattomia välineitä oli 22 ja vakauskelvottomia kahdeksan.

Peruspalvelujen arviointi

Peruspalvelujen arvioinnissa kohteena olivat talous- ja velkaneuvontapalvelut ja kunnallinen kuluttajaneuvonta. Arviointi toteutettiin Kuluttajaviraston kokoamien tilastojen perusteella. Lisäksi tehtiin alueen kaikille talous- ja velkaneuvojille sekä kuluttajaneuvojille kysely, jolla kartoitettiin neuvontatyön nykyistä tilaa ja kehittämismahdollisuuksia sekä neuvojien työhyvinvointia. Talous- ja velkaneuvonnan asiakkaille tehdyllä otokseen perustuvalla kyselyllä selvitettiin neuvonnan saavutettavuutta ja laatua. Käräjäoikeuksissa velkajärjestelyhakemuksia käsittelevälle henkilöstölle tehtiin niin ikään hakemusten laatua kartoittava kysely.

Talous- ja velkaneuvonnan ohjaus

Lääninhallituksille yhteisen tulostavoitteen mukaan tavoitteena oli huolehtia talous- ja velkaneuvonnan alueellisesta saatavuudesta, tukea kuntia neuvonnan järjestämisessä sekä seurata neuvonnan laadun ja määrän kehittymistä.

Talous- ja velkaneuvontaa annettiin Kuopion, Joensuun ja Mikkelin neuvonta-alueilla toimeksiantosopimusten mukaisesti. Kaikki läänin kahdeksan neuvontapistettä tarkastettiin. Neuvojille järjestettiin yksi neuvottelutilaisuus. Velkasovinto-ohjelma päättyi. Ohjelman toteuttamista varten lääniin palkattiin aikanaan neljä määräaikaista neuvojaa, joista ohjelman päättymisen vuoksi ainakin kolmen palvelussuhde päättyi vuonna 2005.

Välitysliikkeiden valvonta

Kiinteistönvälitysliikkeitä rekisteröitiin 11 kpl ja rekisteristä poistettiin kolme liikettä. Yksi vuokrahuoneiston välitysliike poistettiin rekisteristä. Välitysliikkeiden muutoksia rekisteröitiin 17, joista kuusi maksullisina. Välitystoimintaa koskevia kanteluja ja selvityspyyntöjä ratkaistiin viisi, joista yksi johti huomautuksen ja yksi varoituksen antamiseen välitysliikkeelle. Lausuntoja annettiin kaksi.

Liikeaikojen poikkeusluvut

Liikeaikojen poikkeuslupahakemuksia käsiteltiin yhteensä 22. Tehdyistä päätöksistä kaksi oli kielteistä ja muut myönteisiä. Messuista ja näyttelyistä tehtiin kuusitoista päätöstä, erikoistavarakaupasta kolme ja päivittäistavarakaupasta kolme päätöstä.

3.8. OIKEUSHALLINTO-OSASTO

Toimintaympäristön muutokset

Ulosottolain kokonaisuudistuksen toisen vaiheen toimeenpano ja ulosoton uuden tietojärjestelmän käyttöönotto on ajoittunut maaliskuun alkuun 2004.

Tulostavoitteet 2004

Tulostavoite: Ulosottohenkilöstön ulosottolainsäädännön muutosta koskeva koulutus toteutetaan niin, että ulosottohenkilöstö pystyy toimimaan uuden lainsäädännön mukaisesti ja käyttämään ulosoton tietojärjestelmää.

Toteutuminen: Ulosoton tietojärjestelmäkoulutus on toteutettu oikeusministeriön tietotekniikkatoimiston laatiman suunnitelman mukaisesti. Tammi-helmikuussa on järjestetty kaksi orientaatiokoulutuspäivää ja järjestelmäkoulutusta kuudelle avustavien ulosottomiesten ryhmälle ja kuudelle toimistohenkilöstöryhmälle.

Lääninhallituksen ja ulosottopiirien edustajien yhteistyöpalavereissa on ohjattu muutokseen valmistautumiseen ja yhtenäisiin menettelytapoihin.

Lainsäädäntöön liittyvä koulutus on järjestetty syyskuussa koko henkilöstölle; toimistohenkilöille ja marraskuussa avustaville ulosottomiehille. Oikeusministeriön tietotekniikkatoimiston suunnitelmien mukaan tietojärjestelmän kertauskoulutus on siirtynyt vuodelle 2005.

Tulostavoite: Valmistellaan yhteistoiminta-alueiden muodostaminen vuonna 2004 Pohjois-Karjalan alueelle ja Kuopion - Varkauden alueelle.

Toteutuminen: Oikeusministeriö on asettanut ulosoton organisaatiotyöryhmän, jonka tehtävänä on muun muassa tehdä ehdotus yhteistoimintamääräysten valmistelussa ja määräysten toteuttamisessa noudatettavista menettelytavoista. Työryhmän määräaika on 31.12.2004. Määräaika on jatkettu 28.2.2005 saakka. Valmistelu tehdään oikeusministeriön ohjauksen mukaan työryhmän esittämien puitteiden mukaisesti.

Tulostavoite: Laaditaan Joensuun yliopiston oikeustieteidenlaitoksen kanssa harjoitteluohjelma ja koulutetaan harjoittelusta vastaavat henkilöt huolehtimaan käytännön harjoittelun toteuttamisesta.

Toteutuminen: Harjoitteluohjelma on tehty ja sitä on esitelty oikeusministeriön ja yliopiston edustajien kanssa pidetyssä yhteistyötapaamisessa 9.6. opiskelijoille. Harjoittelusta vastaavien henkilöiden koulutus on siirtynyt vuodelle 2005 ulosoton lainsäädäntö- ja tietojärjestelmämuutoksen ulosottopiireiltä vaatiman ennakoitua suuremman työpanoksen vuoksi.

Tulostavoite: Ulosottovirastojen ja ulosotto-osastojen kirjanpidon ja rahaliikenteen tarkastukset suoritetaan laadullisesti ja määrällisesti ulosottopiirien revisiotarkastuksen kehittämistä koskevassa hankkeessa esitetyn mukaisesti erikseen laaditun tarkastussuunnitelman perusteella, erityisesti kiinnitetään huomiota sisäisen valvonnan

toimivuuteen. Tarkastukset toteutetaan yhtenäisesti Etelä-Suomen, Lapin ja Itä-Suomen lääneissä.

Toteutuminen: Oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen suunnitelman mukaisesti on yhdessä oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen ja Etelä-Suomen lääninhallituksen kanssa toteutettu ulosoton uudistusta koskevaa tarkastusta läänien revisiotarkastuksen yhteydessä. Tarkastusta ei ole voitu toteuttaa suunnitellussa laajuudessa ja aikataulussa ulosoton uuden tietojärjestelmän käyttöönotossa esiintyneiden ongelmien ja viivästysten vuoksi. Tarkastuksista on laadittu tarkastuskertomuksen sijaan muistio. Revisiotarkastukset on kuitenkin toteutettu Etelä-Suomen, Itä-Suomen ja Lapin läänien kaikissa ulosottopiireissä yhtenäisesti, mutta toisia tarkastusteemoja loppuvuodesta painottaen. Tarkastukset on suoritettu ennakoitua suppeampina. Tarkastuksista on laadittu yhteenveto oikeusministeriölle. Yhteenvedossa on todettu, että sisäistä valvontaa ei ole läänissä varsinaisesti ohjeistettu missään piirissä, mutta yksittäisiä valvontatoimia tehdään kaikissa piireissä.

Lääninhallitusten perustama työryhmä on laatinut ulosottoimen tarkastustoiminnan kehittämistä koskevan muistion, jonka mukaan revisiotarkastus ja toiminnallinen tarkastus yhdistetään vuonna 2005 yhdeksi vuositarkastukseksi.

Tulostavoite: Toiminnalliset tarkastukset suunnataan ulosoton uudistuksen aiheuttamiin toiminnan muutoksiin ja uudistuksen vaikutuksiin organisaatioissa.

Toteutuminen: Toiminnalliset tarkastukset on toteutettu kaikissa ulosottopiireissä. Uuteen tietojärjestelmään liittyvät ongelmat ovat vaikuttaneet ulosoton yleistilanteeseen varsinkin alkuvuonna ja sen vuoksi tarkastukset on aloitettu vasta syksyllä. Lainsäädännön muutosvaikutukset eivät ole heijastuneet toimintaan niin voimakkaasti kuin tietojärjestelmän muutokset. Tietojärjestelmäongelmat ovat pidentäneet siirtymäkautta ja hidastaneet piirien toiminnan ja henkilöstön toimenkuvien uudistamiseen liittyviä valmisteluja. Tarkastuksissa on erityisesti kiinnitetty huomiota henkilöstön osaamisen varmistamiseen ja henkilöstön jaksamiseen.

Tulostavoite: Ulosottopiirien tuloksellisuutta arvioidaan kiinnittämällä erityistä huomiota laadullisten tavoitteiden toteutumiseen.

Toteutuminen: Laadullisina tulostavoitteina ulosottopiireille on asetettu vuodelle 2004 ulosoton muutokseen valmistautumiseen tähtäävien toimenpiteiden suorittaminen 1.2.2004 mennessä ja siirtymäkauden jälkeisen organisointimallin esittäminen 1.9.2004 mennessä. Vuosi 2004 on ollut ulosottoimessa poikkeuksellinen uudistusten vaatiman ennakoitua suuremman työmäärän johdosta. Ulosottopiirit ovat pystyneet toteuttamaan ensimmäisen tulostavoitteen osittain, sillä siirtymäkausi on pidentynyt. Oikeusministeriö on siirtänyt jälkimmäisen tavoitteen toteuttamista vuoden 2005 syyskuun alkuun.

Ulosottopiirien perintätulos on ollut koko läänin osalta valtakunnallisen tavoitetason yläpuolella.

Tulostavoite: Valtion edunvalvonnassa kehitetään erityisosaamista vahingonkorvausoikeudenkäynneissä. Valtion vahingonkorvausvastuuta koskevissa asioissa edistetään mahdollisuuksien mukaan sovintoja.

Toteutuminen: Osaamisen kehittämistä on toteutettu työtehtävissä ja omaehtoisesti sekä lääninhallitusten oikeushallinto-osastojen yhteisillä neuvottelupäivillä. Yli puolet vahingonkorvausoikeudenkäynneistä (24) päättyi sovintoon jo ennen asian pääkäsitelyä. Vahingonkorvausta maksettiin hakemuksen perusteella 16 asiassa.

3.9. YHTEISET PALVELUT (HALLINTO)

Toimintaympäristön muutokset

Hallitusohjelman mukaan jatketaan valtion keskushallinnon uudistamista alueellistamalla ja delegoimalla tehtäviä keskushallinnosta olemassa olevaan alue- ja paikallishallintoon. Myös JOPA- hankkeen ja siihen liittyvien erillishankkeiden pohjalta laadittavat suunnitelmat tehtävien delegoinnista parantavat hallinnon palvelujen saataavuutta ja laatua sekä lisäävät hallinnon läheisyyttä ja joustavuutta. Erityisesti tukipalvelutehtävien alueellistamisen ja keskittämisen johdosta on lääninhallituksen varauduttava asiantuntemuksen lisäämiseen, erikoistumiseen ja tehtäväjärjestelyihin. Lääninhallitukset erikoistuvat hoitamaan keskitetysti eri tehtäväkokonaisuuksia ja tätä varten on eduksi määritellä hallinnon vahvuudet, mahdollisuudet sekä kehittämistarpeet.

Lääninhallituksen on kyettävä hallitsemaan henkilöstönsä ikääntymisen vaikutuksia lähivuosina sekä löydettävä keinoja tasapainottaa työyhteisön ikärakennetta siirtää osaamista ikääntyviltä henkilöiltä nuorille työntekijöille. Lääninhallituksella on oltava oikein mitoitettu, osaava ja sitoutunut henkilöstö.

Tietotekninen käyttöympäristö uudistuu. Käyttöjärjestelmät vaihtuvat ja työkaluohjelmista otetaan uudet versiot käyttöön. Sovelluksia uusitaan.

Sähköinen asiointi yleistyy mm. laitteiden ja sovellusten käyttäjäystävällisyyden parantuessa sekä tietoliikenneyhteyksien kehittyessä. Virkamiehen asiointikortti otetaan käyttöön. Langaton tietoliikenne yleistyy. Mobiiliviestimet ja kevyet kannettavat lisääntyvät ja ovat lähitulevaisuudessa yleisimmin käytettäviä internet-päätelaitteita. Etäkäyttömahdollisuudet kehittyvät.

Tietoturva- ja muut uhat kasvavat edelleen.

Avoimen lähdekoodin järjestelmät korvaavat nykyisiä järjestelmiä.

Tulostavoitteet vuodelle 2004

Talousarviotavoitteet

Tulostavoite: Lääninhallitusten verkkoasiointia kehitetään yhteisesti laaditun verkkopalvelustrategian mukaisesti. Lääninhallitukset laativat vuoteen 2010 ulottuvan lääninhallituksen strategia-asiakirjan yhteisesti sovitun tarkastelukehikon mukaisesti.

Toteutuminen: Tulosarviot on esitetty kohdassa palvelujen ja asiainnin turvaaminen.

Yleishallinnolliset tulostavoitteet

Alueellisen kehityksen edistäminen toimijoiden yhteistyötä kehittämällä

Tulostavoite: Pohjois-Karjalassa on pilotoitu alueellista verkkopalveluhanketta ja siitä saatuja kokemuksia on alustavasti arvioitu ja hyödynnetty myös muissa lääneissä.

Toteutuminen: Pohjois-Karjalan palveluverkko avattiin käyttöön 12.5.2004. Pohjois-karjalainen alueverkkohanke päättyi 31.5.2004. Hankkeen etenemisestä ja saaduista kokemuksista on kerrottu hankkeen järjestämissä seminaareissa (3 kpl). Pohjois-Karjalan liiton eMaakunta-hanke jatkaa palveluverkon alueellisen mallin esittelyä ja laajentamista.

Viranomaisten välistä yhteistyötä on edistetty sekä toimialoittain että säännöllisin aluehallinnon yhteistyöviranomaisten tapaamisin.

Tulostavoite: Lääninhallitusten johdolla on laadittu alueelliset poikkeusolojen varautumissuunnitelmat.

Toteutuminen: Jokainen aluehallintoviranomainen laatii omat varautumissuunnitelmansa.

Palvelujen ja asiain turvaaminen

Tulostavoite: Peruspalvelujen arviointia on kehitetty lääninhallituskohtaisesti sovittain, vuoden 2002 arviointiraportin arviointiin perustuvien toimenpitein. Henkilöstön arviointivalmiuksia on parannettu koulutustilaisuuksia järjestämällä. Raporttien riittävään yhtenäisyyteen on kiinnitetty huomiota.

Toteutuminen: Vuoden 2003 lääninhallituksen toimialan peruspalvelujen arviointiryhmän muodostivat osastojen ja arviointikohteiden vastuuhenkilöt. Suuri osa on jo aikaisemmin arviointityöhön osallistuneita. Jokaisella osastolla oli nimettynä myös karttaesittämisen vastuuhenkilö. Yhteensä arviointityöhön osallistui 53 henkilöä.

Arviointiraporttia kehitettiin Net Effect Oy:n antaman palautteen mukaisesti. Raportissa toimintaympäristön analyysiä laajennettiin ottamalla osittain mukaan myös kehittämisenäkökulmia, johtopäätökset ja kehittämisehdotukset tuotiin entistä selkeämmin esille ja yhtenäisyyttä parannettiin käyttämällä entistä enemmän aikaa tekstien lukemiseen ja vertailuun. Karttaesittämisen monipuolistamiseen ja parantamiseen pyrittiin järjestämällä Mapinfo Professional -jatkokoulutus karttavastaaville. Kaikille arviointityöhön osallistuville järjestettiin Sujuva asiateksti -koulutus. Arviointityön yhtenäistämiseksi esiintulleita ongelmia käsiteltiin läänien arviointivastaavien kokouksissa ja arviointikohteiden vastuuhenkilöiden sektorikohtaisissa palavereissa.

Arviointityö toteutettiin niin aikataulutettuna, että raportti saatiin kirjapainossa painettuna (myös CD-ROM-levyinä) valmiiksi määräaikaan mennessä. Näin toimitustyö tehtiin vain kerran ja raportti voitiin toimittaa kunnille ja muille yhteistyötahoille ja julkistaa järjestämällä tiedotustilaisuudet kolmella paikkakunnalla heti valmistumisen jälkeen. Arvioinnin tuloksia esiteltiin ja käsiteltiin lukuisissa lääninhallituksen ja osastojen järjestämissä eri tilaisuuksissa.

Tulostavoite: Lääninhallituksen verkkoasiointia on kehitetty yhteisesti laaditun verkkopalvelustrategian mukaisesti.

Toteutuminen: Lääninhallituksen verkkoasiointia on kehitetty yhdessä muiden lääninhallitusten kanssa lääninhallitusten verkkopalvelustrategian mukaisesti. SM:n pyytämät viraston 3-5 suurivolyymista palvelua on nimetty yhteisesti muiden lääninhallitusten kanssa. Toimenpideohjelman vaatimusten mukaisesti ne toteutetaan verkkopalveluiksi 31.12.2006 mennessä. Lääninhallitusten verkkoasiointin ohjausryhmässä ovat toimineet Itä-Suomen lääninhallituksesta Jorma Ahonen ja Risto Nuutinen.

Lääninhallitukseen on perustettu suunnittelijan (verkko) virka sijoituspaikkana Mikkeli. Virka täytettiin vuoden 2005 alusta lukien.

Tulostavoite: Lääninhallitukset ovat laatineet vuoteen 2010 ulottuvan lääninhallituksen strategia-asiakirjan yhteisesti sovitun tarkastelukehikon mukaisesti.

Toteutuminen: Lääninhallituksen toiminta-ajatus, visio, arvot ja toiminnan painoalueet eli strategiaperusta tarkistettiin kesän ja syksyn aikana. Tarkistustyön yhteydessä lääninhallituksen arvot ja menestystekijät avattiin otsikolla: Arvot arkeen. Henkilöstöl-

lä on ollut mahdollisuus seurata tarkistustyötä ja osallistua työhön kommentoimalla sitä lääninhallituksen laatufoorumilla. Strategiaperustaa käsiteltiin myös koko henkilöstön yhteisessä strategiapäivässä syksyllä.

Lääninhallituksen tuloskortiston yhteiseksi tarkastelukehikoksi valittiin Balanced Scorecard.

Lääninhallituksen strategia-asiakirja ISLH 2010 ja lääninhallituksen tuloskortisto valmistuivat vuoden loppuun mennessä. Työtä jatketaan seuraavan vuoden puolella siten, että osastot avaavat omat tulossopimuksensa lääninhallituksen tuloskortistoon.

Sisäasiainministeriön asettaman lääninhallitusten laatuprojektin työn yhteydessä vaihdettiin kokemuksia lääninhallitusten strategiatyön etenemisestä.

Hallinnon ohjattavuuden parantaminen

Tulostavoite: Lääninhallitusten ja maistraattien strategiatyötä on tehty yhteisen konseptin mukaisesti.

Toteutuminen: Lääninhallituksen ja maistraattien strategiatyötä on tehty sisäasiainministeriön johdolla. Työ jatkuu lääninhallituksen sisällä. Työssä on ollut mukana koko henkilöstö. Osastot ja yhteiset palvelut – tulosalue ovat viemässä strategiset painopisteensä ja tulostavoitteensa yhteisesti sovittuihin lääninhallituksen strategiaperustaan ja tuloskortistoon. Maistraattien osalta strategiatyötä on työstämässä rekisterihallinnon yhteistyöryhmän alajaostona toimiva strategiatyön alajaosto. Strategiatyötä ei ole vielä jalkautettu maistraatteihin.

Tulostavoite: Tulosohjausketjua on vahvistettu siten, että ohjaavilta keskusviranomaisilta on saatu entistä yhtenäisemmässä muodossa oleva tulossuunnitteluaineisto. Maistraattien ja kihlakunnanvirastojen suhteen on tulostavoitteista sopiminen ollut entistä yksilöllisempää.

Toteutuminen: Tulostavoite ei ole toteutunut kuin sisäasiainministeriön hallinnonalalla. Maistraattien ja kihlakunnanvirastojen tulostavoitteita on muotoiltu kullekin virastolle sopiviksi sekä asetettu omia virastokohtaisia tulostavoitteita.

Tulostavoite: Lääninhallitusten seurantajärjestelmiä on kehitetty nykyistä yhtenäisemmän mallin mukaan, lähinnä työryhmäraportin SM 7/99 periaatteiden mukaisesti.

Toteutuminen: Lääninhallitus odottaa sisäasiainministeriön asettaman työryhmän työn tuloksia. Lääninhallitus on kehittänyt internet-pohjaisen määrärahojen käytön seurantajärjestelmän, joka tuottaa päivantasaisen tiedon määrärahan käytöstä helposti saatavassa muodossa.

Tukipalvelujen tehokas tuottaminen

Tulostavoite: Sisäasiainministeriön hallinnonalan tukipalvelujen järjestämistä koskevia suunnitelmia on aktiivisesti seurattu ja tarjottu lääninhallitusten palveluja soveliaisiin kohteisiin.

Toteutuminen: Sisäasiainministeriö on tehnyt sisäasiainhallinnon talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluja tuottavan palvelukeskuksen asettamispäätöksen. Palvelukeskus perustetaan Rajavartiolaitoksen Onttolan taloushallinnon palvelukeskuksen ja Itä-Suomen lääninhallituksen Joensuun palveluyksikön perustalle. Lääninhallitus on mukana eri projektiryhmissä palvelukeskuksen suunnittelussa.

Tulostavoite: Lääninhallitusten keskinäistä hallinto- ja asiantuntijapalveluiden erikoistumista on jatkettu.

Toteutuminen: Lääninhallitus on erikoistunut valtakunnalliseen maistraattien kehittämistehtävään ja uusien palkkausjärjestelmien kehittämis- ja ylläpitotehtävään.

Muut tulostavoitteet

Tulostavoite: Lääninhallituksen strategiatyöhön kytketään kevään aikana käynnistynyt Kaiku-työhyvinvointihanke ja lääninhallituksen laatutyö.

Toteutuminen: Laatutyön painopiste on ollut edelleen osastoissa ja sitä on tehty osana normaalia toimintaa. Osastot ja yksiköt ovat laatutyössään erilaisissa kehitysvaiheissa riippuen osastojen ja ohjaavien ministeriöiden erilaisista tulossopimusnettelyistä ja omasta kehittämistyöstä. Se vaikeuttaa lääninhallituksen strategiatyötä. Yhteisiä linjauksia on vaikea tehdä. Lääninhallitusta ohjaa keskushallintotasolta käytännössä useat strategiat, joiden yhteensovittaminen on vaikeaa virastotasolla.

Laatu- ja strategiatyössä on edelleen painotettu, että osastojen on tärkeää saada työhön mukaan myös omat ministeriönsä mm. tulokorttien ja mittareiden kehittämisessä.

Osastojen sisäistä työnjakoa ja johtamisjärjestelmiä on selkiytetty osana laatutyötä.

Tulostavoite: Työhyvinvointi vakiinnutetaan osaksi lääninhallituksen normaalia toimintaa. Johtamista ja esimiestyötä kehitetään vuorovaikutteiseksi, tukea ja palautetta antavaksi, oikeudenmukaiseksi ja muutenkin työhyvinvointia edistäväksi.

Toteutuminen: Vuosittain tehtävät työtyytyväisyyskyselyjen tulokset käydään läpi osastoissa ja yksiköissä. Tulosten perusteella suunnitellaan ja tehdään tarvittavat parannustoimenpiteet. Lääninhallitus on mukana valtiokonttorin Kaiku-työhyvinvointiohjelmassa, jonka avulla työhyvinvointitoiminta pyritään saattamaan osaksi normaalia työtä osastoilla ja yksiköissä. Tähän liittyen lääninhallitus on järjestänyt henkilöstölleen kehityskeskusteluihin ja vuorovaikutustaitoihin liittyvää koulutusta. Lisäksi esimiehille järjestettiin tietoisku työterveyshuollon hyödyntämisestä työhyvinvoinnin edistämiseksi. Kehityskeskusteluissa on otettu käyttöön uusi kehityskeskustelulomake. Työhyvinvoinnin edistämiseksi yksilö- ja työyhteisötasolla lääninhallituksessa on otettu käyttöön henkilökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat. Kehityskeskusteluissa sovitaan jokaisen kanssa halukkuudesta henkilökohtaisen työhyvinvointisuunnitelman laadintaan. Halukkaat on ilmoitettu työterveyshuoltoon.

Tulostavoite: Kokeneiden, ikääntyvien ja ikääntyneiden virkamiesten osaamista hyödynnetään ja ikäsidonnaiset tekijät otetaan huomioon nykyistä paremmin.

Toteutuminen: Lääninhallituksen Kaiku-työhyvinvointiprojektiin liittyen käynnistetään ikäohjelman valmistelu, johon liittyen koulutusta on järjestetty johtoryhmälle, työsuojelu- ja luottamushenkilöstölle ja ikäohjelman valmistelussa mukana oleville. Ikäohjelmaan ja työhyvinvointiin liittyvää koulutusta järjestetään ikäohjelman valmistelun edetessä tarkistetun projektisuunnitelman mukaisesti. Koko henkilöstölle järjestetään työhyvinvoinnin ja ikäohjelman osaamisen koulutusta. Lisäksi esimiehille ja ikäohjelman valmistelussa mukana oleville järjestetään ikäsidonnaisten tekijöiden huomioon ottaminen johtamisessa -koulutusta. Syksyksi suunnitellut Kaiku – työhyvinvointikoulutukset siirtyvät vuoden 2005 kevääseen. Valtiokonttorin kanssa on neuvoteltu myönnetyn määrärahan käyttömahdollisuudesta ja Kaiku – ohjelman toteuttamisen jatkamisesta vuonna 2005.

Tulostavoite: Työtehtäviä, työn tekemistä ja työprosesseja muokataan työntekijän voimavaroja paremmin vastaavaksi.

Toteutuminen: Laatutyöhön liittyen työnkulkuja ja työprosesseja on kehitetty. Kehityskeskusteluissa otetaan esille tehtävät, työn organisointi, työolot ja työyhteisöasiat. Osastot ja yksiköt ovat uusineet ja tarkentaneet työnjakonsa.

Tulostavoite: Lääninhallitus on käynnistänyt Valtiokonttorin Kaiku-työhyvinvointiohjelmaan liittyvän työhyvinvointihankkeen ”Työn ilo – elämän laatu”. Hankkeen avulla työhyvinvointitoiminta vakiinnutetaan osaksi lääninhallituksen johtamista ja arkea sekä parannetaan työhyvinvointitoimintaa sisällöllisesti.

Toteutuminen: Ks. muut Kaiku-tulostavoitteiden tulosarviot. Kaiku- projektisuunnitelmaa tarkistetaan loppuosan toteuttamisen osalta. Tarkistamisesta on sovittu valtiokonttorin kanssa.

Tulostavoite: Kaiku-työhyvinvointiohjelmaan liittyen koko henkilöstölle annetaan työhyvinvointi – ja ikäohjelmakoulutusta. Laatutyössä koulutus ja valmennus kohdistetaan erityisesti prosessien kehittämiseen. Koko henkilöstön viestintä- ja vuorovaikutustaitoja parannetaan koulutuksella ja tuetaan siten kehityskeskustelujen käymistä ja työyhteisön kehittämistä muutenkin. Kehityskeskustelujen käymistä tuetaan prosessia ja sisältöä koskevalla etukäteisohjauksella, raportointivelvoitteella ja vuosittaisella kehityskeskustelujen palautetilaisuuksilla. Ohjausta tarkennetaan saadun palautteen perusteella.

Toteutuminen: Ks. edelliset kohdat. Kehityskeskusteluja käyville esimiehille ja arvioitsijoille järjestettiin ohjaustilaisuus. Ensimmäisen uudistetun kehityskeskustelukierroksen pohjalta edellä mainituille järjestetään palautetilaisuus. Syksyn kehityskeskustelujen palautetilaisuus oli tarkoitus järjestää jo vuonna 2004, mutta se siirtyi kevääksi 2005.

Tulostavoite: Toteutetaan uuden henkilöstön valtionhallintoon perehdyttävä ohjelma sekä järjestetään toimiva perehdyttämiskäytäntö ja perehdyttäjien valmennus.

Toteutuminen: Lääninhallituksella on uudelle henkilöstölle tarkoitettu Tervetuloa taloon – opas, joka on lääninhallituksen intrassa. Perehdytys on järjestetty siten, että osaston tai yksikön nimeämä henkilö kertoo ja neuvoo uudelle työntekijälle käytännön asiat ml. intran ja Tervetuloa taloon – oppaan. Henkilöstöhallinto perehdyttää myös uutta työntekijää lääninhallituksen toimintaympäristöön ja käytäntöihin. Toimialaan perehdyttämisestä sovitaan tapauskohtaisesti.

Uuden henkilöstön valtionhallintoon perehdyttävä ohjelma ja perehdyttäjien valmennus on edelleen toteuttamatta.

Tulostavoite: Viestintä- ja kehittämissyksikön henkilöstön osaamiskartoitus viedään loppuun kevään 2004 aikana. Osastot ja yksiköt päättävät omien osaamiskartoitustensa tekemisestä. Viestintä- ja kehittämissyksikössä osaamiskartoituksen tekemisestä saatuja kokemuksia käytetään hyväksi ja tehdään yhteistyötä muiden läänien kanssa prosessin kehittämiseksi.

Toteutuminen: Viestintä- ja kehittämissyksikön henkilöstön osaamiskartoitusta tehtiin käyttäen mallina Etelä-Suomen lääninhallituksen OSAKEtta. Yksikön henkilöstön osaaminen ja tulevaisuuden osaamistarpeet selvitettiin vuoden loppuun mennessä ja työ valmistuu lopullisesti tammikuun aikana. Sivistysosaston henkilöstön osaamiskartoitus osaston omana työnä valmistui keväällä ja sitä esiteltiin syksyllä mm. lääninhallitusten laatuprojektille.

Tulostavoite: Henkilöstön ammattitaidon ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi sekä hallinnon erityisosaamisen turvaamiseksi järjestetään koko virastolle tai erityisryhmille yleishallinnollista koulutusta. Osastot ja yksiköt vastaavat oman hallinnonalansa erityisosaamisesta.

Toteutuminen: Yleishallinnollista koulutusta on järjestetty henkilöstön kehittämissuunnitelmaan perustuen joko koko henkilöstölle tai tietyille henkilöstöryhmille tiedonhallintaan, ajankohtaiseen lainsäädäntöön ja teemapäiviin liittyen. Omaehtoista opiskelua on tuettu mm. osallistumis- ja tenttimaksuja maksamalla sekä osallistumalla oppimateriaali- ja kirjahankintoihin.

Osastot ja yksiköt ovat hankkineet henkilöstölleen oman alansa substanssikoulutusta.

Tulostavoite: Viestinnällisten toimenpiteiden yhtenäistämällä viestintäsuunnitelmassa hyväksytyjen linjausten mukaisesti lisätään lääninhallituksen näkyvyyttä. Osastojen ja koko lääninhallituksen vuosittaiset tiedotustapahtumat kootaan yhtenäiseksi ohjelmaksi.

Toteutuminen: Lääninhallitukset ovat valmistelleet yhteisen esitteen, jota on jaettu asiakkaille ja sidosryhmille. Esitteestä on valmistumassa eri kieliversioita (ruotsi, englanti, saksa, ranska ja venäjä).

Viestinnällisten toimenpiteiden yhtenäistäminen viime vuonna hyväksytyyn viestintäsuunnitelman pohjalta on meneillään. Osa osastoista on laatinut koko vuotta koskevan viestintäohjelman. Muun muassa peruspalvelujen arviointityössä viestintänäkökohdat ovat alusta asti mukana työtä ohjelmoitaessa.

Itä-Suomen lääninhallitus on ylläpitänyt läänien yhteistä internet-sivustoa sekä omaa sivustoaan, jota kehitetään koko ajan palvelemmaksi.

Tulostavoite: Lääninhallituksen näkyvyyttä tehostetaan tekemällä vuosijulkaisu, joka ilmestyy 1.9. ja järjestämällä vuosipäivätillaisuudet Mikkelissä, Kuopiossa ja Joensuussa.

Toteutuminen: Itä-Suomen läänissä on järjestetty vuosipäivän seminaarit 1.9, 2.9 ja 3.9 Mikkelissä, Kuopiossa ja Joensuussa teemana kansalaisen oikeusturvan toteutuminen.

Tulostavoite: Lääninhallinnon perustamisesta Suomeen tulee kuluneeksi 370 vuotta. Viestinnässä tämä otetaan huomioon.

Toteutuminen: Itä-Suomen lääninhallitus on osallistunut lääninhallinnon 370 – vuosijuhlavuoden suunnitteluun ja toteutukseen. Lääninhallitus käytti juhlavuoden tunnuksen mm. postileimoissa ja julkaisuissa.

Lääninhallitus valmisti ”Lääni on läsnä” lääninhallinnon 370-vuotista historiaa valaisevan näyttelyn, joka oli syyskuun esillä Mikkelissä ja siirtyy loppuvuodeksi esille Kuopioon ja Joensuuhun sekä sen jälkeen kirjastoihin eri puolille lääniä.

Tulostavoite: Verkkopalvelujen käyttöönottoa edistetään lääninhallituksessa ja alaisessa hallinnossa. Lääninhallitusten yhtenäistetyt lomakkeet ohjeineen otetaan käyttöön ja ne viedään www.lomake.fi lomakepalveluun. Valmiuksia sähköisen lomakkeen täyttöön ja vastaanottoon edistetään.

Toteutuminen: Verkkopalveluja on edistetty yhteistyössä muiden läänien kanssa. Yhtenäistetyt lomakkeet on otettu käyttöön ja ne löytyvät myös www.lomake.fi loma-

kepalvelusta. Lääninhallitukseen on perustettu suunnittelijan (verkko) virka, joka on täytetty vuoden 2005 alusta lukien. Tehtävä on valtakunnallinen.

Tulostavoite: Lääninhallituksen intranet-järjestelmää kehitetään sisäisen viestinnän välineenä yhteistyössä muiden lääninhallitusten ja sisäasiainministeriön kanssa.

Toteutuminen: Uuden intranet-järjestelmän käyttöönottoa on valmisteltu yhteistyössä muiden lääninhallitusten ja sisäasiainministeriön kanssa. Työtä jatketaan.

Tulostavoite: Alueellista kehitystä parannetaan toimijoiden yhteistyöllä. Järjestetään yhteistyötapaamisia alueviranomaisten kesken ja yhteispalveluhankkeita edistetään viranomaisten yhteistyötä parantamalla.

Toteutuminen: Lääninhallituksen eri osastot ja yksiköt ovat pitäneet säännöllisiä yhteistyötapaamisia yhteistyökumppaneiden kanssa. Lääninhallitus on lisäksi järjestänyt yhteistyötapaamisia alueviranomaisten kanssa. Itä-Suomen läänin aluehallinnon yhteistyöviranomaisten tapaamiset toteutettiin joulukuussa Mikkelissä, Joensuussa ja Kuopiossa. Yhteispalveluhankkeita on käynnistetty kuntien, kihlakuntien ja lääninhallituksen yhteistyöllä.

Tulostavoite: Palveluja ja asiointia turvataan. Peruspalvelujen arviointia kehitetään edelleen ja siinä pyritään esittämään entistä enemmän.

Toteutuminen: Valtion hallintopalveluja on pyritty turvaamaan yhteispalvelua laajentamalla. Peruspalvelujen arviointia on kehitetty raportin luettavuutta parantamalla.

Tulostavoite: Sisäasiainministeriön hallinnonalalla on käynnissä työasemien ja palvelimien osalta käyttöjärjestelmien versionvaihtotyö. Itä-Suomen lääninhallitus vastaa MS-versionvaihtotyön etenemisestä lääninhallitusten osalta. Itä-Suomen lääninhallitus toteuttaa versionvaihdon vuoden 2004 aikana.

Toteutuminen: Versionvaihtotyö on edennyt lähes aikataulun mukaisesti. Tuotanto-verkon asennukset ovat alkaneet. Tavoitteena on, että versionvaihto on Itä-Suomen lääninhallituksessa toteutettu kevään 2005 aikana.

Tulostavoite: Sisäasiainministeriön hallinnonalalla testataan ja otetaan virkamiehen asiointikortti käyttöön vuosien 2004 – 2005 aikana. Vuoden 2004 aikana Itä-Suomen lääninhallituksessa testataan asiointikorttia etätyö- ja etäyhteysratkaisuihin.

Toteutuminen: Asiointikortin käyttöönotto tapahtuu sen jälkeen, kun versionvaihto on suoritettu. Etäyhteisissä toistaiseksi käytetään HST-korttia.

Tulostavoite: Työasemien ja muun atk-laitteiston osalta selvitetään hankinnan vaihtoehtona vuokraamista (leasing). Ratkaisua testataan koko sisäasiainministeriön hallinnonalan pilottina.

Toteutuminen: Vuoden 2004 alusta alkaen työasemat Itä-Suomen lääninhallituksessa on vuokrattu (leasing- ratkaisu) ostamisen asemasta. Itä-Suomen lääninhallitus on raportoinut leasing- ratkaisun kokemuksista sisäasiainministeriön hallinnonalan tietohallintoryhmälle (tihry) joulukuussa 2004. Ratkaisu on toiminut hyvin ja Itä-Suomen lääninhallitus on tyytyväinen vuokraamisesta saatuihin kokemuksiin.

Tulostavoite: Uusia tietoturvallisia etäyhteysratkaisuja testataan ja otetaan käyttöön.

Toteutuminen: Itä-Suomen lääninhallitus tukee etätyötä ja etätyöratkaisujen käyttöönottoa. Itä-Suomen lääninhallitus on ollut mukana sisäasiainministeriön ja PTHK:n mobiili-pilottitestauksissa.

Tulostavoite: Läänien vaihdeverkkoa kehitetään. Mikkelin, Kuopion ja Joensuun Meridian -puhelinvaihteet päivitetään. Videoneuvottelujärjestelmän uudistamista ja VoIP-puhelujen käyttöönottoa selvitetään.

Toteutuminen: Läänien vaihdeverkko on päivitetty ja sen teknistä ratkaisua on kehitetty. Puhe on siirretty FastNet-verkosta läänien DataNet-verkkoon. VoIP-puhelujen käyttöönottoa vaihtoehtona nykyiselle ratkaisulle on selvitetty. Asiasta on tehty opinnäytetyö. Videoneuvottelujärjestelmän mahdollisesta uudistamisesta on käyty tunnus-televia keskusteluja sisäasiainministeriön tietohallinnon, PTHK:n ja muiden lääninhallitusten kanssa.

Tulostavoite: Avoimen lähdekoodin järjestelmien (Linux, Open Office) testaamista osana tietojärjestelmien kehittämistyötä jatketaan.

Toteutuminen: Projektin loppuraportti valmistui joulukuussa 2004 ja se on käsitelty sisäasiainministeriön hallinnonalan tietohallintoryhmässä (tihry). Projekti on saanut jatkoaikaa maaliskuun 2005 loppuun asti.

Tulostavoite: Suoritetaan tietoturvallisuuden uhka- ja riskikartoitus. Lääninhallituksen henkilöstölle järjestetään tietoturvallisuuskoulutusta.

Toteutuminen: Itä-Suomen lääninhallituksen toimipaikkojen tietoturvallisuuden uhka- ja riskikartoituksen tekeminen siirtyi keväälle 2005. Tietoturvallisuusohjeistusta henkilöstölle on annettu.

Tulostavoite: Lääninhallitus valmistautuu maistraattien uuden palkkausjärjestelmän käyttöönottoon ja jatkaa kihlakunnanvirastojen yhteisen henkilöstön uuden palkkausjärjestelmän kehittämistä.

Toteutuminen: Lääninhallitus on valmistautunut maistraattien uuden palkkausjärjestelmän käyttöönottoon ja tukenut maistraatteja tehtävien vaativuustason ja henkilökohtaisen suorituksen arviointityössä. Maistraateissa on käyty tarkentava kehityskeskustelukierros marraskuussa ja tiedot on toimitettu uuden palkkausjärjestelmän kustannusvaikutuksen laskentaa varten. Palkkausjärjestelmän käyttöönoton hyväksyminen siirtyi vuodelle 2005. Uusi palkkausjärjestelmä tuli voimaan takautuvasti 1.10.2004 lukien.

Kihlakunnanvirastojen yhteisen henkilöstön uuden palkkausjärjestelmän kehittämistä on jatkettu. Tarkentava virkaehtosopimus on valtion työmarkkinalaitoksen ja järjestöjen kanssa käytävissä neuvotteluissa. Neuvotteluja järjestöjen kanssa on käyty useampaankin kertaan. Kustannusvaikutuslaskenta on suoritettu aina uudelleen neuvottelujen tulosten perusteella.

Maistraattien kehittäminen

Tulostavoitteet 2004

Tulostavoite: Tehostetaan maistraattien toimintaa ottaen huomioon strategiset painopisteet.

Toteutuminen: Kauppa- ja yhdistysrekisterin tulosalueella on tehostettu maistraattien toimintaa laajentamalla kaupparekisteriasioiden sähköpostirinkiä koko maan kattavaksi. Tulosalueelle on myös perustettu kaupparekisteriasioiden kehittämistyöryhmä ohjaamaan maistraatteja käytäntöjen yhdenmukaistamiseksi, koulutuksen järjestämiseksi sekä tiedonkulun parantamiseksi.

Yleishallinnon tulosalueella maistraattiharjoittelun kehittäminen sekä avioliiton ja parisuhteen rekisteröintiin liittyvät muutokset on siirretty vuoden 2005 tulostavoitteiksi.

Tulostavoite: Maistraattien avustaminen henkilötilinpäätöksen laadinnassa ja käyttöön ottamisessa.

Toteutuminen: Maistraateille yhteinen ohjeellinen tilinpäätösmalli on valmistunut 5.1.2005.

Tulostavoite: Julkisen notaarin palvelujen kehittäminen työryhmän ehdotusten mukaisesti.

Toteutuminen: Julkisen notaarin tehtävien kehittämistä koskevan työryhmän mietintö valmistui 25.4.2003. Mietinnön toinen osa sisältää ehdotukset julkisen notaarin tehtävien kehittämiseksi. Julkisen notaarin tehtävien kehittämistä koskevan työryhmän mietinnön mukaan kehittämis ehdotukset liittyvät muun muassa julkisen notaarin kelpoisuusvaatimuksiin, esteellisyyteen ja asialliseen toimivaltaan.

Julkisen notaarin palveluja ei ole kehitetty työryhmän ehdotusten mukaisesti vuonna 2004.

Tulostavoite: Virka-ajan ja -paikan ulkopuolella suoritettavien siviilivihkimisten käytännön toteuttamisen edistäminen.

Toteutuminen: Avioliittolain muutos on käsittelyssä eduskunnassa. Laki tulee voimaan 1.5.2005, jolloin tulostavoitetta voidaan ryhtyä toteuttamaan.

Tulostavoite: Selvitys hallintoharjoittelun käyttöönotosta maistraateissa.

Toteutuminen: Hallintoharjoittelusta on luotu malleja eri viranomaisten käyttöön. Tarkoitus on selvittää mallien sisällöt. Selvitystyö siirtyy vuodelle 2005.

Tulostavoite: Tulosseurannan parantaminen laskentajärjestelmiä kehittämällä.

Toteutuminen: Asiaa on valmisteltu maistraattien tulosseurannan kehittämistyöryhmässä. Työryhmän tehtävänä oli saattaa tarvittava tulossuunnitteluohjeistus ajantasaiseksi. Tähän liittyen on pohdittu sitä, mitä tietoja seurataan ja sitä, että seurattava tieto olisi eri maistraateissa yhdenmukaista. Työryhmän puitteissa valmistellaan myös sähköisen asianhallintajärjestelmän, Maisan, ohjetta. Myös työajan seurantajärjestelmän, Matin, täyttämisen ohjeistusta on päivitetty.

Tulostavoite: MATTI –työajanseurantajärjestelmän kehittämisen aloittaminen.

Toteutuminen: Asiaa on käsitelty maistraattien tulosseurannan kehittämistyöryhmässä. Ks. edellinen kohta.

Tulostavoite: Osallistuminen maistraattien resurssiselvityksen jatkotoimiin.

Toteutuminen: Tulostavoitteella pyritään siihen, että selvitetään resurssiselvitysten tulosten automaattinen käyttö. Asiaa on käsitelty maistraattien tulosseurannan kehittämistyöryhmässä.

Tulostavoite: Osallistuminen maistraattien strategiatyöhön laatimalla maistraattien henkilöstöstrategia.

Toteutuminen: Henkilöstöstrategian laatiminen on siirretty vuoden 2005 tulostavoitteeksi.

Tulostavoite: Vuotuinen työtyytyväisyyskyselyn suorittaminen maistraateissa.

Toteutuminen: Kysely on suoritettu maistraateissa ajalla 1-8.11.2004. Kysely on toteutettu valtiovarainministeriön mallikyselyn mukaisesti tietojärjestelmäsovelluksena. Tulokset koottiin maistraattien kehittämissyksikössä Itä-Suomen lääninhallituksessa.

Tulostavoite: Koulutuksen järjestäminen yhteistyöryhmän koulutusjaoston vuotuisen suunnitelman mukaisesti.

Toteutuminen: Kehittämispäällikkö on osallistunut jäsenenä rekisterihallinnon yhteistyöryhmän koulutusjaoston toimintaan. Koulutukset on järjestetty ohjaavien viranomaisten toimesta.

Tulostavoite: Sihteerin tehtävät maistraattien käyttämien virkanimien uudistamistyöryhmässä.

Toteutuminen: Työryhmää ei ole perustettu.

Tulostavoite: Vähintään puolet (20) maistraatin verkkolomakkeista (www.lomake.fi) toteutetaan niin, että asiakas voi laittaa asiansa vireille konekielellisesti verkossa (vuorovaikutteinen).

Toteutuminen: Tulostavoite on toteutunut. Lomakkeiden toteuttamisjärjestys on priorisoitu maistraatinpäällikköjen kannanottojen perusteella. Asiointiprosesseista, jotka liittyvät nykylomakkeisiin on tehty karkealla tasolla prosessikuvaukset, pois lukien holhoustoimen osuus.

Maistraattien kehittämisen vastuualue on tehnyt lomakkeiden toteuttamisesta toteuttamissuunnitelman 4.10.2004. Suunnitelman pohjalta on lomakkeita tarkasteltu ja niiden tekemisjärjestystä tarkennettu yhdessä VRK:n kanssa 7.10.2004 pidetyssä palaverissa. Lisäksi suunnitelma hyväksyttiin VRK:n verkkopalveluhankkeen johtoryhmällä. Suunnitelman mukaisesti toteuttamistyöt aloitettiin joulukuussa 2004.

Tulostavoite: Toteutetaan yhdenkirjauksen periaate Maisa – VTJ – Holle.

Toteutuminen: Tulostavoite on toteutunut.

Tulostavoite on Maistraattien kehittämissyksikön ja VRK:n yhteinen. VRK asetti 22.4.2004 Edunvalvonta tietojen käsittelyn kehittäminen projektin (EDVA) ja maistraatin kehittämissyksikkö on hoitanut oman osuutensa projektista. Projekti on edennyt aikataulun mukaisesti. Projektin tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa

- Kertaluonteinen tietojen siirto HOLLE:sta MAISA:an, joka on toteutettu 22.10.2004
- Henkilötietojen päivitys VTJ:stä MAISA:an muutostietopalveluna. Toteutettu ja siirretty tuotantoon 29.11.2004.
- Tietojen automaattinen siirto MAISA:sta VTJ:hin. Määrittelyt on tehty. Tuotantoon siirto maaliskuussa 2005
- HOLLE- rekisteriin tarvittavat muutokset ja tietopalvelu siirtyy vuodelle 2005. Liittyy VRK:n arkkitehtuurimuutokseen.

Tulostavoite: Selvitetään mahdollisuutta, että käräjäoikeudet voivat tehdä merkinnän ratkaisustaan holhousasioiden tietojärjestelmiin.

Toteutuminen: Tulostavoite ei ole toteutunut, siirretty vuoden 2005 tulostavoitteeksi.

Tulostavoite: Otetaan käyttöön virkamiehen sähköinen asiointikortti maistraateissa, joissa käytetään jOSMU-kortteja.

Toteutuminen: Tulostavoite on toteutunut. Sisäasianministeriön hallinnonalan virkamiesten asiointikortin käyttöönotto tapahtuu SM:n hallinnonalalla viimeistään vuoden 2005 loppuun mennessä. Maistraateissa vuoden 2004 ja 2005 alkupuolella vanhenevat josmu-kortit korvattu asiointikortilla. Korvattavien korttien lukumäärä oli noin 360 korttia. Korttien hankintaan liittyvä organisointitehtävä on hoidettu. Korttien hankintaan liittyvissä asioissa on noudatettu erillistä maistraattien josmu-kortteihin liittyvää 4.11.2004 SM ja VRK allekirjoittamaa sopimusta.

Tulostavoite: Toteutetaan ja käyttöön otetaan maistraattien intranet.

Toteutuminen: Tulostavoite on toteutunut. Sisäasiainministeriö on asettanut ohjausryhmän koordinoimaan ja toteuttamaan yhteisen sisäasiain hallinnon intranetin. Projektia on toteutettu yhdessä sisäasiainministeriön, lääninhallitusten väestörekisterikeskuksen ja rajavartiolaitoksen kanssa. Projekti etenee aikataulun mukaisesti. Yhteinen sisäasiainministeriön intranetin käyttöönotto tapahtuu syksyllä 2005.

Maistraattien oma intranet valmistui joulukuussa 2004, joka julkaistaan 14.3.2005. Maistraatin intranetin suunnitteluryhmässä ovat mukana olleet: Pentti Ristikartano, Anne Nikitin, Hyvinkään maistraatista; Pirkko Anttila; Ylä-Savon maistraatista: Maria Lunabba; Vaasan maistraatista, Timo Sandman; Oulun maistraatista ja Itä-Suomen lääninhallituksesta, Merja Koponen ja Veli-Matti Tukio.

Tulostavoite: Selvitetään mahdollisuutta joidenkin maistraatin palvelujen käyttämiseksi ajanvaraamisesta internet-verkon kautta.

Toteutuminen: Alustavia selvityksiä tehty kuten teknisiä ratkaisuja palvelujen saataavuuden suhteen on selvitetty. Alustavien määrittelyjen teko yhdessä maistraattien kanssa aloitetaan vuonna 2005.

Tulostavoite: Aloitetaan määrittelyt kassajärjestelmän siirrosta uuteen arkkitehtuuriympäristöön.

Toteutuminen: Veli Hytösen tekemässä Sisäasiainministeriön talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelujen hoitoa käsittelevässä raportissa 26.8.2004 on otettu kantaa myös poliisien ja maistraattien kassajärjestelmään, jolloin uusi kassajärjestelmä tulisi olla yhteinen koko hallinnonalalla. Järjestelmätoimittajan kanssa on ollut tapaaminen 9.11.2004, missä käyty alustavia keskusteluja yhteisestä kassajärjestelmästä ja sen eduista. Maistraattien kehittämisen tietohallinnon vastuualueen ja SM:n poliisiosaston yhteinen palaveri on pidetty 8.12.2004. Palaverin tarkoituksena oli käynnistää esiselvitys mahdollisesta siirrosta ja aikatauluista. Tehtävän toteuttaminen siirtyy vuoteen 2005 yhdessä poliisien ja palvelukeskuksen kanssa.

Tulostavoite: Maisan III-vaiheen käyttöönotto ja koulutus keväällä 2004.

Toteutuminen: Tulostavoite on toteutunut. Koulutustilaisuuksia järjestetty yhteensä 86 päivää kuudella eri paikkakunnalla, koulutettu yhteensä 448 henkilöä. Järjestelmä on otettu käyttöön 38 maistraatissa.

Tulostavoite: Valmiussuunnitelmamallin laatiminen maistraateille.

Toteutuminen: Tulostavoite on toteutunut. Valmiussuunnitelmamalli on laadittu ja toimitettu maistraateille. Lisäksi on järjestetty neljä tietoturva- ja valmiussuunnittelun teemapäivää maistraattien päälliköille yhdessä Väestörekisterikeskuksen ja Etelä-Suomen lääninhallituksen erikoissuunnittelijan kanssa. Tilaisuuksissa on ollut mukana myös lääninhallitusten tietohallintopäälliköt.

Valmiussuunnitelmamalli on laadittu ja toimitettu maistraateille kesäkuussa. Lisäksi on järjestetty neljä tietoturva- ja valmiussuunnittelun teemapäivää maistraattien päälliköille yhdessä Väestörekisterikeskuksen ja Etelä-Suomen lääninhallituksen erikoissuunnittelijan kanssa. Tilaisuuksissa on ollut mukana myös lääninhallitusten tietohallintopäälliköt.

Tulostavoite: Pohjoiskarjalaisen alueverkkohankkeen työskentelyyn osallistuminen.

Toteutuminen: Lääninhallitus on osallistunut Pohjoiskarjalaisen alueverkkohankkeen työskentelyyn, maistraatit näkyvät sivustolla. Hanke on päätynyt 31.5.2004. Tehtävien hoitoa jatkaa eMaakunta-hankkeena, Pohjois-Karjalan liiton alaisuudessa.

Lääninhallitus on vastannut alueverkkohankkeen hallinnoinnista ja osallistunut hankkeen ohjausryhmän työskentelyyn. Lääninhallitus on yhteistyössä alueverkkohankkeen kanssa koordinoanut lääninhallitusten lomakkeiden yhtenäistämistä. Alueverkkohanke on teknisesti toteuttanut lomakkeet ja lääninhallituksen edustaja on osallistunut lomakkeiden suunnitteluun sekä toiminut yhteyshenkilönä muihin lääneihin. Osastojen edustajat ovat osallistuneet lomakkeiden suunnitteluun sisällön asiantunteumuksellaan.

Lääninhallitus on ollut mukana Pohjoiskarjalaisen alueverkkohankkeen toimitusneuvostossa. Hankkeen päättymisen jälkeen lääninhallitus vastaa osaltaan Pohjois-Karjalan palveluverkon ylläpidosta. Maistraatin kehittämisen vastuualue on osallistunut Pohjoiskarjalaisen alueverkkohankkeen työskentelyyn, maistraatit näkyvät sivustolla. Hanke on päätynyt 31.5.2004. Tehtävien hoitoa jatketaan eMaakunta-hankkeena, Pohjois-Karjalan liiton alaisuudessa.

Tulostavoite: Holhoustoimeen liittyvät tulostavoitteet määritellään, kun on ratkaistu holhoustoimen kehittämispäällikön tehtävän hoito.

Toteutuminen: Holhoustoimen kehittämiseen liittyvät tulostavoitteet on vahvistettu vasta vuodelle 2005.

4. PERUSPALVELUJEN ARVIOINTI 2004

Keskeisiä arviointituloksia

Perusopetuksen saavutettavuus heikentynyt jonkin verran

Oppilasmäärien vähenemisen johdosta kunnissa oli lakkautettu 1 - 6 luokkien kouluja ja yhdistetty niitä 7 - 9 luokkien koulujen kanssa 1 - 9 luokkien yhtenäiskouluiksi. Koulujen lakkauttamiset vuodesta 2002 vuoteen 2004 eivät silti olleet juurikaan heikentäneet opetuksen saavutettavuutta, joka oli edelleen melko hyvä.

Kuljetusoppilaiden määrä väheni, vaikka kouluja lakkautettiin oppilasikäluokkien pienenemisen takia. Tähän saattoi vaikuttaa myös poismuutto sekä se, että kunnat vähensivät kuljetusetuuksia alle viiden kilometrin etäisyydellä asuville. Majoitettavien oppilaiden lisäys selittynee koulujen lakkauttamisilla.

Säännösmuutokset onnistuneet

Itä-Suomen kuntien ja koulujen näkemykset 1.8.2003 voimaan tulleista perusopetuslain muutoksista olivat hyvin positiivisia. Säädökset olivat selkeyttäneet toimintaa ja ohjeistusta sekä opettajan ja oppilaan asemaa. Oppilashuolto oli tehostunut ja toimintatavat olivat kehittyneet. Oppilaiden tietoisuuden lisääntyminen kurinpidollisista asioista saattoi jo sinänsä vaikuttaa rauhoittavasti.

Uusien opetussuunnitelmaperusteiden mukaisesti laadittu kuntien perusopetuksen opetussuunnitelmatyö oli lähtenyt varsinkin alaluokkien osalta ripeästi liikkeelle ja opetussuunnitelma otetaan pääsääntöisesti käyttöön 1.8.2005 mennessä.

Oppilashuoltoa ja koulun yhteistyötä koskeva kuntien perusopetuksen opetussuunnitelma oli tehty yhdessä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa lähes kaikissa vastanneissa kunnissa kuten myös suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Oppilashuollon palvelujen tilanne oli samankaltainen kuin lukuvuonna 2002 - 2003. Edelleen tarvitaan lisää koulukuraattori- ja psykologipalveluja. Koulukuraattoreita puuttui ainakin 13 kunnasta ja 21 kunnassa kuraattoreita oli vähemmän kuin 0,5 virkaa.

Tiedon saanti mm. kasvatus- ja perheneuvoloista, erityissairaanhoidosta, lastensuojeluviranomaisilta ja osittain myös koululääkäreiltä koettiin riittämättömäksi, vaikka se olisi opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä. Tilanne oli samansuuntainen myös edellisenä lukuvuonna.

Lastensuojeluilmoitusten määrä oli kasvanut edelliseen lukuvuoteen verrattuna (106/157) lähes puolella. Myös lastensuojeluilmoituksia antaneiden koulujen lukumäärä oli noussut merkittävästi kaikissa maakunnissa.

Poissaolojen kirjaamiskäytännöt olivat edelleen hyvin kirjavia, joten poissaolojen määrästä ei saatu luotettavaa kuvaa. Koulut kaipasivat selkeitä ohjeita yhtenäisen kirjaamisen tueksi.

Koulutukseen sijoittumista edistettävä ja tasoitettava

Itä-Suomen läänissä toisen asteen koulutukseen eli lukioon ja ammatilliseen peruskoulutukseen haki vuosina 2001 - 2003 yhteishaussa keskimäärin 97,4 prosenttia samana vuonna perusopetuksen päättäneistä.

Lukio oli ammatillista kulutusta suosivampi hakuvaihtoehto. Yhteishaussa jätti hakematta 2,6 prosenttia samana vuonna peruskoulun päättäneistä. Vuonna 2003 peruskoulun päättäneistä 94,2 prosenttia sijoittui samana vuonna lukioon, toisen asteen ammatilliseen koulutukseen tai perusopetuksen lisäopetukseen 10. luokalle. Asetetusta 96 prosentin aloittajavoitteen jätettiin siis Itä-Suomessa 1,8 prosenttiyksikköä. Koulutuksen ulkopuolelle jäi 5,8 prosenttia peruskoulun päättäneistä.

Nuorten sijoittumista koulutukseen välittömästi peruskoulun jälkeen tulee edistää erilaisilla toimenpiteillä. Lisäopetusta tulee järjestää myös ammatillisten oppilaitosten yhteydessä. Näin edistetään ammatilliseen koulutukseen hakeutumista ja valmentaan samalla nuoria ammatilliseen koulutukseen. Peruskoulun jälkeen koulutuksen ulkopuolelle jääviä nuoria tulee vahvistaa sosiaalisesti ohjauksen ja erilaisten aktiivisten toimenpiteiden avulla. Siihen tarvitaan eri toimijoiden yhteistyötä. Nuorten sukupuolisidonnaisiin koulutus- ja ammatinvalintoihin tulee myös pyrkiä vaikuttamaan kehittämällä ohjausta ja tiedotusta sekä hyödyntämällä nykyistä paremmin olemassa olevaa tutkimustietoa ja käytäntöjä.

Verkkoaineistoja on saatavilla kirjastoissa vähän

Digitaalisia verkkoaineistoja on hankittu Itä-Suomen läänin yleisiin kirjastoihin vähän, ja niiden määrä vaihteli alueellisesti. Eniten aineistoja oli hankittu Etelä-Savon kirjastoihin. Itä-Suomen läänin yleisistä kirjastoista 44 prosenttia ei tarjonnut näitä aineistoja asiakkaiden käyttöön. Yllättävää oli, että opetusministeriön yleisten kirjastojen käyttöön ostamat tietokannat eivät olleet käytössä kaikissa kirjastoissa.

Keskeinen ongelma digitaalisten aineistojen hankinnassa ja käyttöön otossa oli tiedon ja käyttäjäkoulutuksen puute, eikä yksittäisten kirjastojen henkilöstöllä ollut aikaa perehtyä uusien aineistojen sisältöihin. Näin ollen aineistojen valinta oli vaikeaa samoin tiedotuksen ja käyttäjäkoulutuksen järjestäminen asiakkaille. Toisaalta tarjolla oleva digitaalinen aineisto ei kaikilta osin vastannut yleisten kirjastojen tarpeita. Ongelmina olivat aineistojen hinta, kieli ja yleisten kirjastojen tarpeita huonosti vastaavat sisällöt. Kirjastojen aineistohankintamäärärahat eivät ole kasvaneet suhteessa uusiin aineistomuotoihin, ja kirjastoissa jouduttiin tarkkaan harkitsemaan, mihin aineistoihin niukat resurssit suunnataan. Vuonna 2004 Itä-Suomen läänin kirjastot arvioivat käyttävänsä kaksi prosenttia kirjastoaineistorahoistaan digitaalisiin verkkoaineistoihin.

Yleisille kirjastoille asetettujen tietoyhteiskuntatavoitteiden saavuttamiseksi on luotava suositus siitä, mitkä ovat yleisten kirjastojen keskeiset digitaaliset aineistot ja edistettävä näiden aineistojen saamista kirjastoihin myös asiakkaiden käyttöön. Hankintayhteistyötä on kehitettävä kansallisesti ja alueellisesti, samoin digitaalisten aineistojen resursoinnin, tiedottamisen ja käyttäjäkoulutuksen työnjaosta on sovittava.

Kuntoratoja kaivataan lisää

Kuntoratojen saavutettavuus kaikissa läänin kunnissa oli hyvä. Läänin keskiarvona oli 1,57 kilometriä kuntoratoja tuhatta asukasta kohti, mitä voidaan pitää yleisenä tavoitetasona. Kuntoratojen kunnossapidosta vastasi yleensä liikuntatoimi, paitsi Pohjois-Karjalassa kunnan tekninen toimi. Kuntoratojen varustetaso oli yleensä hyvä tai vähintäänkin välttävä ja ne soveltuivat valtaosin myös lasten ja ikääntyneiden käyttöön. Kuntoratojen lisärakentamistarvetta kunnissa oli edelleen runsaasti samoin kuin vanhimpien ratojen perusparantamisen tarvetta. Joissakin kunnissa oli painettu kuntoradoista hyviä opaskarttoja käyttäjiä varten. Myös Internet-sivuilta oli karttoja löydettävissä.

Tulevaisuudessa lähialueille sijoituvia, päivittäisiä liikuntamahdollisuuksia tarjoavia ympärivuotisia kuntoratoja tulee edelleen lisätä. Lääninhallitus avustaa edelleen kuntia kuntoratojen perustamiskustannuksissa. Kuntoradoista tiedottamista tulee tehostaa karttojen ja nettisivujen avulla. Liikuntatoimi tulee myös ottaa yhdeksi merkittäväksi kuntasuunnittelun osaksi. Tärkeintä on luoda mahdollisuuksia liikkumisen lisäämiseen ihmisten päivittäisessä lähiympäristössä.

Työpajatoiminta ei vakiinnu ilman selkeitä suunnitelmia

Projektitoiminnalla rahoitetaan yhä vakinaisluonteistakin työpajatoimintaa. Näin voidaan kyllä kehittää ja kokeilla uusia toimintamuotoja ja -malleja, mutta työpajaorganisaation ja työntekijöiden vakinaistaminen on ongelmallista. Työpajavalmentajien määrä on lisääntynyt, mutta vakinaisten työsuhteiden määrä on edelleen pieni. Tämä vaikeuttaa nuorten työpajatoiminnan pitkäjänteistä kehittämistä ja strategista suunnittelua.

Valmentajien koulutustarpeet ovat muuttuneet, sillä nykyään tarvitaan yhä enemmän tietoa palvelunohjauksesta ja nuorten kohtaamisesta. Nuorten yksilöllinen ohjaus on nuorten työpajatoiminnassa edelleen vähäistä. Kuntien valtuustoissa on hyväksytty vähän erillisiä työpajatoiminnan kehittämissuunnitelmia. Lisäksi kunnissa useiden eri toimijatahojen ylläpitämän työpajatoiminnan koordinointi on vähäistä. Nuorten työpaja-

jatoiminta elää voimakasta muutoksen aikaa Itä-Suomessa. Pelkästään nuorille kohdistetut pajapalvelut vähenevät. Työpajatoimintaan osallistuu eri-ikäisiä, mikä rikastuttaa pajayhteisöä. Samanaikaisesti on kiinnitettävä huomiota erityisosaamiseen, jota tarvitaan nuorten ohjaamisessa. Työpajojen palveluvalikoima on edelleen työpainotteinen. Kuntouttava työtoiminta hakee vielä paikkaansa työpajojen toimintatapana. Työpajatoiminnan ympärille on kehittymässä myös poikkihallinnollisia ohjausryhmiä ja erilaisia tiimejä.

Työpajatoimintaa tulee kehittää suunnitelmallisesti ja johdonmukaisesti. Perusrahoitus pitää turvata, jotta toiminnan vakinaistaminen on mahdollista. Tavoitteena pidetään, että kaksi kolmasosaa työntekijöistä on vakituudessa työsuhhteessa. Työpajavalmentajien hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen on myös kiinnitettävä erityistä huomiota ja pysyvää yksilö- ja työvalmentajien työnohjausta ja lisäkoulutusta lisättävä.

Kuntien päihdepalvelujärjestelmä hajanainen

Alkoholin kulutus kasvaa. Huumeiden käyttö on levinnyt myös Itä-Suomeen, vieroitus- ja korvaushoitojen kysyntä tulee lisääntymään. Kulutuksen lisääntymisen myötä lisääntyvät myös alkoholin käytöstä johtuvat sairaudet ja muut päihteiden käytöstä johtuvat haitat, jotka lisäävät sosiaali- ja terveyspalvelujen kysyntää kunnissa. Kasvava päihteiden käyttö ja siitä seuraavat ongelmat heijastuvat kuntien koko palvelujärjestelmään. Päihdepalvelujen järjestämistapoja kunnissa on runsaasti ja ne vaihtelevat kunnittain, minkä vuoksi asiakkaan hoitoon hakeutuminen voi vaikeutua tai viivästyä.

Kuntien päihdepalvelujärjestelmä on varsin hajanainen ja sen organisoinnin kokonaisvastuu puuttuu. Päihdepalvelujen tarjonnassa on puutteita. Joissakin kunnissa ei ole järjestetty avokatkaisu- ja vieroitushoitoa eikä kuntouttavaa laitoshoidoa lainkaan. Kunnilla on päihdepalvelujen järjestämisessä runsaasti seudullista yhteistyötä. Päihdepalveluihin varatut ja käytetyt määrärahat vaihtelevat suuresti. Joissakin kunnissa syyskuun loppuun mennessä ei määrärahoja oltu käytetty lainkaan. Neulojen ja ruiskujen vaihtopisteitä on Itä-Suomen läänin alueella vähän.

Päihdepalvelukokonaisuudesta tulee laatia strategiaan pohjautuva suunnitelma, jossa tulee määritellä työnjako ja vastuut. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä kunnan sisällä pitää lisätä ja päihdehuoltoon varata riittävästi määrärahoja. Erityisesti pienten kuntien päihdehuollon erityispalvelujen turvaamiseksi tulee seudullista yhteistyötä kehittää edelleen.

Sijaisten puute ja resurssien vähäisyys uhkaavat eläinlääkintähuollon toimivuutta

Eläinlääkintähuoltoa ollaan siirtämässä seudulliseen toimintamalliin muun ympäristöterveydenhuollon mukana. Muodostettavien seudullisten yksiköiden resurssit on mitoitettava riittäviksi. Seudullisesti on perustettava lisävirkoja siten, että päivystykset, päivystysvapaat, lomat, sairauspoissaolot ja täydennyskoulutustarpeet pystytään hoitamaan ilman riippuvuutta ulkopuolisista sijaisista.

Sijaisten puute sekä henkilöresurssien vähäisyys uhkaavat eläinlääkintähuollon toimivuutta useassa kunnassa. Kuntien pitäisi arvioida kunnaneläinlääkäreiden työolosuhteita, toimenkuvia ja päivystysjärjestelyjä uudelleen varmistaakseen riittävän henkilökunnan saannin lakisääteisten eläinlääkintäpalvelujen järjestämiseksi.

Kunnaneläinlääkärin toimenkuvan laajuus vaikeuttaa varsinaisen eläinlääkärinavun antamisen ja muiden virkatehtävien yhteensovittamista. Eläinlääkäreiden keskinäistä työnjakoa tulee kehittää seudullisesti siten, että osa eläinlääkäreistä voi keskittyä varsinaiseen eläinlääkärinavun antamiseen, osa terveydenhuoltoon, alkutuotannon hy-

gieniaalvalvontaan sekä muihin virkatehtäviin kuten esimerkiksi eläinsuojeluun ja tautivalvontaan.

Päivystyksen aikana kunnaneläinlääkäri joutuu priorisoimaan sairastapausten hoitojärjestyksen ja tällöin jotkut potilaat voivat joutua odottamaan tarpeettoman kauan. Lemmikkieläimille ja hevosille ei ole tarjolla erikoiseläinlääkäritasoista palvelua päivystysaikana. Tilanteen parantamiseksi tarvitaan kohtuullisen matkan päässä oleva korkeatasoinen pieneläin- ja hevosklinikka, jonne vaativaa jatkohoitoa tarvitsevat potilaat voidaan lähettää myös päivystysaikana. Ostopalveluna hankittu pieneläinpäivystys esimerkiksi lauantapäiviksi helpottaisi tilannetta suurimmissa asutuskeskuksissa.

Elintarvikevalvonta suunnitelmallisemmaksi

Elintarvikevalvonnan tarkastuksia ei tehdä riskinarvioinnin kannalta tasaisesti kaikissa valvontakohteissa. Elintarvikkeiden myyntipaikkojen valvonnan riittävyudessa ja kattavuudessa on suuria eroja. Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan elintarvikevalvonnan kehittämisen tavoitteena on, että kuntien vapaaehtoisin järjestelyin elintarvikevalvonta kootaan kolmen vuoden kuluessa 50 - 85 seudulliseen valvontayksiköön.

Elintarvikevalvonta on kiinteä osa ympäristöterveydenhuoltoa, joten periaatepäätöstä on käytännössä sovellettava myös muuhun ympäristöterveydenhuoltoon liittyvään terveydensuojelulain, tuoteturvallisuuslain, eläinlääkintähuoltolain, eläintautilain, eläinsuojelulain ja toimenpiteistä tupakoinnin ehkäisemiseksi annetun lain mukaisen paikallisen viranomaistoiminnan kehittämiseen. Tarkoituksenmukaisen työnjaon ja erikoistumisen mahdollistamiseksi valvontayksikön minimikoko on koko ympäristöterveydenhuollon toimialalla 10 - 15 henkilötyövuotta ottaen kuitenkin huomioon paikalliset erityistekijät.

Maa- ja metsätalous- sekä sosiaali- ja terveysministeriö ovat Itä-Suomen läänissä rahoittaneet neljää ympäristöterveydenhuollon seudullistamisen kokeiluhanketta. Kokeilujen tuloksia tulee edelleen hyödyntää kokeilualueilla. Saaduista kokemuksista voivat hyötyä myös kokeilujen ulkopuolella olevat valvontayksiköt.

Elintarvikevalvonnan valvontasuunnitelmien merkitys kasvaa. Valvontasuunnitelmat ovat jo lähitulevaisuudessa perusta valvonnasta perittäville maksuille. Valvonnan tulua maksulliseksi tulee huolehtia siitä, että valvontamaksut käytetään valvonnan lisäämiseen ja parantamiseen. Elintarvikelainsäädännön ja riskinarvioinnin uudistus tuo lisätarpeita valvontahenkilöstön ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kohottamiseksi.

Maakuntien väliset erot joukkoliikennetarjonnassa kaventuneet

Näköpiirissä ei ole muutosta, joka kääntäisi joukkoliikenteen matkustajamäärien vähenemisen kasvuksi sen enempää kaupunki- kuin maaseutuliikenteessäkään. Palveluliikenteissä sekä matkustajamäärät että palveluja järjestävien kuntien määrä kasvoi odotettua hitaammin. Seutulippujen myynti on tasaantunut ja myynnin lisäystä voi odottaa Etelä-Savossa, jos palvelutarjonta siellä paranee. Julkisen liikenteen verkko läänissä harveni erityisesti rajaseuduilla, mutta säilyi keskeisillä alueilla kattavana. Itä-Suomessa maakuntien väliset tarjontaerot ovat kaventuneet. Maaseudulla lääninhallituksen ostoliikenne pienentää merkittävästi kuntien välisiä eroja joukkoliikenteen palvelutasossa.

Itsekannattavan linjaliikenteen toimintaedellytyksiä on parannettava informaatio- ja lippujärjestelmiä kehittämällä sekä kohdistamalla ostoliikennettä siten, että se tukee itsekannattavan liikenteen säilymistä. Julkisen liikenteen rahoitus on saatettava tasolle, jolla voidaan turvata tarpeelliset kuntakeskusten väliset

liikkumistarpeet sekä tukea avustuksin erityisesti vanhuksia ja liikuntaesteisiä hyvin palvelevia palvelulinjoja ja kutsuohjattuja palveluliikenteitä kaikissa kunnissa. Kaupunkimaiseen paikallisliikenteeseen kohdistettavan lääninhallituksen rahoituksen tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi on laadittava kaksivuotinen toimenpideohjelma. Kaupunkiseuduilla joukkoliikenteen tarjontaa tulee parantaa palvelualuejen työssäkäyntiaikoja sekä vapaa-ajan matkustustarpeita paremmin palvelevaksi. Maakuntarajat ylittävät, nopeat joukkoliikenneyhteydet on turvattava ja niitä edelleen täydennettävä sekä lisättävä niihin kytkeytyviä seudullisia ja paikallisia liityntäyhteyksiä. Kuntien sisäisten koulukuljetusten ja palveluliikenteiden yhdistämistä on nopeutettava ja palveluliikenteessä käytettävän kaluston soveltuvuutta liikuntaesteisten kuljettamiseen on parannettava.

Rikostutkinnan prosessien yhtenäistämistä jatketaan

Poliisin tehtävien siirto hätäkeskuslaitokselle ei ole sujunut ongelmitta. Hätäkeskusten palvelukyky ei vastaa vielä sitä tasoa, jonka poliisi tuotti omana toimintanaan. Poliisipalvelujen kysyntä ja tarjonta on pysynyt edellisvuosien suuruisena. Erityisen hyviä tuloksia saavutettiin tutkintapalvelujen tuottamisessa.

Hätäkeskuslaitoksen kirjaamiskäytäntöjen erilaisuuden vaikutukset poliisitoimintaan on selvitettävä. On myös huolehdittava siitä, että käytännöt yhdenmukaistetaan. Rikostutkinnan prosessien järjestyttäminen ja yhtenäistäminen tuottaa hyviä tuloksia, joten sitä on syytä jatkaa.

Uudet pelastuslaitokset aloittivat – toimintavalmius hyvä

Palo- ja henkilöturvallisuudelle tavanomaista vaarallisempien kohteiden eli ns. erityiskohteiden palotarkastukset on tehty Etelä-Savossa ja Pohjois-Karjalassa kattavasti (100 %). Pohjois-Savossakin erityiskohteiden palotarkastusmäärät kasvoivat, mutta keskimääräinen tarkastusprosentti (90 %) jäi kohteiden lisäyksen vuoksi silti edellisvuotta pienemmäksi.

Asuinrakennukset ja niihin verrattavat kohteet tarkastettiin Pohjois-Karjalassa keskimäärin 90 prosenttisesti. Pohjois-Savossa taso säilyi entisellään eli kohteista tarkastettiin kaksi kolmasosaa. Etelä-Savossa oli tarkastusmäärissä vähennystä vajaa kolmannes eli puolet tarkastusvuorossa olevista kohteista saatiin tarkastetuksi.

Yrityksiltä, laitoksilta ja yhteisöiltä vaadittavista pelastussuunnitelmista on laadittu keskimäärin kaksi kolmasosaa. Palokunnat ovat antaneet pelastusalan neuvontaa ja valistusta kahdeksalle prosentille läänin asukkaista. Tulos on hyvä, vaikkakin prosenttiyksikköä heikompi kuin edellisvuonna.

Palokuntien hälytystehtävien, lähinnä ensivastetehtävien ja liikenneonnettomuuksien, määrä lisääntyi hieman. Kaikissa onnettomuuksissa kuolleiden kokonaismäärä kasvoi lähes neljänneksellä ja tulipaloissa kuolleiden määrä yli kaksinkertaistui. Taloudellisten vahinkojen määrän arvioitiin hieman nousseen.

Tärkeimmän ensilähdön ajoneuvokaluston keski-ikä on noussut vuodella; palokuntien sammutus- ja pelastusautot sekä säiliöautot vanhenevat ja niiden kunto heikkenee. Palokuntien toimintavalmius on säilynyt tarkasteluvuonna entisellä melko hyvällä tasolla. Palokunnat ovat saavuttaneet onnettomuuskohteen keskimäärin hieman alle 10 minuutissa.

Pelastuslaitosten tulee suunnitella henkilöstönsä käyttö entistä tavoitteellisemmin ja tehokkaammin onnettomuuksien ehkäisytyöhön (neuvontaan, valistukseen ja palotarkastustoimintaan). Pelastuslaitosten on entistä paremmin ohjattava ja valvottava pe-

lastussuunnitelmien laadintaa riskikohteissa sekä valvottava enemmän suunnitelmien ajantasaisuutta.

Pelastustoimen johtamisjärjestelmiä on parannettava varsinkin vaativien onnettomuustilanteiden ja poikkeusolojen varalta. Pelastuslaitosten on täydennettävä ja ajantasaistettava hälytysohjeitaan hätäkeskuksille. Hälytysohjeiden on myös oltava riittävän etupainotteisia. Pelastuslaitosten ja palokuntien on tehostettava sivutoimisen ja vapaaehtoisen henkilöstön hankintaa.

Onnettomuustilastointia on kehitettävä nykyistä luotettavammaksi. Pelastuslaitosten on huolehdittava siitä, että tietojärjestelmään tallennetaan mahdollisimman oikeat ja kattavat onnettomuus- ja resurssitiedot.

Velkaneuvonnan tarve lisääntynyt

Ylivelkaantuminen on edelleen vakava ongelma ja velkaneuvonnan tarve on lisääntynyt entisestään. Erityisesti nuorten ylivelkaisten osuus on kasvussa. Samaan aikaan kuitenkin velkaneuvonnan resurssit ovat vähenemässä; määräaikaisten velkasovintoneuvojien toiminnan valtion rahoitus päättyy keväällä 2005. Itä-Suomen läänissä on kolme maakuntapohjaista talous- ja velkaneuvonta-aluetta, joiden päätoimipaikat ovat Kuopiossa, Joensuussa ja Mikkelissä. Neuvoja on kaikkiaan 17, joista osa-aikaisia on kolme ja määräaikaista neljä. Talous- ja velkaneuvonnalle maksettava valtion korvaus tulee palauttaa vuoden 2005 lisätalousarviossa vuoden 2004 tasolle, jolloin läänin entiset neljä määräaikaista velkasovintoneuvojaa voivat jatkaa neuvontatyössä koko vuoden. Talous- ja velkaneuvonta on toiminnan alkuvaihetta lukuun ottamatta hoidettu läänissä kokonaan valtion korvauksella.

Jonotusaika ajanvarauksesta ensimmäiseen asiakaskäyntiin on maan keskitasoa. Valtakunnalliseen tavoitteeseen eli alle 30 vuorokauden jonotusaikaan päästään Joensuun neuvonta-alueella. Neuvonnan asiakkaat ovat erittäin tyytyväisiä saamaansa palveluun. Kyselyn perusteella yli puolet asiakkaista arvioi saamaansa neuvontaa kokonaisuutena kouluarvosanalla kiitettävä.

Kuluttajaneuvontaa ei kaikkialla kysyntää vastaavasti

Kuluttajaneuvontaa annetaan läänissä 17 neuvonta-alueella, joissa on yhteensä 18 neuvojaa. Päätoimisia neuvoja on neljä, loput hoitavat kuluttajaneuvontaa sivutoimeenaan. Kuluttajaneuvonta haasteellistuu teknologian kehittymisen, markkinoiden laajenemisen ja sähköisen kaupankäynnin jokapäiväistymisen myötä. Kuluttajien ongelmat liittyvät yhä useammin mm. matkapuhelimiin, Internet-yhteyksiin sekä verkko-kauppaan. Tämä edellyttää kuluttajaneuvojilta uusien asioiden ja sopimusmenettelyjen omaksumista. Neuvonta-alueet ovat erikokoisia. Yhden kuluttajaneuvojan vastuulla olevan alueen koko vaihtelee yhdestä kunnasta yli kymmenen kuntaa käsittäviin alueisiin. Myös palvelujen kysyntä vaihtelee alueittain merkittävästi, eikä palveluja ole kaikkialla tarjolla kysyntää vastaavasti. Kuluttajaneuvojat kokevat, että kuntaorganisaation tuki neuvonnalle on liian vähäistä.

Kansalaisten tietoa oman taloutensa hallinnasta ja oikeuksistaan kuluttajana tulee lisätä. Ennaltaehkäisevä talousneuvonta on tarkoituksenmukaista keskittää yhdelle tai useammalle neuvojalle läänissä, vaikka se kuuluukin olennaisena osana kaikkien talous- ja velkaneuvojien työhön. Kuluttajaneuvonnan ohjaus tulee järjestää aluehallinnossa samalla tavoin kuin talous- ja velkaneuvonnan ohjaus eli ohjaavana viranomaisena toimii lääninhallitus.

Kuluttajaneuvonnan aluejakoa tulee uudistaa siten, että neuvontatyö voidaan hoitaa kokoaikaisin neuvojin, mikä parantaisi palvelujen laatua ja saavutettavuutta läänissä. Neuvontatyön johto ja ohjaus on kunnassa organisoitava siten, että neuvojiilla on sel-

keästi lähiesimies, johon neuvotat voivat työssään tukeutua ja joka vastaa heidän työhyvinvoinnistaan. Talous- ja velkaneuvojien sekä kuluttajaneuvojien yhteystietojen tulee olla hyvin saatavissa mm. puhelinluettelossa ja Internetissä. Hyvä yhteysinformaatio madaltaa asiakkaan kynnystä ottaa yhteyttä oikeaan viranomaiseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Valtionhallinnon henkilöstömäärä ei muuttunut

Selvityksen kohteena olleen valtion alue- ja paikallishallinnon ja KELA:n toimipaikkojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä vuonna 2004 oli 4 343, jossa vähennystä vuoteen 2002 oli 32 henkilöä. Valtion aluehallinnon henkilöstö väheni 61 henkilöllä. Valtion paikallishallinnon henkilöstö lisääntyi 29 henkilöllä. KELA:n henkilöstömäärä pysyi entisen suuruisena. Yhteispalvelupisteissä oli vakinaista valtion henkilöstöä 28, jossa oli vähennystä 11 henkilöä. Yhteispalvelupisteiden vakituinen henkilöstö koostuu entistä useammin vain kuntien viranhaltijoista.

Viranomaisten henkilöstön kokonaismäärä pysyi lähes samansuuruisena kuin vuoden 2002 selvityksessä. Suurin henkilöstövähennys tapahtui Itä-Suomen merenkulkupiirissä, jossa oli vähennystä 44 henkilöä. Vähennys johtui lähinnä liikelaitostamisesta. Henkilömäärä väheni merkittävästi myös ympäristökeskuksissa (-33 henkilöä), tiepiireissä (-24 henkilöä) ja kihlakunnanvirastoissa (-27 henkilöä). Ympäristökeskusten henkilöstön väheneminen johtui pääosin työmäärärahoihin palkatun henkilöstön vähenemisestä. Kihlakunnanvirastojen henkilöstöä on vähennetty luonnollista poistumaa hyväksi käyttäen.

Merkittävimmät henkilöstömäärän lisäykset tapahtuivat työvoimatoimistoissa (+66 henkilöä) ja TE-keskuksissa (+26 henkilöä). Aluehallinnon henkilöstö sijoittuu pääosin maakuntakeskuksiin Joensuuhun, Kuopioon ja Mikkeliin. Paikallishallinnon henkilöstöstä suurin osa keskittyy kihlakunnan keskuspaikkakunnalle. Kihlakunnanviraston sijoittuminen on merkittävin valtion paikallishallinnon henkilöstön määrään vaikuttava tekijä kunnassa.

Merkittävä osa Järvi-Suomen merenkulkupiirin henkilöstöstä on sijoitettu alueella sijaitseviin tukikohtiin ja väyläasemiin. Asukasmäärältään pienissä kunnissa valtion paikallishallintoviranomaisen palveluja on järjestetty yhteispalvelupisteiden avulla. Yhteispalvelupisteet ovat osoittautuneet keskeiseksi keinoksi turvata ja kehittää palveluja. Yhteispalvelujen antamia mahdollisuuksia on käytetty hyväksi toistaiseksi vähän. Laki antaa alue- ja paikallishallinnon viranomaisille kaikki mahdollisuudet järjestää sopimusteitse palveluja yhteistyössä ja tietotekniikkaa hyväksi käyttäen. Näin myös voidaan turvata yhteisvoimin kansalaisille monipuolinen palveluverkko harvaankin asutuilla alueilla. Tämä edellyttää hallinnon rajat ylittävää yhteistyötä ja monipuolista osaamista.

Ulosottoviranomaisten suorittama perintä on läänin alueella kokonaisuutena tehokasta ja palveluverkko on yleisesti ottaen kattava. Perintä on ollut tehokasta erityisesti alueilla, joilla palveluverkko on ollut tiheä. Edunvalvontojen kasvavat määrät ovat ruuhkauttaneet asioiden käsittelyä maistraateissa. Nykyisillä resursseilla maistraateilla on vaikeuksia selviytyä tilintarkastuksista lain edellyttämässä kohtuullisessa ajassa.

Edunvalvontapalvelut voidaan tuottaa kuntien yhteistyönä

Yleinen edunvalvonta on kuntien organisaatiossa sijoitettu sosiaalitoimen alaisuuteen, mistä saattaa aiheutua eturistiriitoja ja esteellisyyksiä edunvalvontatehtävää hoidettaessa. Edunvalvontatehtävien määrä vaihtelee huomattavasti edunvalvojittain ja sitä hoidetaan sivutoimisesti noin puolessa alueen kunnista.

Sijaisjärjestelyistä ei ole huolehdittu kaikissa kunnissa ja edunvalvojen koulutustaso ja koulutusala vaihtelevat.

Edunvalvontapalveluja kehitettäessä tulee pyrkiä kuntien yhteistyöhön. Pienten kuntien yhteistyö tehostaa edunvalvonnan järjestämistä ja mahdollistaa edunvalvonnan hoitamisen päätoimisesti sekä helpottaa sijaisuusjärjestelyjä. Yleisen edunvalvonnan hoitaminen mahdollisimman esteettömästi ja eturistiriitoja välttämällä on mahdollista, kun edunvalvontapalvelut sijoitetaan kunnan organisaatiossa muualle kuin sosiaali- ja terveystoimen alaisuuteen. Yleisille edunvalvojille järjestettävää ammatillista koulutusta on kehitettävä ja lainsäädännön muutoksella pyrittävä järjestelemään kuntien edunvalvontapalvelujen tuottamista.

Ministeriöiden rajat ylittävää yhteistyötä aluetasolle

Valtion alue- ja paikallishallintoviranomaisten verkko on melko kattava. Väestömäärän vähentyessä on mahdollista hyödyntää nykyistä viranomaisverkkoa, sen osaavaa henkilöstöä ja asianmukaisia toimitiloja siirtämällä tehtäviä valtion keskushallinnosta ja pääkaupunkiseudulta alueilla suoritettavaksi verohallinnon tapaan.

Viranomaisten tulee hyödyntää yhteispalvelupisteiden antamat mahdollisuudet hallintopalvelujen parantamiseksi kunnissa, joissa palvelujen kysyntä ei ole riittävä omien toimipisteiden ylläpitämiseksi. Yhteispalvelupisteistä on mahdollista kehittää monialaisia palveluvirastoja, kun niihin delegoidaan päätösvaltaa. Paikallista kehittämistyötä tulee tukea valtion keskushallinnosta niin, että eri ministeriöt sopivat ja kannustavat alaistiaan hallintoa alueelliseen ja paikalliseen ministeriön rajat ylittävään yhteistyöhön.

Päihdetilanne on huolestuttava

Ehkäisevän päihdetyön rakenne ja voimavarat Itä-Suomen läänissä olivat kattavat mutta haavoittuvat. Läänin kaikissa kunnissa oli yksi tai useampia rakenteeseen kuuluvia pilareita, esimerkiksi raittiustyölain mukainen toimielin sekä pää- tai sivutoiminen viranhaltija, kunnan päihdetyötä ohjaava strategia-asiakirja, strategian toteuttamiseen sitoutuneet virka- ja luottamuselimet, ehkäisevän päihdetyön ja huumetyön yhdyshenkilöt ja moniammatillinen päihdetyöryhmä. Toiminta oli kuitenkin usein tilapäistä eikä työhön ollut varattu riittävästi voimavaroja. Viranhaltijoiden vaihdokset tuottivat katkoksia toiminnassa.

Äkillisesti pahentunut päihdetilanne uhkasi aiheuttaa syvän murtuman kuntien päihdetyön hallinnossa.

Ehkäisevän päihdetyön tarpeen aiheuttivat ne haitat, joita päihteiden käytöstä seurasi niin yksilöille ja perheille kuin yhteiskunnallekin. Päihteistä aiheutuvat kustannukset muodostavat lähitulevaisuudessa kuntien taloudelle suuren uhan.

Suomen päihdetilanne huonontui vuonna 2004 ja jatkaa pahenemista nopeasti, ellei asiaan puututa. Alkoholien suurkuluttajia oli Suomessa jo 600 000 ja alkoholin käytön seurauksiin kuoli yli 3 200 ihmistä vuodessa. Alkoholiriippuvuutta ilmeni miehistä 6,5 prosentilla. Se keskittyi työikäiseen väestöön. Tupakoivilla ja myös työttömillä riippuvuusriski oli kaksinkertainen muihin verrattuna. Työttömien miesten alkoholi-kuolleisuus oli lähes yhdeksän kertaa ja naisten yli kahdeksan kertaa suurempi kuin palkansaajien.

5. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Toimintaympäristön muutokset

EU:n laajentumiseen liittyvät lähialueiden mm. Baltian maiden yhteyksien lisääntyminen sekä koulutuksen lisääntyminen koskemaan Venäjän lisäksi laajentumisaluetta on otettava huomioon. Samoin yhteyksien ja verkostojen laajentuminen toimialoilamme on selkeästi lisännyt myös lääniin tulevien vierailujen ja tutustumisten määrää.

Tulostavoitteet 2004

Kansainväliset verkostot ja yhteyksien hoito

Tulostavoite: Lääninhallitus rakentaa yhteistyötä toisiin toimijoihin verkottaen kansainvälisiä toimijoita toimialoillaan sekä osallistuu eri hallinnonalojen kansainvälisten projektien valmisteluun lähialueella lähinnä Luoteis-Venäjän (Karjalan, Pietarin alue) ja Baltian alueella.

Toteutuminen: Sortavalassa toteutettiin joulukuun alussa sosiaalinen turvallisuusseminaari yhdessä sosiaali- ja terveysosaston sekä muiden alan toimijoiden kanssa. Karjalasta on toteutunut Petroskoin apulaiskaupunginjohtajan vierailu Karjalan tasavallassa. Lääninhallitus on ottanut vastaan eri alueiden ulkomaisia edustajia ja pitänyt yhteyttä yhteistyöalueisiin sekä osallistuttu tarpeen vaatiessa yhteistahojen asiantuntijakokouksiin Suomessa.

Tulostavoite: Itä-Suomen lähialueosaamista kehitetään painottaen Suomen asemaa Pohjoisen Ulottuvuuden konkretisoijana lähialueilla. (Kaakkois-Suomen Interreg sekä EU:n laajentumisalue).

Toteutuminen: Yliopistojen rehtorien seminaarikokous järjestettiin kesällä, jonka teemana olivat Venäjä-yhteydet. Tulevaisuudessa myös Venäjän lähialueen korkeakouluedustajat (Karjalan tasavalta) kutsutaan vuosittaiseen seminaariin.

Tulostavoite: Yhteyksien luomiseen EU:n laajentumisalueelle ja Venäjän lähialueen verkottamiseen osallistutaan aktiivisesti länsimaiden kanssa sekä välitetään tietoa lääninhallitukseen ja muille sidosryhmille.

Toteutuminen: Kansainvälinen toiminta on useiden maiden sekä lännen että lähialueiden välistä yhteistyötä. Esimerkiksi kiinalaisten delegaatioiden yhteydet liittyvät usein Suomen lähialueille sekä Venäjälle että Pohjoismaihin.

Asiantuntijayhteistyö kansainvälisissä asioissa

Tulostavoite: Lääninhallitus käyttää asiantuntijaosaamistaan (koulutus, kulttuuri, sosiaali- ja terveydenhuolto, turvallisuus, yhteiskunnallinen ja hallinnon kehittäminen sekä elinkeinoelämän toimintaympäristön kehittäminen) sidosryhmien toimijoiden tukena. Lääninhallitus organisoii Suomi-Venäjä kulttuurifoorumiin kulttuuri- ja matkailutoimijoita. Osallistutaan Matkailun Venäjä-foorumin asiantuntijatyöhön ja sosiaali- sekä terveysalan hankkeiden valmisteluun ja verkottamiseen.

Toteutuminen: Suomalais-venäläiseen kulttuurifoorumiin Turkuun koottiin kulttuuri-toimijoita venäläisten partnereiksi Itä-Suomesta aikaisempia vuosia suurempi määrä. Matkailun Venäjä-foorumin projektin asiantuntijatyöhön osallistuttiin vuoden aikana, jolloin hanke päättyi. Hanke auttoi kansainvälisen verkostoyhteistyön laajentamisessa.

Kansainvälisten asioiden tietopalvelu

Tulostavoite: Tietopalvelua sekä konsultointia tehostetaan ja jatketaan Venäjä-toiminnoissa ja lähialuetoiminnoissa.

Toteutuminen: Tietopalvelua on jatkettu sähköpostilla ja mukaan on liitetty tiedottaminen Kiina-yhteistyöstä. Tiedottaminen on osa verkostotyötä ja konsultointia.

Tulostavoite: Kansainvälisen toiminnan lisääntyä laaditaan kansainvälisen toiminnan painopisteet lääninhallitukselle. Tapahtumakalenteri kansainvälisestä toiminnasta ja vierailusta nettisivuille (Intra).

Toteutuminen: Lääninhallitus selvitti sähköpostikyselyn avulla tietopalvelun tarpeita vuoden lopulla. Vastauksissa tietopalvelu koettiin tarpeellisenä myös yli maakuntarajojen ja lääninrajojen. Lisäksi Kiina-asioihin toivottiin lisää tietoa.

Suunnittelukauden painopistealueet

Uusien kansainvälisten yhteyksien avaaminen

Tulostavoite: Painopistealueina ovat Luoteis-Venäjä sekä Pietari ja EU:n laajentumisalueet, osallistuminen kehittämishankkeisiin ja koulutukseen sekä niihin liittyvä yhteistyö. Kulttuuri- ja matkailuyhteistyö, sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeet sekä tiedonvälitys kaukaisempien yhteistyöalueiden kanssa korostuvat.

Toteutuminen: Lääninhallitus organisoi maaherran johtaman delegaation Itä-Suomesta Kiinaan verkostoyhteistyötä vahvistamaan. Kiinan noustessa ajankohtaiseksi on tiedonvaihtoa lisätty läänin alueen lähialuetoimijoiden verkoston kanssa myös Kaukoidästä.

Kiina-yhteydet ovat korostuneet voimakkaasti koko läänin alueella ja toimijoita on oltu verkottamassa. Lääninhallituksen osallistumista yhteyksien avaamiseen ja välittämiseen Kiinan valtionhallintopohjaisen toimintakulttuurin takia on pidetty tarpeellisenä ja toivottuna. Lääninhallitus on vastaanottanut Kiinasta syyskuun alkuun mennessä viisi korkean tason delegaatiota, joiden vierailut on toteutettu läänin alueen eri organisaatioiden avustamana.

6. SISÄINEN TARKASTUS

Vuoden 2004 tarkastuskohteet

Tulostavoite:

Ohjeen mukaisesti säännönmukaiset tarkastuskohteet

- käteiskassat
- talletetut varat
- vakuudet
- arvopaperit
- käyttöomaisuus ja irtaimistorekisteri
- ajopäiväkirjat
- taidetoimikunnat

Toteutuminen: Lääninhallituksen käteiskassat on tarkastettu Kuopiossa, Mikkelissä ja Joensuussa kuukausittain.

Talletetut vieraat varat, vakuudet, arvopaperit sekä käyttöomaisuus ja irtaimistorekisteri tarkastetaan loppuvuodesta.

Virka-autojen ajopäiväkirjat on tarkastettu kaksi kertaa vuodessa.

Tulostavoite:

Tilintekijöiden ja varainhoidon vuositarkastukset

- Löytötavara- ja takavarikkoasiat
- Kihlakuntien poliisilaitosten ja maistraattien tarkastukset

Toteutuminen: Poliisilaitosten revisiotarkastukset on suoritettu läänin neljässätoista poliisilaitoksessa.

Maistraattien revisiotarkastukset on tehty läänin kuudessa maistraatissa.

Tulostavoite:

Muut tarkastuskohteet

- Kirjanpidon ja reskontrien tarkastus
- Tilinpäätöksen tarkastus
- EU-hankkeiden tarkastus (4 EAKR-hanketta, 10 ESR-hanketta) sekä järjestelmätarkastus
- Muu ennalta arvaamaton tarkastustoiminta

Toteutuminen: Kirjanpidon ja reskontrien tositeaineiston ja pääkirjojen otantatarkastus on suoritettu tiettyjen riskialttiiden tilien, projektien ja raporttien riskianalyysin kautta.

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen perusteella on delegoitu jatkotarkastus sisäiselle tarkastukselle taidetoimikuntien tositeiden osalta, joista Pohjois-Karjalan taidetoimikunnan tarkastus on tehty heinäkuussa. Erityistarkastus koski taidetoimikuntien rahankäyttöä. Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan taidetoimikunnat on tarkastettu. Etelä-Savon taidetoimikunnan osalta on tehty suppea tosite tarkastus ja jatkossa tullaan tekemään laajempi tosite tarkastus.

EU- hankkeiden järjestelmätarkastus tulee tehdä kerran ohjelmakauden aikana. Järjestelmätarkastus jatkui vuoden 2003 tarkastuksesta vuonna 2004.

Sisäasiainministeriö, opetusministeriö ja työvoimaministeriö ovat valinneet yhdeksän EU- hanketta tarkistettaviksi vuoden 2004 aikana. EAKR- hankkeita on tarkastettu kaksi ja ESR- hankkeita on tarkastettu neljä.

Sisäisestä tarkastuksesta laaditaan erillinen sisäisen tarkastuksen toimintakertomus, joka valmistuu keväällä 2005.

7. LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINTA TUNNUSLUVUIN

Henkilöstö

Itä-Suomen lääninhallituksen vakituisen henkilöstön lukumäärä oli vuoden 2004 loppussa 209 henkilöä ja henkilöstön kokonaismäärä 246 henkilöä. Kokonaishenkilöstömäärä pysyi viime vuoteen nähden ennallaan. Henkilöstön vaihtuvuus on suhteellisen pientä. Tehtyjen henkilötyövuosien määrä on 238, 45 htv, missä on selvää lisäystä edelliseen vuoteen nähden. Lisäys johtuu ennen muuta maistraattien kehittämissyksikön toiminnan kasvusta sekä lääninhallituksessa työskennelleiden harjoittelijoiden lukumäärän kasvusta.

Lääninhallituksen henkilöstöstä naisia oli 65,9 % (162 henkilöä) ja miehiä 34,1 % (84 henkilöä). Naisten osuus henkilöstöstä on hieman kasvanut.

Henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2004 lopussa 49,0 vuotta. Edelliseen vuoteen nähden keski-ikä on hieman noussut sen ollessa vuonna 2003 48,4 vuotta. Vuonna 2002 keski-ikä oli 48,7 vuotta.

Ikärakenteen suurimman ryhmän muodostivat viime vuoden tapaan 55 – 59 – vuotiaat, joita lääninhallituksen palveluksessa oli 56 henkilöä. 50 – 54 – vuotiaat oli toiseksi suurin ryhmä, heitä oli 52 henkilöä. Pienimmät ryhmät olivat yli 65 -vuotiaat (1 henkilö) ja 25 – 29 -vuotiaat (7 henkilöä). Henkilöstön koulutustasoa kuvaava indeksi oli 5,42 vuonna 2004. Edellisvuoteen verrattuna indeksi laski hieman.

Koulutuskustannukset vuonna 2004 olivat 988 €/htv, jossa oli edelleen selvää lisäystä edellisvuoden panostukseen (944 €/htv). Henkilöstökoulutusta saaneiden osuus henkilöstön kokonaismäärästä oli 88,2 % (85,0 % vuonna 2003). Koulutuksen pituus koulutettua kohden oli 6,2 päivää (5,6 päivää vuonna 2003).

Lääninhallituksen henkilöstön sairastavuus lisääntyi vuoden 2004 aikana jonkin verran. Sairauspoissaoloja oli yhteensä 1933 työpäivää, mikä oli 8,1 työpäivää henkilötyövuotta kohden. Vuotta aiemmin vastaavat lukemat olivat 1702 sairauspoissaolo-päivää ja 7,4 työpäivää henkilötyövuotta kohden.

Vuoden 2004 henkilöstöbarometrin mukaan työtyytyväisyys pysyi edellisvuoden tasolla, indeksiarvo oli 3,3. Korkeimman indeksiarvon, 3,6, sai työn sisältö. Osa-alueista työyhteisön toimivuus ja muut organisaatioon liittyvät asiat saivat seuraavaksi korkeimmat arvot (3,3). Erityisesti työtilat ja työvälineet nostivat muut organisaatioon liittyvät asiat -osa-alueen arvosanaa. Matalimman indeksiarvon sai johtaminen (3,0). Kaikki indeksiarvot olivat hyvin lähellä vuoden 2003 arvoja. Keskiarvo pysyi ennallaan, mutta kolmen osa-alueen kohdalla indeksi laski 0,1 pistettä.

Henkilötyövuositoteuma

Lääninhallituksessa työskenneltiin yhteensä 229,61 henkilötyövuotta vuonna 2003. Henkilötyövuodet jakaantuivat osastoittain seuraavasti:

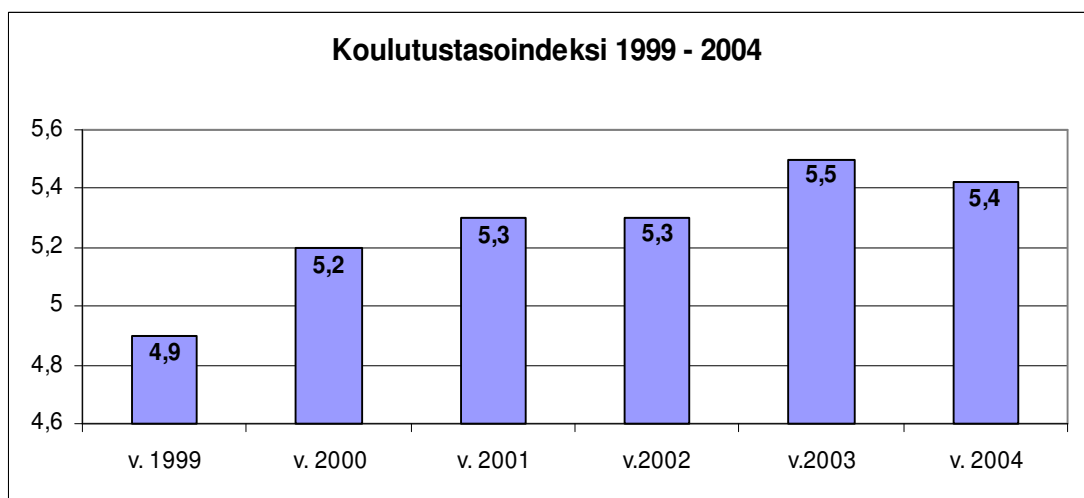
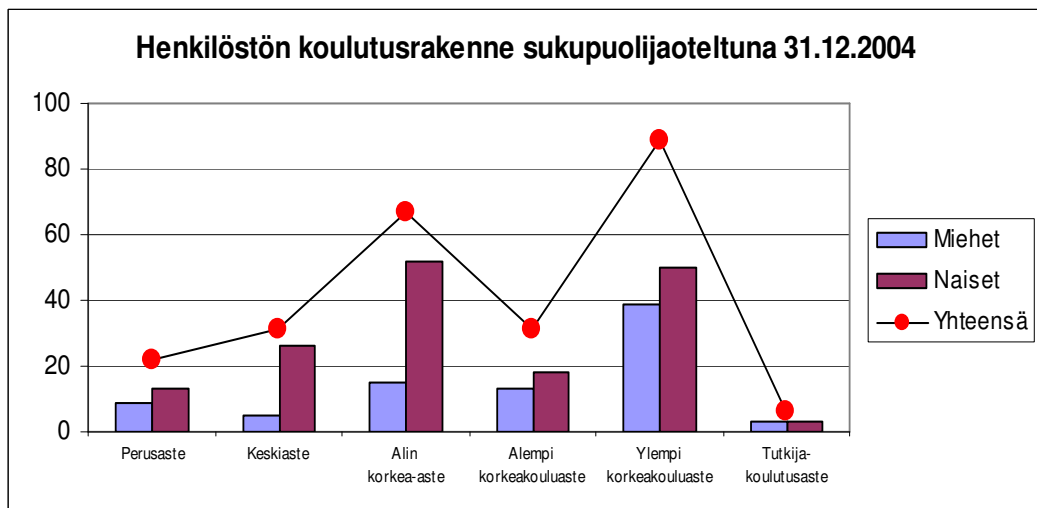
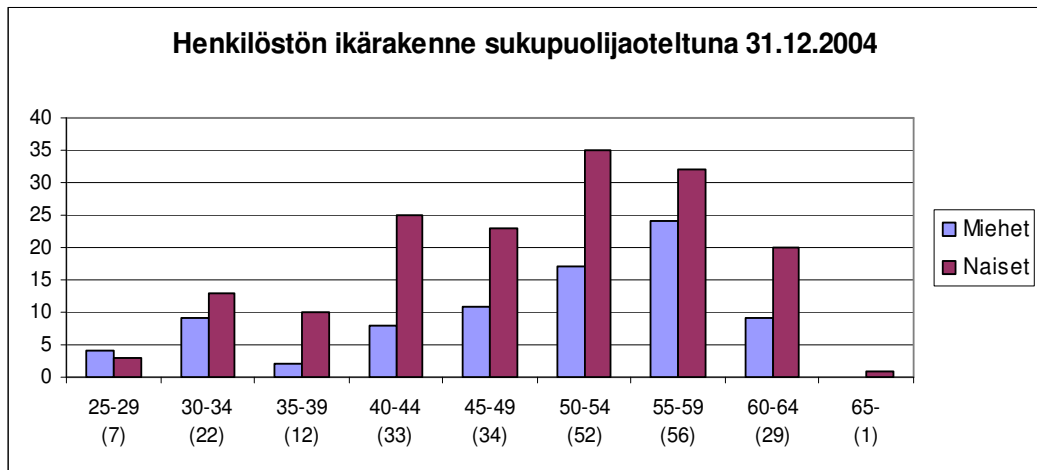
2004

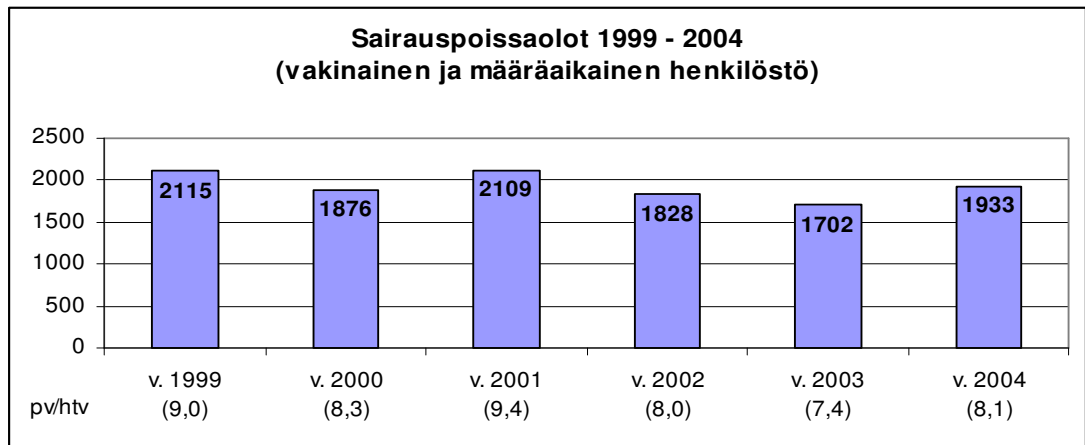
• sivistysosasto	49,95
• sosiaali- ja terveysosasto	48,4
• pelastusosasto	7,02
• poliisiosasto	16,16
• liikenneosasto	19,86
• kilpailu- ja kuluttajaosasto	12,15
• oikeushallinto-osasto	6,77
• yhteiset palvelut (hallinto)	69,37
• työhallinnon rahoitus yhteensä	4,65
• ulkopuolinen rahoitus yhteensä	4,13

Yhteensä **238,45**

Kuviot

Henkilöstön ikärakenne, koulutusrakenne ja – tasoindeksit sekä sairauspoissaolot käyvät selville oheisista kuvioista.

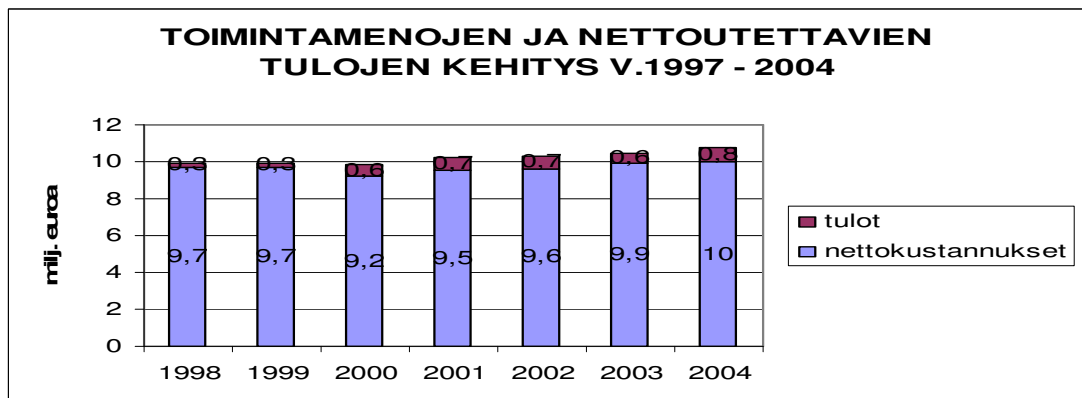

Talous

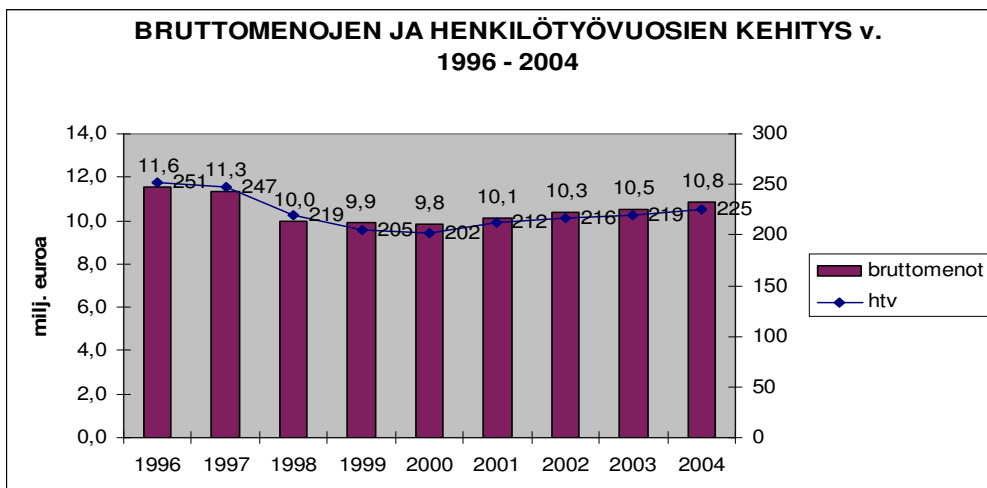
Lääninhallituksen toimintamenot

Lääninhallituksen toimintamenomomentilta maksettavat menot kasvoivat 2,6 % vuoteen 2003 verrattuna (10,5 milj. euroa/10,8 milj. euroa). Henkilöstömenojen nousu oli 3,4 %.

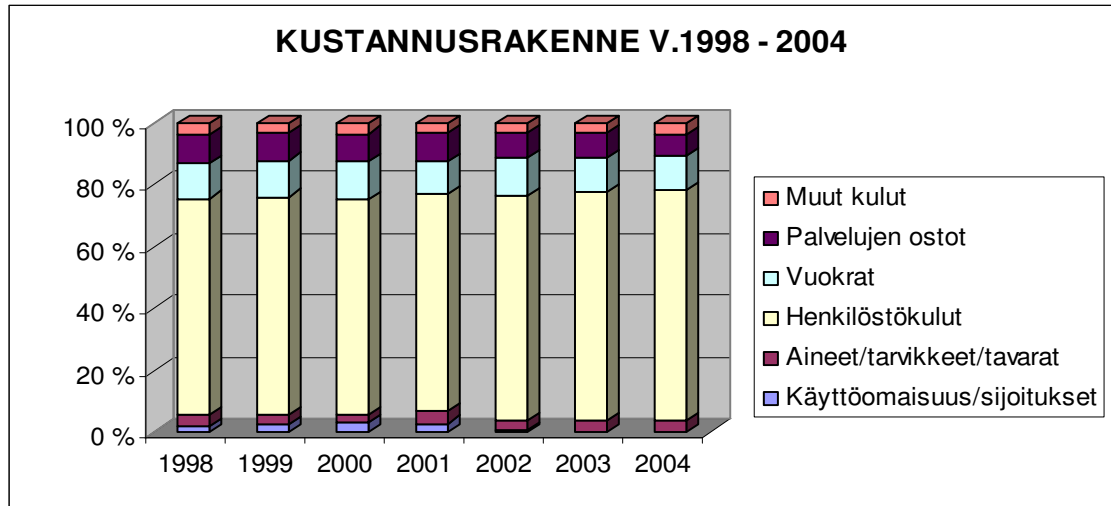
Vuodesta 2000 alkaen lääninhallitus sai nettouttaa myös julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot (lukuun ottamatta lainanhoitomaksuja) toimintamäärärahaan. Nettoutettavien julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot olivat 621.000 euroa vuonna 2004. Liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden tuotot vähenivät 36 % verrattuna vuoteen 2003. Väheneminen johtui Joensuun puhelinvaihd palvelujen loppumisesta.

Seuraavasta kuvasta nähdään bruttomenojen ja henkilötyövuosien kehitys vuosina 1996 - 2004.

Kuvasta voidaan todeta, että menot lisääntyvät henkilötyövuosien suhteessa. Menojen vähentymisen vuodesta 1997 vuoteen 1998 verrattuna selittää osaltaan poliisin lääninjohdon menojen siirtyminen poliisin toimintamenomomentille (noin 0,8 milj. euroa).

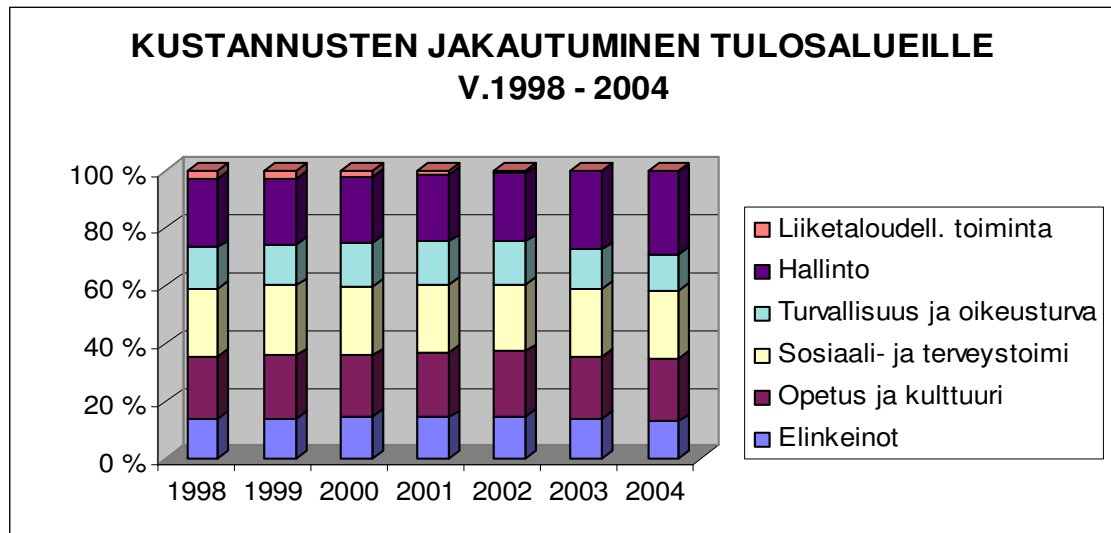
Lääninhallituksen kustannusrakenne on pysynyt samanlaisena vuosina 1998 - 2004. Suurimman osan menoista v. 2004 muodostivat henkilöstö- ja vuokramenot, yhteensä n. 89,4 %.

Kustannuslaskenta

Seuraavassa kuvassa esitetään kustannusten jakautuminen tulosalueille vuosina 2001 - 2004. Näissä kustannuksissa sekä suoritteiden omakustannushintojen laskeamisessa on huomioitu seuraavat kustannukset ja henkilötyövuodet: (ei sisällä läänintaitelijoiden eikä talousarviotilien 630/2606211/260721/2990522/2601232 henkilötyövuosia)

	kustannukset v.2001	hvt v.2001	kustannukset v.2002	hvt v.2002	kustannukset v.2003	hvt v.2003	kustannukset v.2004	hvt v.2004
<i>lääninhallitus (26.05.21)</i>	9 823 686	196,2	10 335 748	195,2	10 613 892	195,6	10 791 549	198,6
<i>poliisin lääninjohdo (26.75.21)</i>	831 444	15,4	851 798	15,6	854 499	15,8	904 848	16,2
<i>pääosakustannukset</i>	335 434		380 768		340 099		202 118	
<i>työllisyysveroinpalkat (34.06.021)</i>	66 307	3,4	90 422	3,9	106 641	4,5	118 964	4,7
<i>palkat 31.24.21.2</i>	26 507	1,0	34 261	0,8	0	0,0	0	0,0
<i>Rekisterihall. kehittäminen (26.06.21.2)</i>					455 318	1,7	743 208	5,0
<i>taide, liikunta- ja urisdatakumot, eunitekninen tuki</i>	471 222	4,8	488 307	5,5	531 119	7,7	634 780	8,6
kustannukset yhteensä	11 554 599	220,8	12 181 305	221,0	12 901 568	225,2	13 395 468	233,0

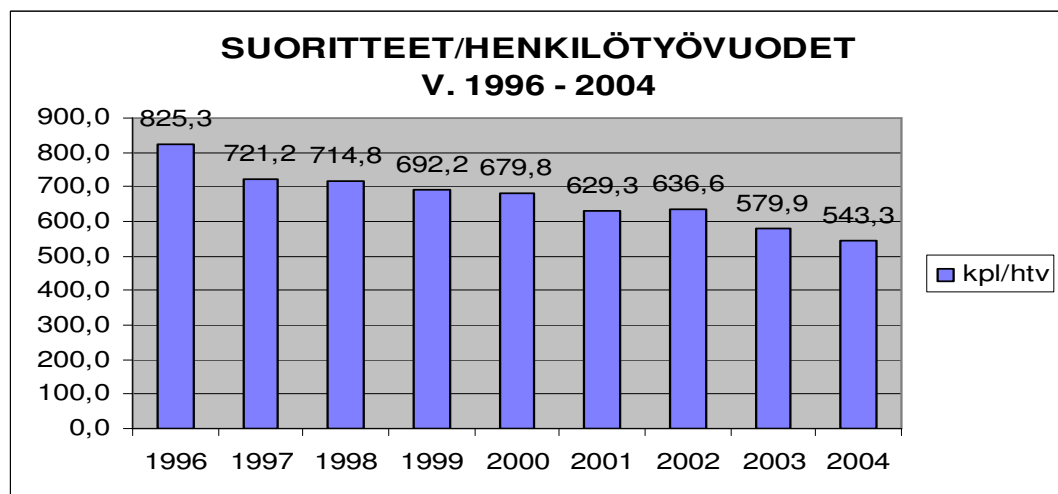
Suoritemäärät tulosalueittain

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Elinkeinot	9 037	10 442	7 887	5 662	4 023	5 038	4 935	4 797	4 576
Opetus ja kulttuuri	25 736	27 698	25 631	24 403	21 831	22 860	22 447	15 354	15 900
Sosiaali- ja terveystoimi	4 566	4 359	4 215	5 248	3 448	3 229	3 487	3 237	3 676
Turvallisuus ja oikeusturva	4 435	1 100	506	346	284	628	498	260	330
Hallinto	163 381	134 529	124 031	111 090	111 818	107 315	109 313	106 834	102 656
Yhteensä	207 155	178 128	162 270	146 749	141 404	139 070	140 680	130 482	127 138

Yläpuolella on lääninhallituksen seurannassa olevien suoritteiden lukumäärätiedot.

Yksittäisten suoritteiden määrä- ja kustannustiedot ovat liitteessä. Seurattaviin suoritteisiin käytetty työaika vuonna 2004 oli 36,9 % lääninhallituksen kokonaistyöajasta ja maksullisiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin käytetty työaika oli 8,9 % työajasta.

Seuraavassa taulukossa esitetään lääninhallituksen tuottavuus seurattavien suoritteiden ja kokonaishenkilötyövuosien suhteessa.

Tuottavuuden vähenemiseen on vaikuttanut seurattavien suoritteiden lukumäärän vähentyminen. Vähenemistä oli tapahtunut lähinnä hallinto-tulosalueella. Maa- ja metsänparannuslainojen lukumäärä vähenee edelleen vuosittain sekä vähenemistä on ollut kassapalveluissa ja maksettujen palkkojen lukumäärässä.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on esitetty seuraavilla sivuilla.

ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS

MAKSULLISEN PALVELUTOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA

1.1. – 31.12.2004

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma	2000	2001	2002	2003	2004
TUOTOT	586 518	577 742	533 288	540 829	724 300
– nettoutettavat julkisoikeudelliset suoritteet	442 738	454 045	430 955	435 625	620 920
– lainanhoitomaksut	143 781	123 697	102 333	105 204	103 380
KUSTANNUKSET					
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset					
aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 466	14 143	24 347	29 923	33 765
henkilöstökustannukset	412 962	492 463	577 462	643 805	735 772
vuokrat	62 088	74 777	94 233	96 265	107 446
palvelujen ostot (YLS)	32 072	12 032	11 873	14 195	16 297
muut erilliskustannukset	12 616	42 367	45 774	60 098	68 063
Erilliskustannukset yhteensä	525 204	635 782	753 689	844 286	961 342
KÄYTTÖJÄÄMÄ	61 314	- 58 040	- 220 401	- 303 457	-237 042
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista					
tukitoimintojen kustannukset	114 346	152 866	156 348	138 061	159 416
poistot	15 687	19 049	25 972	25 883	16 851
korot	1 963	3 425	2 966	2 005	1 064
muut yhteiskustannukset	39 744	45 036	57 477	69 126	44 445
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	171 740	220 376	242 763	235 075	221 776
Kokonaiskustannukset yhteensä	696 945	856 158	996 452	1 079 361	1 183 119
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	- 110 426	- 278 416	- 463 164	- 538 532	- 458 819

Laskentaperusteet:

- työajanseurannan perusteella saatu maksuperustelain mukaisiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin käytetty välitön työaika
- kustannukset laskettu suoritteisiin käytetyn välittömän kokonaistyöajan suhteessa (6,95 % v.1998; 9,6 % v.1999; 5,3 % v.2000; 6,7 % v.2001; 7,6 % v.2002; 8,2 % v.2003; 8,86 % v.2004)

Nettoutettavien julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot lisääntyivät 42 %. Tuottoja lisäsivät osaltaan viiden vuoden välein uusittavien joukkoliikenteen yhteisöluopien uusintakierros sekä STTV:itä lääninhallitukselle siirtyneet uudet suoritteet.

Lainanhoitomaksut vähenivät 1,7 % verrattuna vuoteen 2003.

Julkisoikeudellisten suoritteiden alijäämä johtuu siitä, että työajanseurannan kautta laskettujen suoritteiden omakustannushinnat ovat yleensä huomattavasti korkeammat verrattuna maksuperustelain mukaisiin julkisoikeudellisten suoritteiden hintoihin. Vuonna 2001 maksullisiin seurattaviin suoritteisiin otettiin mukaan kaikki SM:n suoritemaksupäätöksen mukaiset suoritteet. Tämä on lisännyt seurattaviin suoritteisiin käytettyä työaikaa ja samassa suhteessa kustannuksia. Vertailutietoja näiden suoritteiden osalta vuodelta 2000 ei ole kerätty.

ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS

MAKSULLISEN PALVELUTOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA

1.1. – 31.12.2004

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma	2000	2001	2002	2003	2004
TUOTOT					
– liiketaloudelliset suoritteet	152 288	106 329	127 714	75 018	48 137
KUSTANNUKSET					
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset					
aineet ja tarvikkeet	825	1 009	896	153	694
henkilöstökustannukset	126 896	80 759	84 672	11 504	31 331
vuokrat	9 372	13 393	14 880	1 174	4 407
palvelujen ostot	2 901	2 180	2 348	359	1 318
muut kustannukset	1 904	848	982	146	784
Erilliskustannukset yhteensä	141 899	98 189	103 778	13 336	38 535
KÄYTTÖJÄÄMÄ	10 389	8 139	23 936	61 682	9 601
Maksullisen toiminnan osuus yht.kust.					
tukitoimintojen kustannukset	36 677	45 594	38 069	3 595	8 209
poistot	7 502	4 506	5 541	595	727
korot	927	795	616	45	46
muut yhteiskustannukset	15 639	9 719	11 099	2 302	1 882
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	60 745	60 614	55 325	6 537	10 865
Kokonaiskustannukset yhteensä	202 644	158 804	159 103	19 873	49 400
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	- 50 356	- 52 475	- 31 389	55 145	- 1 263

Laskentaperusteet:

- sisältää liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet
- kustannukset laskettu työajanseurannassa maksulliseen liiketaloudelliseen toimintaan kohdistuneen työajan suhteessa
- erilliskustannukset = osuus suoraan yksiköille kohdistuneista menoista
- tukitoimintojen kustannukset = osuus palvelut lääninhallituksille-toiminnon sekä johdon kustannuksista
- muut yhteiskustannukset = osuus jakamattomista vähennettynä vuokramenoilla

Liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden tuotot vähentyivät 36 % vuoteen 2003 verrattuna. Tuottojen vähentyminen johtuu Joensuun puhelinvaihepalvelujen loppumisesta 1.4.2004.

POLIISI**MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA 2004**

Kaikki momentit yhteensä

Yksikkö Itä-Suomi Selite	Lisätietojen antajan yhteystiedot Birgitt Karhusaari-Pusa 020 516 8061				Päivä- määrä 2.3.2005		
	2002	2003	2004 tavoite	2004			Yhteensä
				1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkis-oikeudelliset suoritteet	3. Liike-taloudelliset suoritteet	
1. TUOTOT	3 337 000	3 164 603	3 272 000	3 175 562	52 871	5 858	3 234 291
2. KUSTANNUKSET							
Erilliskustannukset							
2.1 Aineet ja tarvikkeet	108 000	145 657	132 635	131 527	997	111	132 635
2.2 Henkilöstökustannukset	2 443 000	2 171 043	2 198 332	2 165 552	29 510	3 270	2 198 332
2.3 Vuokrat	352 000	468 138	442 446	442 397	44	5	442 446
2.4 Palvelujen ostot	516 000	524 590	557 514	556 763	676	75	557 514
2.5 Muut kulut	38 000	39 825	45 906	45 701	185	20	45 906
Yhteensä	3 457 000	3 349 253	3 376 833	3 341 940	31 412	3 481	3 376 833
KÄYTTÖJÄÄMÄ	- 120 000	- 184 650	- 104 833	- 166 378	21 459	2 377	- 142 543
Yhteiskustannukset (osuus)							
2.6 Tukitoiminnot	244 000	354 217	306 791	301 347	4 902	542	306 791
2.7 Poistot	61 000	54 172	44 430	44 430	0	0	44 430
2.8 Korot	6 000	3 761	3 843	3 843	0	0	3 843
2.9 Muut yhteiskustannukset	66 000	64 459	76 425	75 382	939	104	76 425
Yhteensä	377 000	476 609	431 489	425 002	5 841	646	431 489
KAIKKI KUSTANNUKSET	3 834 000	3 825 862	3 808 322	3 766 942	37 253	4 127	3 808 322
YLIJÄÄMÄ (+)							
ALIJÄÄMÄ (-)	- 497 000	- 661 259	- 536 322	- 591 380	15 618	1 731	- 574 031

KUSTANNUSVASTAAVUUS 87,04 % 82,72 % 85,92 % 84,30 %

Kustannukset on laskettu sisäasiainministeriön poliisiosaston 27.1.2005 antaman ohjeen

"Kustannusten kohdistaminen ja poliisin kustannusraportit vuodelta 2004" -mukaisesti.

8. VIERAAT VARAT

Valtion hoitoon jätettyjen vieraiden varojen määrä pieneni edelliseen vuoteen verrattuna noin 120 000 eurolla.

Tiliviraston taseessa olevat vieraat varat koostuvat pääasiassa vesijätöjen lunastuskorvauksista, valtauskorvauksista, voimatalous- ja vesivoimakorvauksista ja jätevesikorvauksista, jotka on jouduttu eri lakien mukaan tallettamaan lääninhallitukseen, kunnes ne voidaan suorittaa edelleen laillisille asianosaisille. Varoista 1170 kappaletta on pankkitalletuksina ja 31.12.2004 niiden arvo oli noin 1 437 250 euroa. Loput 3925 euroa ovat talletettuina valtion yleisissä kassavaroissa.

9. REKISTERIHALLINTO

Itä-Suomen lääninhallitus on käynyt tuloskeskustelut 30.1.2004–13.2.2004 välisenä aikana maistraattien kanssa. Tulostavoitteita on valmisteltu yhteistyössä sisäasiainministeriön, ohjaavien viranomaisten, lääninhallitusten ja maistraattien kanssa.

Valtion vuoden 2004 talousarvioesityksen tavoitteet

Väestötietojärjestelmä

Tulostavoite: Maistraatti tekee väestötietojärjestelmän osoitetietojen laadunparannustoimenpiteitä vuoden aikana toteutettavien vaalien yhteydessä palautuneiden ilmoituskorttien avulla.

Toteutuminen: Itä-Suomen läänin maistraateissa on tarkastettu eurovaalien ja kunnallisvaalien yhteydessä palautuneita ilmoituskortteja ja oikeat osoitetiedot on tallennettu väestötietojärjestelmään.

Tulostavoite: Taloyhtiöille tarjotaan asukastietopalveluja verkkopalveluna Väestörekisterikeskuksen kehittämien menetelmien avulla.

Toteutuminen: Itä-suomen läänin maistraatit eivät ole tarjonneet taloyhtiöille asukastietopalveluja verkkopalveluna, koska Väestörekisterikeskuksen uusi ohjelma valmistui vasta vuoden 2004 lopulla. Asukasluetteloita on toimitettu paperitulosteena taloyhtiöille.

Holhustoimi

Tulostavoite: Maistraatille saapuneet holhustoimen lupahakemukset sekä edunvalvojan ja edunvalvojan sijaisen määräämistä koskevat asiat käsitellään sekä päätöstitit tarkastetaan viipymättä ja vuositilit kohtuullisessa ajassa.

Toteutuminen: Päätöstitit on kaikissa läänin maistraateissa pyritty tarkastamaan viipymättä. Vuositilejä on tarkastettu kohtuullisessa ajassa, mutta tarkastustehtävän nopeutuminen edellyttäisi henkilöstön lisäresursseja.

Holhustoimen lupa-asiat sekä edunvalvojan ja edunvalvojan sijaisen määräämistä koskevat asiat on pyritty käsittelemään noin viikon kuluessa, mikäli asiakirjat ovat olleet kunnossa. Savonlinnan maistraatissa ei ole päästy tavoitteeseen lupa-asioiden suuren määrän vuoksi. Ruuhkaa puretaan vuoden 2005 alkupuoliskolla määräaikaisen esittelijän avulla.

Joensuun maistraatissa edunvalvojen määräämistä koskevat asiat ovat lisääntyneet huomattavasti ja asioiden käsittelyaika on pidentynyt. Lupa- ja edunvalvojan sijaisen määräämisasioiden kasvu on lisännyt osaltaan henkilöstön työllistävyyttä.

Tulostavoite: Maistraatti kehittää toimintaansa vuorovaikutuksessa eri sidosryhmien kuten edunvalvojen, käräjäoikeuksien, sosiaali- ja terveysviranomaisten ja asiakasjärjestöjen kanssa.

Toteutuminen: Yleisille edunvalvojille on järjestetty neuvottelu- ja koulutuspäivät kaikissa Itä-Suomen läänin maistraateissa. Ylä-Savon maistraatti on myös käynyt puhumassa Dementiayhdistykselle ja Pohjois-Savon dementia ry:lle. Joensuun maistraatti on pitänyt esityksen edunvalvonnasta omaishoitajille järjestetyssä koulutustilaisuudessa. Yleisillä edunvalvojilla oli ensimmäistä kertaa mahdollisuus osallistua yhteiseen koulutukseen Itä-Suomen läänin maistraattien holhouspäiville.

Maistraatit ovat pitäneet säännöllisesti yhteyttä yleisiin edunvalvojiin ja muu viranomaisyhteistyö on toteutunut normaalien virka-asioiden hoitamisen puitteissa.

Tulostavoite: Maistraatti ottaa toiminnassaan huomioon vuonna 2003 valmistuneen seurantatutkimuksen tulokset.

Toteutuminen: Alueen maistraateissa seurantatutkimuksen tulokset on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan. Maistraatit ovat käytännön toiminnassa entistä tarkemmin selvittäneet muiden vaihtoehtojen käyttökelpoisuutta edunvalvontapalvelun vaihtoehtona.

Joensuun maistraatti on pyrkinyt vaikuttamaan kuntien välisen yhteistyön kehittämiseen. Maistraatti on ollut mukana Jyty-kuntien (Joensuun seudun kuntien yhteistyöorganisaatio) yhteisen edunvalvontatoimiston perustamista koskevan selvitystyön aloittamisessa. Selvitysmies on nimetty Jyty-kuntien toimesta. Maistraattien toimintatapojen yhtenäistäminen on edistynyt erityisesti tilintarkastuksessa. Koulutuksen antia on pyritty hyödyntämään tehokkaasti käytännön työssä, ja maistraatin edustus koulutuksen järjestämisessä ja tilintarkastusoppaan laatimisessa on ollut tässä suhteessa hyödyksi. Vilkas vuorovaikutus eri maistraattien holhoustoimen kesken on edistänyt tavoitteeseen pyrkimistä myös muissa holhoustehtävissä. Holhoustoimen resurssivajeen hoitamiseksi on ryhdytty toimiin resurssien siirtämiseksi maistraatin muista tehtävistä holhoustoimeen. Neuvontaa on tehostettu erityisesti edunvalvojen ohjeistamisella tehtävän alkaessa.

Pielisen-Karjalan maistraatissa kuntien välistä yhteistyötä on pyritty kehittämään yhteisillä koulutus- ja keskustelutilaisuuksilla. Edelleen esteellisyytapaauksissa ovat kunnat tehneet sopimuksia keskenään maistraatin aloitteesta. Maistraatti on pystynyt myös kehittämään holhoustointia ja siihen käytettyjä resursseja uusimalla lomakkeistoa ja kohdistamalla henkilöresurssit tuloksen ja laadun kannalta olennaisiin holhoustehtäviin.

Kauppa- ja yhdistysrekisteri

Tulostavoite: Asunto-osakeyhtiöitä koskevien kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelyaika on keskimäärin alle 0,3 kuukautta.

Toteutuminen: Kuopion ja Mikkelin maistraateissa tavoite on toteutunut. Ylä-Savon ja Savonlinnan maistraateissa asunto-osakeyhtiöitä koskevien kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelyaika on ollut keskimäärin alle 0,5 kuukautta ja Pielisen-Karjalan maistraatissa noin viikon.

Joensuun maistraatissa kiireelliset rekisteröinnit on hoidettu viipymättä ja asiakkaille on annettu laadukasta palvelua muutoinkin. Jotkut asunto-osakeyhtiöt ovat jättäneet kymmeniä ilmoituksia rekisteröitäväksi samalla kertaa ja tällöin on luonnollisesti viiveitä tullut.

Vesikulkuneuvorekisteri

Tulostavoite: Maistraatti osallistuu vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annettavaa lakia koskevaan koulutukseen ja hoitavat uuden lain mukaiset tehtävät asiantuntevasti. Maistraatit vaikuttavat toiminnallaan siihen, että lain siirtymäsäännöksen tavoitteet rekisteritietojen ajantasaistamiseksi toteutuvat.

Toteutuminen: Venerekisterilakia ei ole vielä uusittu, mutta Joensuun maistraatissa lain voimaan tulon on valmistauduttu hyvin. Toimistos sihteeri Pirjo Turpeinen on ollut moottorivenerekisterin kehittämisryhmän jäsen.

Väestörekisterikeskuksen esittämät tulostavoitteet vuodelle 2004

Tulostavoite: Maistraatti parantaa postiyhteistyön ja tiedotustoiminnan avulla henkilötietojen oikeellisuutta siten, että vakinaisten osoitteiden oikeellisuus on vähintään 99 % ja tilapäisten osoitteiden oikeellisuus vähintään 75 %.

Toteutuminen: Alueen maistraateissa uskotaan yleisesti tavoitteen toteutuneen, mutta tarkka mittaustulos puuttuu. Tilapäisiä osoitteita on tarkastettu Väestörekisterikeskuksen lähettämien listojen pohjalta.

Tulostavoite: Ulkomaalaisten rekisteröintiä kehitetään yhteistyössä Kelan, verotoimistojen sekä poliisin kanssa, jotta ne voisivat ottaa vastaan väestötietojärjestelmän ylläpitoa varten tarvittavia rekisteröimisilmoituksia. Siten tarve ns. keinotekoisiiin henkilötunnuksiin vähenisi.

Toteutuminen: Kuopion seudun maistraatti osallistui pilottiin, jossa verottaja ja Kela olivat mukana ottamassa vastaan ulkomaalaisten rekisteri-ilmoituksia. Pilotointiaika kesti kesäkuusta syyskuun loppuun. Kokeilun aikana kerättiin noin tuhannen henkilön henkilötiedot. Lähes kaikki henkilöt olivat marjatiloilta Varkauteen ja Suonenjoelle kesätöihin tulleita. Rekisteröinti tapahtui verottajan ja KELA:n toimittamien asiakirjojen perusteella. Savonlinnan maistraatti tekee yhteistyötä edellä mainittujen tahojen lisäksi Savonlinnan kaupungin ja TE-keskuksen kanssa. Lieksan ja Nurmeksen osalta ulkomaalaisten rekisteröinti tapahtuu kihlakunnanvirastojen poliisin lupapalvelun avustuksella.

Tulostavoite: Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöille tarjotaan yhä enenevässä määrin asukastietopalveluja verkkopalveluina.

Toteutuminen: Uusi asukastietopalvelu-ohjelma valmistui vuoden 2004 lopulla.

Tulostavoite: EU-vaalien ja kunnallisvaalien yhteydessä palautuvien ilmoituskorttien selvityksin ja rekisterimerkinnöin parannetaan osoitetietojen oikeellisuutta ja sitä kautta väestötietojärjestelmän tietosisällön laatua.

Toteutuminen: Eurovaalien aikaan Suomesta ja ulkomailta palautuneista ilmoituskorteista tehtiin selvitys, miksi posti ei voinut toimittaa niitä perille ja jos uusi osoite saatiin selville, ilmoituskortti lähetettiin tähän osoitteeseen. Samoin meneteltiin loka-kuun 2004 kunnallisvaaleissa. Kunnallisvaalien osoitetarkastusten määrä oli suurempi verrattuna eurovaaleihin, koska äänestävien ihmisten lukumäärä oli korkeampi.

Tulostavoite: Maistraatti tehostaa yhteistyötään alueensa kuntien kanssa rakennustietojen oikeellisuuden parantamiseksi.

Toteutuminen: Maistraatit ovat tehneet yhteistyötä alueidensa kuntien ja Väestörekisterikeskuksen kanssa. Maistraatit ovat mm. korjanneet väestötietojärjestelmän koordinaattitietoja ja tallentaneet rakennuspoistumatietoja ja pyrkineet kuntien kanssa yhteistyössä aikaansaamaan osoitteet haja-asutusalueille. Kaikilla kunnilla ei ole ollut mahdollisuutta lähteä mukaan kehitystyöhön resurssien puutteen vuoksi.

Oikeusministeriön esittämät tulostavoitteet vuodelle 2004

Tulostavoite: Määräaikana jätetyt vuositilit tarkastetaan riittävällä tarkkuudella viimeistään vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Toteutuminen: Resurssipula, sairauslomat ja ylikuormitus ovat hankaloittaneet tilien tarkastusta määräaikaan mennessä. Kuopion seudun maistraatissa merkittävän osan yleisten edunvalvojen tileistä ovat tarkastaneet määräaikaiset työllistämisvaroin palkatut työntekijät. Vakituisen henkilökunnan työpanos on keskitetty vaikeiden ja epäselvien tilien tarkastuksiin sekä yksityishenkilöiden tekemiin tileihin.

Ylä-Savon maistraatin vuositilien tarkastamisessa on kiinnitetty huomiota erityisesti yksityisten edunvalvojen selvityksiin ja kuitteihin sekä kuolinpesien hoitoon.

Tulostavoite: Maistraatti pyrkii mahdollisuuksien mukaan turvaamaan ja lisäämään vihkimispalvelujen saatavuutta. Maistraatin asiakkaat voivat varata verkon kautta vihkimisajan.

Toteutuminen: Kesän aikana vihkimispalveluja on annettu virka-ajan ulkopuolella esim. lauantaisin, juhannusaattona ja – päivänä. Kaikkia virka-ajan ulkopuolella tapahtuvia vihkimistöiveitä ei ole voitu toteuttaa lomien vuoksi. Verkon kautta tapahtuva vihkimisajanvaraus ei ole vielä mahdollista, koska palvelun tekninen toteuttaminen on kesken.

Sisäasiainministeriön esittämät tulostavoitteet vuodelle 2004

Tulostavoite: Maistraatti kehittää työhyvinvointia osallistamalla tehokkaasti työyhteisövalmennukseen sekä laatii maistraatin ja sen henkilöstön kehittämissuunnitelman.

Toteutuminen: Kaikissa läänin maistraateissa käydään kehityskeskustelut vuosittain.

Joensuun, Savonlinnan ja Pielisen-Karjalan maistraatit ovat käyneet työhyvinvointikoulutuksessa. Joensuussa valmistellaan perehdyttämispasta ja henkilökunnan koulutus- ja kehittämissuunnitelmia. Kuopion seudun maistraatissa on osallistuttu psykologin luentoön työyhteisön ilmapiirin parantamisesta, palaveriin kiusaamisen estämistä sääntöjen laatimiseksi sekä neuvoteltu työyhteisössä ongelmien ratkaisemiseksi. Ylä-Savon maistraatin henkilökunta on tehnyt tulokasoppaan.

Tulostavoite: Maistraatti kehittää laatimansa henkilöstötilinpäätöksen laatua ja osallistuu henkilöstöbarometrin toteuttamiseen.

Toteutuminen: Henkilöstötilinpäätöstietojen kerääminen on aloitettu ja henkilöstötilinpäätöstä laaditaan vuodelta 2004. Henkilöstöbarometri on toteutettu Kuopion seudun maistraatissa.

Muut lääninhallituksen ja maistraattien sopimat tulostavoitteet

Väestötietojärjestelmä

Tulostavoite: Osallistutaan muuttoilmoituspuhelinpalvelujen toteuttamiseen mikäli valtakunnallinen vaihtoehto antaa siihen mahdollisuuden.

Toteutuminen: Mikkelin ja Kuopion seudun maistraatit ovat hoitaneet puhelimitse päiväsaikaan tehdyistä muuttoilmoituksista.

Kauppa- ja yhdistysrekisteri

Tulostavoite: Parannetaan henkilöstön valmiuksia antaa keskeytyksettömiä palveluja myös henkilöstön lomien aikana.

Toteutuminen: Kuopion seudun maistraatissa tavoite on osittain toteutunut esimerkiksi työllistettyjen avulla. Kaikkia palveluja ei ole kuitenkaan voitu esim. lounastuntien aikoina tarjota. Vakainainen tuurausjärjestelmä puuttuu.

Holhustoimi

Tulostavoite: Holhustoimen palvelujen laatua parannetaan yhteistyössä edunvalvontapalvelujen tuottajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Toteutuminen: Kuopion seudun maistraatti on pitänyt säännöllisesti yhteyttä kuntien edunvalvojiin ja auttanut ongelmatilanteissa. Maistraatin työntekijä on alueellisen koulutustyöryhmän jäsen ja on vuoden 2004 aikana osallistunut aktiivisesti työryhmän työskentelyyn sekä alueellisen koulutuksen järjestämiseen. Maistraatti on järjestänyt ja toteuttanut perehdyttämiskoulutuksen Kuopion kaupungin edunvalvontatoimistolle. Maistraatin työntekijä on osallistunut ja pitänyt holhustoimeen liittyvää koulutusta mm. lääkäreille, omaishoitajille ja laitosten hoitohenkilökunnalle. Maistraatti on käytännön toiminnassa erityisesti kiinnittänyt huomiota neuvontapalvelun kehittämiseen tiedon oikeellisuuden ja luotettavuuden osalta.

Yleishallinto

Tulostavoite: Vihkimispalvelujen laatua ja saatavuutta parannetaan käytettävissä olevien resurssien sallimissa rajoissa.

Toteutuminen: Kuopion seudun maistraatissa on vihitty kesällä neljänä lauantaina noin 20 paria ja satunnaisesti muunakin aikana virka-ajan ulkopuolella. Sisä-Savon palveluyksikössä vihkimispalvelujen saatavuus ei vastaa asiakkaiden tarpeita.

Hallinto

Tulostavoite: Valmistautuminen henkilöstötilinpäätöksen laatimiseen vuodelta 2004. Määritellään ja kerätään tarvittavat tiedot.

Toteutuminen: Henkilöstötilinpäätöstä laaditaan vuodelta 2004.

Tulostavoite: Uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotto.

Toteutuminen: Maistraatit ovat tehneet uuden palkkausjärjestelmän käyttöönoton mukaiset arvioinnit ja käyneet kehityskeskustelut loppuvuodesta 2004.

Tulostavoite: Työtyytyväisyyskyselyn tulosten hyödyntäminen työhyvinvointitoiminnassa.

Toteutuminen: Joensuun maistraatti on käynyt työtyytyväisyyskyselyn tuloksia läpi yhteistoimintaelimessä ja henkilökunnan yhteisessä palaverissa.

Kuopion seudun maistraatissa käytiin keväällä kolme palaveria, jotka johtivat henkilökirjoittajan sijaintipaikan vaihtoon. Työtyytyväisyyskyselyn tuloksia on käytetty pohjana pienryhmätyöskentelyssä ja yhteispalaverissa.

Tulostavoite: Tietojenkäsittelyn valmiussuunnitelman laadinta.

Toteutuminen: Joensuun maistraatin henkilökunta on osallistunut alkukesästä tietoturvan- ja valmiussuunnittelun teemapäivään. Valmiussuunnitelma valmistuu vuoden 2005 alussa.

Tulostavoite: Varkauden ja Suonenjoen palvelutoimisto saatetaan mahdollisuuksien mukaan työajanseurantajärjestelmän piiriin.

Toteutuminen: Kuopion seudun maistraatti on pyytänyt tarjoukset laitteista.

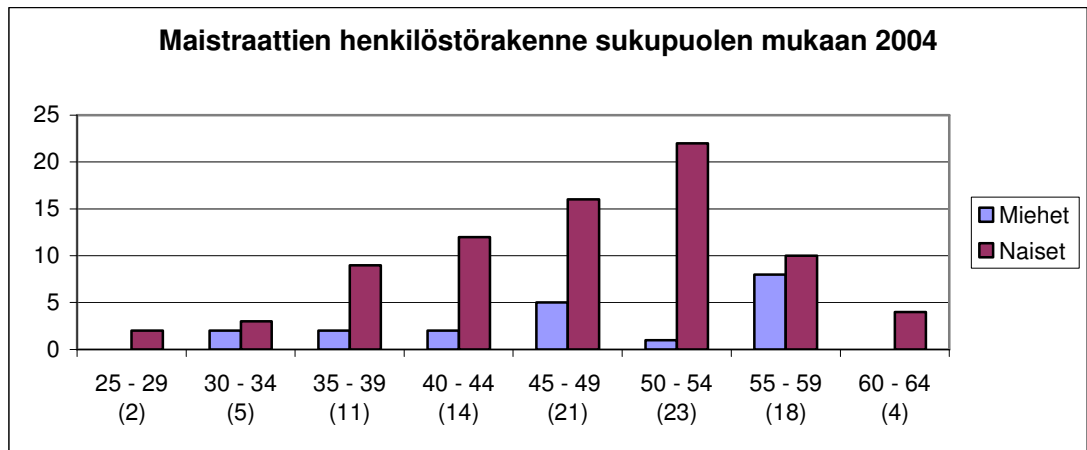
Rekisterihallinnon yhteiset tunnusluvut

Henkilöstö

Itä-Suomen läänin maistraattien henkilöstön yhteismäärä (ilman työllistettyjä) oli vuoden 2004 lopussa 98 henkilöä, jossa edelliseen vuoteen verrattuna oli lisäystä yksi henkilöä. Maistraateissa työskenneltiin yhteensä 99,70 henkilötyövuotta vuonna 2004, kun edellisvuoden lukema oli 97,99 henkilötyövuotta.

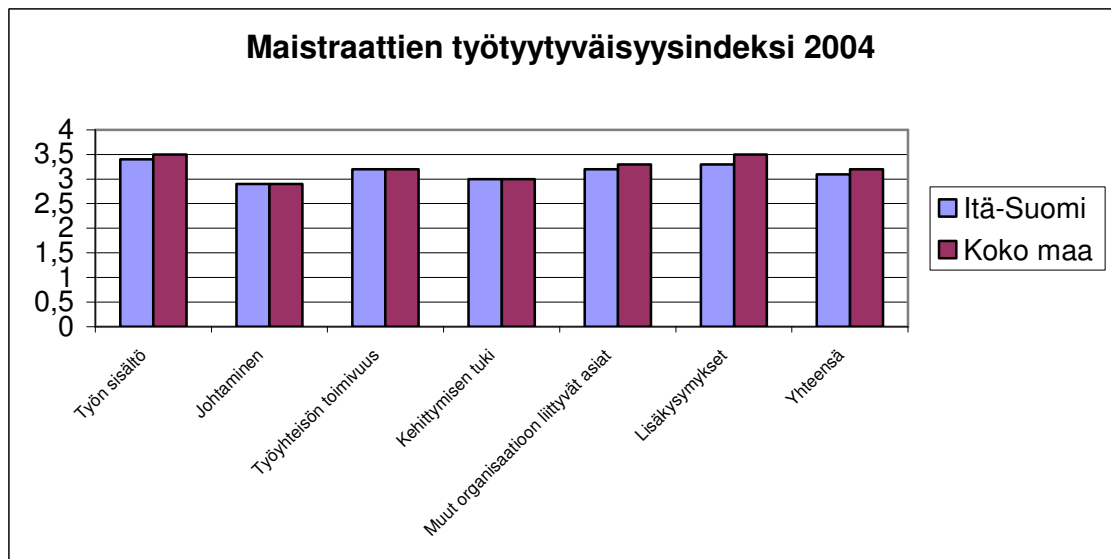
Itä-Suomen maistraattien henkilöstön (ilman työllistettyjä) keski-ikä oli vuoden 2004 lopussa 47,59 vuotta eli hieman korkeampi kuin edellisvuoden lopussa, jolloin se oli 47,21 vuotta. Sukupuolijakaumaltaan maistraattien henkilöstö on hyvin naisvaltaista. Naisia on 79,4 % henkilöstöstä. Osuus on kuitenkin hivenen vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna, jolloin naisten osuus oli 80,4 %.

Itä-Suomen läänin maistraattien ikärakenteen suurimmat viisivuotisryhmät muodostivat 50 - 54 - vuotiaat, joihin kuului kaikkiaan 23 henkilöä (23,5 % henkilöstöstä) sekä 45 - 49 - vuotiaat, joihin kuului 21 henkilöä (21,4 % henkilöstöstä). Pienimmät ryhmät löytyvät ikähaitarin ääripäistä, 60 - 64 - vuotiaita henkilöitä oli neljä ja 25 - 29 - vuotiaita kaksi. Seuraavasta kuviosta ilmenee miesten ja naisten sijoittuminen eri ikäryhmiin vuonna 2003.

Vuonna 2004 suoritetun henkilöstön tyytyväisyyskyselyn mukaan tyytyväisyys oli hieman maan keskitasoa heikompaa. Kyselyn kokonaisindeksi-arvo oli 3,1, kun se oli valtakunnallisesti 3,2. Kyselyn osa-alueista parhaimman indeksi-arvon sai työn sisältö (3,4) ja heikoimman johtaminen (2,9). Erityisen tyytyväistä maistraattien henkilöstö oli työaikoihin ja työaikojen joustoihin (3,9) sekä työn itsenäisyyteen ja työn sisältöön vaikuttamiseen (3,6). Eniten tyytymättömyyttä herätti puolestaan palkkauksen kannustavuus ja oikeudenmukaisuus (2,3).

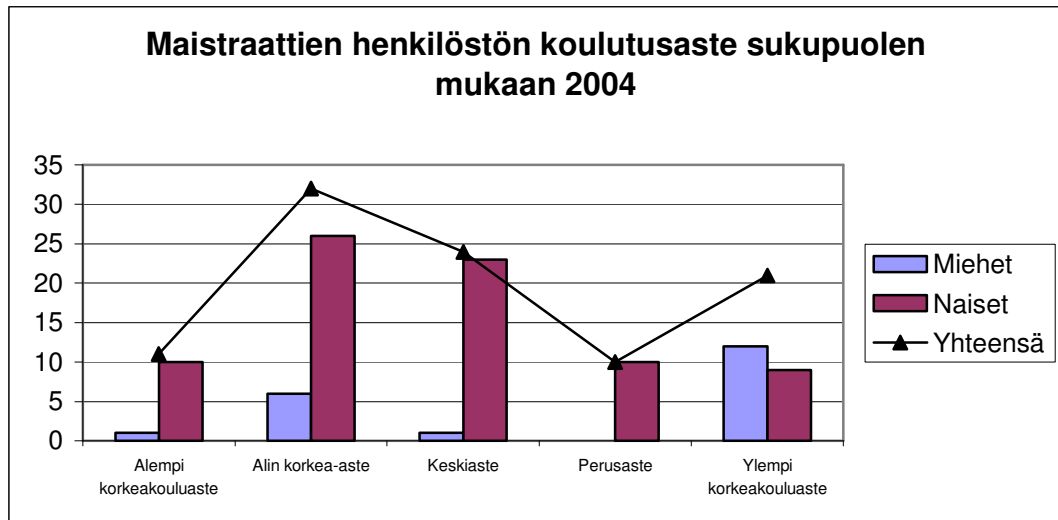
Oheisessa kuviossa on tarkasteltu tyytyväisyyttä osa-alueittain Itä-Suomen läänin maistraateissa ja valtakunnallisesti

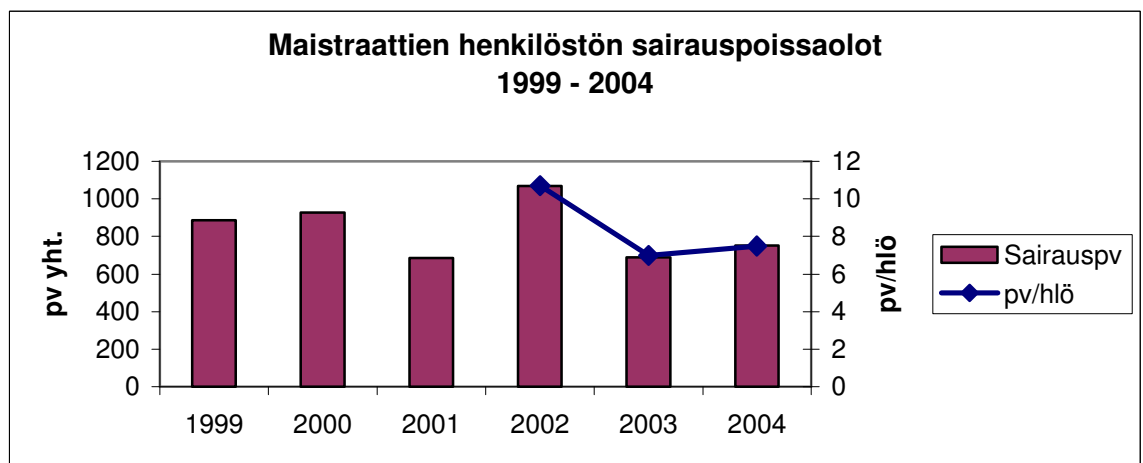
Vuoden 2004 koulutuskustannukset olivat Itä-Suomen läänin maistraateissa 597,79 euroa henkilötyövuotta kohden, kun edellisvuoden vastaava lukema oli 780,69 euroa. Henkilöstökoulutusta sai maistraateissa kaikkiaan 85,3 % henkilöstöstä vuonna 2004 (89,7 % vuonna 2003). Koulutuksen pituus oli vuonna 2004 keskimäärin 6,3 päivää koulutettua kohden, kun se edellisvuonna oli noin 5,3 päivää.

Maistraatin henkilöstön koulutustasoa kuvaava indeksi saa arvon 4,8 vuonna 2004. Edellisiin vuosiin verrattuna koulutustasoindeksi on noussut vuosittain kymmenyksellä. Korkeakoulututkinnon (ylempi tai alempi korkeakouluaste) suorittaneita oli kaikkiaan 32,7 % maistraattien henkilöstöstä vuonna 2004, kun vastaava osuus oli edellisvuonna 29,9 %. Koulutusasteen perusteella ryhmiteltynä suurimmalla osalla Itä-Suomen läänin maistraattien henkilöstöä oli joko alimman korkea-asteen koulutus (32,7 % henkilöstöstä) tai keskiasteen koulutus (24,5 % henkilöstöstä). Seuraavasta

kuviosta ilmenee henkilöstön jakautuminen eri koulutusasteisiin sukupuolen mukaan ryhmiteltynä.

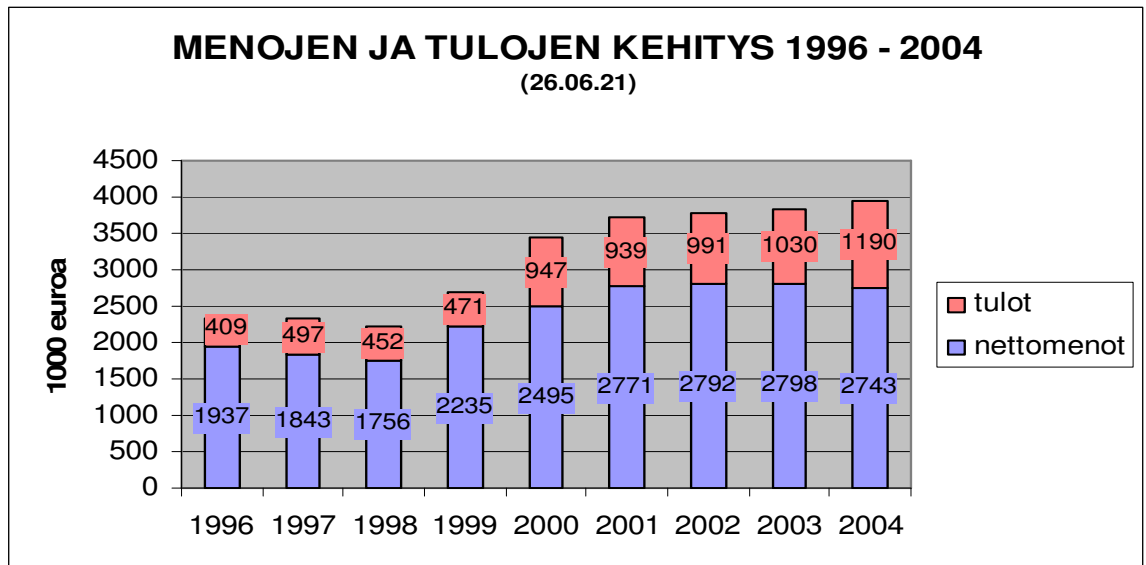
Sairastavuus lisääntyi hieman Itä-Suomen läänin maistraateissa vuoden 2004 aikana. Sairauspoissaoloja kertyi yhteensä 751 työpäivää, mikä teki 7,5 päivää henkilötyövuotta kohden. Vuotta aiemmin vastaavat lukemat olivat 690 sairauspoissaolopäivää ja 7,0 päivää henkilötyövuotta kohden. Sairastavuus jäi vuonna 2004 myös selvästi viimeisen viiden vuoden ajanjakson keskiarvon (824 päivää) alapuolelle.

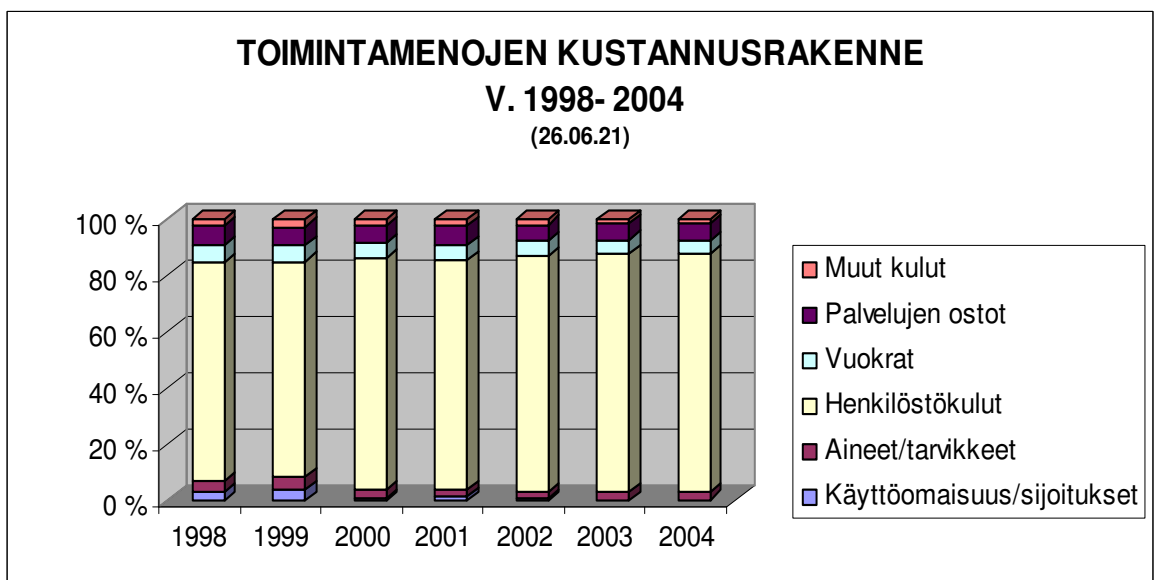
Maistraattien toimintamenot

Bruttomenot kasvoivat 2,7 % vuoteen 2003 verrattuna. Henkilöstömenot kasvoivat 1,8 %.

Tulot lisääntyivät 15,5 %. Tulot lisääntyivät kaikilla tulosalueilla.

Maistraattien kustannusrakenne on pysynyt samanlaisena vuosina 1998 - 2004 seuraavan kuvan mukaisesti.

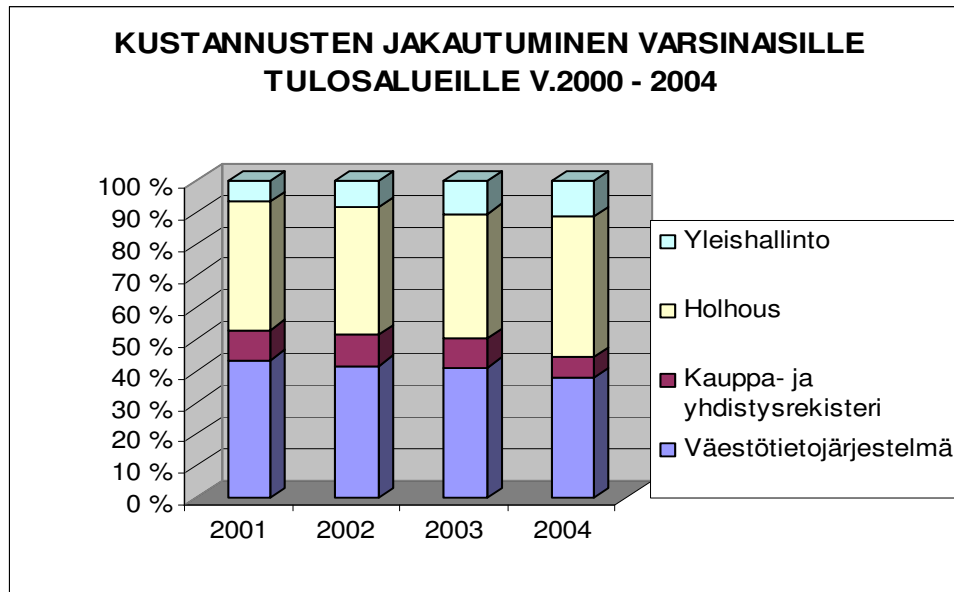

Suurimman osan menoista muodostavat henkilöstömenot, joiden osuus menoista vuonna 2004 oli 83,9 %.

Kustannuslaskenta

Seuraavassa kuvassa esitetään kustannusten jakautuminen varsinaisille tulosalueille. Näissä kustannuksissa sekä kustannusvastaavuuslaskelmissa on huomioitu seuraavat kustannukset ja henkilötyövuodet:

	kustannukset v.2001	htv:t v.2001	kustannukset v.2002	htv:t v.2002	kustannukset v.2003	htv:t v.2003	kustannukset v.2004	htv:t v.2004
maistraattien toimintamenot (26.06.21)	3 648 759	94,9	3 778 331	97,1	3 860 241	95,3	3 944 394	95,6
kihlakunnanvirastojen toimintamenot (26.07.21)	278 341		281 064		249 334		315 893	
työllisyysvarain palkatut (34.06.02)	26 476	0,5	51 232	2,1	60 163	2,1	78 419	3,2
harjoittelijat	0		11 883	0,7	5 982		9 923	0,3
pääomakustannukset	116 951		90 063		86 092		58 590	
osuus kihlakunnanviraston yhteisistä menoista	1 829		2 084		2 894		1 567	
lääninhallituksen tukitoiminnot	128 448		112 645		173 694		138 737	
kustannukset yhteensä	4 200 804	95,4	4 327 302	99,9	4 438 400	97,4	4 547 523	99,1

Vuoden 2004 tuottavuus- ja taloudellisuustietojen laskemisessa käytettiin uudistettua lomakkeistoa. Seurattavien suoritteiden listaa päivitettiin siten, että pois jätettiin suoritteet, joiden tuottamisella ei ole suoranaista yhteyttä käytettyyn työaikaan (esim. luovutetut tietoyksiköt), jos suoritemääränä seurataan jotakin muuta kuin kappaletta (esim. käytetyt tunnit) tai jos suoritteiden osuus kokonaisuudesta on muutoin vähäinen. Lisäksi aikaisemmista vuosista poiketen maksusta vapautetut suoritteet siirrettiin julkisoikeudellisen maksullisen palvelun alle (VTJ ja holhoustoimi).

Maistraattien taloudellisuuden kehitys tulosalueittain ja toiminnoittain vuosina 2000 - 2004 on esitetty seuraavassa taulukossa:

<i>Taloudellisuus euroa/suorite</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>
VTJ: ylläpito	4,04	5,05	4,00	4,73	5,33
VTJ: julkisoik. tietopalvelu	2,52	2,69	2,00	2,27	6,86
VTJ: liiketal. tietopalvelu	0,50	0,34	0,00	0,35	239,28
Kaupparek: julkisoik.maksull.palvelu	25,56	18,50	18,00	20,59	13,44
Kaupparek: liiketal.tietopalvelu	2,86	0,00	3,00	6,00	0,00
Kaupparek: maksuton palvelu	69,63	97,72	84,00	71,16	93,84
Kaupparek: ylläpito				58,62	20,65
Holhous: julkisoik.maksull.palvelu	129,17	103,94	119,00	118,03	88,22
Holhous: maksuton palvelu		172,73	158,00	270,46	278,07
Yleishallinto: julkisoik. maksull. palvelu	28,76	17,49	20,00	20,94	23,76
Yleishallinto: liiketal.palvelu	6,05	6,05	3,00	4,89	0,00
Yleishallinto: kaupanvahvistus ja muu		20,18	75,00	90,70	35,48
Yleishallinto: maksuton palvelu	55,50	56,17	55,00	39,03	34,36

Holhouksen maksuttoman palvelun sekä yleishallinnon kaupanvahvistuksen taloudellisuutta ei laskettu vuonna 2000. Kaupparekisterin julkisoikeudellisesta maksullisesta palvelusta erotettiin kaupparekisterin ylläpito v. 2003.

Maistraattien tuottavuus tulosalueittain ja toiminnoittain vuosina 2000 - 2004 on esitetty seuraavassa taulukossa.

<i>Tuottavuus; suorite/htv</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>
VTJ: ylläpito	14 205	13 066	14 247	14 066	11 746
VTJ: julkisoik. tietopalvelu	22 586	24 814	29 645	29 480	9 122
VTJ: liiketal. tietopalvelu	118 475	180 598	223 316	194 093	261
Kaupparek: julkisoik.maksull.palvelu	2 716	3 543	3 668	3 325	4 837
Kaupparek: liiketal.tietopalvelu	19 481	0	18 600	10 817	0
Kaupparek: maksuton palvelu	833	667	749	954	693
Kaupparek: ylläpito				1 177	3 148
Holhous: julkisoik.maksull.palvelu	435	617	528	555	808
Holhous: maksuton palvelu	0	371	392	240	256
Yleishallinto: julkisoik. maksull. palvelu	2 694	3 864	3 356	3 264	3 269
Yleishallinto: liiketal.palvelu	9 498	0	22 633	13 500	0
Yleishallinto: kaupanvahvistus ja muu	0	3 482	2 293	1 502	5 485
Yleishallinto: maksuton palvelu	1 568	1 229	1 285	1 763	2 261

Myöskään tuottavuutta ei ole laskettu vuonna 2000 holhoustoimen maksuttoman palvelun sekä yleishallinnon kaupanvahvistuksen osalta.

Kaupparekisterin julkisoikeudellisesta maksullisesta palvelusta erotettiin kaupparekisterin ylläpito v. 2003.

Seuraavassa taulukossa esitetään maistraattien kustannusvastaavuuslaskelmien vertailutiedot vuosilta 2000 – 2004.

<i>Kustannusvastaavuus</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>
VTJ: Maksuperustelain muk.julkisoik.suor.	-77 981	-45 391	-61 801	-31 571	-42 484
VTJ: Maksuperustelain muk.liiketal.suoritteet	-46 395	-65 810	-38 085	-59 405	-40 377
Kaupparekisteri: Erillislain muk.julkisoik.suoritteet *	-92 542	-30 612	-125 882	-93 938	-15 872
Holhous: Maksuperustelain muk.julkisoik.suoritteet	-688 952	-507 573	-642 526	-634 385	-626 393
Yleishallinto: Maksuperustelain muk.julkisoik.suoritteet**	-99 112	-27 685	-44 350	-56 086	-64 108
Yleishallinto: Erillislain muk.julkisoik.suoritteet (kaupanvahvistus)***		65 011	-4 377	-19 269	15 530

* PRH:n tulot kirjattiin vuodesta 2002 muihin tuloihin = tulot eivät mukana kustannusvastaavuuslaskelmassa

** Vuonna 2000 kaupanvahvistuksesta ei laadittu omaa laskelmaa

*** Vuodesta 2002 kaupanvahvistajien erillispalkkiot on otettu kustannusvastaavuuslaskelmassa huomioon

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuodelta 2004 on esitetty seuraavilla sivuilla. Näissä laskelmissa sisäisen hallinnon sekä koulutuksen ja palkallinen poissaolo -tulosalueen kustannukset on vyörytetty varsinaisille tulosalueille ja suoritteille. Maistraateissa on käytössä MATTI-työajanseurantajärjestelmä, jonka avulla jokaisen työntekijän työaika kohdistettiin tulosalueille.

10. KIHHLAKUNNANVIRASTOT

Itä-Suomen lääninhallitus on käynyt tulosneuvottelut 30.1.2004–18.2.2004 välisenä aikana kihlakunnanvirastojen kanssa.

Valtion vuoden 2004 talousarvioesityksen tavoitteet

Tulostavoite: Kihlakunnanvirasto toimii alueensa valtionhallinnon asiakaspalvelujen järjestämisen yhteen kokoajana ja koordinaattorina kehittäen ja laajentaen yhteispalvelua sekä nykyisten että uusien toimijoiden kanssa tarkoituksenmukaisen ja nykyistä laajemman palveluvalikoiman tarjoavan palveluverkon aikaansaamiseksi.

Tunnusluvut: Yhteispalvelupisteiden lukumäärä, pisteiden palveluvalikoima ja yhteispalvelupisteen kustannukset

Toteutuminen: Ilomantsin kihlakunnanvirastolla on Tuupovaarassa kunnan tiloissa yhteispalvelupiste, josta saa niin poliisin, kunnan, Kelan kuin työvoimatoimistonkin palveluja. Kihlakunnanviraston kuukausikustannukset yhteispalvelupisteestä ovat 277,51 €. Sen lisäksi on satunnaisia pieniä eriä. Joensuun poliisilaitos vastaa vuoden 2005 alusta Tuupovaaran yhteispalvelupisteen toiminnasta.

Juvan kihlakunnanvirastolla yhteispalvelua on Sulkavalla ja Puumalassa, joissa palvelujaan tarjoavat poliisi, työvoimatoimisto, maistraatti ja ulosotto. Sulkavalla yhteispalvelussa on lähinnä lomakkeiden jakelua. Puumalan palveluvalikoiman uskotaan laajentuvan, samoin kuin yhteisten asioiden hoitamisen ainakin kunnan kanssa. Yhteispalvelusopimus Puumalassa on valmisteilla ja toimistosihteerin on aloittanut palvelusihteerikoulutuksen. Puumalan yhteispalvelupisteen toimistosihteerin siirtyä yhteiseen palveluaukaan kunnan kanssa remontin myötä. Taloudellisuudessa on hieman parantumista mm. toimitilojen vuokrien pienentyessä ja yhteispalvelun ansiosta sijaisuuskustannusten vähennyksinä.

Kiteen kihlakunnassa on kaksi yhteispalvelupistettä, joissa Kesälahdella palveluja tarjoavat Kela ja työvoimatoimisto sekä Rääkkylässä Kela ja poliisi. Kesälahdelle ei perusteta yhteispalvelupistettä poliisin lupahallinnon muutosten ja poliisilaitoksen resurssipulan vuoksi.

Koillis-Savon kihlakunnanvirastolla on nykyään kaksi yhteispalvelupistettä ja Tuusniemellä täydet poliisi- ja lupapalvelut sekä työvoimatoimiston ja maistraatin lomakkeiden jakoa ja vastaanottoa; lisäksi on yksi internet-asiakaspääte. Kuopion seudun kihlakunnan poliisilaitoksen kanssa on tehty yhteistyösopimus, jonka sisältöön kuuluu yhteispalvelun laajentaminen lupahallinnossa. Sopimus tulee voimaan alkuvuodesta 2005. Tuusniemellä on aloitettu neuvottelut kunnan kanssa yhteispalvelusta poliisin lupa-asioissa lomien aikana. Yhteispalvelu on suunniteltu aloitettavaksi vuonna 2005.

Lieksan kihlakunnanviraston ainoa yhteispalvelupiste on Kolin Virp@-viranomaisverkkopalvelupiste. Kuluja vuonna 2004 jakaa kihlakunnanviraston (75 % osuus) kanssa Pielisen-Karjalan maistraatti (25 %). Kolilaiset ovat olleet pisteeseen hyvin tyytyväisiä, ja käyttö on kasvanut koko ajan. Vuonna 2003 käyttökorvaukset olivat yhteensä 1292,67 euroa, samaan aikaan vuonna 2004 2039,84 euroa. Käytön kasvuksi voi laskea viisikymmentä prosenttia, kun kuluissa otetaan huomioon käyttökulujen yleinen korotus.

Kolin palvelupisteelle etsitään uutta toimintaedellytyksiltään parempaa paikkaa (uusi rakennusprojekti aluillaan; siihen mahdollinen uusi sijoituspaikka?). Uusi paikka tarjoaisi mahdollisuuden monipuolisempiin palveluihin, esim. henkilökohtaisiin opastus- ja neuvontapäiviin pisteellä. Paremman palvelupaikan myötä olisi helpompaa saada uusia

maksavia yhteistyökumppaneita yhteispalvelupisteelle. Asia on vielä kesken, rakennus valmistunee vuoden 2005 alkupuoliskolla.

Lieksan alueella on useita muiden julkisen hallinnon edustajien ylläpitämiä vastaavia Virp@-verkkopalvelupisteitä (Kela, kaupungin toimistot, kirjastot, verotoimisto jne.). Pisteet ovat Kolin pisteen "sisaruksia" eli niissä on sama toimintaperiaate ja samat palvelut.

Mikkelin kihlakunnanvirastolla on viisi yhteispalvelupistettä, joista Ristiinan yhteispalvelupiste on kihlakunnanviraston ylläpitämä. Suurimmasta osasta yhteispalvelupisteitä löytyy poliisin, Kelan, maistraatin, työvoimatoimiston, kunnan ja verotoimiston palvelut. Ristiinan yhteispalvelupisteessä on myös ulosotto.

Mikkelin kihlakunnanvirasto selvittää yhteispalvelupisteen perustamisen edellytyksiä Pertunmaalle yhdessä kihlakunnanviraston, poliisin ja lääninhallituksen vastuuhenkilön kanssa. Uusia yhteistyökumppaneita etsitään ja yhteispalvelut pyritään säilyttämään Ristiinan, Mäntyharjun ja Kangasniemen palvelutoimistoissa.

Nurmeksen kihlakunnanviraston ainoa yhteispalvelupiste on Valtimossa. Yhteispalvelupisteessä palvelujaan tarjoavat poliisi, työvoimatoimisto ja maistraatti. Palvelutarjonta on vuoden 2003 tasolla, jolla se myös tulevaisuudessa tullaan säilyttämään.

Pieksämäen kihlakunnanviraston toimialueella Pieksämäen maalaiskunta, Jäppilä ja Virtasalmi yhdistyivät vuoden 2004 alusta Pieksänmaan kunnaksi. Yhteispalvelupisteet pysyivät samoina. Kaikkiin yhteispalvelupisteisiin on tehty yhteispalvelusopimus.

Haukivuorella on palvelutoimisto, jossa on poliisihallinnon kansliahenkilö 55 %:n työajalla. Tarjolla on poliisin lupapalvelut sekä Kelan, työvoimatoimiston, maistraatin ja verotoimiston lomakkeita. Kustannus kihlakunnanvirastolle on 1728,36 € vuodessa. Pieksänmaalla Virtasalmen yhteispalvelupiste on kihlakunnanvirastossa, jossa otetaan vastaan poliisin lupa-asioihin liittyviä hakemuksia ja luovutetaan valmiita asiakirjoja sekä Kelan, työvoimatoimiston, maistraatin ja verotoimiston lomakkeita. Kustannus kihlakunnanvirastolle on vuodessa 201,84 €. Pieksänmaalla Jäppilän yhteispalvelupiste aloitti vuoden alusta kihlakunnanvirastossa/kirjastossa, jossa vastaavat toiminnat kuin Virtasalmellakin poliisin lupa-asioiden osalta sekä Kelan, työvoimatoimiston ja maistraatin lomakkeita. Yhteispalvelupisteestä ei aiheudu kustannuksia kihlakunnanvirastolle. Lupapalvelut ovat lähinnä lomakkeiden jakelua.

Savonlinnan kihlakunnanvirasto on solminut Kerimäen kunnan kanssa yhteispalvelua koskevan sopimuksen. Sopimuksen mukaan Kerimäellä 3. tammikuuta 2005 avattavassa yhteispalvelupisteessä hoidetaan poliisin lupahallinnon rajoitettuja palveluja. Yhteispalvelun kustannukset ovat 380 € kuukaudessa eli 4 560 euroa vuodessa. Punkaharju on tarkoitus saada yhteispalvelun piiriin vuoden 2005 aikana.

Sisä-Savon kihlakunnanvirastolla on kaksi yhteispalvelupistettä. Tervossa palveluja tarjoaa kunta, Kela, poliisi, työvoimatoimisto ja verotoimisto ja Vesannolla poliisi ja työvoimatoimisto. Rautalammilla ei ole yhteispalvelupistettä, koska Suonenjoen ja Rautalammin keskustojen välinen etäisyys on noin 20 km. Toistaiseksi hanke ei ole saanut riittävää kannatusta.

Varkauden seudun kihlakunnanvirasto on aloittanut neuvottelut syyskuussa Kangaslammin yhteispalvelupisteen perustamisesta.

Ylä-Savon kihlakunnanvirastolla on neljä yhteispalvelupistettä: Keitele, Sonkajärvi, Varpaisjärvi sekä Vieremä. Yhteispalvelusopimukset on laadittu jokaisen pisteen osalta. Yhteispalvelussa on mukana kuntia, Kela, työvoimahallinto ja verohallinto. Yhteispalvelupisteet on varustettu Internet-asiointiin mahdollistavilla asiakaspäätteillä. Asiakaspäätteitä on hankittu kihlakunnanviraston varoilla tai yhteistyössä muiden yh-

teispalvelupisteen osapuolten kanssa. Myös asiakaspäätteiden kustannusten jaosta on tehty kirjalliset sopimukset. Yhteispalvelusihteereiden yhteiset koulutuspäivät aloitettiin viime syksynä ja tänä vuonna on tarkoitus jatkaa koulutusta. Osastot vastaavat palvelusihteereiden substanssiasioiden koulutuksesta. Vuosittainen tapaaminen yhteistyökumppaneiden kanssa pidettiin joulukuussa Varpaisjärvellä.

Keitelelen yhteispalvelupisteen kustannukset olivat vuonna 2004 6211,06 euroa, josta vuokrien osuus 1479,12 euroa ja yhteispalvelukorvauksen osuus 3534,12 euroa. Sonkajärvellä kustannukset olivat 4931,52 euroa ja vuokrien osuus 3049,20 euroa. Varpaisjärven yhteispalvelupisteen kokonaiskustannus oli 15626,19 euroa, johon sisältyy vuokria 8240,86 euron. Yhteispalvelukorvauksen osuus oli 2018,30 euroa. Vieremällä kustannukset olivat 5633,40 euroa ja vuokrien osuus oli 3087 euroa.

Tulostavoite: Yhteisen henkilöstön ja kihlakunnanimismiehen väliset kehityskeskustelut ovat osa vakinaista johtamistoimintaa. Yhteisen henkilöstön tehtäviä laajennetaan ja yhtenäistetään edelleen ja erityisesti niissä kihlakunnanvirastoissa, joissa yhteisen henkilöstön toimenkuva muodostuu pääsääntöisesti jonkun substanssiosaston tehtävistä.

Tunnusluvut: Käyty kehityskeskustelu, yhteisen henkilöstön toimenkuvat

Toteutuminen: Kehityskeskustelut on käyty uuden palkkausjärjestelmän testauksen yhteydessä keväällä ja viimeisin tarkastus suoritettiin marraskuussa 2004. Toimenkuvat on ajantasaistettu samassa yhteydessä. Itä-Suomen läänissä yhteinen henkilöstö ei tee substanssiosaston tehtäviä. Tulos- ja kehityskeskustelut käydään totutusti keran vuodessa.

Tulostavoite: Kihlakunnanvirasto laatii toimeenpanosuunnitelman avattavista verkkopalveluista myöhemmin annettavien sisäasiainministeriön ohjeiden mukaan. Kotisivujen kehittämistä jatketaan.

Tunnusluvut: Tehty toimeenpanosuunnitelma, verkkopalvelujen määrä

Toteutuminen: Sisäasiainministeriön ohjeita kihlakunnanviraston verkkopalvelujen toimeenpanosuunnitelman tekemiseen ei ole annettu. Kihlakunnanviraston osastot ovat itsenäisesti oman ministeriönsä ohjeiden mukaan huolehtineet verkkopalveluista. Maistraatin ja poliisin lomakkeita löytyy osoitteesta www.lomake.fi ja maistraatin lomakkeita on myös maistraatin kotisivuilla.

Kihlakunnanvirastot ovat kouluttaneet henkilöstöä ja yhtenäistäneet ja päivittäneet kotisivuja valtakunnallisen formaatin mukaisesti.

Tulostavoite: Kihlakunnanvirastojen asiakaspalvelua parannetaan määrärahojen puitteissa ottamalla toimitilajärjestelyissä entistä paremmin huomioon asiakkaiden yksityisyyden suoja, tietoturvallisuus sekä toimitilaturvallisuuden edellyttämät järjestelyt.

Tunnusluvut: Tehdyt toimitilamuutokset, muutostöiden kustannukset, asiakastytyväisyys

Toteutuminen: Ilomantsin kihlakunnanviraston lukitus- ja kulunvalvontajärjestelmä otettiin käyttöön marraskuussa. Kustannukset järjestelmästä olivat 14148,34 euroa.

Juvan kihlakunnanviraston Sulkavan yhteispalvelupisteen uusitut tilat otettiin käyttöön keväällä ja Puumalan tilat valmistuivat loppuvuodesta. Puumalan yhteispalvelupisteen remontin kustansi kunta. Ajanmukaiset kalusteet yhteispalvelupisteeseen maksoivat noin 3000 € ja lisäksi tuli kuluja mm. tietoliikenneyhteyksistä ja hälytysjärjes-

telmistä. Juvalla poliisipäivystyksen uusintaan kului noin 2000 euroa. Kihlakunnansihtööri on muuttanut remontin myötä 2. kerrokseen ja hänen työhuoneen kalustaminen on tullut maksamaan 1 000 €. Sulkavalla on uusittuihin tiloihin hankittu uudet työpisteet, joiden kustannukset olivat noin 4000 €. Uusien tilojen myötä tietoturvasuus on parantunut eivätkä asiakkaat pääse liikkumaan yksin tiloissa.

Kiteen kihlakunnanviraston Tohmajärven palvelutoimiston kalustusta on uusittu. Virastolla ei ole varaa uusii poliisin palvelutiskejä. Huomiota on kiinnitetty tieto- ja toimitilaturvallisuuteen.

Koillis-Savon kihlakunnanvirastossa asiakkaiden yksityisyyden suoja ja tietoturvasuus on otettu huomioon erityisesti Nilsin palvelutoimiston osalta toimitilojen muutosten suunnittelussa. Toimitilaturvasuus kaikissa kihlakunnanviraston tiloissa on ollut tarkastelun kohteena meneillään olevan kokonaisvaltaisen riskikartoituksen vuoksi ja Juankosken toimipaikan osalta lisäksi sisäasiainministeriön poliisiosaston suorittaman turvasuusarkastuksen vuoksi. Havaittuihin epäkohtiin on osittain jo puututtu.

Tuusniemen palvelutoimistolle on tehty uusi vuokrasopimus 1.12.2003 alkaen. Vuokran piiriin kuuluvat tilat vähenivät 137,5 m². Kustannukset pienivät 930 €/kk. Nilsin toimitilojen muutostyöt eivät toteutuneet kustannuserimielisyyksien vuoksi. Neuvottelut aloitetaan uudelleen vuonna 2005 ja tavoitteena on suunniteltujen toimenpiteiden toteuttaminen kesään mennessä. Kustannukset/henkilö eivät näiden muutosten jälkeenkään ole vielä Itä-Suomen läänin keskiarvossa. Asiasta on neuvoteltu lääninhallituksen kanssa ja todettu, että kihlakunnanvirasto on päässyt hyväksyttävään tavoitteeseen.

Lieskan kihlakunnanvirastossa varsinaisia toimitilanmuutoksia ei ole tehty vuonna 2004. Asiakaspaikat on jo aiemmin remontoitu yksityisyyden suojaa silmällä pitäen. Työtilaturvasuus asettaa tiloille toisenlaiset vaatimukset, joten näiden yhteensovittamista varten on tehtävä kompromisseja. Virastoon on hankittu uutta kalustoa, lähinnä lukittavia hyllykköjä asiakirjojen tietoturvan säilyttämiseksi. Lupapalvelun asiakastiskiin on hankittu työsuojelun suositusten mukaiset turvalasit, jotka suojaavat henkilöstöä, mutta samalla hankaloittavat asioimista. Kulunvalvontaan hankitaan uusi tallentava DVD-laite ja lisää kameroita, jotka mahdollistavat monipuolisemman valvonnan verkon kautta. Turvasuutta on lisätty hankkimalla joka kerrokseen erilliset jauhe- ja peitesammutusvälineet. Kokonaiskustannukset edellä mainituista ovat noin 8000 euron luokkaa.

Mikkelin kihlakunnanvirasto ei ole esityksistä ja selvityksistä huolimatta saanut Mikkelin kihlakunnan poliisilaitoksen muutostöihin tarvittavaa erillismäärärahaa. Ulosotto-osaston ja syyttäjäsoston remonti on suunnitteilla. Ristiinan palvelutoimiston ergonomiaa on parannettu.

Nurmeksen kihlakunnanvirastossa yksityisyyden suojaa on parannettu sijoittamalla näyttöpäätteet uudelleen siten, että sivulliset eivät pysty missään olosuhteissa lukemaan päätteellä olevia tietoja.

Pieksämäen kihlakunnanvirastossa tehtiin huhtikuussa lupakanslian vastaanottoaulan lattiaremontti. Entisen kansliaremontin jäljiltä eritasossa oleva lattia tasoitettiin. Ilmastointiremontti, jonka kustannukset olivat 44 413,62 €, valmistui heinäkuussa. Parantuneesta ilmanvaihdosta hyötyvät sekä poliisin että kanslian asiakkaat ja henkilökunta. Asiakaspäätte on siirretty avoimesta yleisötilasta valvottuun paikkaan.

Savonlinnan kihlakunnanvirasto ei ole tehnyt alkuvuoden aikana toimitilamuutoksia. Maistraatin toimitilasta ja poliisin autotallista on pyydetty kustannusarvot ja ne on lähetetty edelleen lääninhallitukseen ja sisäasiainministeriöön tarkasteltaviksi.

Sisä-Savon kihlakunnanviraston Suonenjoen toimitilojen suojauksen parantaminen ja siistiminen on käynnissä. Työn pitäisi valmistua vuoden 2005 maaliskuun loppuun mennessä. Peruskorjauksen osalta kustannukset maksaa kiinteistön omistaja Senaatti-kiinteistöt, mutta varsinaiset muutostyöt maksetaan määräaikaisena korotettuna vuokrana. Kulunvalvontajärjestelmän toteuttaminen olisi ollut liian kallista, joten siitä on jouduttu luopumaan. Tiloihin on aiemmin asennettu nauhoittava videovalvonta.

Varkauden kihlakunnanviraston toimitilamuutokset toteutetaan vuoden 2005 alkupuoliskolla ja turvallisuusjärjestelyt siltä osin kuin määrärahat riittävät.

Ylä-Savon kihlakunnanviraston uudet toimitilat ovat valmistuneet ja henkilökunta pääsi muuttamaan 1.5.2004 lukien. Toimitilojen suunnittelussa oli koko ajan henkilökunta hyvin aktiivisesti mukana ja näin tiloista saatiin kaikkia tyydyttävät ja viihtyisät. Tilat on todettu hyvin toimiviksi. Uuden toimitalon myötä on otettu huomioon kaikin mahdollisin tavoin asiakkaiden yksityisyyden suoja ja tietoturvallisuus (kuulustelu- ja vastaanottohuoneet); asiakkaat eivät myöskään pääse henkilökunnan tiloihin. Lapinlahdella poliisin lupahallinnon asiakaspalvelutiskiä on muutettu myös nämä turvallisuusnäkökohdat huomioiden paremmiksi. Muutoksen kustannukset olivat 199,68 euroa.

Muut tulostavoitteet

Itä-Suomen lääninhallitus kilpailutti keskitetysti kihlakunnanvirastojen työterveyshuollon palvelut. Kilpailutuksen toteutti Hansel Oy. Nykyiset sopimukset on irtisanottu päättymään vuoden 2004 lopussa. Kiteen kihlakunnanvirastolla on sopimus voimassa vuoden 2005 loppuun, jolloin virasto liittyy kilpailutuksella valitun palvelujen tuottajan asiakkaaksi.

Koillis-Savon kihlakunnanvirastossa on tehty henkinen riskikartoitus ja sen tuloksena ovat nousseet esille oleelliset kehityskohteet esim. tiedonkulun parantaminen. ATK-ergonomiahankintoja on tehty esitysten ja tarpeiden perusteella.

Savonlinnan kihlakunnanvirasto on Mikkelin työsuojelupiirin 17.12.2003 tekemän kartoituksen perusteella korjannut työergonomiassa todettuja puutteita ja kalustanut tiloja uudelleen. Nurmeksen kihlakunnanvirastossa on hankittu uusia työpöytiä poliisilaitokselle ja syyttäjäosastolle. Työssä viihtymiseen on kiinnitetty erityistä huomiota TYKY-toiminnassa.

Yhteisen henkilöstön kehittämis- ja koulutusasioita on tarkasteltu kehityskeskustelujen yhteydessä ja Varkauden kihlakunnanvirastossa on suunnitteilla oma lomakkeisto kehitymissuunnitelmaa varten.

Kihlakunnanvirastoissa on varauduttu keräämään ja määrittelemään vuoden 2004 henkilöstötilinpäätöstiedot. Lääninhallituksen toivottaisiin järjestävän koulutusta henkilöstötilinpäätöstietoihin liittyen.

Kihlakunnanvirastojen yhteisen henkilöstön työtyytyväisyysbarometrin yhteenvedon tutustuttiin yhteisen henkilöstön ja kihlakunnannimismiesten koulutus- ja neuvottelupäivillä lokakuussa 2003 Kuopiossa. Barometrin virastokohtaisia tuloksia toivottiin, mutta silloin tietojen anonyymisyys vaarantuisi. Kyselyn tuloksia pidetään peruslähtökohtana työhyvinvoinnin parantamisessa ja sen pohjalta on esimerkiksi Juvan kihlakunnanvirastossa tehty muutoksia henkilöstön toimimaan suuntaan. Kiteen kihlakunnanvirasto on tehnyt oman koko virastoa koskevan työtyytyväisyyskyselyn syyskuussa. Uusi työtyytyväisyyskysely suoritettiin joulukuussa 2004, jonka tuloksia on tarkoitettu käydä läpi vuoden 2005 tuloskeskustelujen yhteydessä.

Ilomantsin kihlakunnanviraston tietoturvallisuus- ja tietojenkäsittelyn valmiussuunnitelma valmistui helmikuussa 2004 ja virasto järjesti pelastussuunnitelmaan liittyvää koulutusta 23.–24.2.2004. Nurmeksien kihlakunnan poliisilaitos on laatinut tietoturva- ja tietojenkäsittelyn valmiussuunnitelman ja osastokohtaisten suunnitelmien jälkeen laaditaan koko kihlakunnanvirastoa koskeva yhteenvetosuunnitelma.

Ilomantsin kihlakunnanvirasto kilpailutti yhdessä samassa kiinteistössä toimivien työvoimatoimiston ja verotoimiston kanssa siivoussopimuksen. Kilpailutuksen kautta siivoukustannukset alenivat noin puoleen entisestä siivouksen tason kuitenkin karsimättä.

Pieksämäen kihlakunnanvirasto on jatkanut puhelinjärjestelmän vuokrasopimusta Soneran kanssa. Uuteen puhelinjärjestelmään siirrytään vuoden 2005 aikana.

Savonlinnan kihlakunnanviraston sisäisen tiedottamisen suunnitelmaa valmistellaan ja samalla kartoitetaan myös mahdollisuudet sähköisen tiedonvälityksen kehittämiseen viraston sisällä. Suunnitelma vahvistetaan alkuvuodesta 2005.

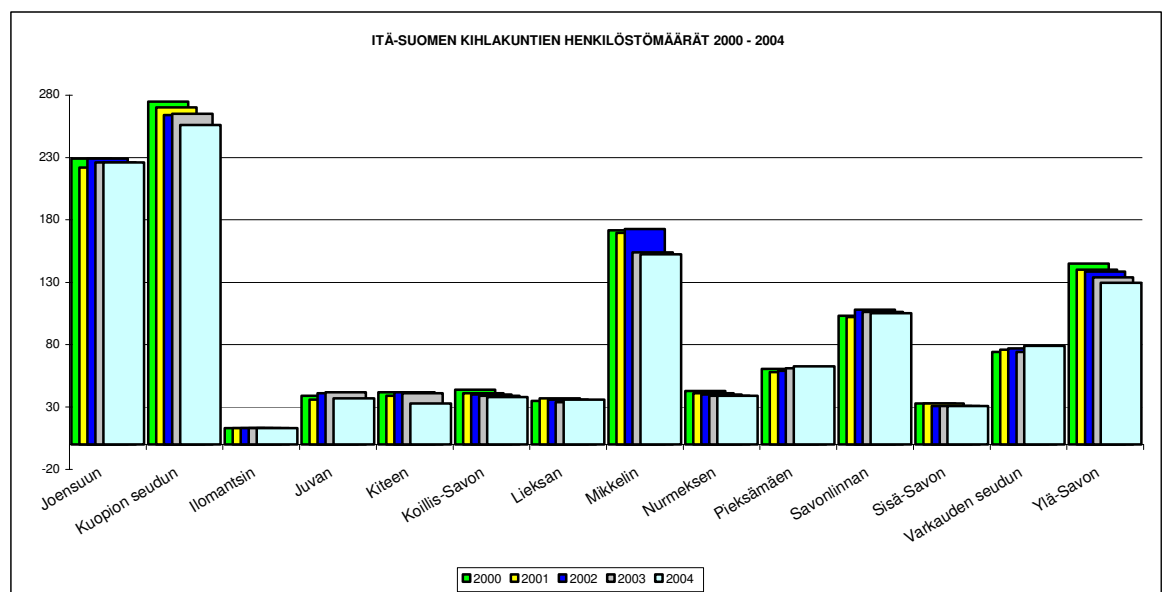
Savonlinnan kihlakunnanvirasto valmistelee tulokasopasta, jossa esitellään viraston toimintaa sekä sen palveluja sisäisille asiakkaille eli osastojen henkilöstölle. Oppaan on tarkoitus valmistua vuoden 2005 tammikuussa.

Varkauden seudun kihlakunnanviraston puhelinliikenteen korjaus- ja muutostyöt ostetaan jatkossa yksityiseltä sektorilta, koska PTHK:n palveluiden saatavuus on aikataullisesti liian pitkä. Virasto esittää lisämäärärahaa ostopalveluiden hankintaan vuodelle 2005.

Kihlakunnanvirastojen yhteiset tunnusluvut

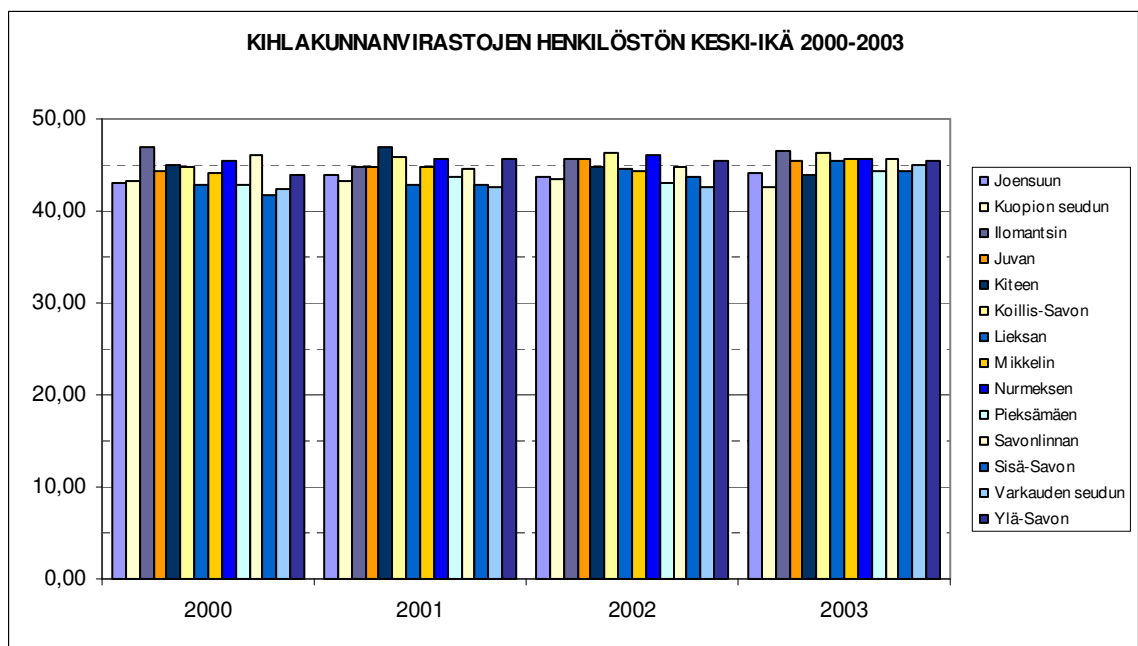
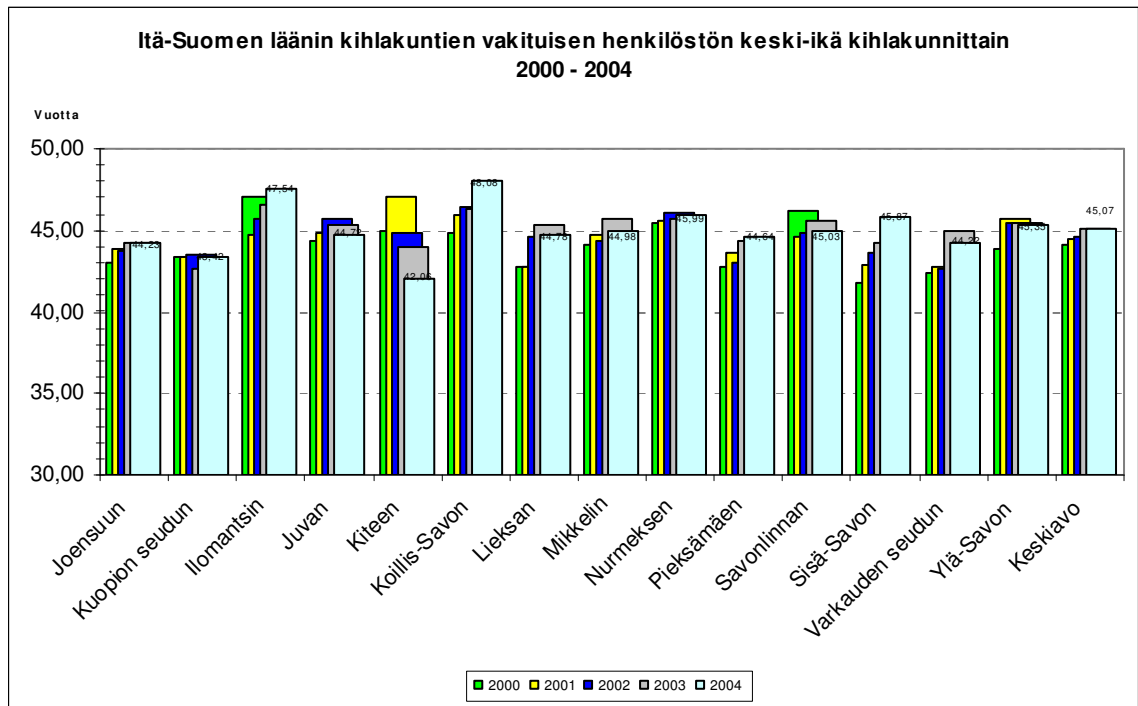
Henkilöstö

Itä-Suomen läänin kihlakuntien vakituisen henkilöstön määrä oli vuoden 2004 lopussa 1 238 henkilöä. Määrä pieneni edellisvuoteen yhdeksällätoista henkilöllä. Henkilöstömäärä pieneni kaikkiaan seitsemässä kihlakunnassa ja kasvoi puolestaan kolmessa kihlakunnassa. Neljässä kihlakunnassa ei tapahtunut muutoksia henkilöstömäärän suhteen.

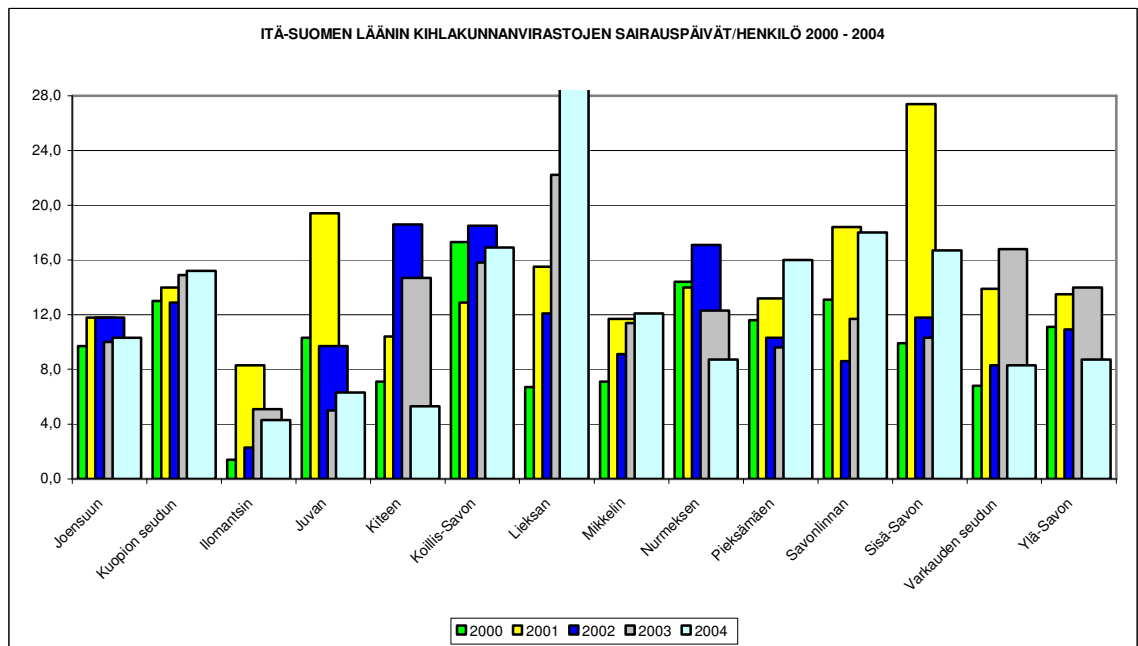
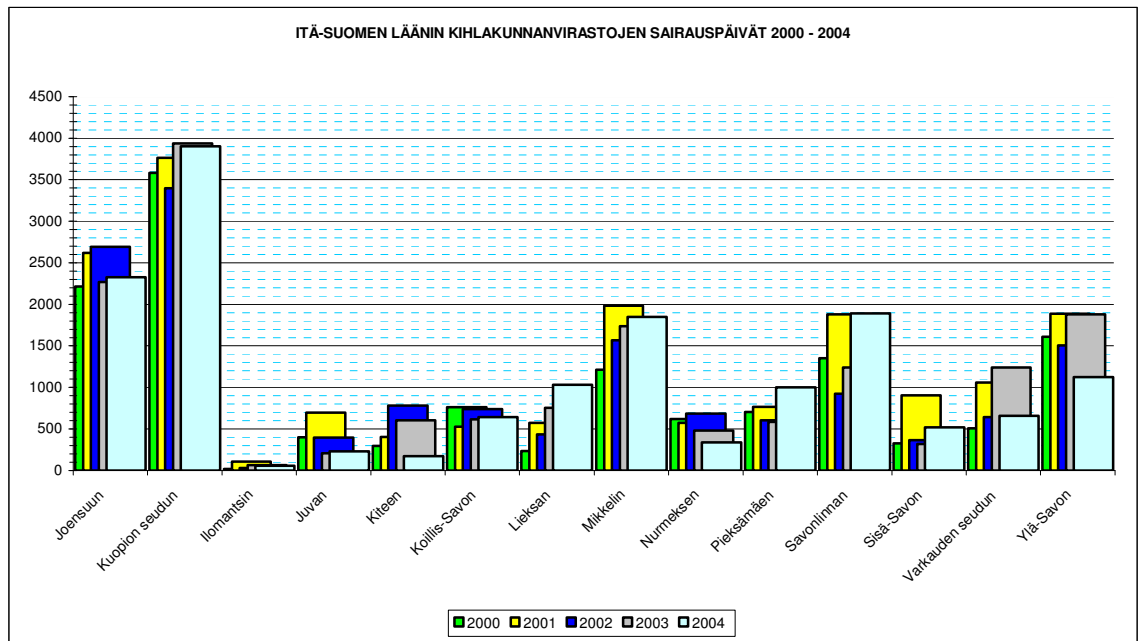
Kihlakunnanvirastojen yhteinen henkilöstö oli vuonna 2004 työtyytyväisyysbarometritutkimuksen perusteella melko tyytyväistä työhönsä, kokonaisindeksi 3,1 (edellisenä vuonna 3,0). Selvimmin esiin nousi työn sisällön osa-alue 3,3 (3,3) ja työyhteisön toimivuuden osa-alue 3,3 (3,2). Barometrin tulokset osoittavat, että eniten kehitettävää on kehittämisen tuen 2,5 (2,5) ja johtamisen 2,7 (2,7) osa-alueilla.

Itä-Suomen läänin kihlakuntien vakituisen henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2004 lopulla 45,1. Henkilöstön keski-ikä nousi kuudessa ja laski seitsemässä kihlakunnassa yhdeksä kihlakunnassa keski-ikänsä pysyessä ennallaan.

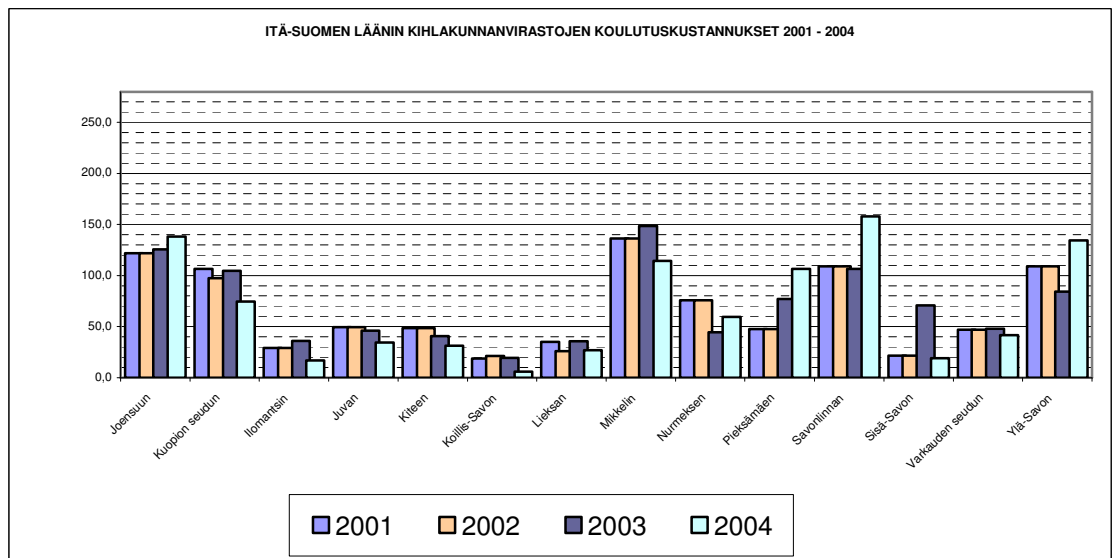
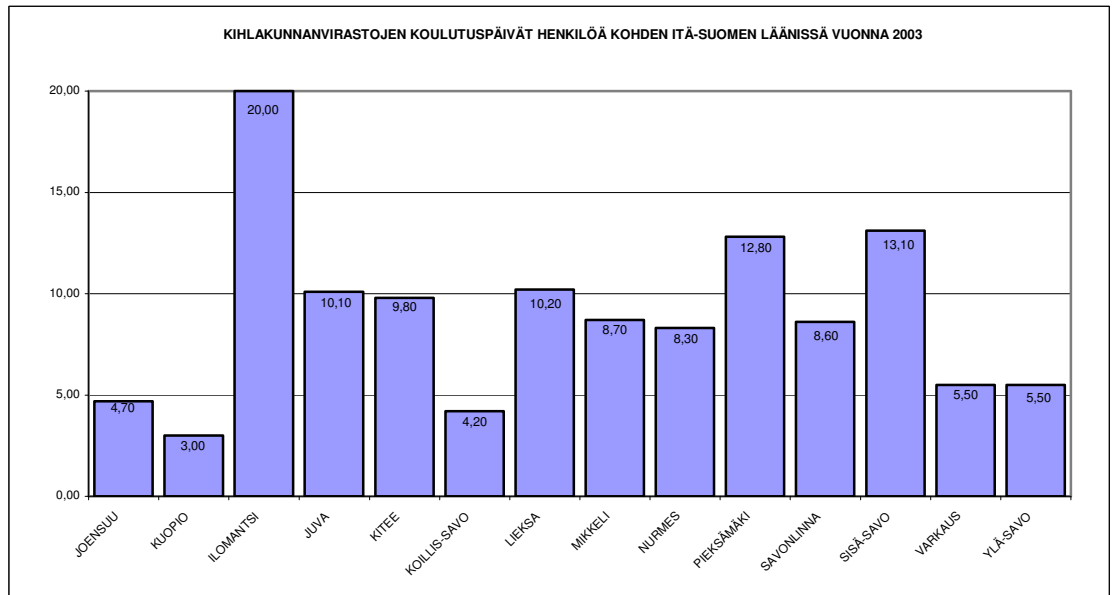
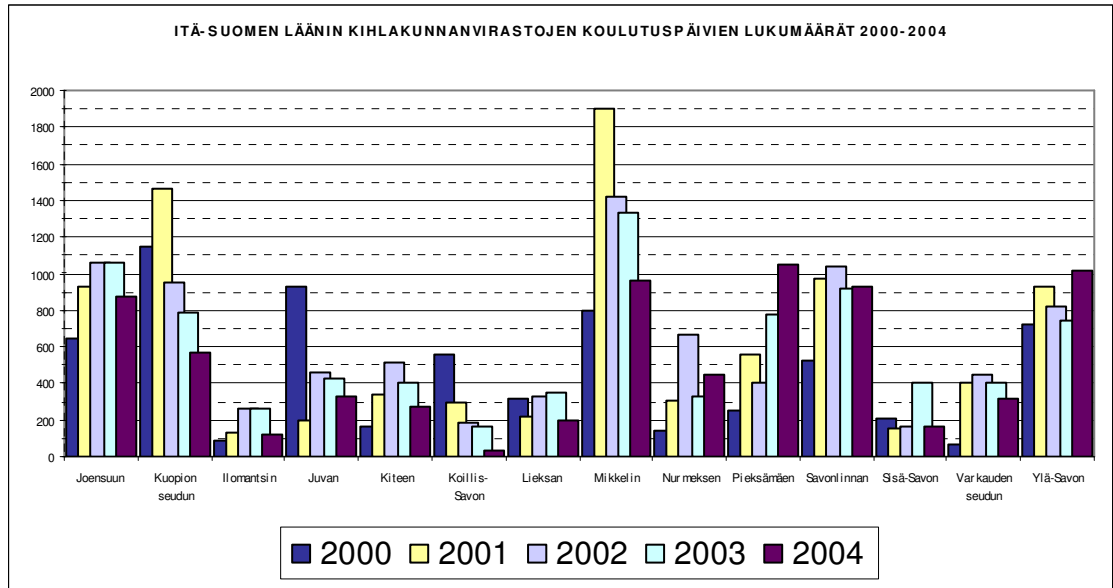

Itä-Suomen kihlakuntien henkilöstön sairastavuus laski vuoteen 2003 nähden n. 200 sairaspäivällä sairastavuuden ollessa kuitenkin vielä melko suurta. Vuoden loppuun

mennessä sairauspoissaoloja kertyi yhteensä 15 743 päivää. Sairauspäivien määrä kasvoi kahdeksassa ja pieneni kuudessa kihlakunnassa. Sairauspäiviä kertyi edellisvuoden tapaan 12,7 työpäivää henkilöä kohden laskettuna.

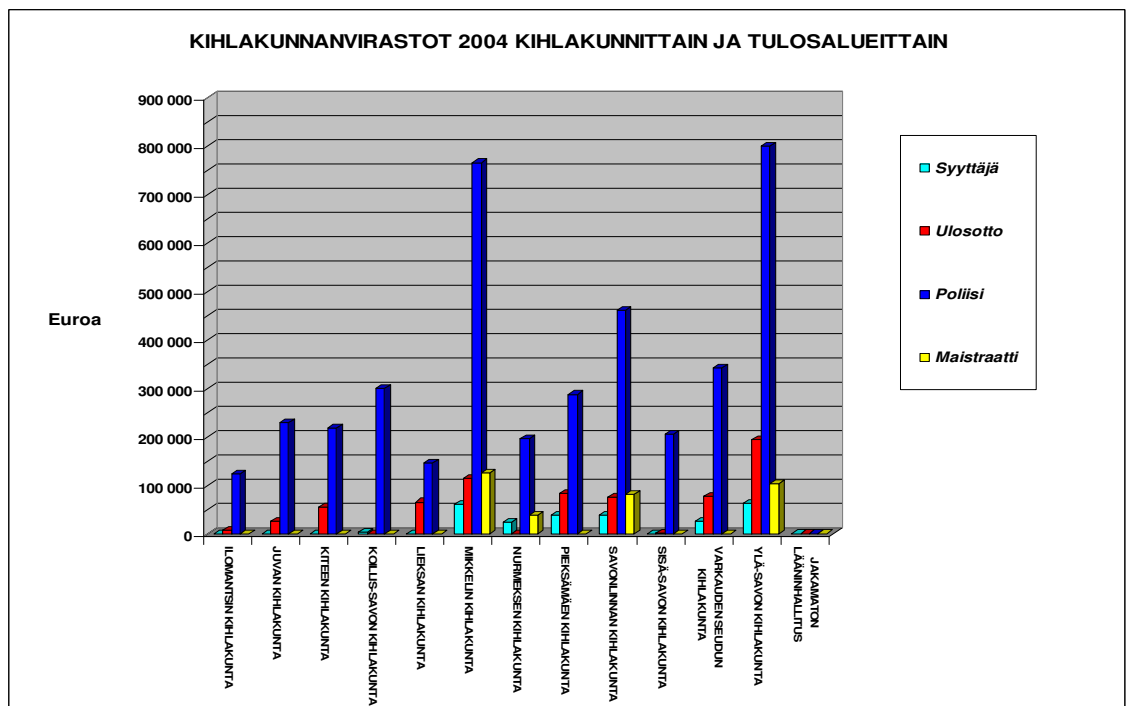
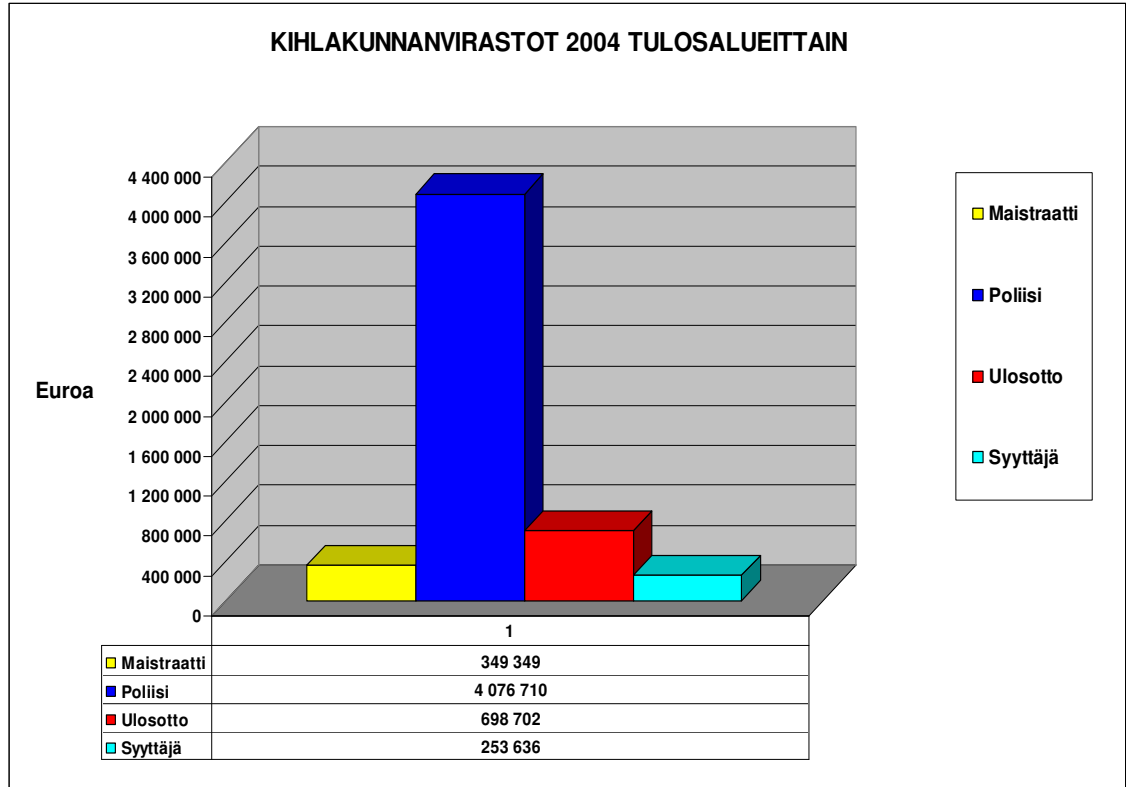

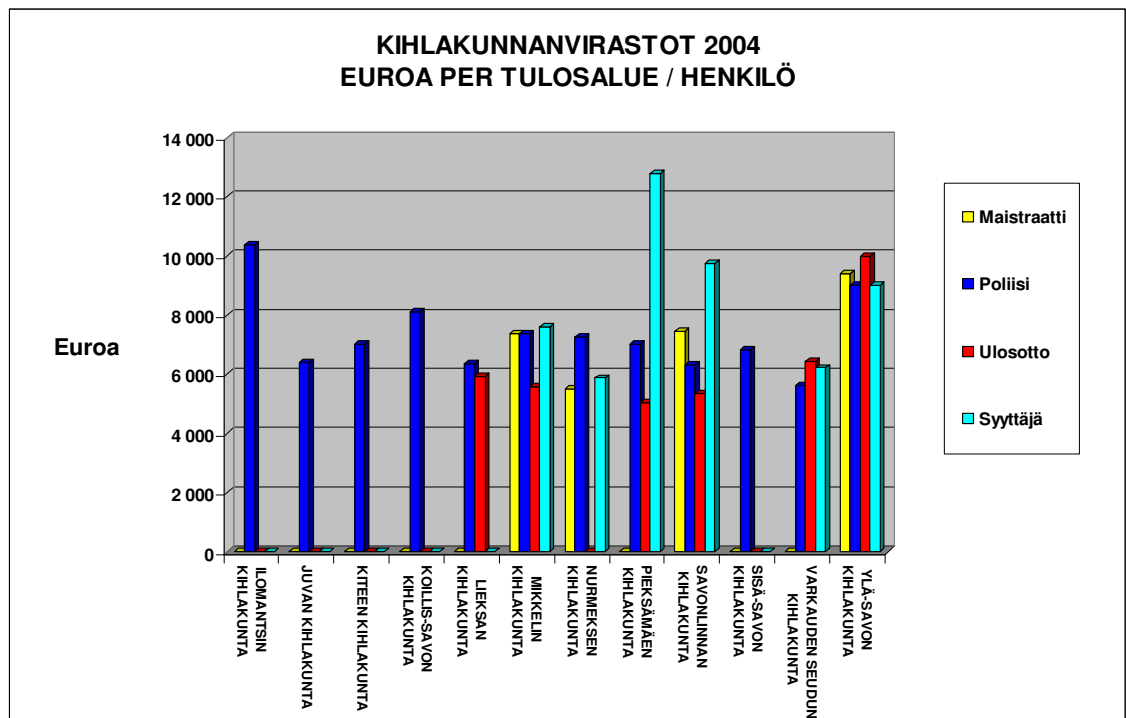
Itä-Suomen läänin kihlakuntien henkilöstölle kertyi yhteensä 7 300 koulutuspäivää vuoden 2004 aikana (5,9 päivää henkilöä kohti). Edellisvuoteen verrattuna koulutuspäivien lukumäärä pieneni kymmenessä ja kasvoi neljässä kihlakunnassa. Kihlakuntien koulutuskustannukset olivat vuoden 2004 lopussa kaikkiaan 960 800 euroa (noin 776 euroa henkilöä kohden), jossa oli vähennystä edellisvuoteen yli 25 000 euroa, eli noin 2,5 %.

Talous

Seuraavista kaavioista näkyvät kihlakunnanvirastojen menot tulosalueittain, menot kihlakunnittain ja tulosalueittain sekä menot/htv vuonna 2004.

Kihlakunnanvirastojen menot olivat kasvaneet kaikilla tulosalueilla vuoteen 2003 verrattaessa, yhteensä keskimäärin 11,9 %.

11. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEINÄ ANNETTAVAT TIEDOT**11.1 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT****TUOTTO- JA KULULASKELMA**

	1.1.2004 - 31.12.2004		1.1.2003 - 31.12.2003	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	5 040 328,25		4 674 061,86	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	23 252,31		34 007,69	
Muut toiminnan tuotot	<u>817 729,07</u>	5 881 309,63	<u>754 539,32</u>	5 462 608,87
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-2 994 016,68		-2 452 652,07	
Henkilöstökulut	-51 398 800,09		-49 954 738,09	
Vuokrat	-6 543 573,03		-6 134 659,69	
Palvelujen ostot	-5 293 405,09		-4 854 634,98	
Muut kulut	-1 607 171,13		-1 433 531,37	
Poistot	-1 100 602,83		-1 062 741,76	
Sisäiset kulut	<u>-12 008 532,68</u>	-80 946 101,53	<u>-8 966 372,73</u>	-74 859 330,69
JÄÄMÄ I		-75 064 791,90		-69 396 721,82
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT				
Rahoitustuotot	19 576,72		12 645,47	
Rahoituskulut	<u>-2 948,29</u>	16 628,43	<u>-2 304,17</u>	10 341,30
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	20 165,45		8 761,00	
Satunnaiset kulut	<u>-46 684,77</u>	-26 519,32	<u>-1 412,56</u>	7 348,44
JÄÄMÄ II		-75 074 682,79		-69 379 032,08
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
KULUT				
Kunnille	-11 996 927,21		-13 158 170,40	
Kuntayhtymille	-32 363 275,07		-25 798 981,39	
Elinkeinoelämälle	-7 107 208,56		-6 594 198,40	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	-1 324 172,46		-1 398 856,78	
Kotitalouksille	-385 328,64		-353 999,19	
Kulujen palautukset	<u>9 658,78</u>	-53 167 253,16	<u>35 743,12</u>	-47 268 463,04
JÄÄMÄ III		-128 241 935,95		-116 647 495,12
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	12 457 827,00		12 429 407,00	
Muut pakolliset maksut	1 798,36		1 715,44	
Perityt arvonlisäverot	25 694,28		27 895,56	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-3 495 638,93</u>	8 989 680,71	<u>-2 984 024,69</u>	9 474 993,31
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-119 252 255,24</u>		<u>-107 172 501,81</u>

TASE

VASTAAVAA	31.12.2004		31.12.2003	
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	50 514,45		22 295,29	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>340 776,99</u>	391 291,44	<u>256 872,03</u>	279 167,32
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennelmat	58 334,77		11 755,06	
Koneet ja laitteet	2 070 108,43		1 594 417,65	
Kalusteet	128 628,18		194 022,28	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>102 771,62</u>	2 359 843,00	<u>99 850,22</u>	1 900 045,21
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit		<u>163 831,97</u>		<u>163 344,23</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		2 914 966,41		2 342 556,76
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset		356 230,37		582 180,37
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	109 916,12		105 886,00	
Siirtosaamiset	26 871,91		23 951,55	
Muut lyhytaikaiset saamiset	339 167,66		263 682,28	
Ennakkomaksut	<u>244 194,42</u>	720 150,11	<u>337 599,76</u>	731 119,59
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatili	54 637,20		48 206,44	
Muut rahat ja pankkisaamiset	<u>1 437 250,28</u>	<u>1 491 887,48</u>	<u>1 561 580,18</u>	<u>1 609 786,62</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS YHTEENSÄ:		<u>2 568 267,96</u>		<u>2 923 086,58</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>5 483 234,37</u>		<u>5 265 643,34</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-8 701 856,52		-8 701 856,52	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	1 138 431,04		363 742,50	
Pääoman siirrot	118 269 825,69		107 947 190,35	
Tilikauden kulujäämä	<u>-119 252 255,24</u>	-8 545 855,03	<u>-107 172 501,81</u>	-7 563 425,48
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	1 441 175,60		1 562 069,97	
Saadut ennakot	14 053,54		11 215,29	
Ostovelat	3 183 857,83		2 191 590,65	
Tilivirastojen väliset tilitykset	1 119 104,67		1 088 342,71	
Edelleen tilitettävät erät	1 559 866,70		1 434 726,37	
Siirtovelat	6 704 495,96		6 517 748,19	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>6 535,10</u>	<u>14 029 089,40</u>	<u>23 375,64</u>	<u>12 829 068,82</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>14 029 089,40</u>		<u>12 829 068,82</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>5 483 234,37</u>		<u>5 265 643,34</u>

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA

		Tilinpäätös 31.12.2003	Talousarvio 31.12.2004	Tilinpäätös 31.12.2004	Vertailu Talousarvio / Tilinpäätös
TULOARVIOTILIT					
110401	ARVONLISÄVERO	18 547,07	16 264,45	16 264,45	0,00
110403	APTEEKIMAKSUT	12 429 407,00	12 457 827,00	12 457 827,00	0,00
122699	SISÄASIAINMINISTERIÖN MUUT TULOT	111 456,16	112 906,95	112 906,95	0,00
1226991	LÄÄNINHALLITUSTEN LAINANHOITOMAKSUT	105 204,09	103 380,38	103 380,38	0,00
1226992	MUUT TULOT	6 252,07	0,00	0,00	0,00
1226993	MUUT TULOT	0,00	9 526,57	9 526,57	0,00
123035	HIRVIELÄINTEN METSÄSTYSMAKSUT	7 410,00	5 174,00	5 174,00	0,00
123099	MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN MUUT TULOT	504,92	1 339,20	1 339,20	0,00
123299	KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN MUUT TULOT	3 750,00	3 750,00	3 750,00	0,00
12329905	MUUT TULOT	3 750,00	3 750,00	3 750,00	0,00
123901	SAKKORAHAT	1 715,44	1 798,36	1 798,36	0,00
123902	VEROTUKSEEN LIITTYVÄT KORKOTULOT	0,00	319,27	319,27	0,00
123904	MENORÄST. / SIIRRETT. MÄÄRÄRAH. PERUUTUKSET	168 005,49	16 278,32	16 278,32	0,00
123910	MUUT SEKALAISET TULOT	38 867,77	53 309,57	53 309,57	0,00
130301	OSINKOTULOT	11 695,00	17 484,00	17 484,00	0,00
TULOARVIOTILIT YHTEENSÄ		<u>12 791 358,85</u>	<u>12 686 451,12</u>	<u>12 686 451,12</u>	<u>0,00</u>
MENOARVIOTILIT					
260119	ARVONLISÄVEROMENOT SM (A)	2 530 579,32	2 896 277,92	2 896 277,92	0,00
260123	VIRAN..RADIOVERK. KEHIT.HANK. KOKONAISSRAH. (S3V)	290 000,00	0,00	0,00	0,00
2601232	VIRVE TOIMINTAMENOT	90 000,00	0,00	0,00	0,00
2601233	PÄÄTELAITEHANKINTATUKI KUNNILLE	200 000,00	0,00	0,00	0,00
260521	TOIMINTAMENOT LÄÄNINHALLITUS (S2V)	10 113 000,00	10 483 500,00	10 483 500,00	0,00
260621	TOIMINTAMENOT REKISTERIHALLINTO (S2V)	2 595 000,00	3 523 000,00	3 523 000,00	0,00
260721	KIHLAKUNNANVIRASTOJEN TOIMINTAMENOT (S2V)	5 571 800,00	5 393 000,00	5 393 000,00	0,00
267521	TOIMINTAMENOT POLIISI (S2V)	39 150 019,00	40 317 135,00	40 317 135,00	0,00
268021	PELASTUSHALLINNON TOIMINTAMENOT (S2V)	0,00	3 200,00	3 200,00	0,00
2680214	MUUT PELASTUSHALLINNON TOIMINTAMENOT	0,00	3 200,00	3 200,00	0,00
268022	ERITYISMENOT PELASTUSHALLINTO (A)	18 598,22	14 489,00	14 488,89	0,11
2680222	METSÄPALOJEN TÄHYSTOIMINTA	18 598,22	14 489,00	14 488,89	0,11
268031	VALTIONOSUJEDET (S2V)	275 206,00	320 000,00	320 000,00	0,00
2680311	VALT.OSUUS PELASTUSTOIM. KALUSTOHANKINTOIHIN	0,00	320 000,00	320 000,00	0,00
2680312	VALT.OSUUS PELASTUSTOIM. KALUSTOHANKINTOIHIN	258 190,00	0,00	0,00	0,00
2680313	PELASTUSTOIMILAIN 74 § MUKAISET AVUSTUKSET	17 016,00	0,00	0,00	0,00
269735	HOLHOUSTOIMEN EDUNVALVONTA (A)	634 494,00	701 513,00	699 522,85	1 990,15
269861	EU-ALUEKEH.RAH. OSALL. EU:N RAK.RAHASTO-OHJ. (A)	2 364 691,46	6 112 000,00	6 080 374,95	31 625,05
26986113	EAKR ITÄ-SUOMI	2 364 691,46	6 112 000,00	6 080 374,95	31 625,05
280119	ARVONLISÄVEROMENOT VM (A)	611,03	693,40	693,40	0,00
288024	VEL-PERUST.KUNTOUS JA TYÖHYVINVOIN TUKI (S2V)	16 600,00	0,00	0,00	0,00
290119	ARVONLISÄVEROMENOT OPM (A)	31 965,53	35 973,68	35 973,68	0,00
290122	KEHITTÄMISTOIMINTA (S3V)	7 400,00	7 000,00	7 000,00	0,00
29012212	KIRJASTOTOIMEN KEHITTÄMINEN JA TUTKIMUS	0,00	7 000,00	7 000,00	0,00
29012213	KIRJASTOTOIMEN KEHITTÄMINEN JA TUTKIMUS	7 400,00	0,00	0,00	0,00
290162	EU:N RAKENNERAHAST. VALT. RAHOITUSOS./OPM (A)	8 912 673,73	11 774 000,00	11 744 250,19	29 749,81
2901621	ESR 2000 - 2006	7 740 012,99	7 774 000,00	7 764 172,62	9 827,38
2901622	EAKR ITÄ-SUOMI	1 172 660,74	4 000 000,00	3 980 077,57	19 922,43
296922	OPETUSTOIMEN HENKILÖSTÖKOULUTUS (S2V)	100 000,00	65 000,00	65 000,00	0,00
29692208	OPETUSMINISTERIÖN KÄYTETTÄVÄKSI	0,00	65 000,00	65 000,00	0,00
29692211	OPETUSMINISTERIÖN KÄYTETTÄVÄKSI	100 000,00	0,00	0,00	0,00
296925	AIKUISKOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN (S2V)	0,00	4 000,00	4 000,00	0,00
296934	VALT.AV.AIKUIST. KOUL.TASON KOHOTT.OHJELM. (S3V)	1 370 200,00	2 105 000,00	2 105 000,00	0,00
2969343	ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS	1 370 200,00	2 105 000,00	2 105 000,00	0,00
299021	TAITEEN KESK.T.KUN.JA TAIDETOIM.TOIM.MENOT (S2V)	321 472,00	321 472,00	321 472,00	0,00
2990213	TAIDETOIMIKUNTIEN TOIMINTAMENOT	159 703,00	159 703,00	159 703,00	0,00
2990214	TAIDETOIMIK.TAITEEN EDISTÄMINEN	161 769,00	161 769,00	161 769,00	0,00
299052	VEIKKAUKSEN/RAHA-ARP. VOITTOVARAT/TAIDE (A)	826 113,54	899 231,00	899 061,00	170,00
29905201	ELOKUVATAITEEN EDISTÄMINEN	31 000,00	0,00	0,00	0,00
299052171	RAHOITUSLAIN MUKAINEN AVUSTUS	18 000,00	18 000,00	18 000,00	0,00
299052175	MUUT AVUSTUKSET	3 387,95	5 000,00	4 830,00	170,00
29905220	TAIDETOIMIKUNNAT TAITEEN EDISTÄMISEEN	0,00	876 231,00	876 231,00	0,00
29905221	TAIDETOIMIKUNNAT TAITEEN EDISTÄMISEEN	752 031,00	0,00	0,00	0,00
29905230	MUUHUN TAITEEN EDISTÄMISEEN	21 694,59	0,00	0,00	0,00
299850	VEIKK/RAHA-ARP. VOITTOVARAT/URH./LIIKUNTA (A)	729 868,81	645 000,00	625 505,77	19 494,23
29985003	LASTEN JA NUORTEN LIIKUNTAOHJELMA	195 000,00	85 000,00	71 140,00	13 860,00
299850061	LIIKUNTAPAIIKARAKENTAMISEN AVUSTAMINEN	500 000,00	500 000,00	500 000,00	0,00
29985012	LÄÄNIEN LIIKUNTATOIMI	34 868,81	0,00	0,00	0,00

		Tilinpäätös 31.12.2003	Talousarvio 31.12.2004	Tilinpäätös 31.12.2004	Vertailu Talousarvio / Tilinpäätös
29985013	LÄÄNIEN LIIKUNTATOIMI	0,00	60 000,00	54 365,77	5 634,23
299950	VEIKK/RAHA-ARP. VOITTOV./NUOR.KASVATUSTYÖ (A)	126 396,48	317 000,00	308 585,34	8 414,66
29995009	KOULULAISTEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA	66 200,00	210 000,00	207 650,00	2 350,00
29995011	LÄÄNIEN NUORISOTOIMI	60 196,48	80 000,00	73 935,34	6 064,66
29995012	NUORTEN TYÖPAJAT, SYJÄYTYMISEN EHKÄISY	0,00	27 000,00	27 000,00	0,00
299951	NUORTEN TYÖPAJATOIMINNAN KEHITTÄMINEN (S2V)	120 000,00	0,00	0,00	0,00
2999511	NUORTEN TYÖPAJATOIMINNAN KEHITTÄMINEN (S2V)	0,00	195 000,00	195 000,00	0,00
300119	ARVONLISÄVEROMENOT MMM (A)	153,14	217,11	217,11	0,00
300125	ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO (A)	0,00	55 000,00	52 502,64	2 497,36
300425	ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO (A)	45 721,30	0,00	0,00	0,00
316063	JOUKKOLIIKENTEEN PALV. OSTO JA KEHITT. (S3V)	8 762 000,00	8 386 000,00	8 386 000,00	0,00
3160632	ALUEEL.LIIKENT. PALV. OSTO/PAIK.LIIKENT. VALT.AV	6 515 000,00	6 598 000,00	6 598 000,00	0,00
3160633	KEHITTÄMIS-, SUUNNITTELU- JA TUTKIMUSHANKKEET	402 000,00	528 000,00	528 000,00	0,00
3160634	KAUPUNKI JA SEUTULIPPUALENNUSTEN VALTIONAPU	1 845 000,00	1 260 000,00	1 260 000,00	0,00
319919	ARVONLISÄVEROMENOT LVM (A)	573,90	0,00	0,00	0,00
321095	MAANOM. OSUUS VANH. KAIVOSPIIRIMAKSUISTA (A)	2 625,00	1 875,00	1 875,00	0,00
330626	MIELENTILATUTKIMUSTOIMINNAN MENOT (A)	1 246 816,00	891 000,00	891 000,00	0,00
333231	VALTIONOSUUS KUNN. SOS/TERV.PALV.PER.KUST (A)	2 390 827,00	1 363 783,00	1 363 783,00	0,00
3332311	PIENET HANKKEET	910 326,00	1 363 548,00	1 363 548,00	0,00
3332312	SUURET HANKKEET	1 480 501,00	235,00	235,00	0,00
333232	KORVAUS ERIKOISSAIR.HOITOL. MUK. TUTK.TOIM (K)	8 086 729,00	7 714 200,00	7 714 200,00	0,00
333233	VALTION KORVAUS YKS. LÄÄKÄRI KOUL.AIH.KUST (A)	10 394 702,10	11 049 787,48	11 049 787,48	0,00
3332331	KOULUTUSKORV. YLIOPISTOLLISILLE SAIRAALOILLE	8 094 518,00	8 087 689,00	8 087 689,00	0,00
3332332	LÄÄKÄRIN ERIKOISTUMISKOUL.KORV. MUILLE YKSIK.	1 247 609,85	1 609 443,91	1 609 443,91	0,00
3332333	HAMMASLÄÄKÄRIN ERIKOISTUMISKOUL.KORVAUS	6 924,00	6 490,00	6 490,00	0,00
3332334	LÄÄK. PERUSTERV.HUOLLON LISÄKOUL.KORVAUS	919 678,62	1 162 929,32	1 162 929,32	0,00
3332335	HAMMASLÄÄKÄRIN KÄYTÄNNÖN PALVELU	52 362,00	55 814,00	55 814,00	0,00
3332336	TERV.H. AMMATTIHENK. ANN. ASET. 14 § TARK.KOUL.	73 609,63	127 421,25	127 421,25	0,00
333234	KORVAUS KUNNILLE POTILASSIIRROISTA (A)	19 167,59	40 004,34	40 004,34	0,00
3332342	POTILASSIROT	19 167,59	40 004,34	40 004,34	0,00
333236	VALT.AV.KUNN.SOSIAALI- JA TERV.HUOLL.HANK (S3V)	1 423 490,00	6 746 000,00	6 746 000,00	0,00
3332361	SOSIAALI- JA TERV.HUOLLON KEHITTÄMISHANKKEET	726 000,00	997 000,00	997 000,00	0,00
3332362	VALT.KUNN. SOS- JA TERV.HUOL. KEHITTÄMISHANK.	75 073,00	534 800,00	534 800,00	0,00
3332363	VALT.KUNN.KANS.TERV.HUOL. HANK. KEH.HANKKEET	622 417,00	3 039 900,00	3 039 900,00	0,00
3332364	KANS.TERV.HUOL. HANK. KEHITTÄMISHANKKEET	0,00	1 197 000,00	1 197 000,00	0,00
3332365	PERUSTAMISHANKKEET	0,00	750 000,00	750 000,00	0,00
3332366	TARTUNTATAUT. HOITOVALM. LISÄÄM. HANKKEET	0,00	227 300,00	227 300,00	0,00
333237	VALT.AV. KUN. LASTEN/NUORTEN PSYKIAT. PALV. (K)	520 250,00	759 773,00	759 507,00	266,00
333238	VALT.AV. KUNN. HUUMEIDEN KÄYTT. HOITON (S2V)	615 693,00	0,00	0,00	0,00
333332	VALT.AV.KUN.N.SYRJ.UHANAL.LAST/NUOR.PALV.(S3V)	1 713 050,00	0,00	0,00	0,00
3333321	LÄÄNINHALLITUKSEN MYÖNTÄMÄT AVUSTUKSET	1 548 400,00	0,00	0,00	0,00
3333322	SOSIAALI- JA TERVEYSMIN. MYÖNTÄM. AVUSTUKSET	164 650,00	0,00	0,00	0,00
333363	OIKEUSLÄÄKET. KUOL.SYYN SELVITTÄM. MENOT (A)	702 597,55	810 000,00	787 069,29	22 930,71
3333633	ITÄ-SUOMEN LÄÄNIN MENOT	702 597,55	810 000,00	787 069,29	22 930,71
340561	EUR. SOSIAALIRAH. OSAL. EU:N RAKEN.RAH. OHJ. (A)	10 637 230,65	11 048 000,00	10 780 397,62	267 602,38
34056112	ESR 2000 - 2006 OPM	10 637 230,65	11 048 000,00	10 780 397,62	267 602,38
340602	PALKKAPERUSTEINEN TYÖLLISTÄMISTUKI (A)	749 469,00	0,00	0,00	0,00
3406021	PALKKAUKSET	749 469,00	0,00	0,00	0,00
340629	TYÖLLISTÄMIS-, KOULUTUS- JA ERITYISTOIMET (A)	0,00	933 182,24	813 687,45	119 494,79
34062921	PALKKAUKSET	0,00	933 182,24	813 687,45	119 494,79
MENOARVIOTILIT YHTEENSÄ		<u>123 417 784,35</u>	<u>135 932 307,17</u>	<u>135 428 071,92</u>	<u>504 235,25</u>
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ		<u>-110 626 425,50</u>	<u>-123 245 856,05</u>	<u>-122 741 620,80</u>	<u>-504 235,25</u>

11.2 TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN TARKASTELU

TUOTTO- JA KULULASKELMA 1.1. - 31.12.2004 ja 1.1. - 31.12.2003

Tiliviraston tuotto/kulurakenteessa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia vuoteen 2003 verrattuna.

Maksullisen toiminnan tuotot (5,04 miljoonaa euroa) koostuvat seuraavasti:

Liiketaloudelliset tuotot	0,12 miljoonaa euroa
Julkisoikeudelliset tuotot	4.92 miljoonaa euroa

Maksullisen toiminnan tuottojen tileistäpoistot olivat 5.959,09 euroa.

Vuokrat ja käyttökorvaukset koostuvat pääosin Joensuun ja Kuopion poliisilaitosten asuntojen ja lääninhallituksen Joensuun auditorion vuokratuotoista.

Muiden toiminnan tuottojen (0,817 miljoonaa euroa) nousu 63 tuhannella eurolla johtuu pääosin omaisuuden myyntivoittojen ja yhteistoiminnan tuottojen kasvusta. Omaisuuden myyntivoittojen kasvu johtuu lääninhallituksen siirtymisestä vuoden 2004 aikana atk-laitteiden omistuksesta niiden vuokraukseen 3 Step It Oy:ltä

Toiminnan kulut (80,9 miljoonaa euroa) kasvoivat n. 6 miljoonalla eurolla v. 2003 verrattuna. Kasvu johtui pääosin henkilöstökulujen, vuokrien ja yhteistoiminnan kulukorvausten kasvusta.

Tilikauden aikana suoritettujen ostojen määrä kasvoi 0,54 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Suurimmat erät (1,1 miljoonaa euroa) koostuivat koneista, kalusteista ja kuljetusvälineistä (0,43 miljoonaa euroa) sekä muista aineista, tarvikkeista ja tavaroista.

Henkilöstökuluissa nousua vuoteen 2003 verrattuna oli n. 1,4 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen nousu johtuu pääosin yleisestä palkkauskulujen kasvusta.

Vuokrakustannukset (6,5 miljoonaa euroa) nousivat 0,4 miljoonaa euroa. Suurin vuokraerä oli toimitilojen vuokrat (5,8 miljoonaa euroa).

Palvelujen ostot (5,3 miljoonaa euroa) nousivat 0,4 miljoonalla eurolla v. 2003 verrattuna:

Korjaus ja kunnossapitopalvelut	0,49 miljoonaa euroa
Toimistopalvelut	1,56 miljoonaa euroa
suurin erä tietoliikennepalvelut	0,96 miljoonaa euroa
Henkilöstöpalvelut	0,54 miljoonaa euroa
suurin erä työterveyspalvelut	0,47 miljoonaa euroa
virkistyspalveluihin käytettiin	0,07 miljoonaa euroa
Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	0,52 miljoonaa euroa
suurin erä siivouspalvelut	0,5 miljoonaa euroa
Muut palvelut	2,1 miljoonaa euroa
suurimmat erät: asiantuntija/tutkimuspalv.	0,86 miljoonaa euroa
muut ulkopuoliset palvelut	0,79 miljoonaa euroa

Muissa kuluissa (1,6 miljoonaa euroa) ei ollut merkittävää kasvua vuoteen 2003 verrattuna.

Suurimmat muiden kulujen erät:

Matkakulut	1,3 miljoonaa euroa
Muut henkilöstölle maksettavat korvaukset	0,15 miljoonaa euroa
- esim. poliisikoiran ruokintaraha	35.141 euroa
Omaisuuden myyntitappiot	n. 21.000 euroa

Poistojen määrässä (n. 1,1 miljoonaa euroa) ei tapahtunut oleellista muutosta.

Tilivirastolla on käytössään käyttöomaisuuskirjanpitojärjestelmä, joka mahdollistaa esinekohtaisen poistolaskennan.

Sisäisten kulujen (n. 12 miljoonaa euroa) kasvu n. 3 miljoonalla eurolla vuoteen 2003 verrattuna johtuu pääosin lääninhallituksen sivistysosaston EAKR ja ESR - momenteilta (26986113 ja 2901621, 2901622 ja 34056112) maksettujen erien kasvusta eri toimijatahoille.

Rahoitustuotot (n.19 tuhatta euroa) koostuvat lähinnä eri puhelinyhtiöiden maksamista osingoista ja osuuskoroista.

Rahoituskulut (n. 2.900 euroa) koostuvat lähinnä lääninhallituksen, maistraatin ja poliisin toimintamenoista maksetuista korkokuluista.

Satunnaisista tuotoista kertyi n. 20 tuhatta euroa, pääosin vahinkovakuutuskorvauksista

Satunnaiset kulut (n. 46 tuhatta euroa) koostuvat lähinnä maksetuista vahingonkorvauksista.

Siirtotalouden kulut (53,2 miljoonaa euroa) kasvoivat 5,9 miljoonaa euroa vuoteen 2003 verrattuna.

Siirtotalouden kuluja maksettiin:

Kunnille	12 miljoonaa euroa
Kuntayhtymille	32,3 miljoonaa euroa
Elinkeinoelämälle	7,1 miljoonaa euroa
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1,3 miljoonaa euroa
Kotitalouksille	0,38 miljoonaa euroa

Siirtotalouden kulujen palautuksia kertyi n. 9.600 euroa. Palautukset koskevat lähinnä lääninhallituksen sivistysosaston eri järjestöille myöntämien avustusten palautuksia.

Tuotot veroista ja pakollisista maksuista (8.9 miljoonaa euroa) laskivat n. 0,45 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Lääkelaitoksen puolesta perittyjä apteekkimaksuja kertyi 12,4 miljoonaa euroa.

Muut pakolliset maksut (1.798 euroa) ovat pääosin poliisin perimiä sakkotuottoja.

Perityistä arvonlisäveroista kertyi tuottaja n. 26.000 euroa, josta sisäisiä arvonlisäverotuottoja n. 9.400 euroa.

Arvonlisäverokuluja suoritettiin n. 3,5 miljoonaa euroa. Nousua n. 0,5 miljoonaa euroa v. 2003 verrattuna. Arvonlisäverokuluista sisäisiä arvonlisäverokuluja oli 0,5 miljoonaa euroa.

Tiliviraston yleishallinnollisen luonteen johdosta vuosittaiseksi kulujäämäksi näyttäisi vakiintuvan yli 100 miljoonaa euroa. (-119 miljoonaa euroa vuonna 2004, -107 miljoonaa euroa vuonna 2003)

TASE 31.12.2004 ja 31.12.2003**VASTAAVAA**

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten määrä kasvoi 0,57 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna (2,3 miljoonasta 2,9 miljoonaan euroon) Muutos johtui pääosin koneiden ja laitteiden tasearvon kasvusta.

Aineettomat hyödykkeet (391 tuhatta euroa) kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 112 tuhannella eurolla. Kasvu johtuu pääosin muiden pitkävaikutteisten menojen kasvusta.

Aineettomat hyödykkeet koostuivat pääosin kolmesta erästä:

Ostetuista (50 tuhatta euroa) ja itsevalmistetuista (203 tuhatta euroa) atk-ohjelmista sekä muista pitkävaikutteisista menoista (137 tuhatta euroa, pääasiassa Kuopion oikeus- ja poliisitalon sekä Varkauden kihlakunnanviraston remonttikustannukset).

Aineellisten hyödykkeiden määrä (2,3 miljoonaa euroa) kasvoi 0,45 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna (koneet ja laitteet).

Rakennelmat (58 tuhatta euroa) sisältää Kuopion poliisilaitoksen autotallin nosto-oven ja 100 - vuotisjuhlaan ostetut näyttelysermit ja seinäkkeet sekä Ylä-Savon kihlakunnanviraston veneenlaskupaikan rakennuskustannukset.

Suurimmat yksittäiset koneiden ja laitteiden erät koostuvat ostetuista poliisiautoista (720 tuhatta euroa), atk-laitteista ja niiden oheislaitteista. (618 tuhatta euroa) sekä muista koneista ja laitteista (492 tuhatta euroa).

Kalusteiden arvo (0,12 miljoonaa euroa) laski n. 66.000 eurolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Muut aineelliset hyödykkeet (102 tuhatta euroa) koostuvat lähinnä lääninhallituksen taidesineistä sekä poliisilaitosten luotiliiveistä.

Käyttöomaisuusarvopapereita (Itä-Suomen eri puhelinyhtiöiden osuuksia ja osakkeita 415 kpl) tiliviraston hallussa on 0,16 miljoonan euron arvosta.

Vaihto- ja rahoitusomaisuus (2,5 miljoonaa euroa) laski 0,35 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Pitkäaikaiset saamiset (0,35 miljoonaa euroa) koskevat lähinnä 31.12.2003 saakka hankittuja poliisiautoja Poliisin tekniikkakeskukselta. 1.1.2004 lukien poliisiautojen kirjauskäytäntöä on Sisäasiainministeriön hallinnonalalla muutettu siten, että poliisiautot on kirjattu taseeseen tilille 12500 Auto ja maakuljetusvälineet.

Myyntisaamiset (109 tuhatta euroa - josta lääninhallituksen osuus 42 tuhatta euroa, maistraattien osuus 62 tuhatta euroa ja poliisin osuus n. 5 tuhatta euroa) pysyttelivät edellisen vuoden tasolla.

Siirtosaamiset (26 tuhatta euroa) koostuvat pääosin kopio ym. koneiden vuokrien jaksotuskirjauksista (vuodelle 2005 kuuluva osa vuokrasta kirjattu siirtosaataviin).

Muut lyhytaikaiset saamiset (0,34 miljoonaa euroa) koostuvat pääosin momentin 630 (toiselle tilivirastolle siirrettävät talousarviomenot) laskutuksista.

Ennakkomaksut (243 tuhatta euroa) koostuvat pääosin ennen 1.1.2004 hankittujen poliisiautojen seuraavan tilikauden aikana kirjattavien kulukirjausten siirrosta lyhytaikaisiin saamisiin.

Rahat ja pankkisaamiset pienenevät n. 118 tuhannella eurolla lähinnä talletusmäärien pienenemisen johdosta. Erä koostuu tiliviraston kassojen saldoista per 31.12.2004 sekä valtion hoitoon jätettyjen vieraiden varojen talletuksista.

VASTATTAVAA

Tiliviraston oman pääoman kokonaismäärä (alipääoma) kasvoi 0,98 miljoonalla eurolla.

Pääoman siirrot lisäsivät omaa pääomaa 118 miljoonaa euroa ja tilikauden kulujäämä vähensi sitä 119 miljoonaa euroa.

Pääoman siirrot sisältävät Sisäasiainministeriöltä hallinnan siirtoja n. 30 tuhatta euroa sekä yhteishankinnoista aiheutuneita menonsiirtoja n. 16 tuhatta euroa.

Tilikauden kulujäämän kasvu kiihtyi, kulujäämä kasvoi 12 miljoonaa euroa vuoteen 2003 verrattuna.

Valtion hoitoon jätettyjen vieraiden varojen (1,44 miljoonaa euroa) määrä väheni 121 tuhannella eurolla.

Tiliviraston taseessa olevat vieraat varat koostuvat pääasiassa vesijätöjen lunastuskorvauksista, valtauskorvauksista, voimatalous- ja vesivoimakorvauksista ja jätevesikorvauksista, jotka on jouduttu eri lakien mukaan tallettamaan lääninhallitukseen, kunnes ne voidaan suorittaa edelleen laillisille asianosaisille.

Varoista noin 1200 kappaletta on pankkitalletuksina ja 31.12.2004 niiden arvo oli n. 1,43 miljoonaa euroa. Loput ovat talletettuina valtion kassavaroissa.

Saatujen ennakoiden tilille (14 tuhatta euroa) on kirjattu tilinpäätöksen ajaksi Ulkomaalaisvirastolle edelleen tilittävät osuudet.

Ostovelkojen määrä (3,2 miljoonaa euroa) kasvoi n. 992 tuhannella eurolla vuoteen 2003 verrattuna.

Tilivirastojen väliset tilitykset (n. 1,1 miljoonaa euroa) koostuvat pääosin joulukuussa maksettujen palkkojen tilittämättömästä ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksuvelasta.

Edelleen tilittävistä eristä (1,5 miljoonaa euroa) suurin osa johtuu työnantajan ja palkansaajien tilittämättömistä eläkemaksuista sekä palkkojen aputilin 2598 saldon (0,6 miljoonaa euroa) päättyneeseen vuoteen kohdistuneista, seuraavan vuoden puolella maksetuista palkkojen kokonaismääristä ja näistä aiheutuvista työnantajamaksuista.

Siirtovelat (6,7 miljoonaa euroa) koostuvat lomapalkkavelasta (n. 6,3 miljoonaa euroa) ja menorästeistä (0,35 miljoonaa euroa). Lomapalkkavelka kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 179 tuhannella eurolla.

Menorästit (353 tuhatta euroa – pääosin momentti 299850061 Liikuntapaikkarakentamisen avustaminen) pysyttelivät edellisen vuoden tasolla.

Muiden lyhytaikaisten velkojen määrä (n. 6 tuhatta euroa) pieneni edelliseen vuoteen verrattunan n. 17 tuhannella eurolla.

Taseen loppusumma (5,4 miljoonaa euroa) kasvoi edellisestä tilinpäätöksestä 218 tuhannella eurolla.

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA 2004

Tilivirastoa ohjaavien eri ministeriöiden määrä ilmenee talousarvion toteutumalaskelmasta. Vuoden 2004 tilijaottelun menoarviomäärärahoja oli siten yli 70:llä eri talousarviotilillä.

Tuloarviotilit

Tuloarviotilien loppusummaksi muodostui 12,6 miljoonaa euroa, joka on lähes yhtä suuri kuin vuonna 2003.

Suurin kertymä oli tilillä 110403 Apteekkimaksut, jonne tuloutettiin 12,4 miljoonaa euroa.

Siirtomäärärahoja peruutettiin 16.278,32 euroa.

Osinkotuloja kertyi 17.484 euroa Itä-Suomen eri puhelinyhtiöiltä.

Menoarviotilit

Suurimmat menoarviotilit käytön mukaan olivat:

260521	Lääninhallitus	10,4 miljoonaa euroa
260621	Rekisterihallinto	3,5 miljoonaa euroa
260721	Kihlakunnanvirastot	5,4 miljoonaa euroa
267521	Poliisi	40,3 miljoonaa euroa
296934	Valtionav. aikuisten koulutustason kohottamisohj.	2,1 miljoonaa euroa
316063	Joukkoliikenteen palvelujen osto/kehittäminen	8,3 miljoonaa euroa
33-	Sosiaali- ja terveysministeriö yhteensä	29,3 miljoonaa euroa

EU-momenteilta:

26986113	EAKR Itä-Suomi	
2901621	ESR 2000 – 2006	
2901622	EAKR Itä-Suomi	
34056112	ESR 2000 – 2006	
maksettiin yhteensä		28,6 miljoonaa euroa
ko. momenteilta jäi arviomäärärahoja käyttämättä 329 tuhatta euroa.		

Arvonlisäveromomenteilta maksettiin arvonlisäveroja yhteensä: 2,9 miljoonaa euroa

Vuoteen 2003 verrattuna menoarviomäärärahoja käytettiin 12 miljoonaa euroa enemmän.

Tilikauden alijäämäksi muodostui 122,7 miljoonaa euroa, joka on 12,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2003.

Arviomäärärahoja jäi käyttämättä 504 tuhatta euroa, joista valtaosa siis EU - momenteilta.

Siirtomäärärahoja siirrettiin vuodelle 2005 yhteensä 14,9 miljoonaa euroa mikä on 3,6 miljoonaa euroa viimevuotista enemmän.

Suurimmat siirtyneet erät vuodelle 2005 olivat:

260123	Viranomaisradioverkko	0,3 miljoonaa euroa
260521	Lääninhallitus	1,1 miljoonaa euroa
260721	Kihlakunnanvirastot	0,3 miljoonaa euroa
267521	Poliisi	1,6 miljoonaa euroa
268031	Pelastustoimen valtionosuudet	0,3 miljoonaa euroa
296934	Valtionav. aikuisten koulutustason kohottamisohj.	1,6 miljoonaa euroa
316063	Joukkoliikenteen palvelujen osto	2,2 miljoonaa euroa

333236	Valtion av. kunnille sosiaali/terveydenhuol. hankk.	6,6 miljoonaa euroa
333332	Valtion avustus kunnille syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin	0,4 miljoonaa euroa

Ohessa on tarkasteltu talousarvion toteutumista erikseen kahdella eri laskelmalla:

Talousarvion toteutuminen bruttobudjetoitujen ja nettobudjetoitujen momenttien osalta

BRUTTOBUDJETOIDUT MOMENTIT

		Määräraha tai tuloar- vio					
TALOUSARVIOTILI		Varainhoi- to- vuodelta 2004	Edellisiltä vuosilta	Käytet- tävissä	Käytetty, kertynyt tai peruut- tettu	Siirretty v. 2005	Vertailu talous- arv.
110401	Arvonlisävero	16 265			16 265		0
110403	Apteekkimaksut	12 457 827			12 457 827		0
1226991	Lääninhallitusten lainanhoitomaksut	103 380			103 380		0
1226993	Sisäasiainministeriön muut tulot	9 527			9 527		0
123035	Hirvieläinten metsästysmaksut	5 174			5 174		0
123099	Maa- ja metsätalousministeriön muut tulot	1 339			1 339		0
12329905	Kauppa- ja teollisuusministeriön muut tulot	3 750			3 750		0
123901	Sakkorahat	1 798			1 798		0
123902	Verotukseen liittyvät korkotulot	319			319		0
123904	Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	16 278			16 278		0
123910	Muut sekalaiset tulot	53 310			53 310		0
130301	Osinkotulot	17 484			17 484		0
	TULOT YHTEENSÄ	12 686 451			12 686 451		0
260119	Arvonlisäveromenot SM	2 896 278	0	2 896 278	2 896 278		0
2601232	Virve-toimintamenot	0	112 000	112 000	34 274	77 726	
2601233	Päätelaitehankintatuki kunnille	0	250 000	250 000	19 440	230 560	
260721	Kihlakunnanvirastojen toimintamenot	5 393 000	956 715	6 349 715	6 073 665	276 050	
2680222	Metsäpalojen tähyystoiminta	14 489	0	14 489	14 489		0
2680311	Valtionosuus pelastustoimen kalustohankintoihin	320 000	0	320 000	30 512	289 488	
2680312	Valtionosuus pelastustoimen kalustohankintoihin	0	132 538	132 538	132 538	0	
269735	Holhustoimen edunvalvonta	701 513	0	701 513	699 523		1 990
26986113	EAKR Itä-Suomi	6 112 000	0	6 112 000	6 080 375		31 625
280119	Arvonlisäveromenot VM	693	0	693	693		0
288024	Vel-perusteinen kuntoutus ja työhyvinvoinnin tuki	0	2 760	2 760	2 760	0	
290119	Arvonlisäveromenot OPM	35 974	0	35 974	35 974		0
29012212	Kirjastotoimen kehittäminen ja tutkimus	7 000	7 985	14 985	4 634	10 351	
2901621	ESR 2000 - 2006	7 774 000	0	7 774 000	7 764 173		9 827
2901622	EAKR 2000 - 2006	4 000 000	0	4 000 000	3 980 078		19 922
29692208	Opetusministeriön käytettäväksi	65 000	76 650	141 650	76 650	65 000	
296925	Aikuiskoulutuksen kehittäminen	4 000	0	4 000	2 971	1 029	
2969343	Itä-Suomen lääninhallitus	2 105 000	1 073 296	3 178 296	1 527 731	1 650 565	
299052171	Rahoituslain mukainen avustus	18 000	0	18 000	18 000		0
299052175	Muut avustukset	5 000	0	5 000	4 830		170
29905220	Taidetoimikunnat, taiteen edistämiseen	876 231	0	876 231	876 231		0
29985003	Lasten ja nuorten liikuntaohjelma	85 000	0	85 000	71 140		13 860
299850061	Liikuntapaikkarakentamisen avustaminen	500 000	0	500 000	500 000		0
29985013	Läänien liikuntatoimi	60 000	0	60 000	54 366		5 634
29995009	Koululaisten iltapäivätoiminta	210 000	0	210 000	207 650		2 350
29995011	Läänien nuorisotoimi	80 000	0	80 000	73 935		6 065
29995012	Nuorten työpajat, syrjäytymisen ehkäisy	27 000	0	27 000	27 000		0
2999511	Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen	195 000	4 026	199 026	199 026	0	
300119	Arvonlisäveromenot MMM	217	0	217	217		0
300125	Eläinlääkintähuolto	55 000	0	55 000	52 503		2 497
3160632	Alueel.liikenteen palv.osto/paikal.liik.valt.avustus	6 598 000	1 251 007	7 849 007	7 031 037	817 970	
3160633	Kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimushankkeet	528 000	439 823	967 823	481 765	486 058	
3160634	Kaupunki- ja seutulippuallennusten valtionapu	1 260 000	1 247 244	2 507 244	1 531 571	975 673	
321095	Maanomistajien osuus vanhoista kaivospiirimaksuista	1 875	0	1 875	1 875		0
330626	Mielentilatutkimustoiminnan menot	891 000	0	891 000	891 000		0
3332311	Pienet hankkeet	1 363 548	0	1 363 548	1 363 548		0
3332312	Suuret hankkeet	235	0	235	235		0
333232	Korvaus erikoissair.hoitolain muk.tutkimustoimintaan	7 714 200	0	7 714 200	7 714 200		0

3332331	Koulutuskorvaus yliopistollisille sairaaloille	8 087 689	0	8 087 689	8 087 689	0	
	Lääkäriin erikoistumiskoulutuskorv.muille						
3332332	terv.h.toim.yks.	1 609 444	0	1 609 444	1 609 444	0	
3332333	Hammaslääkäriin erikoistumiskoulutuskorvaus	6 490	0	6 490	6 490	0	
	Lääkäriin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen kor-						
3332334	vaus	1 162 929	0	1 162 929	1 162 929	0	
3332335	Hammaslääkäriin käytännön palvelu	55 814	0	55 814	55 814	0	
3332336	Terveydenhuollon ammattihenkilöstön koulutus	127 421	0	127 421	127 421	0	
3332342	Potilassiirrot	40 004	0	40 004	40 004	0	
3332361	Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet	997 000	664 078	1 661 078	269 942	1 391 136	
3332362	Valt.kunn. sos- ja terv.huollon kehittämishankkeet	534 800	41 343	576 143	20 932	555 211	
3332363	Valt.kunn. kansall..terv.huollon hank.keh.hankkeet	3 039 900	577 837	3 617 737	362 233	3 255 504	
3332364	Kans. terveydenhuollon hankkeen kehittämishankkeet	1 197 000	0	1 197 000	63 200	1 133 800	
3332365	Perustamishankkeet	750 000	0	750 000	660 000	90 000	
3332366	Tartuntatautiin hoitovalm. lisäämisen hankkeet	227 300	0	227 300	0	227 300	
	Valt.av.sair.hoit.piiir.kunt.yht. lasten/nuorten psyki-						
333237	atr.aih.kust.	759 773	0	759 773	759 507	266	
333238	Valtionavustus kunnille huumeiden käyttäjien hoitoon	0	387 546	387 546	387 546	0	
3333321	Lääninhallituksen myöntämät avustukset	0	1 163 056	1 163 056	821 732	341 324	
3333322	Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämät avustukset	0	164 650	164 650	54 883	109 767	
3333633	Itä-Suomen läänin menot	810 000	0	810 000	787 069	22 931	
34056112	ESR 2000 - 2006	11 048 000	0	11 048 000	10 780 398	267 602	
34062921	Palkkaukset	933 182	0	933 182	813 687	119 495	
	MENOT YHTEENSÄ	81 283 999	8 552 554	89 836 553	77 347 807	11 984 512	504 234

NETTOBUDJETOIDUT MOMENTIT

TALOUSARVIOTILI		Määräraha tai tuloarvio					
		Varainhoito- vuodelta 2004	Edellisiltä vuosilta	Käytet- tävissä	Käytetty, kertynyt tai peruut- tettu	Siirretty v. 2005	Vertailu talous- arv.
260521	Toimintamenot / Lääninhallitus						
	Bruttomenot	10 921 500			10 871 722		
	Bruttotulot	-438 000			-781 713		
	Nettomenot	10 483 500	707 757	11 191 257	10 090 009	1 101 248	
260621	Toimintamenot / Rekisterihallinto						
	Bruttomenot	4 473 000			4 744 496		
	Bruttotulot	-950 000			-1 190 218		
	Nettomenot	3 523 000	237 382	3 760 382	3 554 278	206 105	
267521	Toimintamenot / Poliisi						
	Bruttomenot	43 812 135			44 008 921		
	Bruttotulot	-3 495 000			-3 348 215		
	Nettomenot	40 317 135	1 941 605	42 258 740	40 660 706	1 598 034	
2680214	Muut pelastushallinnon toimintamenot						
	Bruttomenot	3 200			1 187		
	Bruttotulot	0			0		
	Nettomenot	3 200	0	3 200	1 187	2 013	
2990213	Taidetoimikuntien toimintamenot						
	Bruttomenot	159 703			161 359		
	Bruttotulot	0			-510		
	Nettomenot	159 703	16 880	176 583	160 849	15 734	
2990214	Taidetoimikunnat, taiteen edistäminen						
	Bruttomenot	161 769			142 704		
	Bruttotulot	0			-7 786		
	Nettomenot	161 769	10 622	172 391	134 918	37 473	
	MENOT YHTEENSÄ	54 648 307	2 914 246	57 562 553	54 601 946	2 960 607	

11.3 TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN LIITTEINÄ ANNETTAVAT TIEDOT**Liite 1 Selvitys suunnitelma mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista**

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.

Itä-Suomen lääninhallituksella ei ole kansallisomaisuutta.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo %
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta	33,33	0
1140 Itsevalmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat	Tasapoisto	3 vuotta	33,33	0
1149 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5 vuotta	20	0
123 Rakennelmat	Tasapoisto	5 vuotta	20	0
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	3 vuotta	33,33	0
125-126 Koneet ja laitteet (kaikki muut)	Tasapoisto	5 vuotta	20	0
127 Kalusteet	Tasapoisto	5 vuotta	20	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	5 vuotta	20	0
1280 Taide-esineet	Ei poistoja			
13 Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	Ei poistoja			

Poistomenettelyn alarajana on yhden vuoden taloudellinen pitoaika ja vähintään tuhannen (1000) euron arvonnisäveroton hankintahinta.

Poistojen tekeminen aloitetaan tuotannontekijän käyttöönottokuukautta seuraavasta kuukaudesta.

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle tuhat (1000) euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Liite 2 Henkilöstökulut ja luontoisedut sekä lomapalkkavelka

HENKILÖSTÖKULUT JA LUONTOISEDUT	1.1.2004 - 31.12.2004 euroa
Palkat ja palkkiot	40.753.954,88
Luontoisedut	3.575,40
Eläkekulut	7.580.015,17
Muut henkilösivukulut	3.064.830,04
YHTEENSÄ	51.402.375,49

Palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 514.157,59 euroa sekä tulospalkkioita 0 euroa.

LOMAPALKKAVELAT	1.1.2004	31.12.2004	Muutos euroa
Lomapalkkavelka	4.889.392,85	5.019.392,62	129.999,77
Henkilösivukuluvelka	1.279.802,19	1.329.158,63	49.356,44
LOMAPALKKAVELAT YHTEENSÄ	6.169.195,04	6.348.551,25	179.356,21

Liite 3 Kansallisomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Käyttöomaisuusarvopaperit	YHTEENSÄ
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	123 Rakennelmat	125 -126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	
Hankintameno 1.1.2004	311 040,56	356 745,59	26 895,85	6 485 729,61	729 520,17	109 156,02	163 344,23	8 182 432,03
Lisäykset	62 901,80	215 496,86	51 556,89	1 355 811,28	12 475,39	10 000,00	487,74	1 708 729,96
Vähennykset	-5 842,82	-19 700,00	0,00	-534 532,77	-17 912,44	-1 015,00	0,00	-579 003,03
Hankintameno 31.12.2004	368 099,54	552 542,45	78 452,74	7 307 008,12	724 083,12	118 141,02	163 831,97	9 312 158,96
Kertyneet poistot 1.1.2004	288 745,27	99 873,56	15 140,79	4 891 311,97	535 497,89	9 305,80	0,00	5 839 875,28
Vähennysten kertyneet poistot	-3 445,02	-6 541,73	0,00	-489 755,04	-14 204,22	0,00	0,00	-513 946,01
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	32 284,84	118 433,63	4 977,18	806 003,21	74 161,27	6 063,60	0,00	1 041 923,73
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	29 339,55	0,00	0,00	0,00	29 339,55
Tilikauden arvonalennukset								0,00
Kertyneet poistot 31.12.2004	317 585,09	211 765,46	20 117,97	5 236 899,69	595 454,94	15 369,40	0,00	6 397 192,55
Arvonkorotukset								0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2004	50 514,45	340 776,99	58 334,77	2 070 108,43	128 628,18	102 771,62	163 831,97	2 914 966,41

Liite 4 Arvonkorotukset

Tilivirastossa ei ole tehty kansallis- ja käyttöomaisuuteen kohdistuvia arvonkorotuksia.

Liite 5 Viraston myöntämät lainat

Tilivirastolla ei ole sen myöntämiä lainoja.

Liite 6 Viraston ja laitoksen myöntämät, varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet valtiontakaukset, valtion takuut ja muut vastuusitoumukset eriteltyinä

Tilivirastolla ei ole sen myöntämiä varainhoitovuoden 2004 päättyessä voimassa olevia valtiontakauksia eikä valtion takuita.

Leasingvastuut

Sitoumus	Tulevana tilikautena maksettavat	Myöhemmin maksettavat	Sitoumukset yhteensä
Leasingvastuut 31.12.2004			
Atk-laitteet	37.660	103.304	140.964
Kopiokoneet	138.453	258.282	396.735
Autot	41.578	38.845	80.423
Puhelinvaihte	40.020	40.020	80.040
Muut koneet ja laitteet	10.791	19.636	30.427
Leasingvastuut yhteensä	268.502	460.087	728.589

Leasingsopimukset ovat pääsääntöisesti 3, 4 tai 5 vuoden leasingsopimuksia, joihin ei liity lunastusehtoja.

Vastuusitoumuksia muiden tilivirastojen puolesta ei ole.

Muita vastuusitoumuksia ja taloudellisia vastuita, joita ei ole merkitty taseeseen ei tilivirastolla ole.

Liite 7 Peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset velat, saamiset ja muut sitoumukset suomen rahaksi

Tilivirastolla ei ole ulkomaanrahan määräistä velkaa, saamista tai muuta sitoumusta, joka olisi pitänyt muuntaa Suomen rahaksi.

Liite 8 Viraston ja laitoksen hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilaiset osakkeet ja osuudet sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit

Arvopaperin nimi ja sarja	Omistus- osuus- % ²	Myynti- oikeuksien alaraja, % ³	Kpl	Markkina-arvo, yhteensä, euroa ⁴	Kirjanpitoarvo, yhteensä, euroa	5090 Osingot, yhteensä, euroa
1301 MUUT OSAKKEET						
Telekarelia Oy, puhelinosa- kkeita			10		1.513,70	
Outokummun puhelin Oy, puhe- linosa- kkeita			17		5.432,52	
Tikka Communications Oy, puhe- linosa- kkeita			113		38.010,94	9.040,-
1301 MUUT OSAKKEET YHTEENSÄ			140		44.957,16	9.040,-
1303 MUUT OSUUDET						
Mikkelin puhelin Oyj, osuustodistuksia			72		34.915,46	2.160,-
Savonlinnan puhelin Oy, osuustodis- tuksia			38		16.617,02	720,-
Kuopion puhelin Oyj, osuustodistuksia			143		57.721,95	5.148,-
Iisalmen puhelin Oy, osuustodistuksia			22		9.620,38	416,-
1303 MUUT OSUUDET YHTEENSÄ			275		118.874,81	8.444,-
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ			415		163.831,97	17.484,-

² Omistusosuus kaikista arvopapereista, mikäli omistusosuus yhtiön kaikista osakkeista on vähintään 10 prosenttia

³ Jos eduskunnalta on saatu suostumus osakkeiden myyntiin, tässä ilmoitetaan eduskunnan suostumuksen mukainen valtion omis-
tusuuden alaraja

⁴ Julkisesti noteerattujen osakkeiden osalta

Liite 9 Hallinnassa oleva kansallisomaisuus, jota ei ole merkitty taseeseen

Tilivirastolla ei ole hallinnassa kansallisomaisuutta.

Liite 10 Selvitys kirjanpidon täydentämisestä tilinpäätöksessä talousarvioasetuksen 42 f §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla

Talousarvioasetuksen 42 f §:n 2 momentissa tarkoitetut menot ja tulot on varainhoito-
vuoden kuluessa kirjattu liikekirjanpidossa talousarviokirjanpidon mukaisesti, joten
tähän liitteeseen ei tule sisältöä.

Liite 11 Erittely seuraavaan varainhoitovuoteen siirretyistä määrärahoista

Siirretyt määrärahat	Alkusaldo 1.1.2004	Kertymä vuo- den aikana	Loppusaldo 31.12.2004
4032601232 Virve - toimintamenot	112 000,00	34 274,46	77 725,54
4032601233 Päätelaitehankintatuki kunnille	250 000,00	19 439,70	230 560,30
403260123 Viranomaisradioverkon kehittämishankkeen kokonaisrahoitus	362 000,00	53 714,16	308 285,84
403260521 Lääninhallituksen toimintamenot	707 756,71	707 756,71	0,00
404260521 Lääninhallituksen toimintamenot	0,00	-1 101 248,21	1 101 248,21
403260621 Rekisterihallinnon toimintamenot	237 382,40	237 382,40	0,00
404260621 Rekisterihallinnon toimintamenot	0,00	-206 104,82	206 104,82
403260721 Kihlakunnanvirastojen toimintamenot	956 714,64	956 714,64	0,00
404260721 Kihlakunnanvirastojen toimintamenot	0,00	-276 049,95	276 049,95
403267521 Poliisiin toimintamenot	1 941 605,34	1 941 605,34	0,00
404267521 Poliisiin toimintamenot	0,00	-1 598 034,36	1 598 034,36
4042680214 Muut pelastustoimen toimintamenot	0,00	-2 013,40	2 013,40
404268021 Pelastustoimen toimintamenot	0,00	-2 013,40	2 013,40
4032680312 Valtionosuus pelastustoimen kalustohankintoihin	132 538,31	132 538,31	0,00
403268031 Valtionosuudet	132 538,31	132 538,31	0,00
4042680311 Valt.osuus/av. pelastustoim. kalustohankintoihin kunnille / alueille	0,00	-289 488,31	289 488,31
404268031 Valtionosuudet ja -avustukset	0,00	-289 488,31	289 488,31
403288024 Vel-perusteinen kuntoutus ja työhyvinvoinnin tuki	2 760,00	2 760,00	0,00
4022901221 Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen toimialan hankkeet	585,43	585,43	0,00
402290122 Kehittämistoiminta	585,43	585,43	0,00
4032901221 Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen toimialan hankkeet	7 400,00	4 048,48	3 351,52
403290122 Kehittämistoiminta	7 400,00	4 048,48	3 351,52
4042901221 Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen toimialan hankkeet	0,00	-7 000,00	7 000,00
404290122 Kehittämistoiminta	0,00	-7 000,00	7 000,00
40329692211 Opetusministeriön käytettäväksi	76 650,08	76 650,08	0,00
403296922 Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot	76 650,08	76 650,08	0,00
40429692208 Opetusministeriön käytettäväksi	0,00	-65 000,00	65 000,00
404296922 Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot	0,00	-65 000,00	65 000,00
404296925 Aikuiskoulutuksen kehittäminen	0,00	-1 028,74	1 028,74
4032969343 Itä-Suomen lääninhallitus	1 073 295,82	641 364,44	431 931,38
403296934 Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan	1 073 295,82	641 364,44	431 931,38
4042969343 Itä-Suomen lääninhallitus	0,00	-1 218 633,81	1 218 633,81
404296934 Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan	0,00	-1 218 633,81	1 218 633,81
4032990213 Alueellisten taidetoimikuntien toimintamenot	16 879,78	16 879,78	0,00
4032990214 Alueellisen taiteen edistäminen	10 621,78	10 621,78	0,00
403299021 Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikuntien toimintamenot	27 501,56	27 501,56	0,00
4042990213 Alueellisten taidetoimikuntien toimintamenot	0,00	-15 734,31	15 734,31
4042990214 Alueellisen taiteen edistäminen	0,00	-37 472,65	37 472,65
404299021 Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikuntien toimintamenot	0,00	-53 206,96	53 206,96

403299951	Nuorten työpajatoim. kehittäminen ja ennaltaehkäisevä huumetyö	4 026,10	4 026,10	0,00
4023160633	Kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimushankkeet	64 456,62	64 456,62	0,00
4023160634	Kaupunki- ja seutulippualennusten valtionavustus	1 137,47	1 137,47	0,00
402316063	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen	65 594,09	65 594,09	0,00
4033160632	Alueel. liikenteen palvelujen osto ja paikall. liikenteen valtionavustus	1 251 007,25	1 251 007,25	0,00
4033160633	Kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimushankkeet	375 366,40	375 366,40	0,00
4033160634	Kaupunki- ja seutulippualennusten valtionavustus	1 246 106,49	1 246 106,49	0,00
403316063	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen	2 872 480,14	2 872 480,14	0,00
4043160632	Alueel. liikenteen palvelujen osto ja paikall. liikenteen valtionavustus	0,00	-817 970,54	817 970,54
4043160633	Kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimushankkeet	0,00	-486 057,65	486 057,65
4043160634	Kaupunki- ja seutulippualennusten valtionavustus	0,00	-975 672,57	975 672,57
404316063	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen	0,00	-2 279 700,76	2 279 700,76
4033332361	Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet	664 078,00	219 793,00	444 285,00
4033332362	Valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet	41 343,00	20 932,00	20 411,00
4033332363	Kansallisen terveydenhuollon hankkeen kehittämishankkeet	577 836,92	362 233,00	215 603,92
403333236	Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin	1 283 257,92	602 958,00	680 299,92
4043332361	Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet	0,00	-946 851,00	946 851,00
4043332362	Valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet	0,00	-534 800,00	534 800,00
4043332363	Valtakunn. kansallisen terveydenhuol. hankkeen kehittämishankkeet	0,00	-3 039 900,00	3 039 900,00
4043332364	Kansallisen terveydenhuollon hankkeen kehittämishankkeet	0,00	-1 133 800,00	1 133 800,00
4043332365	Perustamishankkeet	0,00	-90 000,00	90 000,00
4043332366	Tartuntatautiin hoitovalmiuden lisäämisen hankkeet	0,00	-227 300,00	227 300,00
404333236	Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin	0,00	-5 972 651,00	5 972 651,00
403333238	Valtionavustus kunnille huumeiden käyttäjien hoitoon	387 546,00	387 546,00	0,00
4033333321	Lääninhallitusten myöntämät avustukset	1 163 056,00	821 732,00	341 324,00
4033333322	Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämät avustukset	164 650,00	54 883,00	109 767,00
403333332	Valt.av. kunn. syrjäytymisuhan alaisten lasten/nuorten palv.	1 327 706,00	876 615,00	451 091,00
SIIRRETYT MÄÄRÄRAHAT YHTEENSÄ		11 466 800,54	-3 478 319,44	14 945 119,98

Liite 12 Talousarviossa myönnettyt valtuudet sekä niiden käyttö ja käytöstä aiheutuneet menot

Valtuudet, niiden käyttö ja käytöstä aiheutuvat menot vuonna 2004 (1000 euroa)											
Valtuudet ja niiden käyttö					Valtuuksien käytöstä aiheutuvat menot						
	Valtuus- laji	Määrä	Käytetty	Jäljellä	Aikai- sempina vuosina	2004	2005	2006	2007	2008	Yhteen- sä
26.98.61.1.3 EAKR											
Ei käytettävissä olevat valtuudet	EUM	14 843	14 843	0	10 400	3 722	363	358	0	0	14 843
Käytettävissä olevat valtuudet	EUM	9 458	5 047	4 411	0	2 994	1 027	1 026	0	0	5 047
Tili yhteensä		24 301	19 890	4 411	10 400	6 716	1 390	1 384	0	0	19 890
29.01.62.1 ESR											
Ei käytettävissä olevat valtuudet	EUM	28 771	28 771	0	17 235	7 309	2 112	2 115	0	0	28 771
Käytettävissä olevat valtuudet	EUM	11 601	8 156	3 445	0	5 167	1 495	1 494	0	0	8 156
Tili yhteensä		40 372	36 927	3 445	17 235	12 476	3 607	3 609	0	0	36 927
29.01.62.2 EAKR											
Ei käytettävissä olevat valtuudet	EUM	9 480	9 480	0	6 920	2 474	86	0	0	0	9 480
Käytettävissä olevat valtuudet	EUM	7 039	3 055	3 984	0	576	1 240	1 239	0	0	3 055
Tili yhteensä		16 519	12 535	3 984	6 920	3 050	1 326	1 239	0	0	12 535
33.32.31.1 Pienet hankkeet											
Ei käytettävissä olevat valtuudet	VAP	1 980	1 980	0	610	268	112	0	0	0	990
Ei käytettävissä olevat valtuudet	VAP	3 970	3 970	0	654	1 096	235	0	0	0	1 985
Tili yhteensä		5 950	5 950	0	1 264	1 364	347	0	0	0	2 975
33.32.31.2 Suuret hankkeet											
Ei käytettävissä olevat valtuudet	VAP	5315	5315	0	2657	0	0	0	0	0	2 657
Tili yhteensä		5315	5315	0	2657	0	0	0	0	0	2657
34.05.61.1.2 ESR											
Ei käytettävissä olevat valtuudet	EUM	39 731	39 731	0	23 402	10 258	3 054	3 017	0	0	39 731
Käytettävissä olevat valtuudet	EUM	14 299	11 164	3 135	0	8 552	1 306	1 306	0	0	11 164
Tili yhteensä		54 030	50 895	3 135	23 402	18 810	4 360	4 323	0	0	50 895

Liite 13 Tilinpäätöksen täsmäytyslaskelma

1. Tuotto-/kulu jäämä	-119 252 255,24
2. Kirjaukset, jotka ovat mukana tuotto-/kulu jäämässä mutta eivät talousarvion yli-/alijäämässä	-2 584 847,58
2.1 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, joita ei kirjata talousarviokirjanpitoon	1 658 340,47
2.3 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa siirrettyjen määrärahojen tileille	-4 237 899,05
3. Kirjaukset, jotka eivät ole mukana tuotto-/kulu jäämässä mutta ovat mukana talousarvion yli-/alijäämässä	-904 517,98
3.1 Liikekirjanpidon tasetilikirjaukset, jotka on kirjattu talousarviotulona tai -menona	-904 517,98
4. Laskelma yhteensä	-122 741 620,80
5. Talousarvion yli-/alijäämä	-122 741 620,80
6. Ero	0,00

Liite 14 Oman pääoman muutokset

OMA PÄÄOMA	2004	2003
Valtion pääoma 1.1.1998	-8 701 856,52	-8 701 856,52
Edellisten tilikausien pääoman muutos 1.1	363 742,50	721 034,14
Tilinavaussiirto (Tilikauden kulujäämä)	-107 172 501,81	-113 504 079,95
Tilinavaussiirto (Pääoman siirrot)	107 947 190,35	113 146 788,31
Edellisten tilikausien pääoman muutos 31.12	1 138 431,04	363 742,50
Pääoman siirrot 1.1	107 947 190,35	113 146 788,31
Tilinavaussiirto	107 947 190,35	113 146 788,31
Siirrot valtion yleiseltä postisiirtomenotililtä	145 527 191,62	134 812 275,95
Siirrot valtion yleiselle postisiirtotulotilille	-27 304 038,25	-26 870 609,24
Siirrot läheteiden tililtä	0,00	0,00
Tilivirastojen väliset hallinnan siirrot	30 323,14	4 988,83
Yhteishankinnoista aiheutuvat menonsiirrot	16 349,18	534,81
Pääoman siirrot 31.12	118 269 825,69	107 947 190,35
Tilikauden kulujäämä 1.1	-107 172 501,81	-113 504 079,95
Tilinavaussiirto	107 947 190,35	113 146 788,31
Tilikauden kulujäämän siirto taseeseen	-119 252 255,24	-107 172 501,81
Tilikauden kulujäämä 31.12	-119 252 255,24	-107 172 501,81
Valtion pääoma yhteensä 31.12	-8 545 855,03	-7 563 425,48

Havaittu tilikaudella 2004, että aloittavasta taseesta puuttui 1 kpl tiliviraston hallinnassa jo 1.1.1998 olleita puhelinosuuksia.

Tämä on kirjattu vuoden 2004 kirjanpitoon per 1303 Muut osuudet an 6099 Muut satunnaiset tuotot 487,74 euroa

Liite 15 Tuotto- ja kululaskelmaan kirjattava talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Tilivirastolla ei ole tuotto- ja kululaskelmaan kirjattua talousarvion ulkopuolista rahoitusta.

Liite 16 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Liite 17 Taseeseen sisältyvät tiliviraston hallinnoimat rahastoidut varat, säätiöt ja yhdistykset

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältyttäviä tiliviraston hallinnoimia säätiöitä, yhdistyksiä eikä rahastoituja varoja.

Liite 18 Arviomäärärahojen ylitykset ja niiden perustelut

Tilivirasto ei ole ylittänyt arviomäärärahojaan.

Liite 19 Muut liitteet**Menomomenttien käyttö vakiosisällöstä poikkeavaan käyttötarkoitukseen.**

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
33.33.63 Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain (459/1973) 12 §:n mukaisen oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen valtion korvauksen maksamiseen lääninhallitusten tekemien erillisten sopimusten perusteella kuntien ja kuntayhtymien ylläpitämille sairaaloille ja terveyskeskuksille sekä lääkärikoulutusta antaville yliopistoille. Määrärahaa saa käyttää oikeuslääkeopillisten tutkimusten toimittamisesta tulevasta korvauksesta annetun asetuksen (1425/2001) mukaisten palkkioiden ja korvausten maksamiseen oikeuslääketieteellisen ruumiinavauksen suorittaneelle lääkärille	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	3.027	
	41 Henkilöstökulut	249.527	
	42 Vuokrat	237.628	
	43 Palvelujen ostot	282.989	
	45 Muut kulut	12.675	
	Yhteensä	785.846	
4.03.26.01.23 Viranomaisradioverkon kehittämishankkeen kokonaisrahoitus Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon investointien menojen maksamiseen, avustusten maksamiseen viranomaisradioverkon operoinnista vastaavalle yhtiölle investointeihin ja syntyvän alijäämän kattamiseen, valtionavun maksamiseen kunnille päätelaitteiden hankintaan sekä henkilöstön palkkaamiseen ministeriöihin ja lääninhallituksiin viranomaisradioverkkoon liittyviin tehtäviin.	82 Siirtotalouden kulut	19.440	

Maa- ja metsätalousministeriön myöntämien, lääninhallituksen hoidossa olevien lainojen tiedot vuodelta 2004: Lääninhallitus hoitaa YLS-lainajärjestelmällä lainojen seurannan ja perinnän, lainojen ollessa muuten Maa- ja metsätalousministeriön kirjanpidossa.

Erittely lainapääomasta	Lainapääoma vuoden alussa	Peritty kuoletus	Tileistä poistot	Oikaisu-erät	Alennukset	Uudet lainat	Lainapääoma vuoden lopussa
-------------------------	---------------------------	------------------	------------------	--------------	------------	--------------	----------------------------

Metsänparannuslainat	8 690 591,68	-2 346 234,76	-647,64	-73,41	-22 061,86	64 414,20	6 385 988,21
Peruskuivatuslainat	666 343,94	-89 485,72	0,00	0,00	0,00	0,00	576 858,22
Siirtokustannukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Erittely koroista	Peritty korko	Korot yhteensä	Jäämät			
			Korkojäämät	Lyhennysjäämät	Kulut	Kpl
Metsänparannuslainat	357 960,72	357 960,72	14 137,97	71 550,89	3 254,78	569
Peruskuivatuslainat	20 196,60	20 196,60	308,41	2 211,83	44,10	8
Siirtokustannukset						

Järjestämättömät ja muut 0-korkoiset lainat	Järjestämättömät	Muut 0-korkoiset
---	------------------	------------------

Metsänparannuslainat	85 688,86	
Peruskuivatuslainat	2 520,24	
Siirtokustannukset		

Lainoja jäljellä 31.12.2004

Maanparannuslainat	334 kpl
Metsänparannuslainat	11 822 kpl
Ulosoton tilitysmaksut	137,39 €

12. ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätös on hyväksytty Mikkelissä 31. päivänä maaliskuuta 2005.

M a a h e r r a

Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen

Taluspäällikkö

Eeva-Liisa Mankowski

LIITE 1

ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS
KUSTANNUSLASKENTA 2004

YHTEENVETO SEURATTAVISTA SUORITTEISTA

SEURATTAVA SUORITE	htp/kpl 2001	oka 2001	kpl/v 2001	htp/kpl 2002	oka 2002	kpl/v 2002	htp/kpl 2003	oka 2003	kpl/v 2003	htp/kpl 2004	oka 2004	kpl/v 2004
ELINKEINOT												
Liikealain (1297/2000) poikkeussäännökset												
* pienkauppojen tai merkitykseltään vähäiset poikkeusluvut	0,46	174	13	0,42	151	7	1,20	507	9	1,00	444	9
* ryhmä- tai tavaratalotyypisten liikkeiden poikkeusluvut	0,69	261	13	0,42	151	12	1,00	422	8	1,00	444	14
* valtakunnalliset poikkeusluvut								0				
Kiinteistövälitysliikkeiden ja vuokrahuoneiston välitysliikkeen rekisteröinti							1,43	604	8	1,22	616	11
Kiinteistövälitysliikkeiden ja vuokrahuoneiston välitysliikkeen rekisteritietojen muuttaminen								0		1,33	671	6
Rahankeräyslupa	0,30	134	22	0,41	160	25	0,40	148	23	0,46	169	20
Tavara-arpajaislupa	0,30	134	26	0,34	133	18	0,35	129	12	0,36	132	13
Muu elinkeinolupa			0									
Autokoululupa	2,00	705	27	1,00	333	21	1,01	399	38	1,20	508	24
Joukkoliikennelupa (kotimaa)	0,50	176	9	0,40	133	26	0,38	149	24	0,40	169	37
Joukkoliikenteen yhteisöluupa	0,10	35	5	0,30	100	9	0,30	118	10	0,10	42	52
Joukkoliikenteen yhteisöluuvan jäljennös	0,03	11	15	0,10	33	17	0,10	39	18	0,03	13	258
Linjaliikennelupa	3,50	1234	127	3,50	1167	177	2,50	982	138	2,50	1058	85
Taksilupa	0,90	317	284	0,90	300	432	1,10	432	348	1,20	508	292
Tavaraliikennelupa (kotimaa)	0,60	212	729	0,70	233	836	0,56	222	688	0,60	254	673
Tavaraliikenteen yhteisöluupa	0,30	106	115	0,80	267	138	0,79	309	113	0,80	339	120
Tavaraliikenteen yhteisöluuvan jäljennös	0,20	70	271	0,20	67	383	0,25	98	341	0,30	127	358
Valitus			0		0	0		0	0	0,00	0	0
Prosessuaalinen kantelu	1,00	378	3	1,00	359	7	1,00	422	1	1,00	449	3
Hintavertailut ja -selvitykset	47,33	20205	9	28,09	11739	11	32,66	16010	12	28,16	14214	12
Hintamerkintä- ja kulutusluottotarkastukset	0,38	162	962	0,31	131	948	0,27	132	957	0,33	167	816
Kilpailuselvitykset ja -tarkastukset	9,92	4235	25	10,00	4179	15	6,72	3294	18	5,50	2776	14
Ostoliikennesopimukset	3,50	1234	156	3,50	1167	341	2,43	953	477	2,50	1058	418
Ostoliikennesop. liittyvät maksatusasiat	0,05	18	1928	0,05	17	1136	0,04	16	1216	0,04	17	1196
Joukkoliikenteen valtionapupäätökset	0,20	70	228	0,30	100	294	0,10	38	260	0,50	212	104
Lausunnot	1,20	454	50	0,40	143	62	1,28	542	59	0,91	411	41
OPETUS, KULTTUURI, NUORISO JA LIIKUNTA												
Valitus	1,89	728	18	1,49	577	25	0,71	344	55	0,55	281	14
Prosessuaalinen kantelu	3,72	1432	11	3,36	1299	12	2,18	1059	22	1,86	950	18
Yhteishaun hakulomakkeet	0,06	23	21194	0,07	26	19480	0,05	26	11084	0,05	28	10718
Valtionavustuspäätökset	0,29	112	1257	0,25	97	1329	0,15	71	1309	0,10	51	618
Lausunnot	1,18	454	62	1,23	474	83	0,70	338	60	0,67	342	86
Ohjaus ja neuvonta	0,25	96		0,30	115	107	0,27	133	1122	0,37	189	1761
Seuranta- ja arviointikäynnit	0,80	308		0,41	158	197	0,56	273	211	0,52	266	397
Raportit, selvitykset, tilastot (maksull kohtaan 6)	1,41	543		1,70	656	4	3,09	1499	11	2,06	1053	90
Koulutustilaisuudet (maksull.koul kohtaan 6.)	1,49	574	66	1,52	587	55	1,17	569	23	1,46	746	309
Työryhmät ja kokoukset	0,74	285		0,92	356	196	0,88	427	253	0,82	419	965
Eu-rakennerahastoasiat	1,21	466	218	0,98	379	828	0,95	462	841	1,86	950	639
EU:n yhteisöaloitteet ja muut ohjelma-asiat	2,79	1074		2,06	795	45	0,37	179	50	0,89	455	30
Kansainvälinen toiminta ja yhteistyö	1,29	497	34	1,53	591	50	1,03	497	82	0,90	460	71
Muut esitykset, aloitteet, toimenpiteet	0,80	308		1,05	404	36	0,83	402	231	1,52	777	184
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI												
Alkoholijuomien anniskelulupa	1,75	675	105	0,97	392	79	1,03	493	37	1,96	970	69
Alkoholijuomien tilap.anniskelulupa	0,86	332	155	0,38	153	117	0,70	335	74	1,04	515	62
Alkoholijuomien vähittäismyyntilupa	0,55	212	118	1,12	451	86	0,75	359	25	0,64	317	128
Vähittäismyyntiin valvontakäynti ja toimenpiteet (alkoholilaki 42 § ja 55§)	0,68	262	214	0,26	107	330	0,25	120	259	0,71	351	157
Toistaiseksi voimassa olevien anniskelulupien/toimipaikkonen valvontakäynnit ja toimenpiteet (alkoholilaki 42§ ja 55§)	0,46	177	534	0,61	246	480	0,25	120	500	0,31	153	574
Anniskelualan jatkoaikaa koskeva päätös (alkoholilaki 21§)	0,03	12	16	0,03	12	4	0,14	67	4	0,32	158	176
Anniskelun jatkoaikapaikkojen valvonnan vuosimaksu										0,35	173	53
Anniskelualan muutoslupa (alkoholilaki 23§)	0,04	15	35	0,04	16	25	0,11	53	23	0,16	79	32
Ilmoitusmaksu anniskelualan muuttamisesta							0,00	0	0	0,16	79	8

SEURATTAVA SUORITE	htp/kpl 2001	oka 2001	kpl/v 2001	htp/kpl 2002	oka 2002	kpl/v 2002	htp/kpl 2003	oka 2003	kpl/v 2003	htp/kpl 2004	oka 2004	kpl/v 2004
Tartuntatautilain (583/86) mukainen mikrobiologian laitokselle annettu hyväksyminen	0,09	35	15	0,09	36	39	0,20	96	29	0,51	252	25
Yksityisen lastensuojelulaitoksen toimilupa		0	2		0			0	0	0,00	0	0
Yksityisen sosiaalipalvelujen antamista koskeva lupa	1,15	444	48	0,73	294	110	2,21	1058	40	1,55	767	27
Yksityisen sosiaalipalvelun valvontakäynti	0,99	382	70	0,84	338	78	1,54	737	109	1,18	584	58
Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskeva lupa	2,23	860	62	3,75	1514	65	1,71	819	34	0,35	173	41
Yksityisen terveydenhuollon palvelun valvontakäynti		0	4	0,58	235	24	6,23	2982	38	1,00	495	45
Perheasiain sovittelua koskeva toimilupa			0		0	4	0,00	0	0	0,00	0	0
Yksityisen hautausmaan ja hautausijan perustaminen			0		0	3	0,00	0	1	2,95	1459	3
Ruumiinpolttolaitoksen perustaminen			0		0		0,00	0	0	0,00	0	0
Eläinlupa	1,66	640	56	1,05	425	42	1,02	488	30	1,26	623	47
Sairaankuljetuslupa	0,50	176	21	0,30	100	13	0,46	182	19	0,39	193	9
Lääkineläinlääkärin antama vientitodistus	0,13	50	19	0,13	53	1	1,27	608	14	0,13	64	11
Valitus	9,86	3805	1		0		0,63	302	1	2,00	989	1
Prosessuaalinen kantelu	2,01	776	161	2,32	937	177	0,68	326	193	1,08	534	236
Kuulemansyynselvitykset	1,25	482	1291	1,15	463	1433	1,00	479	1484	1,21	599	1538
Valtionosuus- ja valtionkorvauspäätös	0,12	46	112	0,30	122	137	0,39	187	140	1,03	510	144
Lausunto	1,15	444	146	0,36	147	180	1,63	780	157	1,00	495	149
Osaston järjestämä koulutustilaisuus(maksullinen kohtaan 6.)	2,41	930	65	3,34	1351	73	3,20	1532	45	3,37	1667	83
TURVALLISUUS JA OIKEUSTURVA												
Lunastuslain (603/77) 84 §:n mukainen tutkimislupa			0	1,50	592	2	1,25	462	1	1,25	460	3
Tiedoksiannot ulkomaille	0,30	134	10	0,35	138	7	0,35	129	4	0,35	129	9
Yhteisöläinsäädäntöön luuluva virka-apuasija, joka koskee kokousten pitämistä, tilintarkastuksen toimittamista ja tilintarkastuksen määräämistä	2,25	1007	8	2,00	790	5	3,00	1109	9	3,10	1141	9
Muu virka-apu	0,30	134	33	0,50	196	6	0,50	185	1		0	
Täytäntöönpanoasiat	0,10	45	48	0,20	79	32	0,10	37	10	0,10	37	56
Valtion saatavien valvonta	0,60	269	124	0,40	158	88	0,40	148	95	0,90	331	25
Oikeudenkäynnit	4,00	1791	7	5,18	2046	10	5,00	1849	17	4,80	1766	51
Vahingonkorvausasiat	3,00	1343	51	1,50	592	36	2,00	740	37	5,00	1840	51
Vapautuksen myöntäminen väestönsuojan rakentamisesta	2,25	861	7	1,07	461	6	0,35	186	8	1,25	691	3
Valitus	3,00	1307	3		0						0	0
Prosessuaalinen kantelu											0	0
Hallinnollinen kantelu	2,68	1168	47	2,65	930	58	2,55	1513	57	5,64	3884	27
Valtionosuus- ja avustuspäätös	0,50	191	136	0,35	152	118	0,41	218	4	0,50	276	8
Lausunnot	2,14	934	86	3,10	1085	88	2,33	1380	17	1,50	1163	122
HALLINTO												
Diariitodistus	0,04	11	1	0,04	12	1	0,00	0	0	0,00	0	0
Lainvoimaisuustodistus	0,01	3	14	0,01	3	11	0,01	4	11	0,01	3	8
Jälkipanttaussitoumuksen antaminen			0			0	0,00	0	0	0,00	0	0
Lainojen vuosimaksu	0,01	3	21200	0,01	4	19597	0,04	13	16904	0,03	10	14951
Muu pyynnöstä annettu todistus	0,01	3	45	0,01	3	42	0,01	4	24	0,00	0	0
Talletuksen tai vakuuden vastaanottaminen				0,40	158	144	0,50	185	173	1,02	375	77
Talletuksen maksattaminen				0,60	237	84	0,90	333	108	1,01	372	167
Valitus			0				0,00	0	0	0,00	0	0
Prosessuaalinen kantelu								0		0,00	0	0
Hallinnollinen kantelu	4,00	1114	5	4,00	1222	6	4,25	1524	3	3,00	1004	2
Kassapalvelut	0,01	3	15248	0,01	3	14241	0,08	29	14741	0,07	23	13906
Maksettu lasku	0,02	5	44737	0,02	5	49000	0,04	16	47876	0,03	11	47791
Maksettu palkka	0,04	9	26060	0,04	10	26161	0,02	8	26912	0,05	19	25664
Kunta-asiat (järj.säännöt,kuntajaot)	2,00	872	4			0	2,00	1185	1	3,00	2073	4
Lausunnot	1,50	343	1	1,58	399	68	1,00	390	81	2,00	745	86

htp=henkilötyöpäivä

oka=yhden suorituksen omakustannushinta

Tummenneituina ovat lääninhallituksen kiinteähintaiset julkisoikeudelliset päätökset, todistukset ja muut kiinteähintaiset julkisoikeudelliset suoritteet

LIITE 2

ORGANISAATIO

ASIAKKAAT

ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS

**SOSIAALI- JA TERVEYS-
OSASTO**

Osastopäällikkö,
läänin sosiaali- ja terveysneuvos
Tuula Eerola
- sosiaalihuolto
- terveydenhuolto
- ympäristöterveydenhuolto

SIVISTYSOSASTO

Osastopäällikkö,
lääninsivistysneuvos
Heikki Laakso
- koulutus ja tutkimus
- kirjastotoimi
- kulttuuri ja taide
- nuoriso- ja liikuntatoimi

LIIKENNEOSASTO

Osastopäällikkö,
liikennehallintopäällikkö
Kari Hiltunen
- henkilö- ja joukkoliikenne,
liikenneturvallisuus
- lupa-asiat

OIKEUSHALLINTO-OSASTO

Oikeushallintopäällikkö
Jaakko Laamanen
- ulosottoimi
- valtion edunvalvonta
- yleinen oikeusturva

**Maaherra
Pirjo Ala-Kapee**

PELASTUSOSASTO

Osastopäällikkö,
lääninvalmiusjohtaja
Leevi Pajunen
- pelastustoimi

**KILPAILU- JA KULUTTAJA-
OSASTO**

Osastopäällikkö
Ismo Heikkinen
- kuluttaja- ja kilpailuasiat
- lupa-asiat

SISÄINEN TARKASTUS
Lääninlakimies
Iiris Hyytinen

POLIISIOSASTO
Lääninpoliisijohtaja
Jorma Ahonen
- poliisitoimi

Talous- ja henkilöstöyksikkö

Taluspäällikkö
Eeva-Liisa Mankowski
- taloustoimi
- henkilöstöasiat
- kiinteistöasiat
- virastopalvelut
- maistraattien kehittäminen

**YHTEISET PALVELUT
-tulosalue**

Tietotekniikkayksikkö
Tietohallintopäällikkö
Risto Nuutinen
- atk-tukitoiminnot
- atk-järjestelmäpalvelut

Viestintä- ja kehittämissyksikkö
Viestintäpäällikkö
Pirkko Willberg
- koordinointi
- kehittäminen
- viestintä

MINISTERIÖT JA EDUSKUNTA